POROČILO

AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

ZA LETO 2020

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2020

Uvodna beseda direktorja s ključnimi poudarki iz Poročila Agencije za zavarovalni nadzor

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2020

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2020

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Uvodna beseda direktorja Agencije za zavarovalni nadzor

Mag. **Gorazd Čibej**, direktor

V letu 2020 sta tudi poslovanje zavarovalniškega sektorja zaznamovala epidemija bolezni COVID-19 in nadaljevanje okolja nizkih obrestnih mer.

V poslovnem letu 2020 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za skoraj 2,4 mrd EUR kosmate zavarovalne premije, kar znaša dobrih 57 mio EUR več kot pred letom. To pomeni nominalno 2,5-odstotno oziroma realno 2,8-odstotno rast. To je sicer slabše kot leta 2019, vendar mnogo boljše, kot smo si upali pričakovati marca 2020, ko je bila razglašena epidemija bolezni COVID–19.

V letu 2020 so tako zavarovalnice izkazale za 151,7 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je za 9,9 mio EUR ali za 6,1 odstotka manj kot v letu 2019. Pozavarovalnici sta v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom sicer dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 19,9 mio EUR ali 8,4 odstotka, vendar še večji porast čistih odhodkov za škode, in sicer za 21,4 mio EUR ali 13,6 odstotka, kar je vodilo k negativnemu zavarovalno-tehničnemu izidu pozavarovalnic v znesku –4,4 mio EUR. Zaradi slabšega finančnega rezultata iz naložb je negativen tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša –8,2 mio EUR. Pokojninske družbe so v letu 2020 kot sektor ustvarile dobiček v višini 1,3 mio EUR, kar je za 2,4 mio EUR ali 65 odstotkov manj kot v letu 2019. Na znižanje donosov od finančnih naložb zavarovalniškega sektorja so vplivali predvsem nižji obrestni prihodki zaradi nizkih obrestnih mer in nižji neto prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti naložb.

Poročilo Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2020 prinaša zbrane podatke in analizo poslovanja zavarovalnih subjektov v lanskem letu in podatke o delu Agencije za zavarovalni nadzor. Leto 2020 za zavarovalniški sektor sicer ni bilo tako uspešno kot leto 2019, stanje v poslovnem okolju in na kapitalskih trgih je negativno vplivalo na njihov dobiček. V teh razmerah so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe izkazale svojo odpornost, ohranile finančno moč in dokazale zmožnost učinkovitega prilagajanja spremembam. V danih razmerah je bilo tudi za Agencijo za zavarovalni nadzor zelo zahtevno leto, zato bi se na tem mestu iskreno zahvalil svojim sodelavcem za predano, strokovno in temeljito delo v novih okoliščinah in pri izpolnitvi poslanstva Agencije za zavarovalni nadzor glede zaščite zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb prek nadzora kapitalske ustreznosti zavarovalnic in skrbi za stabilnost zavarovalniškega trga.

Spoštovane bralke in bralci, strokovnjakinje in strokovnjaki iz zavarovalniške panoge in vsi drugi, prijazno vas vabim k branju poročila Agencije za zavarovalni nadzor o poslovanju zavarovalnih subjektov in delu Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2020.

S spoštovanjem,

mag. Gorazd Čibej, direktor

Ljubljana, junij 2021

Ključni poudarki iz poročila Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2020

ZAVAROVALNI SUBJEKTI, KI DELUJEJO NA OBMOČJU RS

V zavarovalniškem sektorju na območju Republike Slovenije je leta 2020 poslovalo trinajst zavarovalnic, dve pozavarovalnici, tri pokojninske družbe, Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ, v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja Škodni sklad in Odškodninski urad, 447 zavarovalnozastopniških družb, 960 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov, 87 zavarovalnoposredniških družb in deset zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov. V letu 2020 je Generali zavarovalnica, d. d., prevzela Adriatic Slovenico Zavarovalno družbo, d. d., ki je v tem letu prenehala obstajati. V letu 2020 je začela poslovati zavarovalna delniška družba AVRIO, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d., Ljubljana, ki ji je Agencija v letu 2019 izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj.

V letu 2020 je poleg navedenih subjektov na slovenskem zavarovalniškem trgu delovalo še šest podružnic zavarovalnic držav članic, konec leta pa je bilo evidentiranih tudi 827 zavarovalnic za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov.

SPREMEMBE ZAVAROVALNIŠKE ZAKONODAJE V LETU 2020

Julija 2020 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1B.

Novela ZZavar-1B je med drugim dopolnila ZZavar-1 z novostjo, da kadar namerava Agencija izdati dovoljenje zavarovalnici, katere poslovni načrt izkazuje, da del njenih dejavnosti temelji na neposrednem opravljanju poslov in opravljanju poslov prek podružnice na območju druge države članice, Agencija pa oceni, da so te dejavnosti pomembne za trg države članice, o tem obvesti nadzorni organ države članice in EIOPO (prvi odstavek 131.b člena ZZavar-1). Navedena določba se bo začela uporabljati s 1. julijem 2021.

Agencija bo po novem sodelovala v platformi za sodelovanje, ki jo je v primeru utemeljenih in resnih sumov o negativnem vplivu na zavarovalce, zavarovance in druge upravičence iz zavarovanj na lastno pobudo ali pobudo enega ali več nadzornih organov držav članic vzpostavila EIOPA z namenom okrepitve izmenjave informacij in spodbude sodelovanja med nadzornimi organi držav članic. Tudi ta določba se bo začela uporabljati 1. julija 2021.

Z dopolnitvijo prvega odstavka 137. člena ZZavar-1 se v ZZavar-1 ustrezno prenaša Sklep Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017, ki je vsebovan v Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

Direktiva 2019/2177 spreminja direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Direktiva 2019/2177 spreminja določbo direktive Solventnost II, ki predpisuje možnost uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento. Za zagotovitev, da ta državna komponenta učinkovito blaži pretiravanje pri razmikih v donosnosti obveznic v zadevni državi, prag za razpon države s popravkom za tveganje znižuje s 100 na 85 bazičnih točk (peti odstavek 184. člena ZZavar-1).

Dodatna novost je tudi ta, da Agencija v skladu s prvim odstavkom 35. člena Uredbe (EU) št. 1094/2010 obvesti EIOPO o vlogi zavarovalnice za uporabo ali spremembo popolnega ali delnega notranjega modela. Agencija lahko EIOPO zaprosi za tehnično pomoč pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela (tretji odstavek 218. člena ZZavar-1).

Noviteta, ki jo je v ZZavar-1 prinesel ZZavar-1B, je tudi, da v primeru, če Agencija pri pregledu poslovanja ne ugotovi kršitve predpisov iz prvega odstavka 277. člena ZZavar-1, o tem pisno obvesti zavarovalnico (tretji odstavek 301. člena ZZavar-1).

ZZavar-1B vsebuje tudi uskladitev določb z novelo ZPIZ-2G zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2.

GOSPODARSKA SLIKA

Epidemija je v letu 2020 povzročila globoko svetovno gospodarsko in zdravstveno krizo kljub izrednim ukrepom ekonomskih politik.

V Sloveniji je bil padec BDP v lanskem zadnjem četrtletju, v primerjavi z razsežnostjo drugega vala epidemije, majhen. Razlogi so v prilagoditvi podjetij na poslovanje v zaostrenih razmerah, okrevanju tujega povpraševanja s povečevanjem svetovne industrijske proizvodnje, obsežnih podpornih ukrepih in nekoliko blažjih omejitvah za preprečevanje širjenja epidemije. Na ravni leta je padec gospodarske aktivnosti znašal 5,5 %, kar je bolje od pričakovanj.[1]

Stopnja anketne brezposelnosti[2] v Sloveniji v letu 2020 je znašala 5 %, v evrskem območju v tretjem četrtletju leta 2020 pa 8,4 %.

Inflacija v evrskem območju je v letu 2020 znašala 0,3 odstotka, Slovenija pa je zabeležila -0,3-odstotno deflacijo.[3]

Delniški indeksi svetovnih kapitalskih trgov so še v februarju beležili rekordne vrednosti, pričakovane donosnosti obveznic so bile negativne. Z razmahom koronavirusa smo bili priča enemu najhitrejših in največjih obratov na kapitalskih trgih.

Evropske delnice so v povprečju leto končale z negativnim predznakom, a med delniškimi indeksi kapitalskih trgov posameznih držav obstajajo razhajanja:[4] nemški delniški indeks DAX je v preteklem letu pridobil 2,49 odstotka, medtem ko je francoski indeks CAC40 izgubil 8,1 odstotka. Slovenski borzni indeks SBITOP je leto zaključil s 3,29-odstotnim padcem.[5]

Obvezniški trgi so po prvem valu epidemije pretežni del leta ostali pod močnim vplivom centralnih bank. Zahtevana donosnost desetletne nemške obveznice je v marcu doživela izrazit in zgodovinski padec, a se je pozneje stabilizirala in leto zaključila pri vrednosti –0,57 odstotka. Donosnost slovenske obveznice pa je konec leta 2020 znašala -0,17 odstotka. Zahtevane donosnosti obveznic držav s slabšo bonitetno oceno so se v prvem četrtletju močno dvignile in nato postopno zniževale. Zahtevana donosnost italijanske obveznice je, na primer, do konca leta dosegala le še 0,43 odstotka, grške pa 0,63 odstotka.

STANJE NA TRGU

V poslovnem letu 2020 so slovenske zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.366,7 mio EUR kosmate zavarovalne premije, kar je za 57,1 mio EUR več kot v letu 2019. To pomeni nominalno 2,5-odstotno rast, upoštevajoč letno rast cen, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin v višini –0,3 odstotka pa 2,8-odstotno realno rast. Od tega je bilo ustvarjene 77,5 odstotka premije v skupini premoženjskih zavarovanj in 22,5 odstotka premije v skupini življenjskih zavarovanj. Prišlo je do porasta premoženjskih, po drugi strani pa do padca življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 3,7 odstotka (realno 4,0), druga pa so padla za 1,5 odstotka (realno 1,2). Zavarovalnice so 89 odstotkov premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, in sicer v vrsti zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, zavarovanje avtomobilske odgovornosti, požarno in drugo škodno zavarovanje ter zavarovanje izpada dohodka. Pri življenjskih zavarovanjih pa največji delež s 45 odstotki tvorijo zavarovanja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ki se je sicer glede na leto 2019 zmanjšal za 3 odstotne točke, je pa s 45 odstotki za 3,6 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku.

[1] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-april-2021.pdf (windows.net)
[2] Stopnja anketne brezposelnosti ali brezposelnosti po raziskovanju o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu je odstotni delež brezposelnih oseb med aktivnim prebivalstvom. SURS (stat.si)
[3] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-april-2021.pdf (windows.net)
[4] Sava pokojninska družba. Letno poročilo za 2020.
[5] Bloomberg.

Slovenski zavarovalniški trg je bil v letu 2020 močno koncentriran, saj so štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Generali in Vzajemna, obvladovale dobrih 78,9 odstotka zavarovalniškega trga. Generali zavarovalnica, d. d., ki je v letu 2020 prevzela Adriatic Slovenico Zavarovalno družbo, d. d., se je z 18-odstotnim deležem uvrstila na tretje mesto.

Zavarovalnice del nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti, oddajo v kritje pozavarovalnicam. Največji delež, tj. 57,6 odstotka proporcionalnega pozavarovanja še vedno odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, največji delež neproporcionalnega pozavarovanja pa na premoženjsko pozavarovanje, ki znaša 81,2 odstotka. Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2020 skupaj obračunali 362 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni kar 15,1-odstotno ali realno 15,4-odstotno povečanje glede na leto 2019.

Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov in kombiniranih količnikov za premoženjska zavarovanja zavarovalnic za leti 2020 in 2019 kaže, da so se v letu 2020 vsi trije količniki izboljšali, in sicer na račun zavarovanja za stroške zdravljenja kot najmočnejše vrste poslovanja premoženjskih zavarovanj, zavarovanja izpada dohodka, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, splošnega zavarovanja odgovornosti in zavarovanja pomoči. Nasprotno kot pri zavarovalnicah se je pri pozavarovalnicah kosmati škodni količnik za vsa pozavarovanja skupaj v letu 2020 za malenkost, to je za 0,3 odstotne točke, poslabšal, se je pa, zaradi izboljšanja kosmatega stroškovnega količnika za 3 odstotne točke, izboljšal tudi kosmati kombinirani količnik. Rezultat je boljši kot lani predvsem zaradi boljšega rezultata pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju, znotraj tega pa predvsem zaradi boljšega rezultata zdravstvenega pozavarovanja in pozavarovanja odgovornosti.

EVROPSKI ZAVAROVALNIŠKI TRG

Konec leta 2020 je bilo 827 zavarovalnic, ki so imele sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP) in so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Od tega je imelo največ zavarovalnic sedež v Združenem kraljestvu, to je 133 zavarovalnic ali 16,1 odstotka vseh zavarovalnic iz držav EGP, ki so lahko v Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Luksemburgu (106 zavarovalnic ali 12,8 odstotka), Nemčiji (94 zavarovalnic ali 11,4 odstotka), na Irskem (75 zavarovalnic ali 9,1 odstotka) in v Franciji (66 zavarovalnic ali 8 odstotkov). Zavarovalnic s sedežem v drugih državah EU oziroma EGP, ki so lahko v Sloveniji v letu 2020 neposredno opravljale zavarovalne posle, je bilo manj kot 60 iz posamezne države.

Poleg zavarovalnic, ki so imele sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle, je leta 2020 v Sloveniji opravljalo zavarovalne posle tudi šest podružnic zavarovalnic iz držav članic EU. Število sedmih podružnic iz leta 2019 se je zmanjšalo za podružnico ERGO zavarovalnice, podružnice v Sloveniji. S prenehanjem omenjene podružnice je ERGO Versicherung Aktiengesellschaft s sedežem na Dunaju s 1. oktobrom 2020 prevzela portfelj njenih zavarovalnih pogodb, ki ga bo upravljala do izteka posamezne zavarovalne pogodbe.

Bruto obračunana premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic, s sedežem v državah EGP v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2019 znašala 207 mio EUR.

POSLOVANJE ZAVAROVALNIH SUBJEKTOV

Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2020 sta zaznamovala epidemija COVID-19 in nadaljevanje okolja nizkih obrestnih mer.

12. marca 2020 je Slovenija na podlagi 7. člena Zakona o nalezljivih boleznih v državi razglasila epidemijo bolezni COVID-19, ki je zaznamovala celo leto 2020 in je poleg zdravstvene krize vplivala tudi na poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic.

Zavarovalnice in pozavarovalnice so se hitro in ustrezno prilagodile. Uvedle so zaščitne ukrepe za varno poslovanje ter zaščito zaposlenih, zavarovancev in ostalih strank pred okužbo z novim koronavirusom. Transakcije in interakcije s poslovnimi partnerji ter strankami so zavarovalnice preusmerile na digitalne kanale prek oddaljenega dostopa. Zaradi onemogočene neposredne komunikacije s strankami so zavarovalnice razvile in implementirale sistem za izvedbo oddaljenega podpisa ter zagotovile sklepanje zavarovanj na daljavo.

Epidemija je vplivala na manjše povpraševanje in upad zavarovalne premije nekaterih zavarovalnih vrst (npr. turistična zavarovanja, zavarovanje avtomobilske odgovornosti, splošno zavarovanje odgovornosti, nezgodno zavarovanje, naložbeno življenjsko zavarovanje). Nižja je bila tudi rast kosmatih zneskov škod, predvsem pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju pa so bile celo nižje kosmate škode. Po drugi strani so bile višje škode zaradi obratovalnega zastoja iz naslova epidemije. Prišlo je do znižanja nekaterih vrst obratovalnih stroškov (npr. stroški pridobivanja zavarovanj zaradi manjše prodaje, povračila stroškov, povezanih z delom, ter stroški reprezentance, reklam in sejmov).

Ključna tveganja za poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic zaradi epidemije bolezni COVID–19 so bila finančna in zavarovalna tveganja. Med finančnimi tveganji je treba omeniti zmanjšanje vrednosti portfelja podjetniških obveznic zaradi povečanja kreditnega tveganja in z njim povezanih pribitkov za tveganje ter zmanjšanje vrednosti portfelja lastniških vrednostnih papirjev in vzajemnih skladov zaradi počasnega gospodarskega okrevanja in padca delniških tečajev. Med zavarovalnimi tveganji pa naj omenimo povečanje prekinitev zavarovanj in zmanjšanje obsega prodaje novih zavarovanj zaradi omejitve osebnih stikov ob prodaji in zaprtja poslovalnic.

Kar zadeva vpliv epidemije bolezni COVID–19 na pokojninske družbe, nekatere pokojninske družbe niso dosegle načrtovanega zneska bruto obračunane premije – zaradi učinka epidemije se je namreč poslovanje nekaterih delodajalcev, ki financirajo njihove pokojninske načrte, poslabšalo, kar je vodilo do znižanja vplačila premij dodatnega pokojninskega zavarovanja za njihove zaposlene.

Najpomembnejši tveganji, ki so ju navedle pokojninske družbe zaradi epidemije, sta bili tveganje zagotavljanja zajamčene donosnosti in operativno tveganje. Jamstvo minimalnega zajamčenega donosa v podskladih z zajamčenim donosom namreč sproža tveganje nedoseganja minimalnega zajamčenega donosa, ki se je v prvem kvartalu leta 2020 bistveno zvišalo zaradi zvišanih naložbenih tveganj, v naslednjih kvartalih leta pa se je umirilo in ostalo na enaki ravni. K operativnemu tveganju pa vodi majhno število zaposlenih, kot posledica pa se pojavljajo visoka kadrovska tveganja v primeru obolelosti. Operativna tveganja so pokojninske družbe obvladovale z delom na domu, rotacijo zaposlenih na sedežu družb, izmenjavo znanj med zaposlenimi in omogočanjem dela prek oddaljenega dostopa zaposlenim.

Agencija za zavarovalni nadzor je ob razglasitvi epidemije COVID-19 poslala zavarovalnicam, pozavarovalnicama in pokojninskim družbam zahtevo za tedensko izredno poročanje zavarovalnic in pozavarovalnic, ki je trajalo do konca aprila 2020. Agencija je slovenski zavarovalniški sektor pozvala tudi k oceni vpliva kratkoročnih učinkov zaradi epidemije COVID-19. 31. marca 2020 je Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnicam in pozavarovalnicama ter pokojninskim družbam poslala priporočilo, s katerim jih je pozvala, da zaradi možnega učinka krize, povzročene z epidemijo COVID-19, na solventnostni položaj, zadržijo izplačila dividend do 1. oktobra 2020. Družbe so priporočilo upoštevale. V avgustu 2020 je Agencija na vse zavarovalnice in pozavarovalnici ter pokojninske družbe naslovila dopis, v katerem je priporočila, da tudi po 1. oktobru 2020 zadržijo izplačilo dividend. Ker pa se je Agencija zavedala različnega poslovnega položaja posamičnih zavarovalnic, je v tem pozivu dopustila tudi izplačilo dividend, vendar samo pod pogojem, da je (po) zavarovalnica ali pokojninska družba obvestila Agencijo najmanj en mesec pred nameravanim izplačilom dividend. V obvestilu je morala (po)zavarovalnica ali pokojninska družba svojo odločitev in razloge zanjo kvalitativno in kvantitativno utemeljiti na predhodno izvedenih zanesljivih rezultatih testiranja izjemnih situacij z natančno navedenimi predpostavkami stresnega testa in z izračuni vplivov na sredstva, obveznosti ter razpoložljivi kapital in kapitalsko ustreznost subjekta nadzora za obdobje najmanj do konca leta 2024.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju kljub epidemiji COVID-19 in še vedno trajajočem okolju nizkih obrestnih mer ter naravnim katastrofam imele pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 147,3 mio EUR, kar je za 24,5 mio EUR ali 20 odstotkov več kot v letu 2019. Pri življenjskih zavarovanjih je zavarovalnicam zavarovalno-tehnični izid padel s 45,5 mio EUR iz leta 2019 na 30,3 mio EUR v letu 2020 in je znašal kar za 15,2 mio EUR ali 33,4 odstotka manj kot v letu 2019.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2020 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 184,6 mio EUR, kar je kar za 10,7 mio EUR ali 5,5 odstotka manj kot v poslovnem letu 2019. Leto 2020 je bilo za zavarovalnice, merjeno tudi s čistim poslovnim izidom, po pričakovanjih manj uspešno kot leto 2019. Izkazale so za 151,7 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je kar za 9,9 mio EUR ali 6,1 odstotka manj kot v letu 2019.

Pozavarovalnici sta v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom sicer dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 19,9 mio EUR ali 8,4 odstotka, vendar še večji porast čistih odhodkov za škode, in sicer za 21,4 mio EUR ali 13,6 odstotka, kar je vodilo k negativnemu zavarovalno-tehničnemu izidu pozavarovalnic v znesku –4,4 mio EUR. Zaradi slabšega finančnega rezultata iz naložb je negativen tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša –8,2 mio EUR.

Pokojninske družbe so v letu 2020 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid, ki je znašal 0,2 mio EUR in je bil za 1,6 mio EUR nižji od zavarovalno-tehničnega izida za leto 2019, kljub povišanju čistih prihodkov od zavarovalnih premij za 1,8 mio EUR ali 24 %. Nižji zavarovalno-tehnični izid je predvsem posledica višjih odhodkov za škode. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2020 ustvarile dobiček v višini 1,3 mio EUR, kar je za 2,4 mio EUR ali 65 odstotkov manj kot v letu 2019 zaradi nižjih prihodkov naložb in višjih odhodkov naložb.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2020 so znašale 7.634,0 mio EUR, kar je za 417,1 mio EUR ali 5,8 odstotka več kot na dan 31. 12. 2019. Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 1.041,8 mio EUR in so bile za 99,3 mio EUR ali 10,5 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2019.

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2020 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 934,8 mio EUR (leta 2019 866,7 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 885 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 49,8 mio EUR.

Vse zavarovalnice in obe pozavarovalnici na dan 31. 12. 2020 izkazujejo presežek primernih lastnih virov sredstev nad zahtevanim solventnostnim kapitalom. Kot sektor zavarovalnice izkazujejo količnik kapitalske ustreznosti v višini 227,7 odstotka, pozavarovalnici pa v višini 268,6 odstotka.

Tudi pokojninske družbe na dan 31. 12. 2020 izkazujejo presežek kapitala nad minimalnim, količnik kapitalske ustreznosti pa znaša 135,3 odstotka.

POKOJNINSKA ZAVAROVANJA

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

Pokojninske družbe lahko opravljajo samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki obsega posle upravljanja pokojninskih skladov in posle storitev izplačevanja pokojninskih rent.

Ker zavarovanci prehajajo iz obdobja varčevanja sredstev v obdobje izplačevanja pokojninskih rent, temu sledijo tudi kritni skladi. Tako so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj v letu 2020 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v vrednosti dobrih 128 mio EUR, kar je za razveseljivih 6,7 odstotka več kot v letu 2019. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale 58,4 odstotka, zavarovalnice pa 41,6 odstotka. Z varčevalnega dela na rentni del je bilo v letu 2020 prenesenih 89,4 mio EUR denarnih sredstev. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 90-odstotni, sredstva pokojninskih družb pa 10odstotni delež.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Sredstva skladov življenjskega cikla so v letu 2020 znašala skoraj 1,5 mrd EUR, pri čemer večino teh sredstev, in sicer skoraj 84,1 odstotka, predstavljajo sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. V zajamčenih skladih večino naložb predstavljajo podjetniške in državne obveznice, v zmernih skladih sredstva kolektivnih naložbenih podjemov in podjetniške obveznice, v drznih skladih pa sredstva kolektivnih naložbenih podjemov in vlaganja v lastniški kapital. Iz strukture naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb pa je razvidno, da prevladujejo podjetniške in državne obveznice.

Menimo, da so glede na začetne slabe obete v zvezi z gospodarskimi okoliščinami, ki jih je prineslo leto 2020 z epidemijo bolezni COVID–19, (po)zavarovalnice in pokojninske družbe ter s tem njihovi zavarovanci,

pa tudi Agencija za zavarovalni nadzor kot nadzornica, lahko zadovoljni z donosnostjo naložb iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj je donos na vložena sredstva v zajamčenem skladu dosegel do 2,7 odstotka, v zmernem skladu do 3,8 odstotka in v dinamičnem podskladu do 5,5 odstotka.

IZVAJANJE NALOG AGENCIJE

V Poročilu o delu Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2020 je razvidno, da je Agencija za zavarovalni nadzor v tem letu opravljala raznovrstne naloge, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja. Navedeno velja za delo Agencije za zavarovalni nadzor na vseh področjih nadzora. Tako na področju izdaje dovoljenj kot na področju transpozicije evropske zakonodaje ter na področju sodelovanja pri pripravi zakonov.

Na področju izdaje dovoljenj je Agencija za zavarovalni nadzor izdala 524 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 121 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in zavarovalnoposredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopnikom dopolnilnih zavarovanj). 403 dovoljenja so bila izdana fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora.

Na področju preverjanja poročil in obvestil je Agencija za zavarovalni nadzor izvedla nadzorne postopke, s katerimi je zagotovila pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov in informacij, ki so jih zavarovalnice in pozavarovalnice za leto 2020 pripravile skladno z zahtevami Solventnosti 2. Poleg navedenih aktivnosti je Agencija za zavarovalni nadzor na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2020 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Agencija za zavarovalni nadzor je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulativno oceno. Tako pridobljena regulativna ocena Agenciji za zavarovalni nadzor omogoča prioritizacijo nadzorniških aktivnosti in obenem pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalniškega sektorja.

Na področju pregledov poslovanja zavarovalnic je bilo v letu 2020 začetih šest pregledov in v istem letu zaključen en pregled poslovanja. Agencija za zavarovalni nadzor se je v letu 2020 v veliki meri posvetila tudi nadzoru ravnanja tržnih udeležencev in opravila sedem pregledov poslovanja.

Agencija za zavarovalni nadzor je v letu 2020 izdala 41 ukrepov nadzora, kar je eden manj kot v preteklem letu. V primerjavi z letom 2019 je Agencija v letu 2020 prenehala izdajati obvestila pred izdajo odredbe o odpravi kršitev.

Agencija za zavarovalni nadzor je bila v letu 2020 močno vpeta v proces priprave Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1B), skupaj z Ministrstvom za finance in Slovenskim zavarovalnim združenjem.

Julija 2020 je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet ZZavar-1B, ki je implementiral določbe Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES, Direktive 2014/65/EU in Direktive (EU) 2015/849 (v nadaljevanju: Direktiva 2019/2177). Rok za prenos določb Direktive 2019/2177 je bil do dne 30. 6. 2020.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V SLOVENIJI

Poleg tega je bilo pestro tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor z domačimi in tujimi nadzornimi organi. Kot članica Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov je bila prisotna na petih srečanjih. Ravno tako je sodelovala na štirih srečanjih Odbora za finančno stabilnost in se udeleževala tudi sej Generalnega odbora Evropskega odbora za sistemska tveganja. Agencija za zavarovalni nadzor sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. Nadalje so zaposleni v Agenciji za zavarovalni nadzor tudi

v letu 2020 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov, in sicer v skupini Merkur zavarovalnice, Grawe zavarovalnice ter Generali zavarovalnice. Agencija za zavarovalni nadzor je leta 2020 organizirala tudi kolegij nadzornikov za eno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

AKTIVNOSTI AGENCIJE V MEDNARODNEM PROSTORU

Omeniti je treba tudi sodelovanje Agencije za zavarovalni nadzor v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA). V letu 2020 je sodelovala na štirinajstih zasedanjih Odbora nadzornikov, večina od njih je potekala na daljavo. Zaposleni Agencije so v letu 2020 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku.

Na koncu naj omenimo tudi sodelovanje zaposlenih Agencije za zavarovalni nadzor v Mednarodnem združenju zavarovalnih nadzornikov (IAIS). Zaposleni Agencije so v letu 2020 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev, Implementacijske komisije, Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu, Delovne skupine za podpisovanje in Delovne skupine za makroekonomsko politiko. Zaradi pandemije COVID–19 so vse aktivnosti potekale na daljavo, med drugim tudi letna konferenca IAIS, ki se je je udeležilo več zaposlenih iz Agencije.

Na podlagi vsega navedenega in predstavljenega v tem poročilu lahko zaključimo, da je bilo poslovanje slovenskih zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2020 uspešno ter da kapitalska ustreznost slovenskega zavarovalniškega trga ostaja na zadovoljivi ravni.

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2020

KAZALO

1. UVOD 15

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA 17
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1) 17
2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) 20
2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS) 21
2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1) 21
2.5. Obligacijski zakonik (OZ) 22
2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) 23
2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 23
2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) 24
2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS) 24
2.10. Evropski predpisi 24

3. ZAVAROVALNICE 28
3.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga 28
3.1.1 Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj 28
3.1.2 Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic 31
3.2. Pozavarovanje 32
3.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic 33
3.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2020 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle 36
3.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami 36
3.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic 38
3.6.0 Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v razmerah epidemije COVID-19 38
3.6.1 Izidi poslovanja zavarovalnic 40
3.6.2 Izidi poslovanja pozavarovalnic 43
3.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic 44
3.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije 50
3.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2020 52
3.10. Kazalniki poslovanja 54
3.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2020 55

4. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE 59
4.1. Pokojninske družbe 59
4.1.1. Poslovanje pokojninskih družb 59
4.2. Splošni podatki pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi 63
4.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi 67
4.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi 69

5. SKUPINE 73

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI 75

1. UVOD

Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2020 vključuje poslovanje tistih subjektov zavarovalniškega sektorja, ki jih nadzoruje Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija), razen če je v besedilu posebej navedeno drugače.

Podatki v tem poročilu se večinoma nanašajo na poslovno leto 2020, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih s stanjem na področju zavarovalništva.

Konec leta 2020 so na slovenskem zavarovalnem trgu poslovali naslednji subjekti, ki jih nadzoruje Agencija:

- trinajst zavarovalnic,
- dve pozavarovalnici,
- tri pokojninske družbe,
- Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ,
- Škodni sklad in Odškodninski urad v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja,
- 447 zavarovalnozastopniških družb,
- 960 zavarovalnih zastopnikov samostojnih podjetnikov,
- 87 zavarovalnoposredniških družb,
- deset zavarovalnih posrednikov samostojnih podjetnikov,
- 447 zastopnikov dopolnilnih zavarovanj.

Med trinajstimi zavarovalnicami je bilo pet zavarovalnic kompozitnih, ki opravljajo posle premoženjskega in življenjskega zavarovanja. Štiri zavarovalnice so opravljale izključno posle premoženjskih zavarovanj, in sicer za omejeno število zavarovalnih vrst; od njih je bila ena specializirana za kreditna in ena za kavcijska zavarovanja, dve zavarovalnici pa sta opravljali zdravstvena in nezgodna zavarovanja, pri čemer je ena od njiju v letu 2020 pridobila dovoljenje Agencije tudi za opravljanje poslov življenjskih zavarovanj. Od preostalih štirih zavarovalnic, ki so opravljale posle življenjskega zavarovanja, je ena zavarovalnica sklepala le življenjska zavarovanja, dve sta sklepali pretežno življenjska zavarovanja, poleg pa še zavarovanja iz zavarovalnih vrst nezgodnih in zdravstvenih zavarovanj, ena zavarovalnica pa je poleg življenjskih zavarovanj sklepala še zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj.

V letu 2020 je Generali zavarovalnica, d. d., prevzela Adriatic Slovenico Zavarovalno družbo, d. d., ki je v tem letu prenehala obstajati. Generali zavarovalnica, d. d., je razširila poslovanje z opravljanjem poslov v nekaterih novih zavarovalnih vrstah, in sicer v kreditnih zavarovanjih, v kavcijskih zavarovanjih in v zavarovanjih s kapitalizacijo izplačil.

V letu 2020 je začela poslovati zavarovalna delniška družba AVRIO, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d., Ljubljana, ki ji je Agencija v letu 2019 izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov življenjskih zavarovanj.

V oktobru 2020 je Agencija izdala Triglav, Zdravstveni zavarovalnici, d. d., dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti življenjsko zavarovanje.

Pokojninske družbe opravljajo izključno dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, saj jim zakon ne dovoljuje opravljanja poslov iz naslova drugih zavarovanj.

Poleg navedenih subjektov Agencija nadzira tudi Prvi pokojninski sklad Republike Slovenije, ki ga upravlja Modra zavarovalnica, d. d. Prvi pokojninski sklad je posebna oblika pokojninskega sklada, ki je bil oblikovan na podlagi Zakona o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju investicijskih družb (ZPSPID).

Poleg navedenih subjektov je na slovenskem zavarovalnem trgu v letu 2020 delovalo še šest podružnic zavarovalnic držav članic EU, konec leta 2020 pa je bilo evidentiranih tudi 827 zavarovalnic držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov. Navedeni podatek o evidentiranih zavarovalnicah držav članic EU za neposredno opravljanje zavarovalnih poslov je vključeval tudi zavarovalnice Združenega kraljestva.

Agencija je v decembru 2020 izdala podzakonski predpis Sklep o ureditvi položaja zavarovalnic s sedežem v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske po zaključku prehodnega obdobja. Agencija od 1. januarja 2021, po izteku prehodnega obdobja, v javnem seznamu med zavarovalnicami držav članic EU, ki na slovenskem trgu opravljajo posle neposredno, ne prikazuje več zavarovalnic Združenega kraljestva, saj je Združeno kraljestvo pravno formalno postalo tretja država. Agencija je samo deloma pristojna za nadzor nad poslovanjem zavarovalnic držav članic, ki na območju Republike Slovenije opravljajo zavarovalne posle prek podružnice ali neposredno.

Na slovenskem zavarovalnem trgu delujejo tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o. Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Merkur International Holding, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, d. d., ki je podrejena družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska.

Preglednica 1:
Zavarovalne vrste, za katere so zavarovalnice pridobile dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov (po stanju na dan 5. 3. 2021)

ZAVAROVALNICA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Avrio, zavarovalnica obrtnikov in podjetnikov, d. d.																			✔					
CDA 40 zavarovalnica, d. d.															✔									
Generali zavarovalnica, d. d.	✔	✔	✔		✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
Grawe zavarovalnica, d. d.	✔		✔					✔	✔	✔			✔					✔	✔		✔			
Merkur zavarovalnica, d. d.	✔	✔						✔	✔				✔			✔			✔	✔	✔			
Modra zavarovalnica, d. d.	✔																		✔					
Vita, življenjska zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔			
Prva osebna zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔		✔		✔	
Coface PKZ, d. d.														✔										
Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d.	✔	✔																	✔					
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d. v. z.	✔	✔																						
Zavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔			
Zavarovalnica Triglav, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔		✔		✔	
Pozavarovalnica Sava, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔
Pozavarovalnica Triglav RE, d. d.	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔	✔

Legenda:

1 Nezgodno zavarovanje
2 Zdravstveno zavarovanje
3 Zavarovanje kopenskih motornih vozil
4 Zavarovanje tirnih vozil
5 Letalsko zavarovanje
6 Zavarovanje plovil
7 Zavarovanje prevoza blaga
8 Zavarovanje požara in elementarnih nesreč
9 Drugo škodno zavarovanje
10 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil
11 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi zrakoplovov
12 Zavarovanje odgovornosti pri uporabi plovil
13 Splošno zavarovanje odgovornosti
14 Kreditno zavarovanje
15 Kavcijsko zavarovanje
16 Zavarovanje različnih finančnih izgub
17 Zavarovanje stroškov postopka
18 Zavarovanje pomoči
19 Življenjsko zavarovanje
20 Zavarovanje za primer poroke oziroma rojstva
21 Življenjsko zavarovanje, vezano na enote investicijskih skladov
22 Tontine
23 Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil
24 Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni

2. PREDPISI, POMEMBNI ZA PODROČJE ZAVAROVALNIŠTVA

Zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, so zlasti:

- Zakon o zavarovalništvu,
- Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju,
- Zakon o makrobonitetnem nadzoru,
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma,
- Obligacijski zakonik,
- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju,
- Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami in Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Poleg Zakona o zavarovalništvu (ZZavar-1, Uradni list RS, št. 93/15, 9/19 in 102/20) so za nekatere subjekte, ki jih nadzoruje Agencija, pomembni še posebni zakoni. Tako poslovanje Prvega pokojninskega sklada ureja Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID, Uradni list RS, št. 50/99, 58/02, 61/04, 85/09 in 32/16).

Zakon o finančnih konglomeratih (ZFK, Uradni list RS, št. 43/06, 87/11, 56/13) je v slovensko zakonodajo implementiral Direktivo 2002/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2002 o dopolnilnem nadzoru kreditnih institucij, zavarovalnic in investicijskih družb v finančnem konglomeratu ter uredil nadzor nad nadzorovanimi osebami iz finančnega sektorja (banke, zavarovalnice, pokojninske družbe, borznoposredniške družbe, družbe za upravljanje), kadar so te del finančnega konglomerata. ZFK dopolnjuje ZZavar-1, Zakon o bančništvu (ZBan-2, Uradni list RS, št. 25/15, 44/16 – ZRPPB, 77/16 – ZCKR, 41/17, 77/18 – ZTFI-1, 22/19 – ZIUDSOL, 44/19 – odl. US) in Zakon o trgu finančnih instrumentov (ZTFI-1, Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19) v povezavi z dodatnim nadzorom na najvišji ravni finančne skupine. Zato vsebuje tudi določbe za usklajevanje različnih nadzornikov finančne skupine. ZFK opredeljuje ustrezni pristojni organ in od koordinatorja (nadzornika na najvišji ravni) zahteva, da se s tem organom posvetuje glede določenih nadzornih vprašanj. V letu 2019 je bila skupini z A-Z Finance, d. o. o., na vrhu izdana odločba o identifikaciji finančnega konglomerata.

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar-1)

V Republiki Sloveniji je 22. decembra 2015 začel veljati novi Zakon o zavarovalništvu, ZZavar-1. Gre za osnovni zakon, ki ureja vprašanja v povezavi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, pozavarovalnic, zavarovalnih in pozavarovalnih poolov ter zavarovalno zastopniških in zavarovalno posredniških družb ter pravila za delovanje zavarovalnih zastopnikov in posrednikov.

Statusna pravila, ki jih za osebe iz prejšnjega odstavka določa ZZavar-1, se uporabljajo poleg pravil, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, in ki jih morajo te osebe ravno tako spoštovati.

ZZavar-1, ki se uporablja od 1. januarja 2016, pomeni prenos direktive Solventnost II.

Osnovna vsebina ureditve Solventnosti II in ZZavar-1 je, da poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic ter posledično njihov nadzor temeljita na tveganjih. To je tudi bistvena razlika, ki jo je ZZavar-1 prinesel v primerjavi s prej veljavnim ZZavar. Tako ZZavar-1 določa, da kapitalska zahteva, ki jo izraža zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, oziroma osnovni zahtevani solventnostni kapital kot največja postavka zahtevanega solventnostnega kapitala, zajema najmanj module tveganja premoženjskih zavarovanj, življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj, tržnega tveganja in tveganja neplačila nasprotne stranke. Zavarovalnica lahko, če meni, da standardni model ne ustreza tveganjem, ki izhajajo iz zavarovalnih poslov, ki jih opravlja, zahtevani solventnostni kapital izračuna z delnim ali popolnim notranjim modelom, za kar pa potrebuje dovoljenje Agencije.

ZZavar-1 je prinesel novost tudi na področju kapitala zavarovalnice, s katerim ta pokriva kapitalske zahteve. Kapital ali lastni viri zavarovalnice se namreč lahko uvrščajo v tri razrede različne kakovosti glede na to, koliko ustrezajo lastnostim, določenim z ZZavar-1 in podrobneje predpisanim v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Omeniti velja tudi, da ZZavar-1 zahteva tržno vrednotenje sredstev zavarovalnice in tudi njenih obveznosti ali zavarovalno-tehničnih rezervacij. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Predhodno opisane kategorije predstavljajo t. i. prvi steber Solventnosti II.

Poleg prvega stebra Solventnost II sestavljata še drugi in tretji steber. Drugi steber se nanaša na nadzorni proces in sistem upravljanja tveganj. V sistem upravljanja tveganj spadajo lastna ocena tveganj in solventnosti, zahteve glede organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij in zahteve glede sistema upravljanja tveganj ter dokumentacije. V oceni tveganj in solventnosti zavarovalnica presodi, kakšne so njene celotne solventnostne potrebe na osnovi vseh tveganj, ki jim je izpostavljena, poleg tveganj, ki jih zajema standardna formula. Pri tem upošteva tudi odnos do tveganj in poslovno strategijo. V sistemu upravljanja je treba zagotoviti, da so vzpostavljeni ustrezni procesi, ki zagotavljajo učinkovito delovanje organov vodenja in nadzora ter ključnih funkcij, in da so ti procesi ustrezno dokumentirani ter podprti z učinkovitim sistemom notranjih kontrol. Direktiva Solventnost II je poleg aktuarske funkcije in funkcije notranje revizije, ki ju je poznala že direktiva Solventnost I, vpeljala funkcijo upravljanja tveganj in funkcijo skladnosti. Tretji steber se nanaša na javna razkritja zavarovalnic in tudi Agencije.

Omeniti velja tudi to, da je namen direktive Solventnost II izboljšanje nadzora skupin, zato se vsi našteti elementi nove regulative uporabljajo tudi pri nadzoru skupin.

V letu 2019 je 26. februarja začel veljati ZZavar-1A, katerega poglavitni cilj je implementacija določb Direktive (EU) 2016/97 v slovenski pravni red ter izboljšava zapisanih določil oziroma odprava ugotovljenih nedoslednosti glede implementacije nekaterih določb direktive Solventnost II. V začetku leta 2016 je bila namreč sprejeta direktiva IDD, ki je prinesla veliko sprememb na tem področju in zahtevala njihov prenos v nacionalno zakonodajo držav članic Evropske unije. Zakon prinaša višjo raven zaščite imetnikov zavarovalnih polic, še kakovostnejše informacije za potrošnike in boljša pravila poslovanja za prodajalce zavarovanj.

Posodobljene in dopolnjene so opredelitve pojmov, ki so povezani z distribucijo zavarovalnih produktov.

V zavarovalnicah morajo biti vzpostavljeni postopki za odobritev vsakega zavarovalnega produkta pred njegovim trženjem.

Ob navzkrižni prodaji, tj. kadar se zavarovalni produkt ponudi skupaj z dopolnilno ali drugo storitvijo, ki ni zavarovanje, kot del paketa, mora biti zavarovalec seznanjen z možnostjo nakupa posameznih delov ločeno. Zagotovljen mora biti ustrezen opis paketa, pa tudi ločena evidenca stroškov in plačil vsake komponente.

Zavarovalcu morajo biti podatki v povezavi z zavarovanjem predstavljeni odkrito, pošteno in profesionalno ter skladno z njegovimi najboljšimi interesi. Takšna morajo biti tudi tržna sporočila.

Zavarovalnica ali zavarovalno zastopniška oziroma zavarovalno posredniška družba ali zavarovalni zastopnik oziroma posrednik svojih zaposlenih ne smejo plačevati ali njihove uspešnosti ocenjevati na način, ki je v nasprotju z njihovo dolžnostjo, da delujejo skladno z najboljšimi interesi zavarovalca.

Zavarovalnica mora pravočasno pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe zavarovalca obvestiti o naravi plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v povezavi z zavarovalno pogodbo.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik, ki distribuira zavarovalne naložbene produkte za stranke, mora vzdrževati in izvajati učinkovito organizacijsko in upravno ureditev, tako da lahko sprejme vse potrebne ukrepe, s katerimi prepreči, da bi nasprotje interesov škodilo interesom strank.

Zavarovalnica ali zavarovalni posrednik mora pri svetovanju o zavarovalnem naložbenem produktu pridobiti tudi potrebne informacije o znanju in izkušnjah zavarovalca s področja naložb ter o njegovem finančnem položaju, da mu lahko priporoči zavarovalne naložbene produkte, ki so zanj primerni.

Zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki se bodo morali stalno poklicno usposabljati, da bodo ohra-

nili primerno raven storitev. To bo temeljijo na vsaj 15 urah poklicnega usposabljanja na leto, pri tem pa se bodo upoštevale narava prodajanih produktov, njihova vloga in dejavnosti, ki jih opravljajo pri poslih zavarovalnega zastopanja ali posredovanja. Uspešno opravljeno poklicno usposabljanje se bo dokazovalo s pridobitvijo spričevala.

V registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov bodo morala biti navedena imena fizičnih oseb znotraj njihove uprave. Registri bodo vsebovali tudi podatke o državah članicah, v katerih zavarovalni zastopnik ali zavarovalni posrednik opravlja posel iz naslova svobode ustanavljanja ali svobode opravljanja storitev.

Julija 2020 je bila v Državnem zboru Republike Slovenije sprejeta novela ZZavar-1B.

Razlogi za potrebo po noveli ZZavar-1B so bili predvsem:

a) sprejetje Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2019/2177);
b) sprejetje Sklepa Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi ter Sklepa Sveta (EU) 2017/1793 z dne 15. septembra 2017 o spremembi Sklepa (EU) 2017/1792 o podpisu, v imenu Unije, Dvostranskega sporazuma med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem in njegovi začasni uporabi;
c) sprejetje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. decembra 2019; v nadaljevanju: ZPIZ-2G).

Novela ZZavar-1B je med drugim dopolnila ZZavar-1 z novostjo, da kadar namerava Agencija izdati dovoljenje zavarovalnici, katere poslovni načrt izkazuje, da del njenih dejavnosti temelji na neposrednem opravljanju poslov in opravljanju poslov prek podružnice na območju druge države članice, ter Agencija oceni, da so te dejavnosti pomembne za trg države članice, o tem obvesti nadzorni organ države članice in EIOPO (prvi odstavek 131.b člena ZZavar-1). Navedena določba se bo začela uporabljati s 1. julijem 2021.

Agencija bo po novem sodelovala v platformi za sodelovanje, ki jo je v primeru utemeljenih in resnih sumov o negativnem vplivu na zavarovalce, zavarovance in druge upravičence iz zavarovanj na lastno pobudo ali pobudo enega ali več nadzornih organov držav članic vzpostavila EIOPA z namenom okrepitve izmenjave informacij in spodbude sodelovanja med nadzornimi organi držav članic, kadar:

1. so posli, ki jih namerava zavarovalnica opravljati v državi članici, pomembni za trg države članice;
2. je Agencija obvestila EIOPO in nadzorni organ države članice o poslabšanju finančnega stanja zavarovalnice, ki opravlja posle v državi članici, ali o obstoju drugih tveganj v zvezi z opravljanjem poslov zavarovalnice, ki lahko vplivajo na trg države članice;
3. je nadzorni organ države članice obvestil Agencijo in EIOPO o resnih in utemeljenih pomislekih glede varstva zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovanj ali
4. je bila zadeva predložena EIOPI in posredovana zahteva EIOPI za pomoč pri oblikovanju dvostranske rešitve (šesti odstavek 131.b člena ZZavar-1).

Tudi ta določba se bo začela uporabljati 1. julija 2021.

Z dopolnitvijo prvega odstavka 137. člena ZZavar-1 se v ZZavar-1 ustrezno prenaša Sklep Sveta (EU) 2017/1792 z dne 29. maja 2017, ki je vsebovan v Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

Direktiva 2019/2177 spreminja direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev. Vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij je enaka vsoti najboljše ocene in dodatka za tveganje. Direktiva 2019/2177 spreminja določbo direktive Solventnost II, ki predpisuje možnost uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento. Za zagotovitev, da ta državna kom-

ponenta učinkovito blaži pretiravanje pri razmikih v donosnosti obveznic v zadevni državi, prag za razpon države s popravkom za tveganje znižuje s 100 na 85 bazičnih točk (peti odstavek 184. člena ZZavar-1).

Dodatna novost je tudi ta, da Agencija v skladu s prvim odstavkom 35. člena Uredbe (EU) št. 1094/2010 obvesti EIOPO o vlogi zavarovalnice za uporabo ali spremembo popolnega ali delnega notranjega modela. Agencija lahko EIOPO zaprosi za tehnično pomoč pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela (tretji odstavek 218. člena ZZavar-1).

Noviteta, ki jo je v ZZavar-1 prinesel ZZavar-1B, je tudi, da v primeru, če Agencija pri pregledu poslovanja ne ugotovi kršitve predpisov iz prvega odstavka 277. člena ZZavar-1, o tem pisno obvesti zavarovalnico (tretji odstavek 301. člena ZZavar-1).

ZZavar-1B vsebuje tudi uskladitev določb z novelo ZPIZ-2G zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2.

2.2. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2, Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVar-Pre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 23/17, 40/17, 65/17, 71/17 – ZIPRS1819, 28/19, 75/19 – ZIPRS2021, 75/19 – ZUPPJS2021 in 139/20, 75/19), ki je začel veljati leta 2013, je v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje uvedel vrsto novosti.

Za nadzor nad izplačevalci pokojninskih rent in poklicnih pokojnin je pristojna Agencija. Ta nadzor opravlja skladno z določbami o postopku nadzora po ZZavar-1, če ni v ZPIZ-2 določeno drugače.

ZPIZ-2 določa, da se dodatno pokojninsko zavarovanje izvaja prek pokojninskega sklada, ki ima tri oblike:

- vzajemni pokojninski sklad;
- krovni pokojninski sklad;
- kritni sklad.

ZPIZ-2 poleg minimalne zajamčene donosnosti in jamstva izvajalcev za zagotavljanje zajamčene donosnosti na vplačano čisto premijo omogoča tudi izbiro naložbene politike življenjskega cikla. Vsak pokojninski sklad in skupina kritnih skladov, na podlagi katerih se izvaja naložbena politika življenjskega cikla za kolektivno zavarovanje, mora imeti odbor pokojninskega sklada, sestavljenega iz petih članov, od katerih so trije predstavniki članov pokojninskega sklada in dva predstavnika delodajalcev.

Zavarovanci ne morejo dvigniti privarčevanih sredstev, ki jih je financiral delodajalec od uveljavitve ZPIZ-2 naprej, kajti ZPIZ-2 določa, da je izplačilo odkupne vrednosti kolektivnega zavarovanja mogoče le ob redni upokojitvi in če je višina odkupne vrednosti, ki jo je financiral delodajalec, manjša od 5.000 EUR.

Vsak pokojninski sklad mora imeti potrjen pokojninski načrt in odobrena pravila upravljanja. Pokojninske načrte potrjuje minister, pristojen za delo, medtem ko pravila upravljanja pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, potrjuje Agencija. Dalje mora upravljavec pokojninskega sklada pripraviti tudi načrt upravljanja tveganj in izjavo o naložbeni politiki. Zavarovanci morajo ob sklepanju dodatnega zavarovanja poleg pokojninskega načrta dobiti tudi pravila upravljanja pokojninskega sklada in izjavo o naložbeni politiki.

Izplačevanje rent se izvaja prek kritnega sklada, namenjenega izplačevanju pokojninskih rent, in skladno s potrjenim pokojninskim načrtom za izplačevanje pokojninskih rent, ki ga potrdi minister, pristojen za delo, in ki se ne smejo razlikovati po spolu zavarovanca.

Na področju pokojninskega zavarovanja je bila z novelo ZPIZ-2 (ZPIZ-2G, Uradni list RS, št. 75/19 z dne 12. 12. 2019) v slovenski pravni red prenesena Direktiva (EU) 2016/2341 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o dejavnostih in nadzoru institucij za poklicno pokojninsko zavarovanje (IORP II). Nove so bile določbe, ki za nekatere zavarovance, ki bodo uveljavljali pravice iz pokojninskega zavarovanja, določajo večji obseg pravic.

Splošni pogoj za pridobitev pravice do starostne pokojnine pridobi zavarovanec v letu 2020 (moški in ženska) pri starosti 65 let, če ima dopolnjenih najmanj 15 let zavarovalne dobe, oziroma pri starosti 60 let, če ima dopolnjenih 40 let pokojninske dobe brez dokupa.

Z ZPIZ-2G so bile spremenjene oziroma dopolnjene zahteve o obveščanju članov: ob vključitvi, med trajanjem varčevanja, pred upokojitvijo in v obdobju prejemanja pokojnine. Uvaja se spremenjeno potrdilo o pravicah iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki nadomešča dosedanje potrdilo o stanju na osebnem računu člana in podatek o vseh vplačilih v pokojninski sklad v preteklem letu.

Na novo sta se določila dodatna vsebina obvestila o vključitvi in čezmejno upravljanje pokojninskih skladov.

Nekatera poglavja so bila z novelo v ZPIZ-2 na novo vključena, ker so se v celoti prenesla iz ZZavar-1. Tako pokojninska družba vzpostavi in uresničuje trden in zanesljiv sistem upravljanja, ki obsega najmanj pregledno organizacijsko strukturo z natančno opredeljenimi, preglednimi in doslednimi notranjimi razmerji glede odgovornosti, učinkovit sistem prenosa informacij ter strategijo in ukrepe za zagotovitev rednega in stalnega poslovanja. Sistem upravljanja pokojninske družbe vključuje funkcijo upravljanja tveganj, funkcijo spremljanja skladnosti, funkcijo notranje revizije in aktuarsko funkcijo.

Z novelo ZPIZ-2H se bo vsem, ki so dokupili dobo do 31. decembra 2012, le-ta upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. V pokojninsko dobo brez dokupa se ne bo štela samo dokupljena doba po 1. januarju 2013. Za vse, ki so se že upokojili po ZPIZ-2, po katerem se ta dokupljena doba ni štela kot pokojninska doba brez dokupa, bo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v šestih mesecih od uveljavitve zakona (1. januarja 2021) po uradni dolžnosti na novo odmeril starostno pokojnino oziroma odmeril starostno pokojnino namesto predčasne pokojnine z upoštevanjem te dobe kot pokojninske dobe brez dokupa. Nova pokojnina oziroma izplačilo dela pokojnine bo zavarovancu pripadalo od začetka uporabe ZPIZ-2H.

2.3. Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS)

Zakon o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (ZMbNFS, Uradni list RS, št. 100/13) je bil sprejet, da se izboljša nadzor nad finančnimi institucijami, ki zaradi lastniške ali drugačne prepletenosti delujejo v različnih segmentih finančnega sistema.

Sektorski nadzorni organi, to so Agencija za trg vrednostnih papirjev, Banka Slovenije in Agencija za zavarovalni nadzor, še naprej izvajajo mikronadzor posameznih finančnih institucij, medtem ko makronadzor izvaja Odbor za finančno stabilnost. Ta oblikuje makrobonitetno politiko in narekuje ukrepe, ki jih izvajajo sektorski nadzorni organi. Razlog za sprejetje zakona je bila tudi ugotovitev Mednarodnega denarnega sklada, da je v Republiki Sloveniji sicer vzpostavljen mehanizem sodelovanja med sektorskimi nadzornimi organi v obliki koordinacije, ki prispeva k stabilnosti finančnega sistema, vendar posamezni sektorski nadzorni organi nimajo zakonske pristojnosti za izvajanje makrobonitetnega nadzora.

Glavni cilj ZMbNFS je bil ustanoviti odbor, pristojen za oblikovanje takšne makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji, ki prispeva k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, kar vključuje povečanje odpornosti finančnega sistema in preprečevanje oziroma zmanjševanje kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se tudi zagotavlja trajnostni prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti v državi.

2.4. Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1)

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1, Uradni list RS, št. 68/16, 81/19 in 91/20) je začel veljati 19. novembra 2016 in je v slovenski pravni red prenesel četrto Direktivo 2015/849/EU o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Poleg prenosa direktive je cilj ZPPDFT-1 tudi uskladitev slovenskega pravnega reda s splošno uveljavljenimi mednarodnimi standardi na tem področju, zlasti z novimi priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (Financial Action Task Force, FATF) iz leta 2012, ki jih morajo države upoštevati pri izvajanju ukrepov odkrivanja in preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ter po novem tudi financiranja orožja za množično uničevanje.

Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opra-

vljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopstva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

V letu 2019 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1A, Uradni list RS, št. 81/19), ki je začela veljati 11. januarja 2020.

Gre za manjše dopolnitve pri opisu definicij v ZPPDFT-1. Novost je, da v primeru ugotavljanja dejanskega lastnika tujega sklada, tuje ustanove ali podobnega pravnega subjekta tujega prava zavezanec pri sklepanju poslovnega razmerja pridobi dovolj podatkov in da Urad za preprečevanje pranja denarja kot pristojni nadzorni organ lahko na novo odredi prepoved opravljanja dejavnosti določenim subjektom (revizijskim družbam, prireditelјem in koncesionarjem, ki prirejajo igre na srečo, osebam, ki opravljajo storitve davčnega svetovanja, osebam podjetniških ali fiduciarnih storitev in osebam v zvezi s poslovanjem z nepremičninami).

V letu 2020 je bila objavljena novela Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1B, Uradni list RS, št. 91/20), ki je začela veljati 11. julija 2020 in je spremenila kar tretjino členov zakona.

Novela je bila v celoti prilagojena pravu EU in je v slovenski pravni red prenesla spremembo direktive na naslednjih področjih: dopolnitev definicij posameznih pojmov (elektronski denar, fiat valuta, korespondenčni odnos, plačilna transakcija na daljavo, ponudnik skrbniških denarnic, poslovno razmerje, virtualna valuta); ustrezna opredelitev zavezancev, ki so vključeni v storitve menjav med virtualnimi in fiat valutami ter ponujajo skrbniške denarnice; vzpostavitev posebnega registra; opredelitev načina ugotavljanja ustreznosti in primernosti subjektov za registracijo; dopolnitev opredelitve zavezancev s področja davčnega svetovanja in trgovanja z umetniškimi deli; omejitev obveznosti izvajanja ukrepov za zavezance, ki poslujejo z nepremičninami, in za zavezance, ki trgujejo z umetniškimi deli; dopolnitev določb o izvedbi nacionalne ocene tveganja; prilagoditev določb o izjemah v zvezi z elektronskim denarjem; uskladitev možnosti pregleda stranke s sredstvom elektronske identifikacije v povezavi z uredbo eIDAS tako neposredno s strani zavezanca kot v okviru pregleda stranke prek tretje osebe; prilagoditev določb v zvezi z ugotavljanjem in vpisovanjem podatkov v register dejanskih lastnikov tako, da je predviden samodejni vpis za subjekte, za katere so do zdaj veljale izjeme za vpis, da je določena izrecna obveznost razkrivanja statusa skrbnika v primeru skladov in podobnih pravnih ureditev tujega prava, da se v register dejanskih lastnikov vključi oznaka o neskladnosti podatkov, ter prilagoditev določb o dostopu javnosti do podatkov o dejanskem lastniku; dopolnitev določb o obravnavi neobičajnih transakcij; dopolnitev določb o izvedbi poglobljenega pregleda v primeru kontokorentnih razmerij; dopolnitev določb v zvezi s politično izpostavljenimi osebami, vključno z določitvijo seznama natančnih navedb funkcij, ki se v Republiki Sloveniji štejejo kot vidni javni položaj; dopolnitev določb o izvedbi poglobljenega pregleda v primeru povezanosti z visoko tveganimi tretjimi državami; razširitev prepovedi uporabe anonimih produktov na sefe; prilagoditev določb o izvajanju politike skupine; dopolnitev določb v zvezi s predložitvijo podatkov in informacij na zaprosilo tuje finančne obveščevalne enote; uvedba dodatnih ukrepov v zvezi z visoko tveganimi državami; dopolnitev določb o zbiranju statističnih podatkov in o načrtovanju nadzora; vzpostavitev možnosti dostopa do registra transakcijskih računov za pristojne organe s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma; razširitev možnosti sodelovanja med nadzornimi organi s področja preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma.

2.5. Obligacijski zakonik (OZ)

Obligacijski zakonik (OZ, Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18) v posebnem poglavju ureja institut zavarovalne pogodbe.

Poleg razdelka, ki vsebuje skupne določbe, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, so v nadaljevanju OZ še posebne določbe, ki se nanašajo na pogodbe za premoženjska zavarovanja in pogodbe za osebna

zavarovanja. OZ za premoženjska zavarovanja šteje zavarovanja, s katerimi se zagotavlja povrnitev škode, ki bi nastala v zavarovančevem premoženju, če bi nastal zavarovalni primer (škodna zavarovanja). V pogodbah o osebnem zavarovanju pa se višina zavarovalne vsote, ki jo mora zavarovalnica plačati, če nastane zavarovalni primer, določi v polici po sporazumu med pogodbenima strankama (vsotna zavarovanja). Med vsotna zavarovanja se uvrščajo vsa življenjska, nezgodna in zdravstvena zavarovanja, pri katerih kot obveznost zavarovalnice ni določena povrnitev škode, ampak vnaprej določena zavarovalna vsota. OZ med skupnimi določbami, ki se nanašajo na vse zavarovalne pogodbe, vsebuje tudi nekatere izjeme, ki obravnavajo (izključujejo) zdravstvena ali življenjska zavarovanja.

Poleg določb OZ o zavarovalni pogodbi se na razmerja med pogodbenima strankama nanašajo tudi nekatere določbe ZZavar-1, ki se uporabljajo vzporedno z določbami OZ.

Določbe OZ o posredniški pogodbi, razen pravil o posredniškem dnevniku in posredniškem listu, se na podlagi 548. člena ZZavar-1 uporabljajo za zavarovalno posredovanje, kadar ni v ZZavar-1 določeno drugače.

2.6. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ, Uradni list RS, št. 9/1992, 13/93, 9/96, 29/98, 77/98 – odl. US, 6/99, 99/2001, 60/02, 126/03, 62/05 – odl. US, 76/05, 100/05 – odl. US, 38/06, 91/07, 71/08 – skl. US, 76/08, 87/11, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZIUPTDSV-A, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 90/15 – ZIJZ-1, 90/15 – ZIUPTD, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 75/17 – ZIUPTD-A, 36/20 in 51/21) ureja področje zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, obseg pravic in obveznosti zavarovancev, določa nosilce družbene skrbi za zdravje in njihove naloge ter ureja odnose med izvajalcem obveznega zdravstvenega zavarovanja, izvajalci zdravstvenih storitev in zavarovanci.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to dovoljenje. ZZVZZ zavarovalnicam omogoča izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, in sicer dopolnilnega, nadomestnega, dodatnega in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.7. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP, Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 4/16, 33/16 – PZ-F, 41/17 – PZ-G in 72/18) ureja obvezna zavarovanja v prometu, in sicer zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam, ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

Vlada Republike Slovenije je v letu 2018 na podlagi 19. člena ZOZP spremenila najnižje zavarovalne vsote za obveznost zavarovalnice iz zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ker je obveznost omejena z zavarovalno vsoto, veljavno na dan škodnega dogodka, če z zavarovalno pogodbo ni dogovorjena višja vsota. Najnižja zavarovalna vsota, na katero mora biti sklenjeno zavarovanje avtomobilske odgovornosti, tako znaša:

a) za škodo zaradi smrti, telesne poškodbe in prizadetega zdravja, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 5.240.000 EUR;

b) za škodo zaradi uničenja ali poškodovanja stvari, ki izvira iz posameznega škodnega dogodka ne glede na število oškodovancev, 1.050.000 EUR.

2.8. Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) in Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)

S področja varstva potrošnikov so za poslovanje zavarovalnic in pokojninskih družb ter drugih subjektov, ki poslujejo na področju zavarovalništva v Republiki Sloveniji, pomembni Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakon o varstvu potrošnikov in Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov.

Področje varstva potrošnikov ureja Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/07), ki podrobneje ureja področje poštenega poslovanja zavarovalnic in pokojninskih družb (podjetij) v razmerju do potrošnikov, s tem ko navaja vrsto poslovnih praks, ki se že po zakonu štejejo za nepoštene in kot take nedovoljene.

Prvotno je to področje urejal Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/04 – uradno prečiščeno besedilo, 126/07, 86/09, 78/11, 38/14, 19/15 in 31/18), ki delno še velja. Ta ureja pravice potrošnikov in potrošnic, ko podjetja ponujajo, prodajajo ter z drugimi oblikami tržijo blago in storitve, ter določa dolžnosti državnih organov in drugih subjektov, da te pravice zagotavljajo. Finančne storitve po ZVPot so storitve, ki so predmet zakonov, ki urejajo bančništvo, zavarovalništvo, trg vrednostnih papirjev, investicijske sklade, pokojninske sklade, plačilni promet in potrošniške kredite. Leta 2017 je bil sprejet Zakon o kolektivnih tožbah (Uradni list RS, št. 55/17), ki ureja kolektivno tožbo, kolektivno poravnavo, pravila kolektivnega postopka, vsebino in učinek kolektivne pogodbe, postopek izplačevanja agregatne odškodnine, prisojene s kolektivno odškodninsko tožbo, ter pravila glede stroškov postopka in financiranja kolektivne tožbe. Zato so določbe ZVPot, ki so urejale to področje splošneje, prenehale veljati.

Sprejeta sprememba ZVPot v letu 2018 ureja področje sklepanja pogodb o paketnem potovanju in pogodb o povezanem potovalnem aranžmaju. Uvedena je natančnejša opredelitev turističnega paketa. Ker se lahko turistični paketi kombinirajo na različne načine, se kot turistični paket obravnavajo vse kombinacije potovalnih storitev, ki imajo lastnosti, ki jih potrošniki običajno povezujejo s turističnimi paketi. Določa se širok nabor informacij, ki jih mora podjetje pred sklenitvijo pogodbe zagotoviti potrošniku. Z enotnimi pravili o odgovornosti je tudi olajšano čezmejno sodelovanje organizatorjev in prodajalcev. Potrošnik lahko svojo pritožbo naslovi tudi na prodajalca, ki jo mora nemudoma posredovati organizatorju potovanja. Zagotavlja se zaščita potrošnikov ob plačilni nesposobnosti organizatorja potovanja oziroma prodajalca.

2.9. Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov (ZIsRPS)

Novi Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov iz novembra 2015 (Uradni list RS, št. 81/15) na sistemski ravni (nekateri področni zakoni so to področje urejali že prej, med njimi ZZavar) ureja izvensodno reševanje domačih in čezmejnih sporov, ki izvirajo iz pogodbenih razmerij med ponudnikom in potrošnikom ter se rešujejo s posredovanjem izvajalca izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Cilj zakona je, da bi se potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih zagotovila možnost hitrega, cenovno dostopnega, preprostega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov v običajni in spletni trgovini.

2.10. Evropski predpisi

Zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo tudi evropski predpisi. Seznam direktiv in izvedbenih predpisov Evropske unije, pomembnih za zavarovalništvo, je objavljen na spletni strani https://www.a-zn.si/zakonodaja-in-smernice/predpisi-evropske-unije/.

Najpomembnejša direktiva na področju zavarovalništva je Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja ter opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (v nadaljevanju: direktiva Solventnost II), ki je prenesena v ZZavar-1. Na podlagi direktive Solventnost II je Evropska komisija izdala vrsto uredb, ki so neposredno uporabne ter zavarovalnice in pozavarovalnice zavezujejo kot nacionalni zakoni.

Najpomembnejša uredba je Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II). Ta dopolnjuje direktivo Solventnost II z določbami glede vrednotenja sredstev in obveznosti, lastnih virov sredstev, kapitalskih zahtev na podlagi tveganj zavarovalnic, podrobneje ureja sistem upravljanja v zavarovalnicah, ureja večjo preglednost pri javnih razkritjih javnosti in nadzorniku ter odgovornost nadzornih organov. Navedena področja ta delegirana uredba ureja podrobneje še za zavarovalniške skupine in določa tudi pravila za zavarovalnice zunaj območja Evropske unije.

Agencija prek članstva v Evropskem organu za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA) spremlja sprejemanje in vpliva na spreminjanje izvedbenih uredb Evropskega parlamenta in Sveta oziroma Evropske komisije, ki se nanašajo na področje dela Agencije ter smernic EIOPA. EIOPA izdaja smernice, ki so kot standard poslovanja pomembne za zavarovalnice in pozavarovalnice ter so dostopne na spletni strani EIOPE, https://eiopa.europa.eu/publications/eiopa-guidelines. Agencija uporablja smernice EIOPA in poleg tega skupne smernice EIOPE, Evropskega bančnega organa (EBA) in Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA).

Agencija je na svoji spletni strani javno objavila, da pričakuje, da bodo zavarovalnice in pozavarovalnice storile vse, kar je v njihovi moči, da bodo pri svojem poslovanju upoštevale smernice EIOPA, pa tudi, da bo v postopkih nadzora nad zavarovalnicami in pozavarovalnicami uporabljala smernice EIOPA za vsebinsko presojo vprašanj, ki se nanašajo na področje njihovega urejanja.

V vseh državah članicah EU se je 31. decembra 2016 začela neposredno uporabljati Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) (v nadaljevanju: uredba PRIIP). Ta uvaja nov, do potrošnika (zavarovalca) prijazen dokument s ključnimi informacijami (angl. Key Information Document ali KID) zaradi lažje medsebojne primerljivosti paketnih naložbenih produktov. Vsak razvijalec oziroma ponudnik naložbenih produktov, tj. upravljavec naložbenih politik oziroma investicijskih skladov, zavarovalnica in banka, mora tak dokument pripraviti, objaviti na svoji spletni strani in ga posredovati stranki pred sklenitvijo pogodbe.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP) z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov določa vsebino in prikaz dokumenta s ključnimi informacijami, posebne določbe o dokumentu s ključnimi informacijami, pregled in revizijo dokumenta s ključnimi informacijami ter posredovanje dokumenta s ključnimi informacijami.

Leta 2016 je bila objavljena direktiva IDD, ki krepi varstvo potrošnikov na več področjih. Uvaja enotna pravila delovanja za vse distribucijske kanale, s čimer daje podlago za zagotavljanje enake ravni varstva strank ne glede na to, kje kupijo zavarovalni produkt, tj. neposredno pri zavarovalnici ali posredno prek drugih distributerjev. Direktiva IDD še posebno poudarja pomembnost izvedbe testa zahtev in potreb na podlagi informacij, pridobljenih od stranke, ter ob prodaji s svetovanjem tudi zagotovitev osebnega priporočila, ki pojasnjuje, zakaj je posamezen produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke v povezavi z zavarovanjem. Dodatno uvaja zahteve glede ustreznega informiranja stranke pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe in ob sklenitvi. Direktiva IDD je začela veljati 23. februarja 2016, uporabljati se je začela 1. oktobra 2018, s sprejetjem ZZavar-1A februarja 2019 pa je bila prenesena v ZZavar-1.

Evropska komisija je uredbo PRIIP in direktivo IDD predlagala v sprejetje z namenom okrepiti varstvo potrošnikov na območju celotne EU, tako da bi ti lažje primerjali različne ponudbe ponudnikov zavarovalnih produktov, ki obstajajo na trgu, ter bi se na podlagi dostopnih in razumljivih informacij lažje odločali za izbiro zavarovalnih produktov.

V letu 2017 je bila na podlagi 25. člena direktive IDD sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2358 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami glede nadzora in upravljanja produktov za zavarovalnice in distributerje zavarovalnih produktov. Določa pravila za vzdrževanje, izvajanje in pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje produktov za zavarovalne produkte ter za pomembne prilagoditve obstoječih zavarovalnih produktov, preden se tržijo ali distribuirajo strankam, ter pravila za ureditve distribucije produktov za navedene zavarovalne produkte.

Na podlagi 28., 29. in 30. člena direktive IDD je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/2359 z dne 21. septembra 2017 o dopolnitvi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami po informacijah in pravili poslovanja, ki veljajo za distribucijo zavarovalnih naložbenih produktov. Uporablja se za distribucijo zavarovalnih produktov v povezavi s prodajo zavarovalnih naložbenih produktov, ki jih prodajajo distributerji zavarovalnih produktov, vključno z zavarovalnicami.

Na podlagi 20. člena direktive IDD je bila sprejeta Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1469 z dne 11. avgusta 2017 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu. Direktiva IDD od razvijalcev premoženjskih zavarovanj zahteva, da pripravijo standardizirani dokument z informacijami o premoženjskem zavarovalnem produktu. Ta izvedbena uredba pa določa podrobnejšo in enotno zasnovo, sestavo in obliko dokumenta, ki vključuje tudi jasno izjavo, da so popolne predpogodbene in pogodbene informacije o produktu zagotovljene v drugih dokumentih. Dokument mora biti napisan v preprostem jeziku ter vsebovati vse predpisane naslove in informacije.

Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (ZIUDPNP, Uradni list RS, št. 30/18) je določil pristojne organe in prekrške ter postopek izrekanja nadzornih ukrepov in prekrškov, ki jih pri izvajanju določb uredbe PRIIP izrekajo pristojni organi. Organi, pristojni za izvajanje uredbe PRIIP in ZIUDPNP, so Agencija za zavarovalni nadzor, Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev.

Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1935 z dne 13. maja 2019 o spremembi Direktive (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta glede regulativnih tehničnih standardov, s katerimi se prilagodijo osnovni zneski v eurih za poklicno odškodninsko zavarovanje in finančno zmogljivost zavarovalnih in pozavarovalnih posrednikov od 12. junija 2020 dalje določa, da imajo zavarovalni in pozavarovalni posredniki poklicno odškodninsko zavarovanje za celotno ozemlje EU ali drugo primerljivo jamstvo za odgovornost, ki izhaja iz poklicne malomarnosti, in sicer v višini najmanj 1.300.380 EUR za vsak zahtevek in skupno 1.924.560 EUR letno za vse zahtevke, razen če je to zavarovanje ali primerljivo jamstvo že zagotovila zavarovalnica, pozavarovalnica ali drugo podjetje, v imenu katerega zavarovalni ali pozavarovalni posrednik deluje oziroma je zanj pooblaščen, oziroma je to podjetje prevzelo polno odgovornost za njegovo delovanje.

Evropska komisija je v letu 2020 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2020/193, Uredbo (EU) 2020/641 in Uredbo (EU) 2020/1145 o določitvi tehničnih informacij za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij in osnovnih lastnih sredstev za poročanje na referenčne datume, v skladu z Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja.

Na področju trajnostnega financiranja je bila sprejeta Uredba (EU) Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o razkritjih, povezanih s trajnostnostjo, v sektorju finančnih storitev (UL L št. 317/2019 z dne 9. decembra 2019), ki določa harmonizirana pravila za udeležence na finančnem trgu in finančne svetovalce glede preglednosti v zvezi z vključevanjem tveganj glede trajnostnosti v njihove procese, upoštevanjem škodljivih vplivov glede trajnostnosti v njihovih procesih in zagotavljanjem informacij, povezanih s trajnostnostjo, glede finančnih produktov.

V letu 2020 je bila sprejeta Uredba (EU) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2020 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb ter spremembi Uredbe (EU) 2019/2088 (UL L št. 198/2020 z dne 22. junija 2020). Uredba določa merila za ugotavljanje, ali se gospodarska dejavnost šteje kot okoljsko trajnostna, za namene določitve stopnje okoljske trajnostnosti naložbe. Uredba se uporablja za:

a) ukrepe, ki jih sprejmejo države članice ali Unija, o določitvi zahtev za udeležence na finančnem trgu ali izdajatelje v zvezi s finančnimi produkti ali podjetniškimi obveznicami, ki so na voljo kot okoljsko trajnostne;
b) udeležence na finančnem trgu, ki dajejo na voljo finančne produkte;
c) podjetja, za katera velja obveznost izjave o nefinančnem poslovanju ali konsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju.

Konec leta 2020 je bila sprejeta Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/473 z dne 18. decembra 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni pokojninski produkt. Uredba določa,

da kadar se vsebina dokumenta s ključnimi informacijami o vseevropskem pokojninskem produktu (PEPP) ali obvestila o pravicah v okviru PEPP predstavi z uporabo trajnega nosilca podatkov, ki ni papir, predstavitev izpolnjuje naslednje zahteve:

a) informacije so predstavljene na način, ki je prilagojen napravi, s katero varčevalec v PEPP dostopa do dokumenta s ključnimi informsacijami o PEPP ali obvestila o pravicah v okviru PEPP;
b) kadar je velikost sestavnih delov oblike spremenjena, se ohranijo oblika, naslovi in zaporedje standardizirane oblike predstavitve ter sorazmerna poudarjenost in velikost posameznih elementov;
c) uporabita se pisava in velikost pisave, s katerima se zagotovijo vidnost, razumljivost in čitljivost informacij;
d) v primeru uporabe avdio- ali videoposnetka se uporabita hitrost govora in glasnost zvoka, s katerima se zagotovijo zaznavnost, razumljivost in slišnost informacij ob običajni pozornosti;
e) predstavljene informacije so enake informacijam, podanim v papirnati različici dokumenta s ključnimi informacijami o PEPP ali obvestila o pravicah v okviru PEPP.

EBA, EIOPA in ESMA so sprejeli Skupne smernice o značilnostih pristopa na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki upošteva oceno tveganosti in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za izvajanje nadzora, ki upošteva oceno tveganosti. Agencija je sprejela stališče, da si bo za izvajanje skupnih smernic prizadevala tako, da jih bo vključila v svoje nadzorniške procese in postopke.

Poleg tega so EBA, EIOPA in ESMA sprejeli Skupne smernice o skrbni oceni pri pridobitvah in povečanjih kvalificiranih deležev v finančnem sektorju. Agencija je sprejela stališče, da bo navedene smernice uporabljala za presojo vprašanj, ki se nanašajo na presojo imetnikov kvalificiranih deležev zavarovalnic in pokojninskih družb in ki niso neposredno urejena v ZZavar-1, njegovih podzakonskih predpisih, delegiranih uredbah EU ali drugih predpisih, ki veljajo neposredno.

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Sestava slovenskega zavarovalnega trga

3.1.1. Sestava zavarovalnega trga glede na vrste poslovanja in osnovne oblike zavarovanj

V letu 2020 so zavarovalnice skupaj v skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj obračunale za 2.366,7 mio EUR kosmate premije, tj. za 57,1 mio EUR oziroma 2,5 odstotka več kot pred letom.

Od predhodno navedenega obsega poslovanja je bilo v skupini premoženjskih zavarovanj obračunanih 1.833,5 mio EUR oziroma 77,5 odstotka, v skupini življenjskih zavarovanj[6] pa 533,2 mio EUR oziroma 22,5 odstotka skupne premije.

Vidimo, da je prišlo do porasta premoženjskih, po drugi strani pa do padca življenjskih zavarovanj. Prva so porasla za 3,7 odstotka, druga pa so padla za 1,5 odstotka.

Slika 1:
Obračunane kosmate premije zavarovalnic v letih 2019 in 2020 za osnovni skupini zavarovanj (v mio EUR)

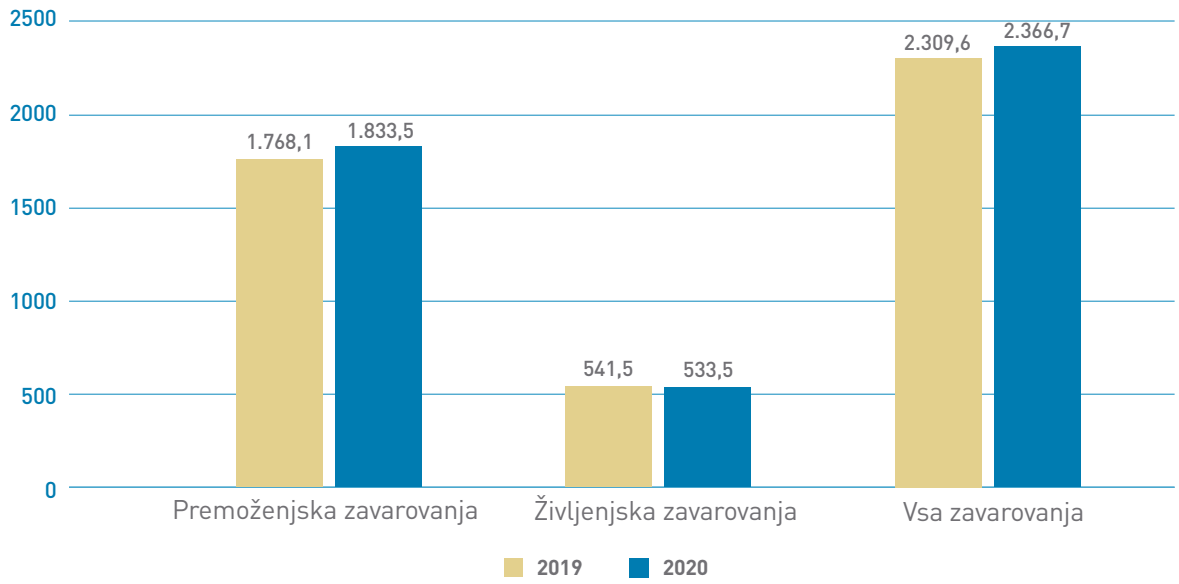

Vir: Letna kvantitativna poročila zavarovalnic po zakonodaji Solventnost II (v nadaljevanju: letna S2-poročila)

Ob upoštevanju povprečne letne stopnje rasti cen življenjskih potrebščin, merjeno s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin (HICP), ki je v letu 2020 znašala -0,3 odstotka, se je obračunana kosmata zavarovalna premija v primerjavi z letom prej realno povečala za 2,8 odstotka. V bruto domačem proizvodu, izraženem v tekočih cenah in izkazanem v znesku 46.297 mio EUR, je delež obračunane zbrane zavarovalne premije zavarovalnic s sedežem v Republiki Sloveniji znašal 5,1 odstotka.

[6] V skupini premoženjskih in skupini življenjskih zavarovanj so upoštevane vrste poslovanja, kot so določene v Prilogi I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35 ter so jih zavarovalnice in pozavarovalnici poročale v letnih kvantitativnih poročilih po direktivi Solventnost II. Skladno z načeli Solventnosti II je pri razporeditvi zavarovalne ali pozavarovalne obveznosti na vrsto poslovanja treba upoštevati naravo tveganj v povezavi z obveznostjo. Pravna oblika obveznosti ne določa nujno narave tveganja. Posledično se razporeditev premij na vrste poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve premij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II. Tako v skupino premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zavarovanja za stroške zdravljenja, zavarovanja izpada dohodka, nezgodnega zavarovanja zaposlenih, zavarovanja avtomobilske odgovornosti, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, požarnega zavarovanja in zavarovanja drugih škod na premoženju, splošnega zavarovanja odgovornosti, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči in zavarovanja različnih finančnih izgub. V skupino življenjskih zavarovanj pa skladno z navedeno Prilogo I spadajo vrste poslovanja, ki se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenega zavarovanja, zavarovanja z udeležbo pri dobičku, zavarovanja, vezanega na indeks ali enoto premoženja, druga življenjska zavarovanja, rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj, in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

V obračunani kosmati zavarovalni premiji je zajet tudi znesek, ki ga zavarovalnice oddajo v pozavarovanje oziroma sozavarovanje.

Slika 2:
Odstotni deleži obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini premoženjskih in življenjskih zavarovanj v letu 2020

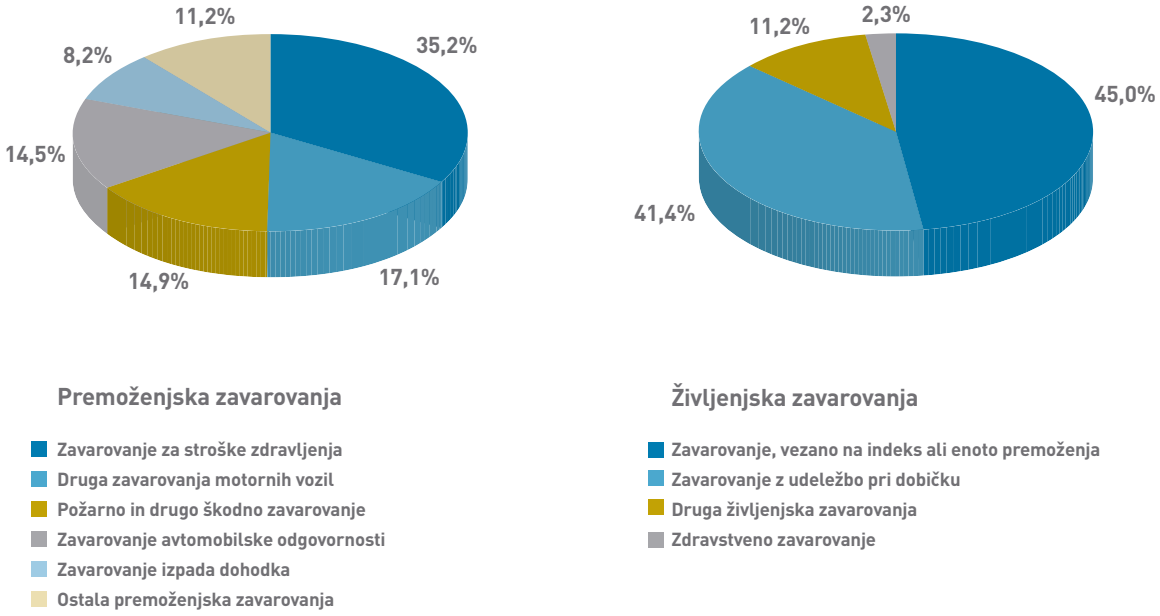

Vir: Letna S2-poročila

Prikaz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja **premoženjskih zavarovanj** na sliki 2 kaže, da so zavarovalnice kar 89,9 odstotka premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih vrstah poslovanja od dvanajstih, kolikor jih določa Priloga I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2015/35, in sicer v vrstah poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, druga zavarovanja motornih vozil, požarno in drugo škodno zavarovanje, zavarovanje avtomobilske odgovornosti in zavarovanje izpada dohodka.

Iz deležev obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj, kot jih prikazuje slika 2, pa lahko vidimo, da največji delež še vedno pripada zavarovanju, vezanemu na indeks ali enoto premoženja, ki se je sicer glede na leto 2019 zmanjšal za 3 odstotne točke, je pa s 45 odstotki za 3,6 odstotne točke večji od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Vendar pa je ta razlika precej manjša, kot je bila v letu 2019, ko je bilo zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, za 9,2 odstotne točke večje od zavarovanj z udeležbo pri dobičku. Z 11,2 odstotka so precej manjša druga življenjska zavarovanja, medtem ko zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, znašajo 2,3 odstotka.

V nadaljevanju prikaza deležev največjih vrst poslovanja sledi še slika z zneski kosmate obračunane zavarovalne premije v letih 2019 in 2020. Vidimo, da je bila obračunana zavarovalna premija samo pri zavarovanju avtomobilske odgovornosti nižja kot v letu 2019, kar po našem mnenju lahko pripišemo dogajanjem zaradi epidemije COVID-19 in s tem povezanim Odlokom Vlade Republike Slovenije o začasni prepovedi izvajanja tehničnih pregledov in drugih postopkov v zvezi z registracijo motornih vozil ter dela v tahografskih delavnicah v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 26/20, 52/20 in 54/20). V drugih največjih štirih vrstah poslovanja pa je bila višja, pri čemer je bil dvig tako v absolutnem znesku kot v odstotkih najvišji v zavarovalni vrsti zavarovanje za stroške zdravljenja, nato pa v vrsti poslovanja druga zavarovanja motornih vozil.

Slika 3:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj v letih 2019 in 2020
(v mio EUR)

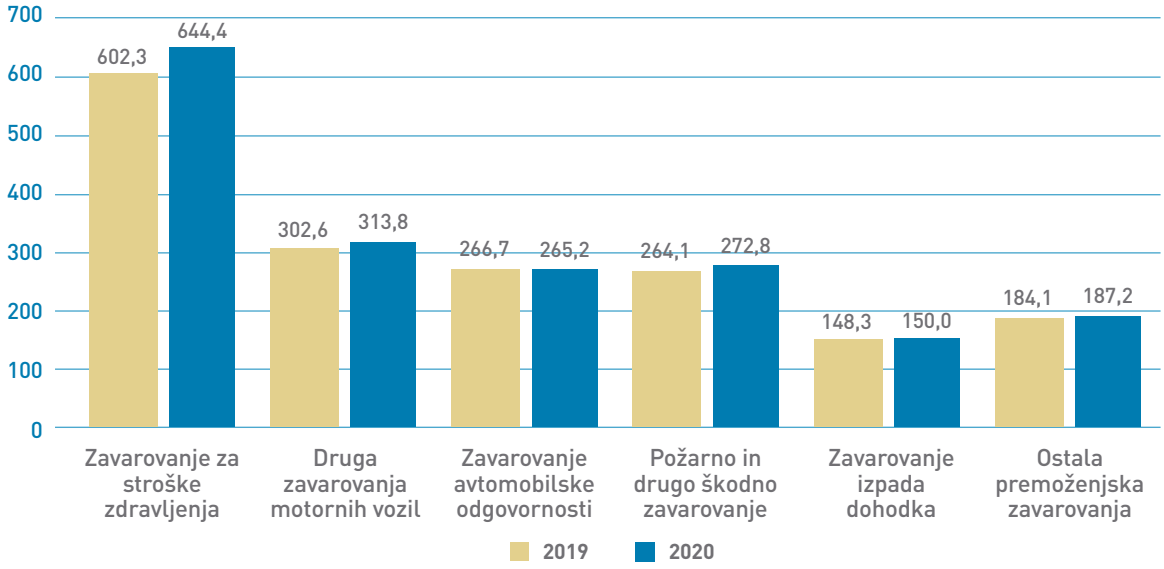

Vir: Letna S2-poročila

Podatki na sliki 4 spodaj kažejo, da imamo dve velikostni kategoriji življenjskih zavarovanj. V prvi sta zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja, z 240 mio EUR in zavarovanje z udeležbo pri dobičku z 220,8 mio EUR. V veliko nižji velikostni razred pa se uvrščata vrsti poslovanja druga življenjska zavarovanja z 59,9 mio EUR in zdravstveno zavarovanje, ki je podobno življenjskim zavarovanjem, z 12,5 mio EUR. Obračunana kosmata zavarovalna premija se je v letu 2020 glede na vrednosti v letu 2019 povečala v vseh omenjenih vrstah poslovanja,[7] razen v zavarovalni vrsti »zavarovanja, vezana na enoto premoženja«, predvidevamo, da zato, ker so padle donosnosti sredstev in navedena vrsta zavarovanja za zavarovance ni bila tako zanimiva. Tudi v letu 2020, enako kot v letu 2019, je precej zrasla vrsta poslovanja »zavarovanje z udeležbo pri dobičku«, v letu 2020 za 5 odstotkov, v letu 2019 pa za 9,5 odstotka.

Slika 4:
Obračunana kosmata zavarovalna premija po vrstah poslovanja življenjskih zavarovanj v letih 2019 in 2020
(v mio EUR)

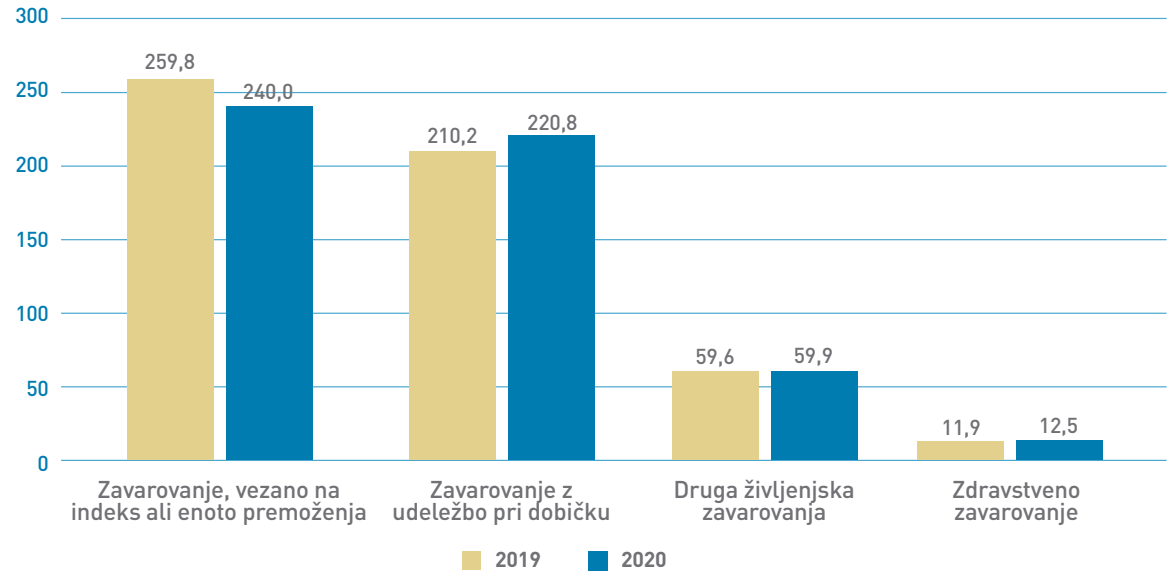

Vir: Letna S2-poročila

[7] Med druga življenjska zavarovanja spadajo obračunane kosmate zavarovalne premije iz naslova obveznosti iz drugih življenjskih zavarovanj, razen obveznosti, vključenih v vrste poslovanja zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja; zavarovanje z udeležbo pri dobičku; zdravstveno zavarovanje; rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj; in rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj.

3.1.2. Sestava zavarovalnega trga glede na tržne deleže zavarovalnic

Čeprav se tržni deleži zavarovalnic v zadnjih letih počasi spreminjajo, ostaja slovenski zavarovalniški trg še naprej močno koncentriran. Štiri največje zavarovalnice, to so Zavarovalnica Triglav, Zavarovalnica Sava, Generali in Vzajemna, so v letu 2020 obvladovale 78,9 odstotka zavarovalniškega trga. Generali zavarovalnica, d. d., ki je v letu 2020 prevzela Adriatic Slovenico Zavarovalno družbo, d. d., se je z 18-odstotnim deležem uvrstila na tretje mesto. Glede na to, da sta zdaj v Generali zavarovalnici, d. d., dve zavarovalnici, je tudi delež štirih največjih zavarovalnic v letu 2020 večji, kot je bil v letu 2019, ko je znašal 75,3 odstotka. V letu 2020 sta povečanje deležev glede na leto 2019 izkazali Generali zavarovalnica, d. d., in Zavarovalnica Sava (13,6 odstotne točke pri prvi in 0,4 odstotne točke pri drugi), zmanjšanje pa Zavarovalnica Triglav (za 1,2 odstotne točke), medtem ko je imela Vzajemna v letu 2020 enak delež kot leto prej.

Od preostalih zavarovalnic so povečanje izkazale Merkur (za 0,1 odstotne točke), Modra zavarovalnica (za 0,3 odstotne točke), Prva osebna zavarovalnica (za 0,1 odstotne točke) in Triglav zdravstvena zavarovalnica (za 0,5 odstotne točke), medtem ko je malenkostno zmanjšanje utrpela Vita, življenjska zavarovalnica, d. d.

Preglednica 2:
Obračunane kosmate zavarovalne premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2020 (v mio EUR in %)

Zavarovalnica	Leto 2020							
	Premoženjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Zdravstvena zavarovanja (podobna premoženjskim in podobna življenjskim)	%	Življenjska zavarovanja (brez zdravstvenih)	%	Skupaj	%
Avrio	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
CDA 40	2,0	0,2	-	-	-	-	2,0	0,1
Coface PKZ zavarovalnica	11,8	1,1	-	-	-	-	11,8	0,5
Generali	198,3	19,1	139,8	17,3	88,3	17,0	426,4	18,0
Grawe	26,8	2,6	4,4	0,5	15,9	3,1	47,1	2,0
Merkur	2,6	0,2	10,2	1,3	39,4	7,6	52,1	2,2
Modra zavarovalnica	-	-	0,0	0,0	61,8	11,9	61,9	2,6
Prva osebna zavarovalnica	-	-	5,9	0,7	38,3	7,4	44,3	1,9
Triglav	447,5	43,1	54,4	6,7	145,7	28,0	647,5	27,4
Triglav zdravstvena	-	-	196,8	24,4	-	-	196,8	8,3
Vita, življenjska zavarovalnica	-	-	10,9	1,4	73,4	14,1	84,3	3,6
Vzajemna	-	-	337,5	41,8	-	-	337,5	14,3
Zavarovalnica Sava	350,1	33,7	46,9	5,8	57,8	11,1	454,9	19,2
Skupaj	**1.039,1**	**100**	**806,9**	**100**	**520,7**	**100**	**2.366,7**	**100**

Vir: Letna S2-poročila

Gledano po skupinah zavarovanja, je na področju **premoženjskih zavarovanj** brez zdravstvenih v letih 2020 in 2019 največji tržni delež dosegala Zavarovalnica Triglav, in sicer 43,1 in 44,5 odstotka. Sledili sta ji Zavarovalnica Sava s 33,7- oziroma 31,9-odstotnim tržnim deležem in Generali oziroma Adriatic Slovenica z 19,1- oziroma 12,7-odstotnim.

Na področju zdravstvenih zavarovanj je direktiva Solventnost II uvedla novo terminologijo, in sicer **zdravstvena zavarovanja, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna premoženjskim zavarovanjem), in zdravstvena zavarovanja, ki se izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (so podobna življenjskim zavarovanjem)**. Med prva se uvrščajo vrste poslovanja zavarovanje za stroške zdravljenja, zavarovanje izpada dohodka in nezgodno zavarovanje zaposlenih. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja spadajo med zavarovanja za stroške zdravljenja, nezgodna pa k zavarovanju izpada dohodka in nezgodnemu zavarovanju zaposlenih. V letu 2020 je bila na področju zdravstvenih zavarovanj še vedno vodilna Vzajemna z 41,8-odstotnim tržnim deležem. Sledila sta ji Triglav zdravstvena zavarovalnica s 24,4-odstotnim tržnim deležem in Generali s 17,3-odstotnim.

Enako kot pri premoženjskih zavarovanjih je tudi na področju življenjskih zavarovanj največji tržni delež z 28 odstotki pripadal Zavarovalnici Triglav. Drugo mesto s 17 odstotki zaseda Generali zavarovalnica, tretje

pa s 14,1 odstotka Vita, življenjska zavarovalnica. Sledita ji Modra zavarovalnica z 11,9-odstotnim deležem in Zavarovalnica Sava z 11,1-odstotnim deležem.

3.2. Pozavarovanje

Zavarovalnice skladno z 242. členom ZZavar-1 s pozavarovanjem krijejo tisti del v zavarovanje prevzetih nevarnosti, ki po preglednicah maksimalnega kritja presegajo lastne deleže v izravnavanju nevarnosti. Zato morajo zavarovalnice za vsako poslovno leto sprejeti program načrtovanega pozavarovanja, katerega vsebina je predpisana v 243. členu ZZavar-1.

Pri poslih pozavarovanja se premija po Solventnosti II prikazuje ločeno na sprejeto proporcionalno in neproporcionalno pozavarovanje ter življenjsko pozavarovanje. Pri sprejetem proporcionalnem pozavarovanju se premija deli na iste zavarovalne vrste kot pri neposrednem zavarovanju, pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju pa se premija deli »samo« na štiri vrste: zdravstveno, pozavarovanje odgovornosti, pomorsko, letalsko in transportno ter premoženjsko pozavarovanje.

Deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2020 prikazuje slika 5.

Slika 5:
Deleži obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega proporcionalnega pozavarovanja in sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2020

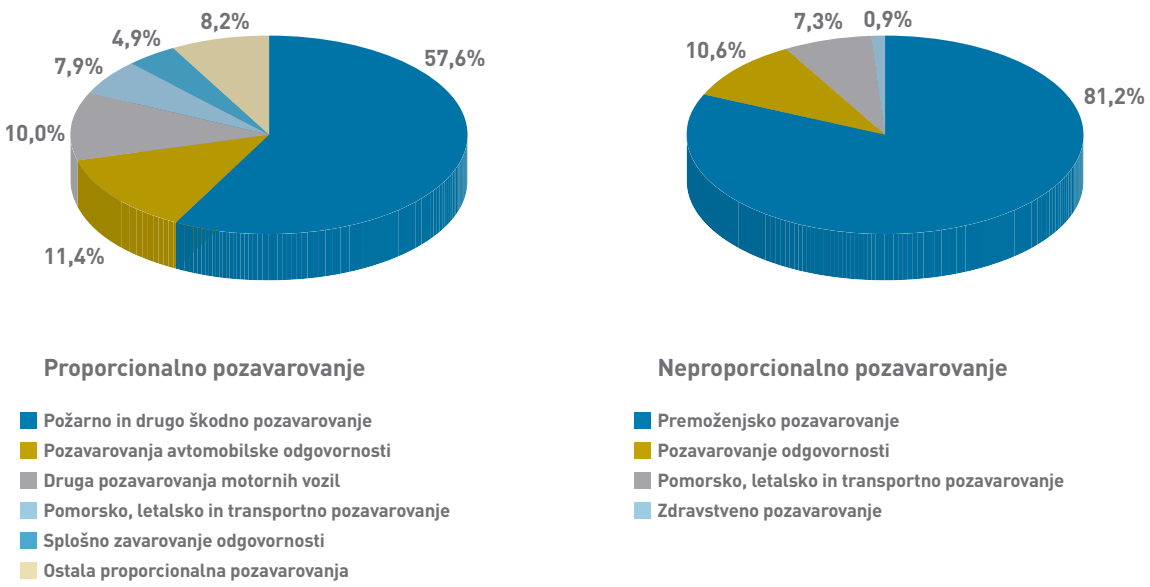

Vir: Letna S2-poročila

Vidimo, da še vedno daleč največji delež proporcionalnega pozavarovanja odpade na požarno in drugo škodno pozavarovanje, kar je razumljivo, saj so tovrstne škode zelo velike in relativno množične, zavarovalnice z velikim deležem pa nevarnosti iz te vrste poslovanja odstopajo v pozavarovanje. Med največjimi deleži se podobno kot pri neposrednem zavarovanju, tj. zavarovanju fizičnih in pravnih oseb pri zavarovalnicah, pojavijo tudi obračunane kosmate premije v vrsti poslovanja (po)zavarovanje avtomobilske odgovornosti in drugo (po)zavarovanje motornih vozil. Za zadnjim se pojavlja pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje, kar spet lahko pripišemo dejstvu, da so tovrstne škode zelo velike.

S slike 5, ki prikazuje deleže obračunane kosmate premije po posameznih vrstah poslovanja v skupini sprejetega neproporcionalnega pozavarovanja v letu 2020, vidimo, da daleč največji delež, celo 1,2 odstotne točke več kot v letu 2019, odpade na premoženjsko pozavarovanje, ki zajema premije iz naslova obveznosti iz neproporcionalnega zavarovanja v povezavi z zavarovalnimi obveznostmi, vključenimi v vrste poslovanja drugih zavarovanj motornih vozil, požarnega zavarovanja in zavarovanj druge škode na premoženju, kreditnega in kavcijskega zavarovanja, zavarovanja stroškov postopka, zavarovanja pomoči ter zavarovanja različnih finančnih izgub.

3.3. Pregled premij in škod zavarovalnic in pozavarovalnic

Preglednica 3 prikazuje obračunane kosmate in obračunane čiste zavarovalne premije zavarovalnic po posameznih vrstah poslovanja. Razlika med njimi je znesek premij pozavarovanja, ki jih zavarovalnice plačujejo po programu načrtovanega pozavarovanja za vsako leto oziroma ga za potrebe lastnega kritja oddajo v pozavarovanje (cesija). Pri premoženjskih zavarovanjih, razen zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja, se delež pozavarovanja giblje med 3,4 in 49,3 odstotka. Spodnji delež pozavarovanja je delež v vrsti poslovanja zavarovanje pomoči, zgornji pa delež v vrsti poslovanja zavarovanje finančnih izgub. Pod zavarovanjem finančnih izgub pa je s 43,6-odstotnim deležem pozavarovanja pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje. Premija, ki jo zavarovalnice plačujejo za pozavarovanje zdravstvenih zavarovanj, ki se ne izvajajo na podobni tehnični podlagi kot posli življenjskega zavarovanja (zavarovanje za stroške zdravljenja in zavarovanje izpada dohodka), in življenjskih zavarovanj, je majhna, saj pri prvih dveh znaša le 0,3 odstotka in 5,7 odstotka, pri življenjskih zavarovanjih pa 6,3 odstotka obračunane kosmate premije.

Preglednica 3:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode zavarovalnic v letu 2020 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Zavarovanje	2020			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Premoženjska zavarovanja skupaj	**1.835,5**	**1.633,7**	**1.109,7**	**1.023,0**
Zavarovanje za stroške zdravljenja	645,0	642,9	506,1	505,4
Zavarovanje izpada dohodka	151,4	142,6	38,9	37,1
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	271,5	239,3	170,3	151,5
Druga zavarovanja motornih vozil	311,3	276,9	190,5	170,3
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	27,3	15,4	13,7	6,1
Požarno in drugo škodno zavarovanje	266,0	190,8	134,1	103,7
Splošno zavarovanje odgovornosti	71,7	53,7	6,0	8,1
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	41,3	27,8	17,3	13,7
Zavarovanje stroškov postopka	1,9	1,1	0,0	0,0
Zavarovanje pomoči	41,2	39,8	23,1	22,5
Zavarovanje različnih finančnih izgub	6,9	3,5	9,7	4,6
Življenjska zavarovanja skupaj	**467,8**	**438,5**	**440,1**	**429,6**
Zdravstveno zavarovanje	12,5	11,8	1,1	1,3
Zavarovanje z udeležbo pri dobičku	151,2	145,8	272,7	268,9
Zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja	242,3	230,5	135,5	133,8
Druga življenjska zavarovanja	61,7	50,5	18,8	16,8
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	-0,1	-0,1
Rente, ki izhajajo iz pogodb o neživljenjskem zavarovanju in se nanašajo na zavarovalne obveznosti, ki niso obveznosti iz zdravstvenih zavarovanj	0,0	0,0	12,0	9,0
Vsa zavarovanja skupaj	**2.303,3**	**2.072,2**	**1.549,8**	**1.452,7**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 4 spodaj prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih zavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih zavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2019 in 2020. Primerjava količnikov za premoženjska zavarovanja skupaj kaže, da so se v letu 2020 vsi trije količniki izboljšali, in sicer na račun zavarovanja za stroške zdravljenja kot najmočnejše vrste poslovanja premoženjskih zavarovanj, zavarovanja izpada dohodka, drugih zavarovanj motornih vozil, pomorskega, letalskega in transportnega zavarovanja, splošnega zavarovanja odgovornosti in zavarovanja pomoči.

Preglednica 4:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2019 in 2020 po vrstah premoženjskih zavarovanj zavarovalnic (v %)

Vrste poslovanja	2019			2020		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Zavarovanje za stroške zdravljenja	86,6 %	10,8 %	97,4 %	78,5 %	8,9 %	87,3 %
Zavarovanje izpada dohodka	31,0 %	31,1 %	62,0 %	25,7 %	29,4 %	55,1 %
Nezgodno zavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Zavarovanje avtomobilske odgovornosti	59,9 %	25,1 %	85,0 %	62,7 %	27,7 %	90,4 %
Druga zavarovanja motornih vozil	67,9 %	24,4 %	92,3 %	61,2 %	23,9 %	85,1 %
Pomorsko, letalsko in transportno zavarovanje	47,5 %	29,8 %	77,2 %	50,2 %	16,0 %	66,3 %
Požarno in drugo škodno zavarovanje	47,2 %	31,9 %	79,1 %	50,4 %	30,3 %	80,7 %
Splošno zavarovanje odgovornosti	21,0 %	29,0 %	50,0 %	8,4 %	21,8 %	30,2 %
Kreditno in kavcijsko zavarovanje	38,9 %	20,2 %	59,1 %	41,9 %	20,1 %	62,1 %
Zavarovanje stroškov postopka	-1,2 %	35,8 %	34,6 %	2,5 %	46,1 %	48,6 %
Zavarovanje pomoči	65,3 %	32,1 %	97,4 %	56,1 %	31,7 %	87,8 %
Zavarovanje različnih finančnih izgub	41,4 %	23,8 %	65,1 %	140,7 %	28,4 %	169,1 %
Premoženjska zavarovanja skupaj	**63,9 %**	**21,8 %**	**85,7 %**	**60,5 %**	**20,5 %**	**80,9 %**

Vir: Letna S2-poročila
Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63.

Slovenski pozavarovalnici sta v letu 2020 skupaj obračunali 362,0 mio EUR kosmate pozavarovalne premije, kar pomeni 15,1-odstotno povečanje glede na leto 2019 oziroma realno 15,4-odstotno povečanje. Večina kosmate pozavarovalne premije, tj. 99,6 odstotka, se nanaša na skupino premoženjskih zavarovanj. Podobno kot zavarovalnice morajo tudi pozavarovalnice določiti maksimalne lastne deleže.

Preglednica 5:
Primerjava kosmatih in čistih prihodkov od premij ter kosmatih in čistih odhodkov za škode pozavarovalnic v letu 2020 po vrstah poslovanja (v mio EUR)

Pozavarovanje	2020			
	Kosmati prihodki od premije	Čisti prihodki od premije	Kosmati odhodki za škode	Čisti odhodki za škode
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**272,4**	**196,7**	**160,8**	**136,9**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	1,5	1,2	1,9	1,5
Pozavarovanje izpada dohodka	9,1	8,2	1,8	1,4
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	32,1	25,0	19,2	15,0
Druga pozavarovanja motornih vozil	27,6	23,1	15,7	13,3
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	21,6	14,1	17,0	11,2
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	155,8	108,5	91,9	78,0
Splošno pozavarovanje odgovornosti	12,5	10,8	-2,0	4,2
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	7,8	3,0	2,5	0,8
Pozavarovanje stroškov postopka	0,1	0,0	0,0	0,0
Pozavarovanje pomoči	1,0	0,9	0,6	0,5
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	3,5	1,9	12,1	10,9
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	88,1	59,5	52,5	41,2
Zdravstveno pozavarovanje	0,7	0,7	0,4	0,4
Pozavarovanje odgovornosti	12,0	3,1	4,9	2,7
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	6,3	5,0	3,9	3,9
Premoženjsko pozavarovanje	69,1	50,7	43,3	34,2
Obveznosti iz življenjskih pozavarovanj	**1,5**	**0,3**	**1,3**	**0,6**
Vse skupaj	**362,0**	**256,5**	**214,6**	**178,7**

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 6 prikazuje kosmate škodne količnike ali enostavni škodni rezultat oziroma delež kosmatih obračunanih zneskov škod v kosmatih obračunanih premijah premoženjskih pozavarovanj oziroma po posameznih vrstah poslovanja premoženjskih pozavarovanj in stroškovne ter kombinirane količnike za leti 2019 in 2020. Omenjena preglednica kaže, da se je, nasprotno kot pri zavarovalnicah, pri pozavarovalnicah kosmati škodni količnik za vsa pozavarovanja skupaj v letu 2020 za malenkost, to je za 0,3 odstotne točke, poslabšal, se je pa, zaradi izboljšanja kosmatega stroškovnega količnika za 3 odstotne točke, izboljšal tudi kosmati kombinirani količnik. Rezultat je boljši kot lani predvsem zaradi boljšega rezultata pri sprejetem neproporcionalnem pozavarovanju, znotraj tega pa predvsem zaradi boljšega rezultata zdravstvenega pozavarovanja in pozavarovanja odgovornosti.

Preglednica 6:
Primerjava škodnih količnikov, stroškovnih količnikov ter kombiniranih količnikov v letih 2019 in 2020 po vrstah premoženjskih pozavarovanj pozavarovalnic (v %)

Vrste poslovanja	2019			2020		
	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik	Kosmati škodni količnik	Kosmati stroškovni količnik	Kosmati kombinirani količnik
Sprejeto proporcionalno pozavarovanje (neživljenjska zavarovanja)	**57,8**	**20,6**	**78,4**	**59,0**	**28,6**	**87,6**
Pozavarovanje za stroške zdravljenja	69,7	47,9	117,6	125,4	11,3	136,8
Pozavarovanje izpada dohodka	49,0	21,9	70,9	20,0	98,0	118,0
Nezgodno pozavarovanje zaposlenih	-	-	-	-	-	-
Pozavarovanje avtomobilske odgovornosti	51,7	22,6	74,3	59,9	22,9	82,8
Druga pozavarovanja motornih vozil	66,3	11,4	77,8	57,1	15,2	72,3
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	86,8	22,6	109,4	78,7	17,8	96,5
Požarno in drugo škodno pozavarovanje	55,6	21,9	77,5	59,0	33,7	92,7
Splošno pozavarovanje odgovornosti	66,6	16,7	83,3	-15,8	-95,4	-111,2
Kreditno in kavcijsko pozavarovanje	39,6	15,1	54,6	32,0	28,9	60,9
Pozavarovanje stroškov postopka	1,0	6,1	7,0	9,4	141,5	150,9
Pozavarovanje pomoči	56,5	34,3	90,8	57,5	43,8	101,3
Pozavarovanje različnih finančnih izgub	40,3	5,5	45,7	346,2	3,0	349,2
Sprejeto neproporcionalno pozavarovanje (obveznosti iz neživljenjskih pozavarovanj)	**62,6**	**10,3**	**72,9**	**59,6**	**9,8**	**69,5**
Zdravstveno pozavarovanje	69,5	15,2	84,7	58,2	14,2	72,4
Pozavarovanje odgovornosti	67,1	5,0	72,1	40,5	4,6	45,1
Pomorsko, letalsko in transportno pozavarovanje	21,0	14,4	35,4	62,3	10,8	73,1
Premoženjsko pozavarovanje	63,7	10,9	74,6	62,7	10,6	73,3
Vse skupaj	**58,9**	**18,2**	**77,1**	**59,2**	**15,2**	**74,3**

Vir: Letna S2-poročila
Metodologija izračuna kazalcev: EIOPA Supervisory Handbook: Non-Life Technical Provisions Chapter, str. 62–63.

3.4. Zavarovalnice iz držav, ki so v Sloveniji v letu 2020 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle

Konec leta 2020 je bilo 827 zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske unije (EU) oziroma Evropskega gospodarskega prostora (EGP), ki so lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljale zavarovalne posle. Od tega je imelo največ zavarovalnic sedež v Združenem kraljestvu, to je 133 zavarovalnic ali 16,1 odstotka. Sledile so zavarovalnice s sedežem v Luksemburgu (106 zavarovalnic ali 12,8 odstotka), Nemčiji (94 zavarovalnic ali 11,4 odstotka), na Irskem (75 zavarovalnic ali 9,1 odstotka), v Franciji (66 zavarovalnic ali 8,0 odstotka), Belgiji (56 zavarovalnic ali 6,8 odstotka), na Nizozemskem (46 zavarovalnic ali 5,6 odstotka), v Avstriji in Španiji (38 zavarovalnic ali 4,6 odstotka), v Liechtensteinu (30 zavarovalnic ali 3,6 odstotka), na Švedskem (28 zavarovalnic ali 3,4 odstotka) in v Italiji (20 zavarovalnic ali 2,4 odstotka). Iz drugih držav EU oziroma EGP je manj kot po 20 zavarovalnic, ki v Sloveniji lahko neposredno opravljajo zavarovalne posle, in sicer so to zavarovalnice iz Danske, z Malte, iz Poljske, Hrvaške, Finske, Madžarske, Litve, Češke, Bolgarije, Norveške, Slovaške, Romunije, Estonije, s Cipra, iz Latvije, Grčije in z Islandije, medtem ko Portugalska nima registriranih zavarovalnic, ki bi v Sloveniji želele neposredno opravljati zavarovalne posle.

Poleg zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic EU oziroma EGP in lahko v Republiki Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, v Sloveniji opravlja zavarovalne posle tudi šest podružnic zavarovalnic iz držav članic EU.[8] Število sedmih podružnic iz leta 2019 se je zmanjšalo za podružnico ERGO zavarovalnice, podružnice v Sloveniji (v nadaljevanju: ERGO podružnica). S prenehanjem omenjene podružnice je ERGO Versicherung Aktiengesellschaft s sedežem na Dunaju (v nadaljevanju: ERGO Avstrija) s 1. oktobrom 2020 prevzela portfelj njenih zavarovalnih pogodb, ki ga bo upravljala do izteka posamezne zavarovalne pogodbe. Prenos zavarovalnih pogodb ERGO podružnice na matično družbo ERGO Avstrija je bil izveden v skladu z zakonodajo oz. soglasjem Agencije za zavarovalni nadzor (AZN) in Agencije za nadzor finančnega trga (Finanzmarktaufsicht).

Bruto obračunana premija, vključno s pozavarovalno premijo, zavarovalnic in pozavarovalnic, s sedežem v državah EGP v Sloveniji, neposredno in prek podružnic, je v letu 2019 znašala 207 mio EUR.

3.5. Primerjava višine zavarovalne premije Slovenije z drugimi državami

Slovenski zavarovalni trg se po razvitosti uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU.[9] Po deležu skupne zavarovalne premije v bruto domačem proizvodu je leta 2019 Slovenija zasedala 11. mesto med državami EU, ki si ga je delila s Španijo, kar je za eno mesto slabše kot leta 2018. Z navedenim deležem obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP je dosegla 70,8 odstotka povprečja EU (72,6 odstotka v letu 2018, 68,1 odstotka v letu 2017 in 67,6 odstotka v letu 2016) ter je letos pred Malto, Luksemburgom, Avstrijo, Ciprom, Poljsko, Češko, Hrvaško, Madžarsko, Bolgarijo, Grčijo, Slovaško in Romunijo, zaostajala pa je za drugimi državami EU. Po velikosti zbrane premije na prebivalca zavzema 21. mesto med sedemindvajseterico, kar pomeni, da je glede na leto 2018 padla za pet mest. Po drugi strani pa je Slovenija v letu 2019 glede na leto 2018 močno izboljšala delež življenjskih zavarovanj v celotni obračunani kosmati zavarovalni premiji, in sicer ta znaša v letu 2019 29,9 odstotka. Navedeni delež je v letu 2019 glede na leto 2018 porastel za 6,7 odstotne točke, kar je vsekakor obetavno. Tako je Slovenija po tem kazalniku uvrščena ne samo pred Bolgarijo, Nizozemsko in Romunijo kot v letu 2018, pač pa je prehitela tudi Hrvaško in Poljsko. V letu 2011 je premija življenjskih zavarovanj na prebivalca v Sloveniji znašala 459 USD, v letu 2012 339,5 USD, v letu 2013 390 USD, v letu 2014 344 USD, v letu 2015 303 USD, v letu 2016 307 USD, v letu 2017 355,2 USD, v letu 2018 274,7 USD, v letu 2019 pa je porasla na 404,8 USD.

[8] To so: Wiener Städtische Versicherung, AG, podružnica v Sloveniji, Porsche Versicherungs, AG, podružnica v Sloveniji, in Österreichische Hagelversicherung, VVaG, podružnica v Sloveniji, ki imajo sedež v Avstriji, ARAG SE, podružnica v Sloveniji, s sedežem v Nemčiji, Allianz Zagreb, d. d., podružnica v Sloveniji, in CROATIA osiguranje, d. d., podružnica v Sloveniji, s sedežem na Hrvaškem.

[9] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2019.

Preglednica 7:
Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2019

Država	Obračunana kosmata zavarovalna premija (v mio USD)	Delež obračunane kosmate zavarovalne premije v BDP (%)	Obračunana kosmata zavarovalna premija na prebivalca (v USD)	Delež obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj v obračunani kosmati premiji (%)
Avstrija (AT)	19.710	4,2	2.219	31,1
Belgija (BE)	36.407	6,0	2.750	57,9
Bolgarija (BG)	1.641	2,4	236	12,3
Ciper (CY)	999	4,1	1.126	43,2
Češka (CZ)	7.215	2,8	677	32,1
Danska (DK)	37.140	10,7	6.384	74,5
Finska (FI)	27.324	10,2	4.948	81,6
Francija (FR)	262.283	9,2	3.719	64,9
Grčija (GR)	4.721	2,3	441	46,3
Hrvaška (HR)	1.583	2,6	391	29,2
Irska (IE)	73.347	7,5	5.920	75,8
Italija (IT)	167.838	8,3	2.764	73,8
Liechtenstein (LI)	5.584	0,4	640	95,8
Luksemburg (LU)	45.467	4,5	5.165	62,6
Madžarska (HU)	3.909	2,4	401	44,6
Malta (MT)	5.666	4,9	1.426	73,0
Nemčija (DE)	243.852	6,3	2.934	41,6
Nizozemska (NL)	83.657	9,2	4.822	17,3
Poljska (PL)	15.869	2,7	418	24,6
Portugalska (PT)	13.957	5,8	1.331	57,3
Romunija (RO)	2.604	1,2	135	18,5
Slovaška (SK)	2.490	2,2	457	37,4
Slovenija (SI)	**2.819**	**5,1**	**1.354**	**29,9**
Španija (ES)	71.002	5,1	1.508	43,4
Švedska (SE)	38.385	7,2	3.729	74,6
Velika Britanija (UK)	336.243	10,3	4.362	77,6
EU27	1.171.643	7,2	2.374	54,8

Vir: Sigma 4/2020

* V preglednici so vključene vse države EU razen Litve, Latvije in Estonije. Podatek EU27 vključuje tudi navedene države.

Slika 6:
Primerjava deležev celotne zavarovalne premije v BDP-ju v nekaterih državah EU v letu 2019 (v %)

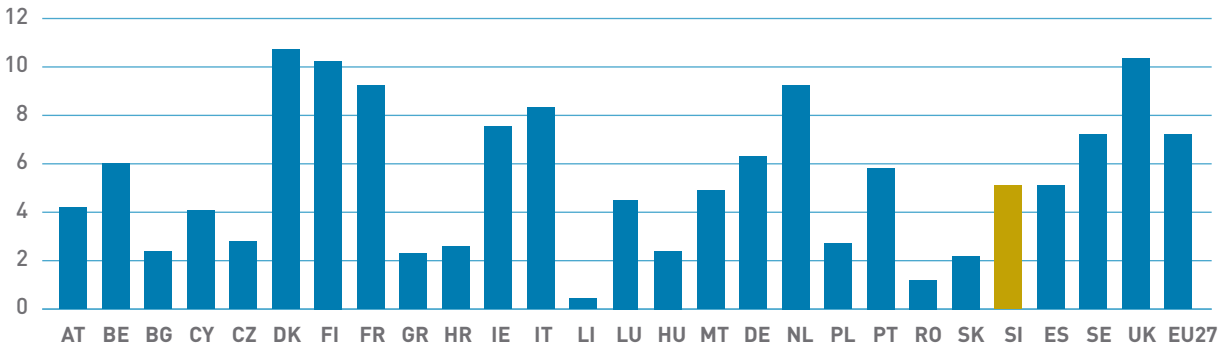

Vir: Sigma 4/2020

3.6. Izidi poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic

V analizi računovodskih izkazov za leto 2019 so vključeni revidirani računovodski izkazi, za leto 2020 pa nerevidirani. Analiza računovodskih izkazov je v tem poglavju pripravljena ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnici. Zavarovalnice in pozavarovalnici so izkaze pripravile skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP) in predpisi Agencije.

Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2020 sta zaznamovala epidemija COVID-19 in nadaljevanje okolja nizkih obrestnih mer.

3.6.0. Poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic v razmerah epidemije COVID-19

12. marca 2020 je Slovenija na podlagi 7. člena Zakona o nalezljivih boleznih v državi razglasila epidemijo bolezni COVID-19, ki je zaznamovala celo leto 2020 in je poleg zdravstvene krize vplivala tudi na poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic, vendar lahko trdimo, da so se te na spremembe v družbenem in poslovnem okolju zelo hitro in pravilno odzvale.

Vse so nemudoma uvedle priporočene zaščitne ukrepe za varno poslovanje ter zaščito zaposlenih, zavarovancev in ostalih strank pred okužbo z novim koronavirusom. Ob razglasitvi epidemije COVID-19 so se, da bi obvarovale zdravje zaposlenih in strank, nemudoma lotile obvladovanja širjenja novega koronavirusa. V mnogih zavarovalnicah so ustanovili t. i. krizne skupine, ki so skrbele za pripravo navodil za delo, organizacijo dela in ažurne informacije, ki so se prilagajale hitro spreminjajočim se epidemiološkim razmeram v državi in bodo delovale ves čas trajanja epidemije. Vsem zaposlenim, ki so opravljali delo od doma, so pripravile navodila za ureditev delovnega prostora na domu in tako nemoteno poslovale z uvedbo dela od doma. Zaposlene, ki so zaradi narave svojega dela le-to tudi med epidemijo morali opravljati v prostorih družb, so redno obveščale o upoštevanju potrebnih varnostnih ukrepov. Transakcije in interakcije s poslovnimi partnerji ter strankami so zavarovalnice preusmerile na digitalne kanale prek oddaljenega dostopa.

Tako se je s pojavom COVID-19 v letu 2020 v praksi pokazalo, kako pomembna je digitalizacija poslovnih procesov. V skladu s spremenjenimi okoliščinami so zavarovalnice in pozavarovalnice kot odgovor na pojav epidemije zagotovile vso potrebno strojno in programsko opremo ter vzpostavile sisteme, s katerimi so omogočile varno izvajanje vseh ključnih procesov z oddaljenih lokacij, kakor tudi nemoteno delo od doma. Med drugim so vzpostavile nova sodobna orodja za sodelovanje in komunikacijo ter večini sodelavcev zagotovile moderno tekstovno, glasovno in video komunikacijo znotraj podjetja in s strankami. Omejitve gibanja, prepoved neposrednega trženja, zaprtje poslovalnic zavarovalnic in drugi ukrepi za zajezitev epidemije so digitalne kanale prodaje postavili v ospredje kot edino možnost za prodajo izdelkov in storitev. Zaradi onemogočene neposredne komunikacije s strankami so zavarovalnice razvile in implementirale sistem za izvedbo oddaljenega podpisa ter zagotovile sklepanje zavarovanj na daljavo.

Epidemiološke razmere so se v letu 2020 hitro spreminjale, posledično tudi makroekonomske napovedi in pričakovanja v poslovnem okolju. Negotovost v gospodarstvu je bila velika in poslovanje pod vplivom teh razmer se pričakuje tudi v letu 2021.

Epidemija je vplivala tudi na visoko volatilnost finančnih trgov. Finančni trgi so si po izredno močnih marčevskih padcih cen na delniških trgih, zniževanju netveganih obrestnih mer in odpiranju kreditnih pribitkov hitro opomogli. Nekateri delniški indeksi so dosegli celo najvišje vrednosti v zgodovini obstoja. Ameriška centralna banka (FED) je v prvem četrtletju v dveh korakih znižala razpon ključne obrestne mere na raven med 0,0 in 0,25 odstotka ter začela neomejeno in pospešeno odkupovati obveznice. Tudi Evropska centralna banka (ECB) ni odstopila od svoje politike zgodovinsko nizkih obrestnih mer, je pa sprejela več podobnih kvantitativnih ukrepov. Med njimi je v marcu potrjeni program odkupa državnih obveznic v času epidemije, katerega obseg je v nadaljevanju leta v dveh korakih še povečala. ECB je, podobno kot ameriška centralna banka, poudarjala zavezanost k ohlapni monetarni politiki za ohranjanje ugodnih finančnih razmer in izpolnjevanje svojega inflacijskega cilja. Ob tem so se finančni trgi pozitivno odzvali na decembrsko sklenitev dogovora o prihodnjih trgovinskih odnosih med EU in Združenim kraljestvom Velike Britanije in Severne Irske, s katerim se je zaključilo prehodno obdobje po uradnem januarskem izstopu Združenega kraljestva. Med vladnimi ukrepi v EU sta konec leta največ pozornosti pritegnila instrument za okrevanje, sklad »Naslednja generacija EU«, in rekordni sedemletni proračun EU. V ZDA pa so bile v ospredju predsedniške volitve in sprejemanje protikriznih paketov pomoči.

Obvezniški trgi so po prvem valu epidemije pretežni del leta ostali pod močnim vplivom centralnih bank. Zahtevana donosnost desetletne nemške obveznice je v marcu doživela izrazit in zgodovinski padec, a se je pozneje stabilizirala in leto zaključila pri vrednosti –0,57 odstotka. Donosnost slovenske obveznice pa je konec leta 2020 znašala -0,17 odstotka. Zahtevane donosnosti obveznic držav s slabšo bonitetno oceno so se v prvem četrtletju močno dvignile in nato postopno zniževale. Zahtevana donosnost italijanske obveznice je, na primer, do konca leta dosegala le še 0,43 odstotka, grške pa 0,63 odstotka.

Indeksi delniških trgov so imeli znotraj prvega četrtletja visoke, nad 30-odstotne izgube, ki so jih v nadaljevanju leta v večini izničili ali celo izkazali pozitivno letno rast. Slednje velja tudi za ameriški S&P in nemški DAX, ki sta doživela 16,5- oz. 3,5-odstotno letno rast, medtem ko sta evropski STOXX50 in slovenski SBITOP padla za 5,1 oz. 3,3 odstotka.

Epidemija je vplivala tudi na manjše povpraševanje in upad zavarovalne premije nekaterih zavarovalnih vrst (npr. turistična zavarovanja, zavarovanje avtomobilske odgovornosti, splošno zavarovanje odgovornosti, nezgodno zavarovanje, naložbeno življenjsko zavarovanje), na nižjo rast kosmatih zneskov škod, predvsem pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju pa celo na nižje kosmate škode, zaradi nižje gospodarske aktivnosti in manjše mobilnosti prebivalstva zaradi omejitvenih ukrepov širjenja epidemije, pri čemer pa je treba omeniti višjo škodo zaradi obratovalnega zastoja iz naslova epidemije, ter na znižanje nekaterih vrst obratovalnih stroškov (npr. stroški pridobivanja zavarovanj zaradi manjše prodaje, povračila stroškov, povezanih z delom, ter stroški reprezentance, reklam in sejmov).

Razmere, povezane z epidemijo COVID-19, in odpovedi nekaterih dogodkov se kažejo tudi v premiku sestave sredstev, namenjenih za sponzorstva in donacije. Delež sponzorstev je upadel, delež donacij pa se je povečal. Večino donacij so zavarovalnice namenile v zdravstvene in humanitarne namene.

Ključna tveganja za poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic, ki jih je povzročila oziroma jih povzroča epidemija COVID-19, so finančna in zavarovalna tveganja. Med finančnimi tveganji je treba omeniti zmanjšanje vrednosti portfelja podjetniških obveznic zaradi povečanja kreditnega tveganja in z njim povezanih pribitkov za tveganje ter zmanjšanje vrednosti portfelja lastniških vrednostnih papirjev in vzajemnih skladov zaradi počasnega gospodarskega okrevanja in padca delniških tečajev. Med zavarovalnimi tveganji pa naj omenimo povečanje prekinitev zavarovanj in zmanjšanje obsega prodaje novih zavarovanj zaradi omejitve osebnih stikov ob prodaji in zaprtja poslovalnic.

Ne glede na povečana tveganja pa so bili zavarovalni in naložbeni portfelji zavarovalnic in pozavarovalnic dovolj odporni na dogajanja v makrookolju, ustrezen pa je bil tudi njihov kapitalski položaj. Vpliv epidemije COVID-19 so zavarovalnice in pozavarovalnice preverjale tudi s pomočjo scenarijskih testov, ki so potrdili, da njihova kapitalska ustreznost ostaja ustrezna. Največji realizirani vpliv epidemije na solventnostni položaj večine zavarovalnic in pozavarovalnic v letu 2020 je bil zabeležen konec prvega četrtletja.

Ker v začetku leta 2020 učinki epidemije na poslovanje in finančno stanje zavarovalnic in pozavarovalnic oziroma njihovi profili tveganja še niso bili popolnoma znani, so nekatere od njih takrat izvedle izredno lastno oceno tveganj in solventnosti ter sprejele vse potrebne ukrepe za zagotovitev rednega in stalnega poslovanja ter spremljanje in zagotavljanje likvidnosti.

Zaradi močno spremenjenih pogojev poslovanja zaradi epidemije COVID-19 so zavarovalnice in pozavarovalnice dodatno preverjale ustreznost računovodskih usmeritev, ocen in predpostavk za leto 2020 ter ocenile vpliv sprememb na finančni položaj, denarne tokove in poslovni izid. Narejena je bila ocena sposobnosti zavarovalnic in pozavarovalnic kot delujočih podjetij glede nadaljnjega poslovanja. Na osnovi vseh predstavljenih izračunov so v svojih letnih poročilih potrdile, da je predpostavka delujočega podjetja ustrezna.

Med drugim je bila omejena dostopnost do zdravstvenih storitev, zato je bilo število izvedenih zdravstvenih storitev manjše kot v preteklih letih. To je vplivalo tudi na rezultate poslovanja zavarovalnic, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, saj so bili odhodki za škode iz naslova dopolnilnega zavarovanja nižji od pričakovanih. Presežna sredstva, ki so v tem času nastala iz tega naslova, bodo te zavarovalnice skladno z Zakonom o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (PKP5) preusmerile nazaj v zdravstveni sistem in na ta način razbremenile čakalne vrste, omogočile hitrejši dostop do zdravstvenih storitev in prispevale k finančni vzdržnosti slovenskega zdravstvenega sistema. Zavarovalnice so v ta namen konec leta oblikovale rezervacije za neiztekle nevarnosti.

Nekatere zavarovalnice in pozavarovalnice so poročale, da so se zaradi epidemije COVID-19 povečale škode pri zavarovanju obratovalnega zastoja, zaradi česar so oblikovale dodatne škodne rezervacije.

Mnoge zavarovalnice so v času epidemije razvile nove produkte.

Nizke ravni obrestnih mer so vplivale na nižje naložbene donose. Zaradi nizkih obrestnih mer so zavarovalnice oblikovale dodatne zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih in premoženjskih zavarovanj.

Agencija za zavarovalni nadzor je ob razglasitvi epidemije COVID-19 uvedla tedensko izredno poročanje zavarovalnic in pozavarovalnic o poslovanju v spremenjenih razmerah. Nadalje je pozvala slovenski zavarovalniški sektor, naj oceni vpliv kratkoročnih učinkov zaradi epidemije COVID-19, vključno z oceno vpliva na lastna sredstva, solventnostni položaj in likvidnost družbe. Za razširjeno oceno vpliva epidemije COVID-19 so zavarovalnice in pozavarovalnice pripravile in izvedle dodatne neugodne scenarije posledic na količnik kapitalske ustreznosti zavarovalnice zaradi neugodnega stanja na finančnih trgih. Konec aprila je Agencija za zavarovalni nadzor zaradi izboljšane epidemiološke situacije izredno tedensko poročanje opustila.

31. marca 2020 je Agencija za zavarovalni nadzor zavarovalnicam in pozavarovalnicam poslala priporočilo, s katerim jih je pozvala, da zaradi možnega učinka krize, povzročene z epidemijo COVID-19, na solventnostni položaj, zadržijo izplačila dividend do 1. oktobra 2020. Družbe so priporočilo upoštevale.

Nadalje je Agencija za zavarovalni nadzor v avgustu 2020 na vse zavarovalnice in pozavarovalnici naslovila dopis, v katerem je priporočila, da tudi po 1. oktobru 2020 zadržijo izplačilo dividend, ne prevzemajo nepreklicnih zavez za izplačilo dividend ter se vzdržijo odkupov lastnih delnic, namenjenih nagrajevanju delničarjev, dokler ne bodo izdana mnenja revizorjev k letnim poročilom za leto 2020. Razlog za to je negotova situacija glede širjenja epidemije COVID-19 in posledično nejasnih posledic epidemije na gospodarstvo in zavarovalniški sektor. Ker pa se je Agencija zavedala različnega poslovnega položaja posamičnih zavarovalnic, je v tem pozivu dopustila tudi izplačilo dividend, vendar samo pod pogojem, da je (po)zavarovalnica obvestila Agencijo najmanj en mesec pred nameravanim izplačilom dividend. V obvestilu je morala (po)zavarovalnica svojo odločitev in razloge zanjo kvalitativno in kvantitativno utemeljiti na predhodno izvedenih zanesljivih rezultatih testiranja izjemnih situacij z natančno navedenimi predpostavkami stresnega testa in z izračuni vplivov na sredstva, obveznosti ter razpoložljivi kapital in kapitalsko ustreznost subjekta nadzora za obdobje najmanj do konca leta 2024.

3.6.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta. Zavarovalno-tehnični del izida poslovanja se sestavlja ločeno za premoženjska (vključno z zdravstvenimi) in za življenjska zavarovanja ter še posebej za dopolnilna zdravstvena zavarovanja kot del zdravstvenih zavarovanj.

Preglednica 8:
Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA ZAVAROVALNIC	Leto 2019	Leto 2020
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	122,8	147,3
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	45,5	30,3
III.	Prihodki naložb	55,1	53,6
IV.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	16,6	6,9
V.	Odhodki naložb	20,3	24,8
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj (A.II)	23,5	20,4
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	11,4	6,0
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	16,2	16,8
IX.	Drugi prihodki	5,9	6,8
X.	Drugi odhodki	2,1	4,3
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV – V – VI + VII – VIII + IX - X)	195,3	184,6
XII.	Davek iz dobička	31,6	33,7
XIII.	Odloženi davki	-2,1	0,9
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI – XII + XIII)	161,6	151,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Sklep o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 1/16, 85/16, 12/18 in 82/20; v nadaljevanju: Sklep o letnem poročilu zavarovalnic), ki ga je Agencija izdala na podlagi Zakona o zavarovalništvu in se je začel uporabljati s 1. 1. 2016 ter ga je nazadnje spremenila oziroma dopolnila v letu 2020, predpisuje samo še ločeni izkaz izida iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ne pa več ločenega izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj. Postavke iz zdravstvenih zavarovanj kot ene od vrst iz skupine premoženjskih zavarovanj so vključene v izkaz izida premoženjskih zavarovanj.

Preglednica 8/1:
Skupne finančne in zavarovane škode v letih 2020 in 2019 (v milijardah USD in %)

Finančne in zavarovane škode	Leto 2020	Leto 2019	Sprememba 2020/2019	Povprečje prejšnjih 10 let
Finančne škode (skupaj)	**202**	**150**	**35 %**	**222**
Škode iz naravnih katastrof	190	-	-	-
Škode, ki jih je povzročil človek	12	-	-	-
Zavarovane škode (skupaj)	**89**	**63**	**41 %**	**79**
Škode iz naravnih katastrof	81	54	50 %	74
Škode, ki jih je povzročil človek	8	9	-11 %	5

Vir: Inštitut Swiss RE, Sigma 1/2021

Po podatkih inštituta švicarske pozavarovalnice Swiss Re so škode zavarovalne industrije zaradi naravnih katastrof in nesreč, ki jih je povzročil človek, leta 2020 znašale 89 milijard USD. To je peto najdražje leto za industrijo po letu 1970 in nad prejšnjim desetletnim letnim povprečjem, ki je znašalo 79 milijard USD. Takšne škode je povzročilo rekordno število močnih neviht s tornadi, poplavami in točo ter požari v ZDA. Ti in drugi dogodki sekundarne nevarnosti po vsem svetu so predstavljali 70,9 % od 81 milijard USD (57,4 milijarde USD) zavarovanih škod zaradi naravnih katastrof.[10] Zelo aktivna sezona orkanov v Severnem Atlantiku je sprožila dodatnih 23,2 milijarde USD zavarovalnih zahtevkov, zmernih v primerjavi z rekordnima sezonama 2005 in 2017. Zavarovalništvo je leta 2020 pokrilo 44 % svetovnih gospodarskih škod, kar je nad desetletnim povprečjem 37 %.[11]

Slovenske zavarovalnice in pozavarovalnice so se v letu 2020 srečevale z množičnimi škodnimi dogodki, in sicer so bili to neurja s točo v Sloveniji, na Hrvaškem in v Severni Makedoniji ter potresa na Hrvaškem. Pozavarovalnica Triglav Re je imela visok znesek škod tudi zaradi tajfuna Maysak v Južni Koreji.

Zavarovalnice so v obravnavanem obdobju kljub epidemiji COVID-19 in še vedno trajajočemu okolju nizkih obrestnih mer ter naravnim katastrofam imele pozitiven zavarovalno-tehnični izid v obeh segmentih poslovanja. Pri premoženjskih zavarovanjih so dosegle izid v višini 147,3 mio EUR, kar je za 24,5 mio EUR ali 20 odstotkov več kot v letu 2019, s čimer je porast primerjalno celo večji kot leta 2019 glede na leto 2018, ko je znašal 20 mio EUR ali 19,5 odstotka več kot leta 2018. Omenjena dejavnika epidemije in nizkih obrestnih mer sta se pokazala pri življenjskih zavarovanjih, kjer je zavarovalnicam zavarovalno-tehnični izid padel s 45,5 mio EUR iz leta 2019 na 30,3 mio EUR v letu 2020 in je znašal kar za 15,2 mio EUR ali 33,4 odstotka manj kot v letu 2019.

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2020 dosegle pozitiven poslovni izid pred obdavčitvijo v višini 184,6 mio EUR, kar je kar za 10,7 mio EUR ali 5,5 odstotka manj kot v poslovnem letu 2019. Nižji skupni poslovni izid je predvsem posledica že prej omenjenega nižjega zavarovalno-tehničnega izida v življenjskih zavarovanjih, razporejenega donosa naložb, prenesenega iz izkaza izida življenjskih zavarovanj, in nižjih drugih prihodkov iz zavarovanj. Zavarovalnice so skupaj v letu 2020 obračunale za 33,7 mio EUR davka od dobička pravnih oseb. Izkazale so za 0,9 mio EUR odloženih terjatev za davek, ki povečujejo čisti poslovni izid.

Leto 2020 je bilo za zavarovalnice, merjeno tudi s čistim poslovnim izidom, po pričakovanjih manj uspešno kot leto 2019. Izkazale so za 151,7 mio EUR čistega poslovnega izida, kar je kar za 9,9 mio EUR ali 6,1 odstotka manj kot v letu 2019. Negativen čisti poslovni izid, ki znaša 0,391 mio EUR, sta konec leta 2020 izkazali dve novejši zavarovalnici.

[10] Industrijska praksa obravnava dve vrsti dogodkov kot sekundarne nevarnosti: (a) neodvisne, visokofrekvenčne (tj. pogostejše od primarnih nevarnih dogodkov, kot so potresi in orkani), nizko do srednje resne izgube (glede na izgube, ki so posledica iz primarnih nevarnosti) in (b) dogodki, ki se pojavijo kot sekundarni učinki primarnih nevarnosti (npr. cunami po potresu).

[11] https://www.swissre.com/media/news-releases/nr-20201215-sigma-full-year-2020-preliminary-natcat-loss-estimates.html, sigma-1-2021-en.pdf (swissre.com)

Preglednica 9:
Zbirni izračun vseobsegajočega donosa zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA ZAVAROVALNIC	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	161,6	151,7
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	83,4	28,9
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	245,0	180,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

V izkazu celotnega vseobsegajočega donosa zavarovalnice izkazujejo vse sestavine izkaza poslovnega izida ter tiste postavke prihodkov in odhodkov, ki niso pripoznani v poslovnem izidu, vplivajo pa na spremembo lastniškega kapitala v obračunskem obdobju. Celotni vseobsegajoči donos zavarovalnic je v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom močno padel, na kar je deloma vplival padec čistega dobička, še posebej pa velik padec drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi, ki je rezultat nižjih čistih dobičkov iz ponovne izmere finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo, nižjih drugih postavk, ki se v poznejših obdobjih ne bodo prerazvrstile v poslovni izid, in višjih negativnih vrednosti drugih postavk, ki bodo v poznejših obdobjih lahko prerazvrščene v poslovni izid.

Preglednica 10:
Zbirni izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	A) IZKAZ IZIDA IZ PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	1.502,5	1.594,2
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnic	23,5	20,4
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	10,1	9,4
IV.	Čisti odhodki za škode	1.036,9	1.027,7
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-1,2	-57,8
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	10,6	19,7
VII.	Čisti obratovalni stroški	338,7	339,5
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	25,9	32,0
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III - IV ± V - VI - VII - VIII)	122,8	147,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Zavarovalnice so v letu 2020 v segmentu premoženjskih zavarovanj ustvarile 1.594,2 mio EUR čistih prihodkov od zavarovalnih premij, kar je kar za 91,7 mio EUR ali 6,1 odstotka več kot v letu 2019. Primerjalno relativno še večji glede na leto 2019 je porast izida iz premoženjskih zavarovanj, ki znaša 20 %, kar izhaja predvsem iz porasta čistih prihodkov od zavarovalnih premij na eni strani in padca čistih odhodkov za škode na drugi strani.

Preglednica 11:
Zbirni izkaz izida iz življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	B) IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	531,0	523,7
II.	Prihodki naložb	119,0	103,9
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	209,1	121,4
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	27,1	28,5
V.	Čisti odhodki za škode	415,3	423,8
VI.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-222,9	-52,2
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,1	-0,1
VIII.	Čisti obratovalni stroški	115,2	118,4
IX.	Odhodki naložb	22,0	24,9
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	36,9	106,3
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	11,6	14,8
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz čistega izida zavarovalnic	16,6	6,9
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV - V ± VI - VII - VIII - IX - X - XI - XII)	45,5	30,3

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Pri življenjskih zavarovanjih so se čisti prihodki od zavarovalnih premij v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 zmanjšali za 7,3 mio EUR oziroma za 1,4 odstotka. Znižali so se tudi prihodki naložb in čisti neiztrženi dobički naložb zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Hkrati so se nekoliko povečali čisti odhodki za škode, močno pa čiste neiztržene izgube naložb zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Vse navedeno je vodilo k nižjemu izidu življenjskih zavarovanj od izida za leto 2019 kar za 15,2 mio EUR ali za 33,4 %. Na znižanje donosa od finančnih naložb zavarovalnic so vplivali predvsem nižji obrestni prihodki zaradi nizkih obrestnih mer ter nižji neto prihodki iz naslova spremembe poštene vrednosti naložb.

Sledi prikaz izida dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Dopolnilna zdravstvena zavarovanja so prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ki krijejo razliko ali del razlike med celotnimi stroški zdravstvenih storitev in stroški teh storitev, ki jih krije obvezno zdravstveno zavarovanje po zakonu, ki ureja obvezna zdravstvena zavarovanja. Sklep o letnem poročilu zavarovalnic zavarovalnicam, ki opravljajo posle navedenih zavarovanj, nalaga, da sestavljajo še izkaz poslovnega izida in bilanco stanja iz dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Zavarovalnice so za ta del poslovanja dolžne izdelati poseben izkaz izida, ki je sicer sestavni del izkaza izida iz premoženjskih zavarovanj.

Preglednica 12:
Zbirni izkaz izida iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	Aa) IZKAZ IZIDA IZ DOPOLNILNIH ZAVAROVANJ	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	581,6	626,2
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida zavarovalnice (postavka C.VI)	0,9	1,0
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	0,0	0,1
IV.	Čisti odhodki za škode	516,6	497,9
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	0,1	-60,6
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	3,3
VII.	Čisti obratovalni stroški	53,5	46,9
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	2,1	2,0
IX.	Izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII)	10,5	16,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Zavarovalnice so v letu 2020 izkazale boljši izid iz dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj kot pred letom. Čisti prihodki od zavarovalnih premij so se povišali za 44,6 mio EUR ali 7,7 %. Čisti odhodki za škode so se znižali za 18,7 mio EUR ali 9,6 %. Znižali so se tudi čisti obratovalni stroški. Vse navedeno je vodilo k višjemu dobičku na ravni sektorja kot celote, ki je znašal 16,7 mio EUR in je s tem 6,2 mio EUR ali 59 % višji od dobička v letu 2019.

3.6.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Pozavarovalnici sta v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom sicer dosegli precejšen porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij, ki je znašal 19,9 mio EUR ali 8,4 odstotka, vendar še večji porast čistih odhodkov za škode, in sicer za 21,4 mio EUR ali 13,6 odstotka, kar je ob hkrati negativnem donosu naložb, prenesenem iz izkaza čistega izida pozavarovalnic, izkazanem v vrednosti -0,6 mio EUR, vodilo k negativnemu zavarovalno-tehničnemu izidu pozavarovalnic v znesku –4,4 mio EUR. Zaradi slabšega finančnega rezultata iz naložb je negativen tudi čisti poslovni izid pozavarovalnic, ki znaša –8,2 mio EUR.

Celotni vseobsegajoči donos je zaradi pozitivnega drugega vseobsegajočega donosa po obdavčitvi nekoliko manj negativen.

Preglednica 13:
Zbirni izkaz poslovnega izida in vseobsegajočega donosa pozavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	A) IZKAZ IZIDA	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	236,6	256,5
II.	Razporejeni donos naložb, prenesen iz izkaza čistega izida pozavarovalnic	9,7	-0,6
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	1,2	0,0
IV.	Čisti odhodki za škode	157,3	178,7
V.	Sprememba drugih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-1,2	0,0
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	80,0	80,4
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	1,4	1,3
IX.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (I + II + III - IV + V - VI - VII – VIII)	7,6	-4,4
	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA POZAVAROVALNIC		
I.	Izid iz premoženjskih zavarovanj (A.IX)	7,6	-4,4
III.	Prihodki naložb	49,6	12,6
V.	Odhodki naložb	2,0	15,6
VI.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida premoženjskih zavarovanj (A.II)	9,7	-0,6
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj	0,7	0,4
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj	0,2	3,0
IX.	Drugi prihodki	0,0	0,1
X.	Drugi odhodki	0,7	0,7
XI.	Poslovni izid obračunskega obdobja pred obdavčitvijo (I + III - V - VI + VII - VIII + IX - X)	45,2	-10,1
XII.	Davek iz dobička	1,5	0,6
XIII.	Odloženi davki	-0,2	2,5
XIV.	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (XI - XII + XIII)	43,5	-8,2
	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POZAVAROVALNIC		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	43,5	-8,2
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	4,0	1,9
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	47,4	-6,2

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2020

3.7. Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic

Na naložbeno politiko ter na vrednost finančnih naložb slovenskih zavarovalnic in pozavarovalnic pomembno vplivajo tudi gospodarska in finančna gibanja v slovenskem, evrskem in v širšem svetovnem gospodarstvu, zato so na začetku tega poglavja na kratko predstavljena tudi ta gibanja.

Epidemija je v letu 2020 povzročila globoko svetovno gospodarsko in zdravstveno krizo kljub izrednim ukrepom ekonomskih politik. Po zadnji oceni MDS se je svetovni BDP skrčil za 3,3 %, kar je bistveno več kot med prejšnjo finančno krizo. Evrsko območje se je v letu 2020 ob izbruhu epidemije soočilo z močnejšim šokom v gospodarski aktivnosti kot ZDA. BDP evrskega območja je bil lani manjši za 6,6 %,[12] kar je za 2,1 odstotne točke večji padec kot v krizi leta 2009. Skoraj enkrat manjši in le eno odstotno točko globlji od zmanjšanja med svetovno finančno krizo je bil padec gospodarske aktivnosti v ZDA (-3,5 %). Zaradi strogih omejitvenih ukrepov je lani najmočnejši šok utrpela zasebna potrošnja, ki je bila glavni dejavnik padca gospodarske aktivnosti. Zmanjšanje zasebne potrošnje v evrskem območju (-8,1 %) je k padcu BDP prispevalo 4,3 odstotne točke, kar je najbolj negativen prispevek do zdaj in 1,6 odstotne točke večji kot v ZDA.[13]

V Sloveniji je bil padec BDP v lanskem zadnjem četrtletju, v primerjavi z razsežnostjo drugega vala epidemije, majhen. Razlogi so v prilagoditvi podjetij na poslovanje v zaostrenih razmerah, okrevanju tujega povpraševanja s povečevanjem svetovne industrijske proizvodnje, obsežnih podpornih ukrepih in nekoliko blažjih omejitvah za preprečevanje širjenja epidemije. Na ravni leta je padec gospodarske aktivnosti znašal 5,5 %, kar je bolje od pričakovanj.[14]

[12] Letno poročilo ECB 2020 (europa.eu)
[13] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-april-2021.pdf (windows.net)
[14] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-april-2021.pdf (windows.net)

Stopnja anketne brezposelnosti[15] v Sloveniji v letu 2020 je znašala 5 %, v evrskem območju v tretjem četrtletju leta 2020 pa 8,4 %.

Inflacija v evrskem območju je v letu 2020 znašala 0,3 odstotka, Slovenija pa je zabeležila -0,3-odstotno deflacijo.[16]

Delniški indeksi svetovnih kapitalskih trgov so še v februarju beležili rekordne vrednosti, pričakovane donosnosti obveznic so bile negativne. Z razmahom koronavirusa smo bili priča enemu najhitrejših in največjih obratov na kapitalskih trgih. Ameriški delniški indeks S&P 500 je, na primer, v mesecu dni izgubil 35 odstotkov vrednosti. Vrednosti delnic so konec tretjega četrtletja ponovno dosegale ravni pred padcem. Globalni delniški indeks MSCI All Countries World Index je ob koncu leta beležil 5-odstotno rast. Evropske delnice so v povprečju leto končale z negativnim predznakom, a med delniškimi indeksi kapitalskih trgov posameznih držav obstajajo razhajanja:[17] nemški delniški indeks DAX je v preteklem letu pridobil 2,49 odstotka, medtem ko je francoski indeks CAC40 8,1 odstotka izgubil. Slovenski borzni indeks SBITOP je leto zaključil s 3,29-odstotnim padcem.[18]

Ukrepi centralnih bank so bili usmerjeni v preprečitev nove krize. Ameriški FED je v marcu znižal ključno obrestno mero z 1,75 odstotka na 0,25 odstotka ter začel odkupovati dolžniške vrednostne papirje v neomejenem obsegu. Prvič od svojega obstoja je začel odkupovati podjetniške obveznice znotraj naložbenega razreda. Evropska centralna banka (ECB) je z aktivnostmi sledila FED-u ter povečala odkupovanje državnih in drugih obveznic po programu PEPP (angleško: Pandemic Emergency Purchase Programme). V letu 2020 je odkupila za 1.100 milijard evrov obveznic na primarnem in sekundarnem trgu.

ECB je znatno zrahljala naravnanost denarne politike, da bi preprečila negativen vpliv epidemije na gospodarstvo v evroobmočju, in sicer s celovitim sklopom ukrepov. Med temi so bili: uvedba novega, začasnega izrednega programa nakupa vrednostnih papirjev ob epidemiji, ublažitev meril glede primernosti finančnega premoženja in zavarovanja terjatev ter ponudba novih operacij dolgoročnejšega refinanciranja. Odziv denarne politike je bil ključni stabilizacijski dejavnik na trgih in je pomagal preprečiti resna tveganja zaradi epidemije, ki bi lahko ogrozila transmisijski mehanizem denarne politike, gospodarske obete v evroobmočju in ne nazadnje tudi cilj ECB, da vzdržuje stabilnost cen. Poleg tega je bila makrobonitetna politika usmerjena v ohranjanje toka kreditov gospodarstvu, medtem ko je bančni nadzor v ECB uvedel mikrobonitetne ukrepe, da bi ublažil posledice krize in spodbujal odpornost evropskega bančnega sektorja.[19]

Po padcih v oktobru leta 2020 zaradi ponovnega širjenja epidemije so se cene delnic v novembru in decembru občutno zvišale, v ZDA pa so dosegle celo nove rekordne vrednosti. Predvsem optimistične novice o razvoju cepiv proti COVID-19 ter zelo odločna podpora fiskalnih in denarnih politik so preprečile, da bi se padci na delniških trgih v oktobru nadaljevali vse do konca leta 2020. Razloga za višje vrednosti cen delnic v evrskem območju in ZDA sta predvsem izboljšanje razpoloženja na finančnih trgih obeh gospodarstev in posledično nižja premija za tveganje. Negotovost se je – po občutnem povečanju ob izbruhu prvega in drugega vala epidemije – v zadnjih tednih leta 2020 umirila. Za dolgoročno izboljšanje razpoloženja na delniških trgih bodo pomembne objave dobičkov podjetij in napovedi prihodnjih dobičkov. Podjetja so v ZDA in tudi v evrskem območju v povprečju poročala o nekoliko višjih dobičkih v lanskem tretjem četrtletju, medtem ko so pričakovanja za zadnje četrtletje popravila navzdol. Ključne bodo objave dobičkov podjetij na začetku letošnjega leta in morebiten prenos izboljšane klime na delniških trgih v bolj optimistične napovedi poslovanja podjetij za letošnje in naslednja leta.

V lanskem zadnjem četrtletju se je nadaljevalo padanje pribitkov državnih obveznic članic evrskega območja nad donosnostjo nemške obveznice.[20] Čeprav je bil drugi val epidemije v Evropi ostrejši od prvega, je donosnost državnih obveznic v mnogih članicah evrskega območja dosegla najnižjo raven do zdaj. Pribitki desetletnih obveznic nad primerljivo nemško obveznico so se po oktobrskem zasedanju Sveta ECB znižali v vseh večjih članicah in dosegli nižje ravni kot pred izbruhom epidemije.[21]

---

[15] Stopnja anketne brezposelnosti ali brezposelnosti po raziskovanju o aktivnem in neaktivnem prebivalstvu je odstotni delež brezposelnih oseb med aktivnim prebivalstvom. SURS (stat.si)

[16] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-april-2021.pdf (windows.net)

[17] Sava pokojninska družba. Letno poročilo za 2020.

[18] Bloomberg.

[19] Letno poročilo ECB 2020 (europa.eu)

[20] Pribitek je izračunan kot razlika med donosom desetletne državne obveznice in donosom referenčne (nemške) obveznice ter odraža tveganja, ki jih tržni udeleženci pripisujejo državi.

[21] https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2021.pdf (windows.net)

Vrednost delnic na domačem trgu se je v lanskem zadnjem četrtletju povečala nekoliko manj kot vrednost delnic v evrskem območju. Delnice slovenskih podjetij, ki so vključene v indeks SBITOP, so zrasle za 6,4 %, delnice podjetij v evrskem območju, ki so vključene v širši indeks MSCI EMU, pa za 12,7 %. Razlogi za nekoliko nižjo rast vrednosti domačih delnic so daljše obdobje delne zaustavitve slovenskega gospodarstva v drugem valu, zahtevnejša pravila za pridobitev pomoči za podjetja, ki jih je prizadela epidemija, manjši pomen kapitalskega trga in drugačna dinamika gibanja pričakovanih dobičkov domačih podjetij v primerjavi s povprečjem podjetij v evrskem območju. Pričakovanja o prihodnjem gibanju dobičkov podjetij, vključenih v indeks SBITOP, in podjetij, vključenih v nekoliko ožji indeks podjetij evrskega območja DJ STOXX 50, kažejo, da bo po manjšem padcu v letu 2020 zmanjšanje pričakovanih dobičkov slovenskih podjetij v letu 2021 izrazitejše, njihova rast v letu 2022 pa malenkost višja. Pričakovana dobičkonosnost slovenskih podjetij je torej nekoliko bolj volatilna, kar prinaša dodatno negotovost pri vrednotenju domačih podjetij glede na evrsko povprečje, to pa je verjetno tudi eden od razlogov za nižjo rast vrednosti delnic.[22]

Za Ljubljansko borzo je bilo leto 2020 kljub epidemiji zelo pestro in polno dogajanja.

Indeks SBITOP je svojo najvišjo vrednost dosegel dne 19. 2. 2020, ko je znašal 983,96 točke, zatem pa je širjenje virusa SARS-CoV-2 v Sloveniji sprožilo strmo padanje vrednosti indeksa, ki je dno doseglo dne 23. 3. 2020, ko je znašal 685,52 točke (26-odstotni padec glede na stanje konec leta 2019). Zatem je njegova vrednost začela ponovno rasti.

Trgovanje v letu 2020 Ljubljanska borza ocenjuje za zelo uspešno, saj je bila, v primerjavi z lani, dosežena kar 22-odstotna rast borznega prometa. Skupni borzni promet je znašal 400.941.645 EUR, promet brez svežnjev pa 380.273.018 EUR. Največ prometa je bilo opravljenega z delnicami, in sicer 399.091.846 EUR, sledile so jim obveznice z 1.849.800 EUR prometa.

V letu 2020 so bile ponovno najprometnejše delnice Krke (KRKG) iz prve kotacije, s katerimi je bilo ustvarjenih 176,0 milijona EUR prometa brez svežnjev oziroma 46 % celotnega prometa brez svežnjev, ustvarjenega na borznem trgu. Drugo mesto je pripadlo delnici NLB (NLBR). S slednjimi je bilo ustvarjenih 46,9 milijona EUR prometa brez svežnjev, kar je predstavljalo 12 % celotnega prometa brez svežnjev, ustvarjenega na borznem trgu, sledile so delnice Petrola s 44,4 milijona EUR oziroma 12 % celotnega borznega prometa brez svežnjev.

Pozitiven trend gibanja tečajev je botroval tudi k dvigu vrednosti celotne tržne kapitalizacije borznega trga, ki je konec leta znašala 40,9 milijarde EUR, kar je 17 % več kot konec leta 2019. Tržna kapitalizacija delnic pa je znašala 6,9 milijarde EUR. Ob koncu leta je bilo v trgovanje na borznem trgu vključenih 64 vrednostnih papirjev.[23]

V preglednici 14 je prikazano gibanje nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 in od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020.

Preglednica 14:
Prikaz gibanja nekaterih evropskih borznih in drugih indeksov ter obrestnih mer v obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 in od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v % oz. odstotnih točkah)

Ime indeksa	Sprememba vrednosti	
	2019	2020
Bloomberg Eurozone Sovereign Bond Index	4,1 %	2,6 %
Eurostoxx 50 Index	25,1 %	-6,3 %
DAX Index	25,2 %	2,5 %
SBITOP Index	15,2 %	-3,3 %
Donos desetletnih nemških državnih obveznic	-0,35 o. t.	-0,35 o. t.
Trimesečni EURIBOR	-0,05 o. t.	-0,17 o. t.

Vir: Bloomberg

Preglednica 14 prikazuje gibanje nekaterih evropskih borznih indeksov, Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja ter donosa desetletnih nemških državnih obveznic in trimesečnega EURIBOR-ja. Prikazane parametre smo izbrali, ker tudi ti krojijo naložbeno politiko slovenskih (po)zavarovalnic. Iz gi-

22https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/gospodarska-in-financna-gibanja-januar-2021.pdf
23 https://seonet.ljse.si/default.aspx?doc_id=73612

banja Bloombergovega indeksa državnih obveznic evroobmočja je razvidno, da so se donosi državnih vrednostnih papirjev povišali. Odločen odziv denarne in fiskalne politike na krizo zaradi pandemije COVID-19 pa je vplival na to, da donosnost državnih obveznic v evroobmočju leta 2020 ni dosegla še višjih ravni.[24] Donosnost desetletnih nemških državnih obveznic v letu 2020 se je gibala na isti ravni kot v letu 2019 in je bila bistveno nižja od donosnosti ostalega evroobmočja, nizka pa je bila tudi vrednost trimesečnega EURIBOR-ja. Iz gibanja zaključnih tečajev posameznih prikazanih indeksov dalje lahko vidimo, da je bilo gibanje na evropskih delniških trgih v opazovanem obdobju različno, eni so padali, drugi rasli. Čeprav so se tečaji delnic v evroobmočju glede na rekordno nizke vrednosti, dosežene med epidemijo, zvišali, so bili še vedno nižji kot na začetku leta 2020.[25] Enako velja tudi za vrednosti delnic na Ljubljanski borzi, ki so ravno tako zastopane v portfeljih naložb slovenskih zavarovalnic.

Ko preidemo na prikaz naložb slovenskih (po)zavarovalnic, je za uvod pomembno navesti, da direktiva Solventnost II ne predpisuje več vrst dovoljenih naložb in zgornje meje posameznih vrst naložb, vendar od zavarovalnic in pozavarovalnic zahteva, da sredstva nalagajo samo v sredstva in finančne instrumente, katerih tveganja lahko primerno opredelijo, merijo, spremljajo, upravljajo, nadzirajo in o njih poročajo ter ustrezno upoštevajo v svoji oceni solventnostnih potreb. Dalje morajo zavarovalnice in pozavarovalnice vsa sredstva nalagati na način, ki zagotavlja varnost, kakovost, likvidnost in donosnost njihovega celotnega portfelja.

Naložbe zavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2020 so znašale 7.634,0 mio EUR, kar je za 417,1 mio EUR ali 5,8 odstotka več kot na dan 31. 12. 2019. Naložbe pozavarovalnic pa so znašale 1.041,8 mio EUR in so bile za 99,3 mio EUR ali 10,5 odstotka višje kot na zadnji dan leta 2019.

Preglednica 15 prikazuje celotne naložbe zavarovalnic in njihovo delitev na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih so upravičenja vezana na indeks ali enoto premoženja, in na naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, ter lastne vire sredstev.

Preglednica 15:
Naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic (v mio EUR)

Vrsta sredstev	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in sredstva iz naslova lastnih virov	5.837,0	1.041,8
Sredstva v okviru pogodb, katerih upravičenja so vezana na indeks ali enoto premoženja	1.797,0	0,0

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 16 prikazuje naložbe po vrstah sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Kadar upravičenja iz pogodb niso vezana na indeks ali enoto premoženja, namreč sredstva, ki pokrivajo obveznosti zavarovalnice, ki izhajajo iz tovrstnih pogodb, zavarovalnici povzročajo tržno tveganje. Tržno tveganje pa vodi do kapitalske zahteve za tržna tveganja. Enako velja za naložbe sredstev iz lastnih virov. Nasprotno naložbe sredstev, ki krijejo upravičenja, vezana na indeks ali enoto premoženja, ne vplivajo na kapitalsko zahtevo, ker se tržno tveganje v celoti prenese na zavarovance. Zato so v tej preglednici in na slikah, ki ji sledijo, prikazane samo naložbe sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in naložbe iz lastnih virov.

[24] Letno poročilo ECB 2020 (europa.eu)
[25] Letno poročilo ECB 2020 (europa.eu)

Preglednica 16:
Sestava sredstev v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev, po vrsti naložb, 2020 (v mio EUR)

Vrsta naložb	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Državni dolžniški vrednostni papirji	2.581,6	257,4
Vrednostni papirji Republike Slovenije	757,2	48,8
Vrednostni papirji drugih držav članic EU	1.659,4	112,2
Vrednostni papirji ostalih držav	165,0	96,4
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.696,4	158,6
Lastniški vrednostni papirji	1.094,2	560,8
Depoziti v bankah	166,1	47,1
Nepremičnine	261,6	13,0
Posojila	21,9	5,0
Ostalo	15,3	0,0
Skupaj naložbe	**5.837,0**	**1.041,8**

Vir: Letna S2-poročila

Iz preglednice 16 je razvidno, da so konec leta 2020 naložbe zavarovalnic v državne vrednostne papirje znašale 44,2 odstotka, s čimer se je ta vrsta naložb spet povečala in je tako kot v preteklem letu tvorila največji delež. Nekoliko nižji glede na konec leta 2019 je bil delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje, ki je znašal 29,1 odstotka. Delež lastniških vrednostnih papirjev pa se je spet povečal, v letu 2020 glede na leto 2019, za 0,8 odstotne točke in je znašal 18,7 odstotka celotnih naložb, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja.

Pri naložbah pozavarovalnic so konec leta 2020, drugače kot pri zavarovalnicah, največji delež, tj. že 53,8 odstotka, imele naložbe v lastniške vrednostne papirje, ki so bile z navedenim deležem kar za 9,8 odstotne točke višje kot na zadnji dan leta 2019. Delež državnih dolžniških vrednostnih papirjev je bil v primerjavi s preteklim letom enak in je znašal 24,7 odstotka, delež drugih dolžniških vrednostnih papirjev pa je znova upadel in je konec leta 2020 znašal 15,2 odstotka, kar je 4,7 odstotne točke manj kot konec leta 2019.

Slika 7:
Valutna sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

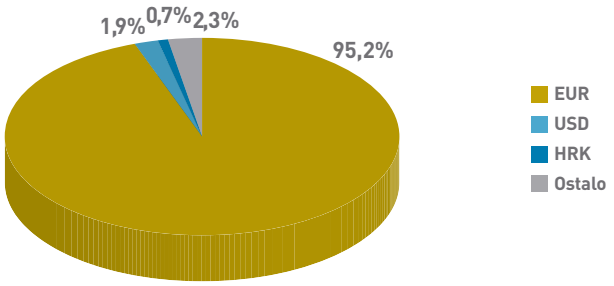

Vir: Letna S2-poročila

Glede na valuto naložb so nekoliko večji delež kot leta 2019 (94,5 odstotka) tvorile naložbe v evro, ki so znašale 95,2 odstotka. Od leta 2015, ko je znašal 9,9 odstotka, pa je padel delež naložb v ameriške dolarje, ki so leta 2016 znašale le 2,2 odstotka, leta 2017 in leta 2018 še manj, tj. 2 oziroma 1,9 odstotka, leta 2019 pa spet 2 odstotka in leta 2020 1,9 odstotka. Naložbe v hrvaške kune so od leta 2019 nekoliko padle in so s 44,9 mio EUR predstavljale 0,7 odstotka naložb sredstev, ki izhajajo iz pogodb, iz naslova katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in iz lastnih virov. Tudi naložbe v preostale valute so se zmanjšale in skupaj znašajo 152,5 mio EUR sredstev ali 2,2 odstotka. Med njimi so omembe vredne naložbe v britanski funt, ki so znašale 22 milijonov ali 0,3 odstotka naložb sredstev in so se glede na leto 2019 povečale za 0,1 odstotne točke, japonski jen, ki so znašale 11,4 milijona ali 0,17 odstotka naložb sredstev, južnokorejski won, ki so znašale 8,99 milijona ali 0,13 odstotka naložb sredstev, in v indijsko rupijo, ki so znašale 7 milijonov ali 0,1 odstotka naložb sredstev. Naložbe v navedene valute so predvsem posledica čezmejnega delovanja obeh pozavarovalnic in zavarovalnic ter usklajevanja valutne sestave njihovih sredstev in obveznosti.

Slika 8:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic glede na državo izdajatelja v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

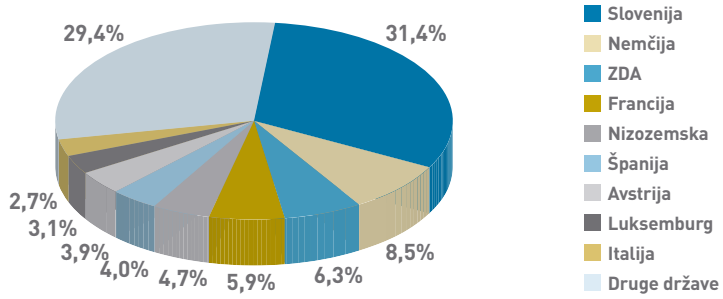

Vir: Letna S2-poročila

Gledano po državah izdajateljicah vrednostnih papirjev, ki sestavljajo naložbe zavarovalnic in pozavarovalnic, je bil v letu 2020 največji del sredstev naložen v Sloveniji, in sicer je bil skoraj tak kot v letu 2019. Več kot 5 odstotkov sredstev je bilo naloženih še v Nemčiji, ZDA in Franciji.

Slika 9:
Sestava naložb zavarovalnic in pozavarovalnic po bonitetni oceni v okviru pogodb, katerih upravičenja niso vezana na indeks ali enoto premoženja, in lastnih virov sredstev

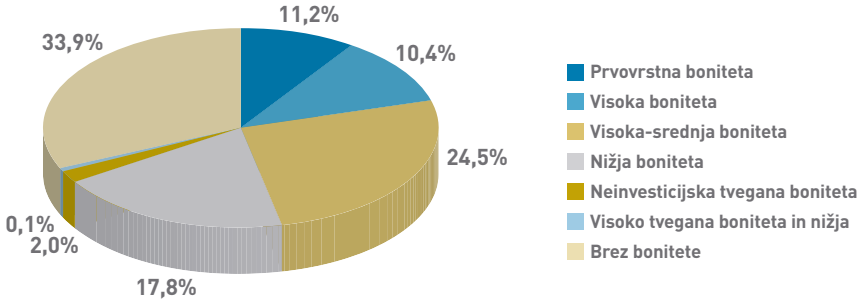

Vir: Letna S2-poročila

Gledano po boniteti vrednostnih papirjev, so imele zavarovalnice in pozavarovalnice v letu 2020 sredstva naložena v naložbe z višjo boniteto kot leta 2019. Delu naložb v razredu brez bonitete sledijo naložbe z visoko-srednjo boniteto (od A+ do A–), njim pa naložbe nižje-srednje bonitete (od BBB+ do BBB–). Četrte po velikosti so naložbe prvovrstne bonitete (AAA), ki znašajo 11,2 odstotka ali 772 mio EUR in so se glede na leto 2019 povečale za 1,5 odstotne točke ali 147,9 mio EUR. Nedaleč za njimi so naložbe visoke bonitete, ki znašajo 10,4 odstotka ali 718,8 mio EUR (lani 702,5 mio EUR). Podoben kot v letu 2019 je delež naložb z neinvesticijsko tvegano boniteto (od BB+ do BB–), ki znaša 2,0 odstotka (leta 2019 je bil 1,9 odstotka). Zelo majhen pa je delež naložb z visoko tvegano ali nižjo boniteto (CCC in manj), ki znaša le 0,1 odstotka (leta 2019 je znašal 0,3 odstotka).

Naložbe zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje so na dan 31. 12. 2020 znašale 112,1 mio EUR, kar predstavlja 6,5-odstotno zmanjšanje glede na konec leta 2019, ko so znašale 119,9 mio EUR. Znižanje naložb zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je predvsem rezultat znižanja njihove vrednosti glede na preteklo leto.

Večina naložb v sestavljene vrednostne papirje sestavlja portfelj zavarovanj z naložbenim tveganjem (95 odstotkov vseh tovrstnih naložb). Delež naložb iz lastnih virov zavarovalnic v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2020, glede na skupno vrednost sestavljenih vrednostnih papirjev zavarovalnic, znašal le 2,1 odstotka (konec leta 2019 je ta delež znašal 2 odstotka) oziroma 2,3 mio EUR. V letu 2020 ni bilo vplačil naložb v portfelj premoženjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje, tako konec leta omenjeni portfelj nima nobene omenjene naložbe (ravno tako na 31. 12. 2019 ni bilo naložb v portfelj premoženjskih zavarovanj). Delež naložb portfelja klasičnih življenjskih zavarovanj v sestavljene vrednostne papirje je v letu 2020 znašal 3,5 odstotka oziroma 3,9 mio EUR.

Pozavarovalnici po stanju na dan 31. 12. 2020 tako kot po stanju na dan 31. 12. 2019 nista izkazali naložb v sestavljene vrednostne papirje.

3.8. Zavarovalno-tehnične rezervacije

V sistemu Solventnost II, ki v prostoru Evropske unije velja od 1. januarja 2016, se vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij lahko izračuna na dva načina: kot vsota najboljše ocene in dodatka za tveganje (marža za tveganje) ali kot celota. Slovenske zavarovalnice večinoma uporabljajo prvo metodo, zato slike, ki sledijo, prikazujejo to delitev.

Najboljša ocena je tehtano povprečje prihodnjih denarnih tokov in upošteva časovno vrednost denarja (je zdajšnja vrednost prihodnjih denarnih tokov). Za izračun zdajšnje vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov se uporabi ustrezna krivulja netvegane obrestne mere. Dodatek za tveganje je tolikšen, da skupaj z najboljšo oceno zagotavlja, da je vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij enakovredna znesku, ki bi ga za prevzem in izpolnitev obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb zahtevale druge zavarovalnice, ki bi prevzele to obveznost. Dodatek za tveganje se izračuna z določitvijo stroškov zagotavljanja zneska primernih lastnih virov sredstev v višini zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je potreben za podporo zavarovalnih obveznosti med njihovo veljavnostjo oziroma do njihovega izteka. Mera stroškov kapitala je pribitek nad ustrezno netvegano obrestno mero, ki bi ga zavarovalnica upoštevala, da bi zagotovila primerne lastne vire sredstev v prej navedeni višini.

Po stanju na dan 31. 12. 2020 so zavarovalnice vrednoteno skladno z MSRP oblikovale kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 5.757,2 mio EUR, pozavarovalnici pa v višini 493,6 mio EUR, vrednoteno po direktivi Solventnost II pa 5.251,3 mio EUR oziroma 321,3 mio EUR. Slike v nadaljevanju prikazujejo vrednost zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednotenih po direktivi Solventnost II, po posameznih vrstah poslovanja, saj pri delitvi zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah velja isti princip kot pri premijah, in sicer se izračunavajo na ravni homogenih vrst tveganj.[26] Slika 10 prikazuje zavarovalno-tehnične rezervacije premoženjskih zavarovanj (brez zdravstvenih), zavarovalno-tehnične rezervacije zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim) in zavarovalno-tehnične rezervacije življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih). Ko primerjamo njihove vrednosti, vidimo, da največje vrednosti dosegajo zavarovalno-tehnične rezervacije v vrstah poslovanja zavarovanje z udeležbo pri dobičku in zavarovanje, vezano na indeks ali enoto premoženja. Ti vrsti poslovanja imata namreč dolgoročni značaj, medtem ko so vrste poslovanja premoženjskih in zdravstvenih zavarovanj kratkoročne.

Slika 10:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na dan 31. 12. 2020 (v mio EUR)

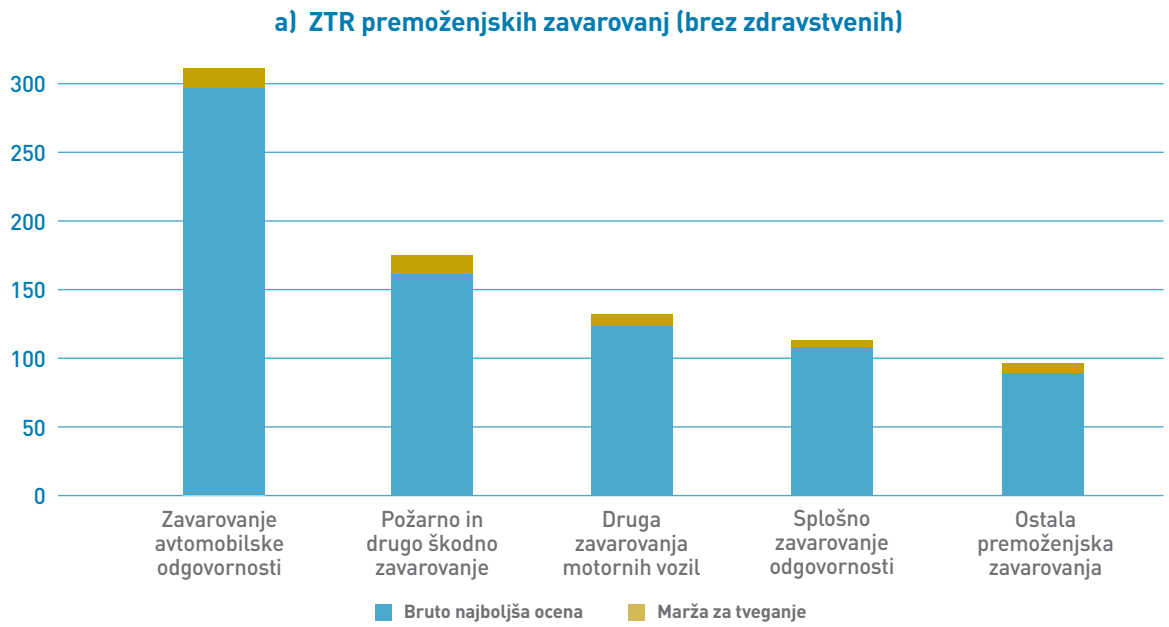

Vir: Letna S2-poročila

[26] Pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij zavarovalnice in pozavarovalnice segmentirajo obveznosti do zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb v homogene skupine tveganj oziroma najmanj po vrstah poslovanja, kot jih določa ZZavar-1. Posledično se razporeditev zavarovalno-tehničnih rezervacij po vrstah poslovanja v okviru Solventnosti II razlikuje od razporeditve zavarovalno-tehničnih rezervacij po zavarovalnih vrstah pred uvedbo Solventnosti II.

b) ZTR zdravstvenih zavarovanj (podobnih premoženjskim in podobnih življenjskim)

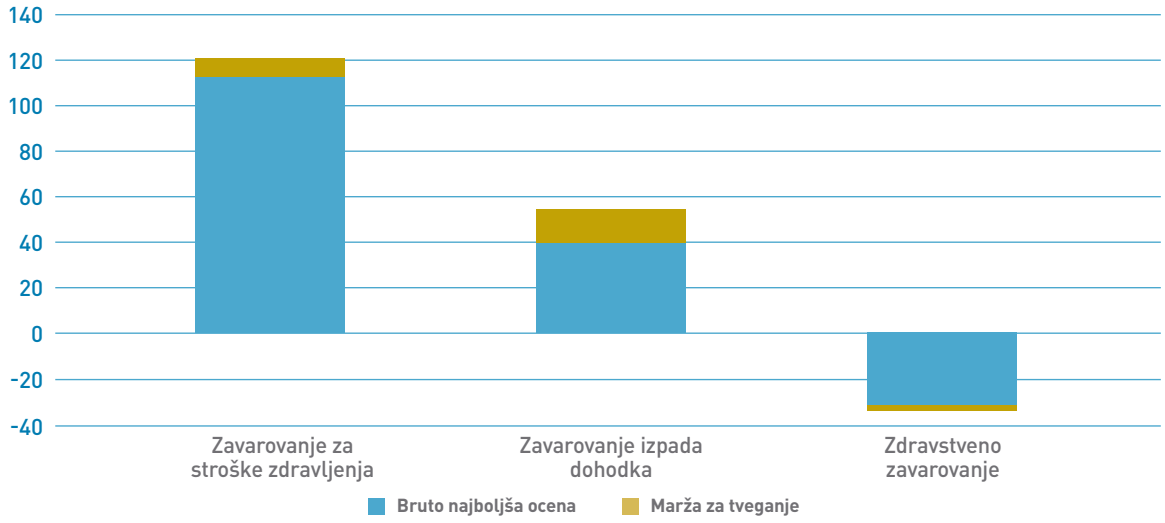

Vir: Letna S2-poročila

c) ZTR življenjskih zavarovanj (brez zdravstvenih)

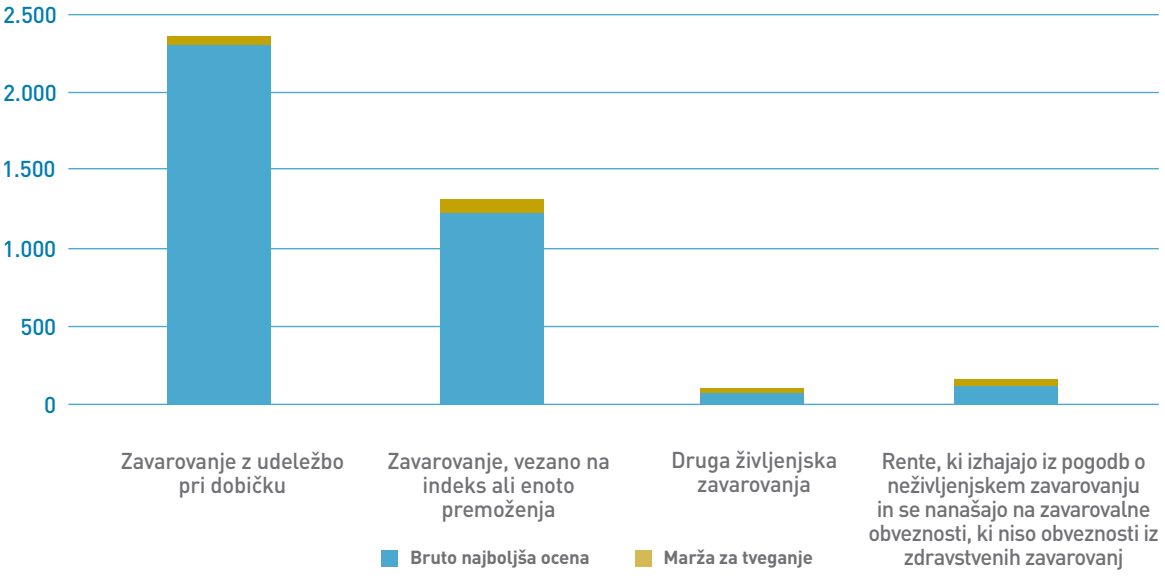

Vir: Letna S2-poročila

Sledita sliki zavarovalno-tehničnih rezervacij za pozavarovalnici, na katerih so zavarovalno-tehnične rezervacije prikazane po enakih vrstah poslovanja, kot so prikazane premije.

Slika 11:
Prikaz bruto zavarovalno-tehničnih rezervacij pozavarovalnic (najboljša ocena plus dodatek za tveganje) po vrstah poslovanja na 31. 12. 2020 (v mio EUR)

a) ZTR proporcionalnih pozavarovanj

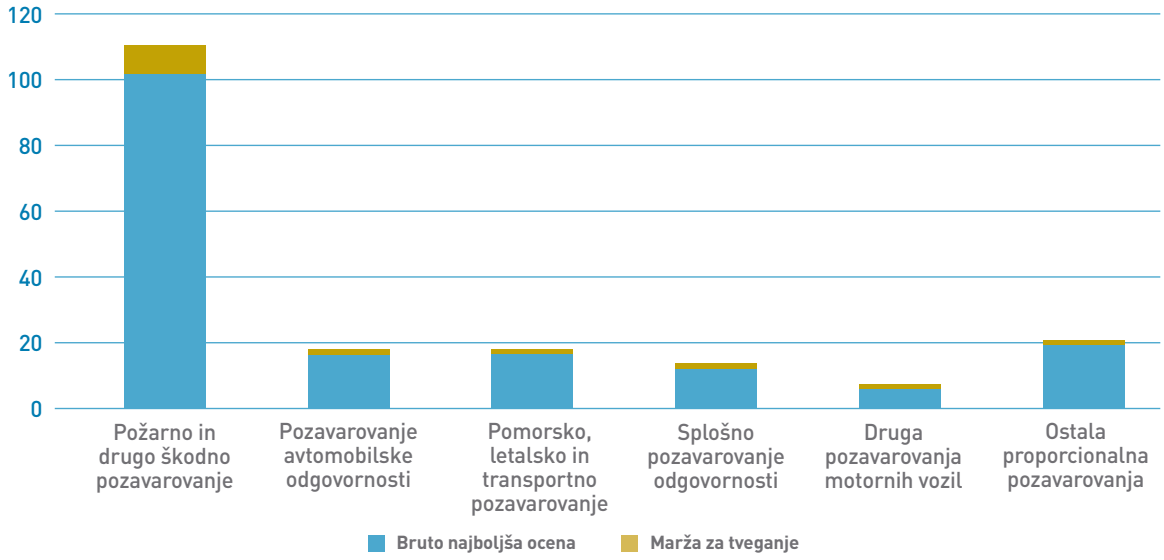

Vir: Letna S2-poročila

b) ZTR neproporcionalnih pozavarovanj

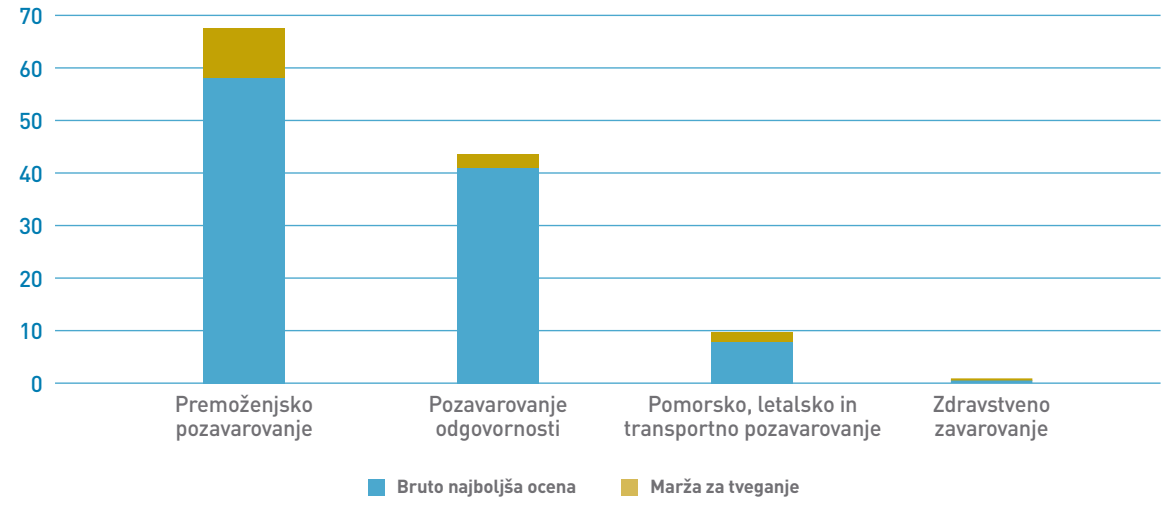

Vir: Letna S2-poročila

3.9. Bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2020

Zavarovalnice in pozavarovalnici so z uvedbo direktive Solventnost II dolžne pripravljati bilance stanja po MSRP in bilance stanja po direktivi Solventnost II in predpisih, sprejetih na njeni podlagi. Vrednotenje po direktivi Solventnost II je dosledno vrednotenje po tržni (pošteni) vrednosti (razen vrednotenja povezanih družb),[27] medtem ko lahko pri vrednotenju po MSRP pravna oseba izbira med različnimi vrednostmi (nabavna vrednost, tržna vrednost, odplačna vrednost).

V nadaljevanju prikazujemo bilanco stanja zavarovalnic in pozavarovalnic s postavkami, vrednotenimi po MSRP, in s postavkami, vrednotenimi po direktivi Solventnost II, na dan 31. 12. 2020.

[27] Vrednotenje povezanih družb je določeno v 13. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 z dne 10. oktobra 2014 o dopolnitvi Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II).

Preglednica 17:
Bilančne postavke zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotene po MSRP, na dan 31. 12. 2020 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP	**7.997,0**	**1.129,6**
Neopredmetena sredstva	44,3	3,6
Odložene terjatve za davek	9,5	3,5
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	163,1	3,2
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	5.118,1	770,4
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.899,3	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	9,4	5,0
Posojila, vezana na police	9,9	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	281,7	89,4
Depoziti pri cedentih	0,0	18,5
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	197,8	79,7
Terjatve iz naslova pozavarovanj	46,6	94,1
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	19,2	2,9
Lastne delnice	0,0	24,9
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	93,6	28,2
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	104,5	6,4
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu z MSRP	**6.275,4**	**683,7**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.757,2	493,6
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	467,3	190,1
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	50,9	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	1.721,6	445,8

Vir: Letna S2-poročila

Preglednica 18:
Bilanca stanja zavarovalnic in pozavarovalnic po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2020 (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členom 75 Direktive 2009/138/ES	**7.997,6**	**1.166,3**
Neopredmetena sredstva	0,0	0,0
Odložene terjatve za davek	53,2	24,9
Presežek iz naslova pokojninskih shem	0,0	0,0
Opredmetena osnovna sredstva v posesti za lastno uporabo	172,6	3,9
Naložbe (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks)	5.546,6	954,4
Sredstva v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks	1.798,0	0,0
Posojila in hipoteke (razen posojil, vezanih na police)	9,8	5,0
Posojila, vezana na police	12,1	0,0
Izterljivi zneski iz pozavarovalnih pogodb	154,2	60,7
Depoziti pri cedentih	0,0	18,5
Terjatve iz naslova zavarovanj in terjatve do posrednikov	90,2	23,3
Terjatve iz naslova pozavarovanj	28,1	12,5
Terjatve (do kupcev, nepovezane z zavarovanjem)	17,1	2,9
Lastne delnice	0,0	31,9
Zneski, dolgovani podjetju v zvezi s postavkami lastnih sredstev ali ustanovnim kapitalom, ki je bil vpoklican in še ni vplačan	0,0	0,0
Denar in denarni ustrezniki	96,1	28,2
Vsa druga sredstva, ki niso prikazana drugje	19,7	0,1
Skupni znesek obveznosti zavarovalnic in pozavarovalnic, vrednotenih v skladu s členi od 75 do 86 Direktive 2009/138/ES	**5.793,7**	**486,1**
Zavarovalno-tehnične rezervacije	5.251,3	321,3
Druge obveznosti, razen podrejenih obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	541,5	164,7
Podrejene obveznosti, ki niso vključene v lastna sredstva	0,9	0,0
Presežek sredstev nad obveznostmi	**2.203,9**	**680,2**

Vir: Letna S2-poročila

Primerjava postavk sredstev in obveznosti, vrednotenih po MSRP, s postavkami, vrednotenimi za potrebe kapitalske ustreznosti, tj. po direktivi Solventnost II, nam pokaže, da je razlika največja pri vrednosti zavarovalno-tehničnih rezervacij. Direktiva Solventnost II namreč zahteva, da se denarni tokovi zavarovalno-tehničnih rezervacij diskontirajo s tržnimi obrestnimi merami, medtem ko se po MSRP večji del rezervacij, razen matematičnih, ne diskontira. Tako vidimo, da so zavarovalno-tehnične rezervacije, vrednotene po MSRP, višje in so pri zavarovalnicah na dan 31. 12. 2020 znašale 5.757,2 mio EUR, kar je 9,6 odstotka ali 505,9 mio EUR več kot na dan 31. 12. 2020 po direktivi Solventnost II. Pri pozavarovalnicah je razlika še večja. Zavarovalno-tehnične rezervacije, oblikovane po MSRP, so na dan 31. 12. 2020 znašale 493,6 mio EUR in so bile za 53,6 odstotka višje od zavarovalno-tehničnih rezervacij po direktivi Solventnost II na dan 31. 12. 2020. Navedeno gre pripisati temu, da sta imeli pozavarovalnici zelo malo zavarovalno-tehničnih rezervacij za življenjska zavarovanja, ki jih je treba diskontirati že po MSRP.

Sprememba pri vrednotenju sredstev je manjša. Sprememb pri vrednotenju sredstev je namreč manj, saj so pretežno tudi po MSRP vrednotena po tržnih vrednostih. Tako je vrednost naložb (razen sredstev v posesti v zvezi s pogodbami, vezanimi na enoto premoženja ali na indeks) po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2020 pri zavarovalnicah manjša za 7,7 odstotka od vrednosti istih naložb po Solventnosti II. Pri pozavarovalnicah je vrednost naložb po MSRP po stanju na dan 31. 12. 2020 znašala 770,4 mio EUR in je bila s tem za 184 mio EUR ali 19,3 odstotka nižja od vrednosti naložb po direktivi Solventnost II. Opaznejše razlike nastanejo, če ima zavarovalnica oziroma pozavarovalnica naložbe v povezane družbe, za katere veljajo omenjena pravila Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35, po katerih je tržna vrednost povezane družbe presežek sredstev nad obveznostmi. Poleg tega opaznejše razlike nastajajo tudi pri terjatvah iz naslova zavarovanj in terjatvah do posrednikov, kajti vrednotenje po direktivi Solventnost II ne upošteva tistega dela terjatev, ki še ni zapadel v plačilo, po MSRP pa se upoštevajo vse obračunane terjatve.

3.10. Kazalniki poslovanja

V preglednici 19 je prikazanih nekaj pomembnejših kazalnikov poslovanja.

Preglednica 19:
Izbrani kazalniki poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic (v %)

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
Kazalnik	2019	2020	2019	2020
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	69,0 %	64,5 %	66,5 %	69,7 %
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	78,2 %	80,9 %	-	-
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	22,5 %	21,3 %	33,8 %	31,3 %
Delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	21,7 %	22,6 %	-	-
Koeficient nalaganja oz. pokritost vseh zavar.-teh. rezervacij z naložbami	124,5 %	122,6 %	156,8 %	144,2 %
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	19,9 %	21,4 %	41,9 %	38,1 %
Čista donosnost kapitala	11,0 %	8,8 %	10,1 %	-1,9 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	85,7 %	86,7 %	74,5 %	72,0 %
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	95,9 %	95,7 %	28,8 %	26,2 %

Vir: Letni statistični obrazci, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2019 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2019 ter letni statistični obrazci, nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31. 12. 2020 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2020

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij pri premoženjskih zavarovanjih se je pri zavarovalnicah v letu 2020 glede na leto 2019 izboljšalo, in sicer kar za 4,5 odstotne točke, ker so se v skupini premoženjskih zavarovanj povečali čisti prihodki od zavarovalnih premij, padli pa so tudi čisti odhodki za škode. Pri življenjskih zavarovanjih pa se je škodni količnik poslabšal za 1,7 odstotne točke, ker so se v skupini življenjskih zavarovanj zmanjšali čisti prihodki od zavarovalnih premij in povečali čisti odhodki za škode.

Pri pozavarovalnicah se je kazalnik »delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA« v nasprotju z zavarovalnicami poslabšal, in sicer iz razloga, ker je bilo povečanje odhodkov za škode večje kot povečanje prihodkov od zavarovalnih premij.

Razmerje obratovalnih stroškov v **čistih prihodkih od zavarovalnih premij** pri zavarovalnicah se je v skupini premoženjskih zavarovanj izboljšalo, kar je rezultat večjega povečanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij od povečanja obratovalnih stroškov, v skupini življenjskih zavarovanj pa se je to razmerje poslabšalo, kar je rezultat povečanja obratovalnih stroškov in znižanja čistih prihodkov od zavarovalnih premij.

Pozavarovalnici sta v letu 2020 dosegli boljši rezultat pri kazalniku »delež obratovalnih stroškov v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA«, kar je posledica nižjega povečanja obratovalnih stroškov od povečanja zavarovalnih premij.

V nadaljevanju lahko vidimo, da je zelo dobra tudi pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami, tako pri zavarovalnicah in še posebej pri pozavarovalnicah.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Pri zavarovalnicah se je ta stopnja nekoliko povečala, ker je stanje kapitala zraslo bolj kot stanje obveznosti do virov sredstev. Pri pozavarovalnicah pa se je omenjena stopnja zmanjšala, in sicer zato, ker se je stanje kapitala na dan 31. 12. 2020 v primerjavi s stanjem kapitala na dan 31. 12. 2019 zmanjšalo, obveznosti do virov sredstev pa so se povečale.

Kazalnik čiste donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem lastniškega kapitala. Tako pri zavarovalnicah kot pri pozavarovalnicah se je v letu 2020 glede na leto 2019 znižal, pri pozavarovalnicah je celo negativen. Pri zavarovalnicah je zmanjšanje imenovanega kazalnika posledica dejstva, da se je čisti poslovni izid povečal manj, negativen kazalnik pri pozavarovalnicah pa je posledica negativnega čistega poslovnega izida.

Pri deležu čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji, ki prikazuje odstotek zadržanja premije oziroma lastni delež, vidimo, da je ta odstotek pri zavarovalnicah pri premoženjskih zavarovanjih nekoliko višji, kar pomeni, da je delež pozavarovanja nekoliko nižji. Pri življenjskih zavarovanjih pa je skoraj enak. Pri pozavarovalnicah je delež pozavarovanja v premoženjskih zavarovanjih nekoliko višji, kar velja tudi za življenjsko zavarovanje.

3.11. Kapitalska ustreznost zavarovalnic in pozavarovalnic po stanju na dan 31. 12. 2020

Kapitalska ustreznost po direktivi Solventnost II je razmerje med primernim zneskom lastnih virov sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom.

Lastni viri sredstev zavarovalnic in pozavarovalnic za namene vrednotenja kapitalske ustreznosti so sestavljeni iz presežka sredstev nad obveznostmi, vrednotenimi skladno s pravili, ki jih določa ZZavar-1, in podrejenih obveznosti, ki skupaj sestavljajo osnovne lastne vire sredstev, ter iz pomožnih lastnih virov sredstev. Lastni viri sredstev se delijo v tri razrede kakovosti. Lastni viri sredstev, ki so primerni za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, so brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke lastnih virov sredstev drugega in tretjega razreda pa do višine določenih meja. Meje primernih lastnih sredstev zagotavljajo, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v prvi razred, presega eno tretjino celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev in da je delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev, razvrščenih v tretji razred, manjši od ene tretjine celotne vrednosti primernih lastnih virov sredstev. Za kritje zahtevanega minimalnega kapitala so primerni samo osnovni lastni viri sredstev ter med njimi brez omejitev postavke lastnih virov sredstev prvega razreda, postavke osnovnih lastnih virov sredstev drugega razreda pa do višine določene meje. Meja primernih lastnih virov sredstev zagotavlja, da delež vrednosti postavk lastnih virov sredstev prvega razreda presega eno polovico celotne vrednosti primernih osnovnih lastnih virov sredstev.

Zahtevani solventnostni kapital se skladno s pravili direktive Solventnost II vrednoti tako, da zavarovalnica upošteva vsa merljiva tveganja, ki jim je izpostavljena. Višina zahtevanega solventnostnega kapitala ustreza tvegani vrednosti osnovnih lastnih virov sredstev zavarovalnice s stopnjo zaupanja 99,5 odstotka za obdobje enega leta.

Preglednica 20:
Struktura osnovnih lastnih virov sredstev in kapitalska ustreznost zavarovalnic ter pozavarovalnic (v mio EUR)

	Zavarovalnice	Pozavarovalnice
Skupni znesek osnovnih lastnih sredstev	**2.237,0**	**707,2**
Od tega podrejene obveznosti	120,2	75,7
Skupni znesek pomožnih lastnih sredstev	0,0	0,0
Skupni primerni znesek lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala	2.237,0	707,2
Prvi razred – neomejene postavke	2.116,8	631,5
Prvi razred – omejene postavke	16,5	0,0
Drugi razred	103,7	75,7
Tretji razred	0,0	0,0
Skupni primerni znesek osnovnih lastnih sredstev za kritje zahtevanega minimalnega kapitala	2.164,3	642,5
Prvi razred – neomejene postavke	2.116,8	631,5
Prvi razred – omejene postavke	16,5	0,0
Drugi razred	31,0	11,0
Skupni znesek zahtevanega solventnostnega kapitala	982,5	263,8
Skupni znesek zahtevanega minimalnega kapitala	332,2	73,5
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in SCR	227,7 %	268,1 %
Razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in MCR	651,6 %	873,9 %

Vir: Letna S2-poročila

Iz zgornje preglednice vidimo, da je razmerje med primernimi lastnimi viri sredstev in zahtevanim solventnostnim kapitalom (SCR) oziroma zahtevanim minimalnim kapitalom (MCR) po stanju na dan 31. 12. 2020 za zavarovalnice in pozavarovalnici primerno. Za zavarovalnice se je to razmerje zaradi povečanja skupnega primernega zneska lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala, ki je bilo večje od povečanja skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala, celo izboljšalo (227,7 odstotka) glede na stanje na dan 31. 12. 2019 (216,7 odstotka), medtem ko se je za pozavarovalnici skupaj s količnikom 268,1 odstotka nekoliko poslabšalo glede na količnik iz leta 2019, ki je znašal 281,6 odstotka, do česar je privedlo večje povečanje skupnega zneska zahtevanega solventnostnega kapitala od povečanja skupnega primernega zneska lastnih sredstev za kritje zahtevanega solventnostnega kapitala.

Sliki 12 in 13 prikazujeta sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic in pozavarovalnic na podlagi standardne formule. Zahtevani solventnostni kapital, izračunan na podlagi standardne formule, je vsota osnovnega zahtevanega solventnostnega kapitala, kapitalskih zahtev za operativno tveganje in prilagoditev zaradi možnosti pokrivanja izgub s hkratnim zmanjšanjem zavarovalno-tehničnih rezervacij ter zaradi odloženih davkov. Osnovni zahtevani solventnostni kapital zajema najmanj:

1. modul tveganj premoženjskih zavarovanj,
2. modul tveganj življenjskih zavarovanj,
3. modul tveganja zdravstvenih zavarovanj,
4. modul tržnih tveganj,
5. modul tveganja neplačila nasprotne stranke.

Pri oblikovanju posameznega modula se, kjer to ustreza naravi tveganja, upoštevajo učinki razpršenosti, ki zmanjšujejo osnovni zahtevani solventnostni kapital.

Slika 12:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala zavarovalnic na dan 31. 12. 2020 (v %)

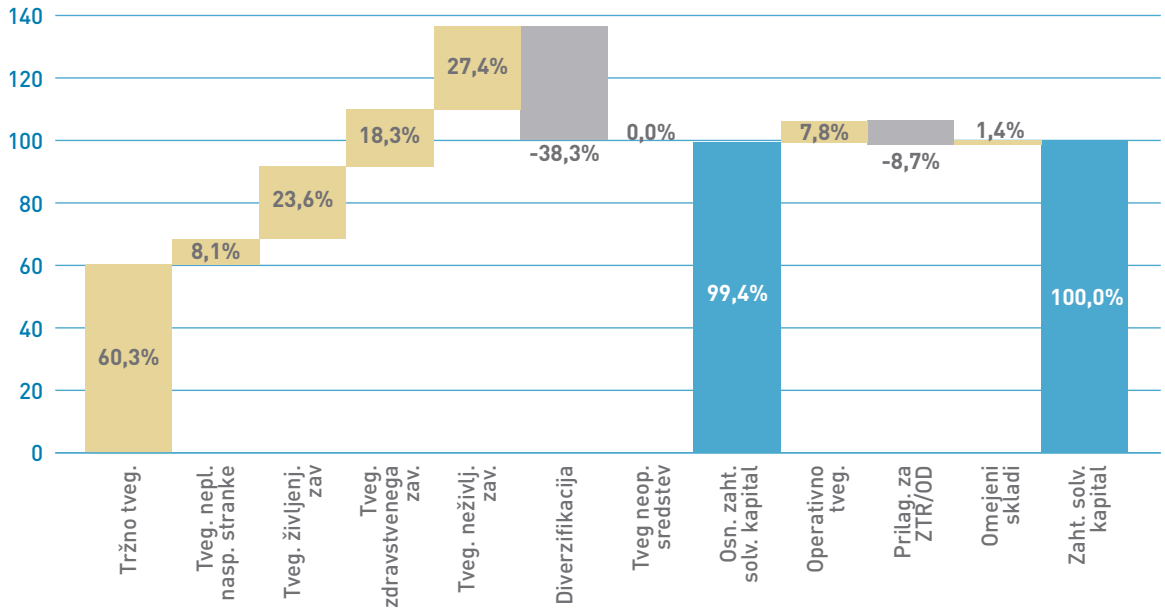

Vir: Letna S2-poročila

Z zgornje slike je razvidno, da je pri poslovanju zavarovalnic daleč največje tržno tveganje. Sledi mu tveganje premoženjskih ali neživljenjskih zavarovanj, ki pa je več kot polovico manjše, temu pa tveganje življenjskega zavarovanja. Manjše od tega je tveganje zdravstvenega zavarovanja, še manjše pa je tveganje neplačila nasprotne stranke.

Pri pozavarovalnicah je slika sestave zahtevanega solventnostnega kapitala zaradi drugačne narave posla nekoliko drugačna. Tudi pri pozavarovalnicah je v letu 2020 največji delež pripadel tržnemu tveganju. Samo za 9,7 odstotne točke manjše je tveganje premoženjskega ali neživljenjskega zavarovanja. Deleži preostalih tveganj so zelo majhni. Omembe vredno je še tveganje neplačila nasprotne stranke.

Slika 13:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala pozavarovalnic na dan 31. 12. 2020 (v %)

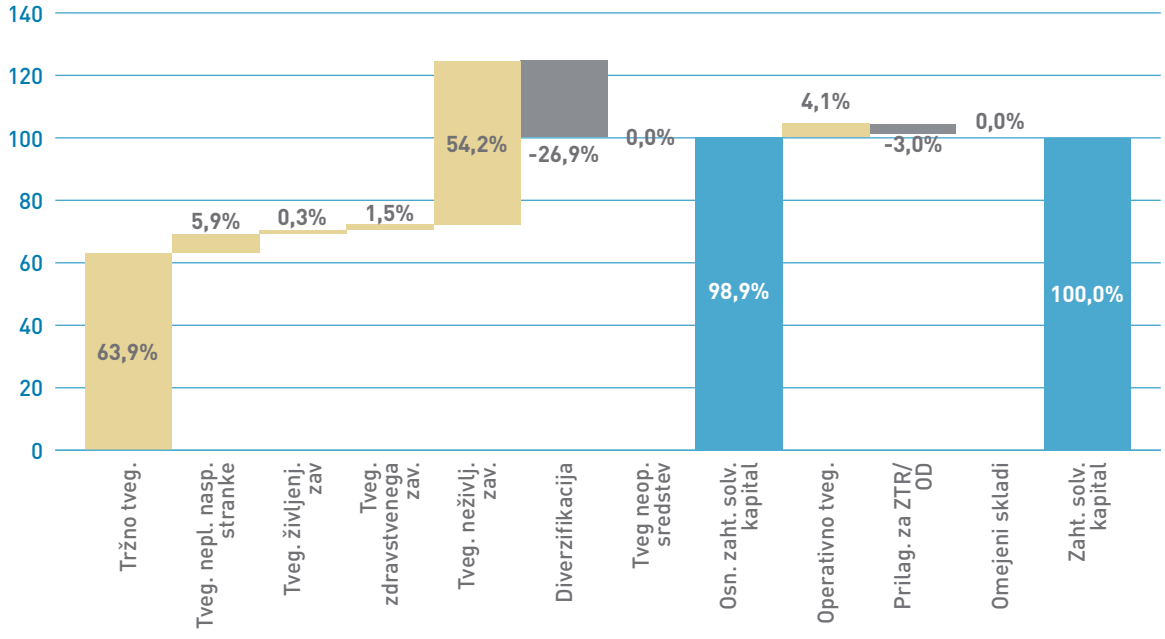

Vir: Letna S2-poročila

Naslednja slika prikazuje še sestavo zahtevanega solventnostnega kapitala po podmodulih tveganj zavarovalnic in pozavarovalnic. Vidimo lahko, da je v okviru tržnega tveganja največje tveganje lastniških vrednostnih papirjev, kar je še posebej izrazito pri pozavarovalnicah, ki imata večji delež naložb v lastniške vrednostne papirje. Pri pozavarovalnicah je tudi precejšnje tveganje koncentracije tržnega tveganja. V tveganju iz pogodb neživljenjskega zavarovanja pri zavarovalnicah in pozavarovalnicah največje tveganje pomenijo premije in rezervacije, pri pozavarovalnicah pa je temu blizu še tveganje katastrofe neživljenjskih zavarovanj. V okviru tveganja iz pogodb življenjskega zavarovanja je pri zavarovalnicah največje tveganje predčasne prekinitve, ki mu sledi tveganje stroškov življenjskega zavarovanja. Kot rečeno, je pri pozavarovalnicah tveganje življenjskega zavarovanja zaradi majhnega obsega premij življenjskega zavarovanja zelo majhno. Pri tveganju zdravstvenega zavarovanja je, predvsem pri zavarovalnicah, največje tveganje iz naslova zdravstvenih zavarovanj, ki so podobna neživljenjskim oziroma premoženjskim zavarovanjem (NSLT zdravstvena zavarovanja).

Slika 14:
Sestava zahtevanega solventnostnega kapitala po modulih in podmodulih tveganj za zavarovalnice ter pozavarovalnici (v %)

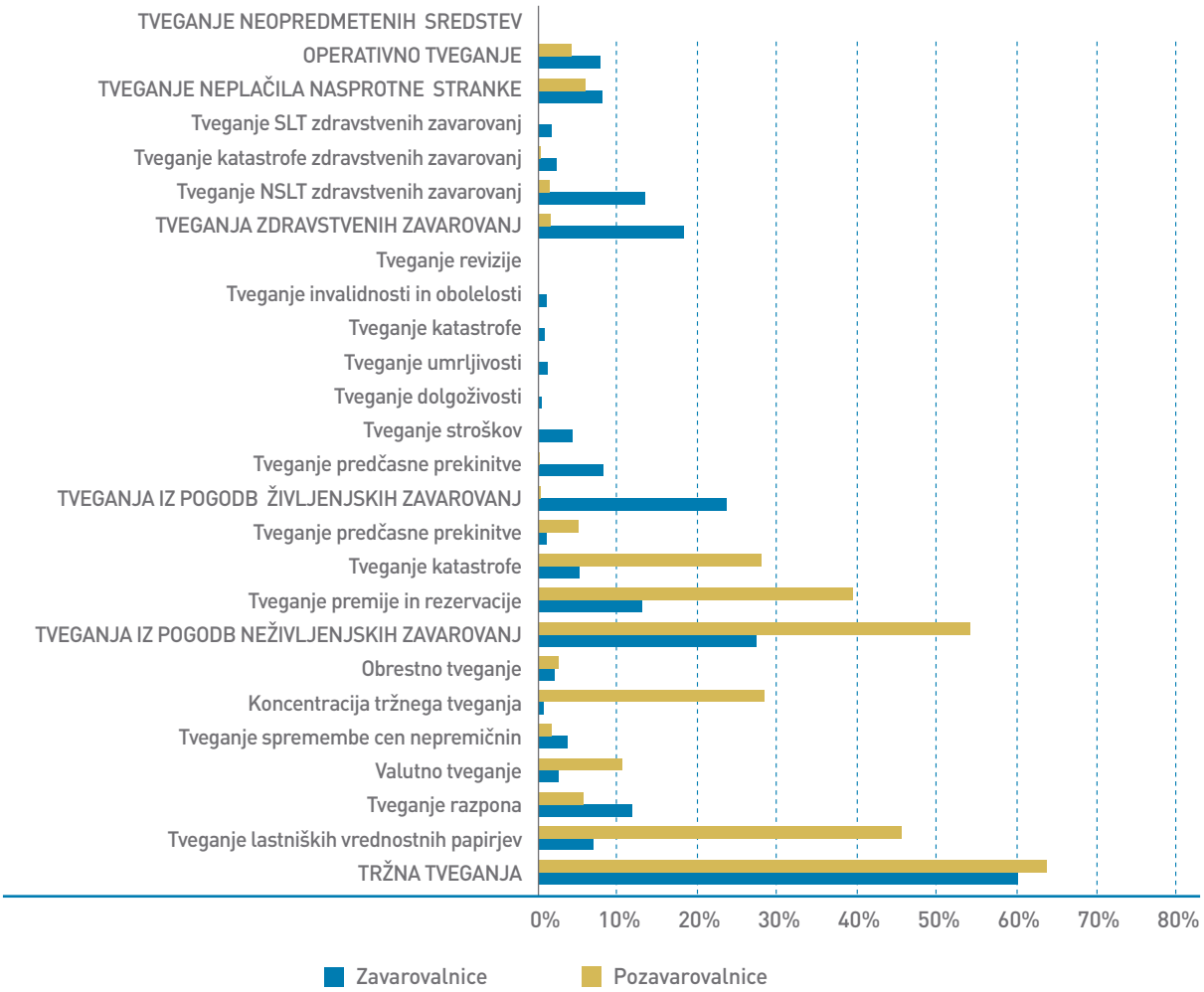

Vir: Letna S2-poročila

Opomba: Besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po modulih tveganj, je zapisano z velikimi, besedilo, ki označuje zahtevani solventnostni kapital po podmodulih tveganj, pa je zapisano z malimi črkami.

4. POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

4.1. Pokojninske družbe

Skladno z ZPIZ-2, ki je začel veljati 1. januarja 2020, je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja — dodatnega zavarovanja po ZPIZ-2. Dodatno zavarovanje, ki je v Sloveniji zaživelo leta 2001, po ZPIZ-2 pomeni zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev, vključenih v to obliko zavarovanja, zato da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih s pokojninskim načrtom ali z ZPIZ-2, zagotovijo pravica do dodatne pokojnine ali druge pravice, določene v ZPIZ-2.

Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravnoorganizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe ZZavar-1, če ni drugače določeno z ZPIZ-2 ali predpisi, izdanimi na njuni podlagi. Pokojninska družba lahko opravlja samo dejavnost prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki zajema posle upravljanja pokojninskih skladov in storitev izplačevanja pokojninskih rent. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo.

Konec 4.1. leta 2020 so imele tri pokojninske družbe dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Pri pokojninskih družbah je bilo prelomno leto 2011, saj je minilo prvih deset let njihovega poslovanja, kar pomeni, da so prvi zavarovanci pridobili pravico do pokojninskih rent, po drugi strani pa tudi pravico do dviga sredstev, zbranih na njihovih računih.

4.1.1. Poslovanje pokojninskih družb

Podatki o poslovanju pokojninskih družb za leto 2019 temeljijo na revidiranih letnih poročilih, za leto 2020 pa na nerevidiranih. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in podzakonskih predpisov Agencije (Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, Sklep o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 104/15, 12/18 in 82/20), Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov (Uradni list RS, št. 79/13 in 12/18), Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in analitičnem kontnem načrtu pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 79/13).

Tako kot za poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic je tudi za poslovanje pokojninskih družb v letu 2020 veljalo, da je bilo pod vplivom epidemije COVID-19 in okolja nizkih obrestnih mer. Zato praviloma zapis iz poglavja 3.6.0 tega poročila velja tudi za pokojninske družbe. Posebnosti, ki so vezane na dodatno pokojninsko zavarovanje, ki ga pokojninske družbe izvajajo kot edini produkt svojega poslovanja, nekatere zavarovalnice pa kot dodatni produkt, in jih predvsem pokojninske družbe izražajo v svojih letnih poročilih, pa so navedene v tem poglavju.

Razglasitev epidemije v marcu 2020 se je tudi poslovanja pokojninskih družb in kritnih skladov dotaknila na več področjih.

Nekatere pokojninske družbe so prvotno predvidevale večji vpliv epidemije na poslovne rezultate družb in kritnih skladov, ki bi se lahko odrazil na negativnih donosnostih kritnih skladov, zmanjšanju vplačil premij ter povečanju zahtevkov za predčasna izplačila, pokrivanju zajamčene donosnosti v breme pokojninskih družb in celo morebitne izgube v poslovanju družb.

Sprva ocenjeni učinki epidemije se niso uresničili oziroma je njihov prvotni vpliv do konca leta 2020 v veliki meri izzvenel. K temu so v izdatni meri pripomogli odzivi vlad posameznih držav in centralnih bank. Pravočasni in ustrezno odmerjeni ukrepi so preprečili višjo brezposelnost, padec gospodarske rasti in izgube na kapitalskih trgih. Vplačila premij se niso pomembneje znižala, prav tako se ni pomembneje povečalo povpraševanje po predčasnih prekinitvah zavarovanj. Med kritnim skladi varčevanja so le redki zaključili z negativno donosnostjo, pokrivanje zajamčene donosnosti v breme družb je bilo nizko.

Nekatere pokojninske družbe niso dosegle načrtovanega zneska bruto obračunane premije. Zaradi učinka epidemije se je namreč poslovanje nekaterih delodajalcev, ki financirajo njihove pokojninske načrte, poslabšalo in posledično so znižali vplačila premij dodatnega pokojninskega zavarovanja za svoje zaposlene.

Konec prvega kvartala 2020 so tako kot poslovanje zavarovalnic in pozavarovalnic tudi poslovanje pokojninskih družb zaznamovali negativni učinki in zvišanje tveganj zaradi razglašene pandemije COVID-19. V drugem kvartalu leta 2020 so se trgi in tveganja postopoma umirjala, epidemija je bila v Sloveniji preklicana, vendar se je stanje ponovilo konec tretjega kvartala in nadaljevalo do konca leta. Pokojninske družbe in kritni skladi, ki jih upravljajo, so bili v prvem polletju 2020 zaradi epidemije bolezni COVID-19 izpostavljeni visokim tržnim in finančnim tveganjem, ki pa so se proti koncu leta bistveno znižala.

Najpomembnejša tveganja, ki so jim bile pokojninske družbe v letu 2020 izpostavljene, so bila tveganje zagotavljanja zajamčene donosnosti ter finančno, zavarovalno in operativno tveganje. Še posebej je v tem letu treba izpostaviti prvo in zadnje našteto tveganje. Glede na jamstvo minimalnega zajamčenega donosa v podskladih z zajamčenim donosom se upravljavci srečujejo tudi s tveganjem nedoseganja minimalnega zajamčenega donosa, ki se je v prvem kvartalu leta 2020 bistveno zvišalo zaradi zvišanih naložbenih tveganj, v naslednjih kvartalih leta pa se je umirilo in ostalo na enaki ravni. Navedeno tveganje je povezano tudi z zagotavljanjem ustrezne kapitalske ustreznosti. Navedeno nastopi v primeru, da doseženi donos ne dosega zajamčenega in je treba oblikovati rezervacije za pokrivanje razlike. Tako kot zavarovalnice in pozavarovalnice so tudi pokojninske družbe v povezavi z visokimi operativnimi tveganji, povezanimi z epidemijo, vzpostavile ustrezen nadzor, kontrole, opremljenost, organiziranost in odgovornost zaposlenih, pri čemer so hkrati zagotovile varnost in zdravje zaposlenih na delovnem mestu in skrbele za preprečevanje ter sanacijo škod, tehničnih motenj, ustrezno poročanje, varnost IT-sistema in omrežja ter preprečevanje in prepoznavanje prevar. Pokojninske družbe delujejo z majhnim številom zaposlenih, zato so kadrovska tveganja v primeru obolelosti zelo visoka, lahko celo potencialno onemogočijo izvajanje določenih funkcij. Tudi pokojninske družbe so obvladovale kadrovska tveganja z delom na domu in rotacijo redkih prisotnih na sedežu družbe. S stalnimi ukrepi, kot so izmenjava znanj med zaposlenimi, kroženja v okviru oddelkov, redno spremljanje stanja in kadrovskih potreb na najbolj ključnih mestih, redna izobraževanja, obveščanje, načrtovanje dela in omogočanje VPN-dostopa zaposlenim, so zagotovile nemoteno delovanje tudi v izrednih razmerah epidemije.

Preglednica 21:
Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	B) IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2019	Leto 2020
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	7,5	9,3
II.	Prihodki naložb	3,6	2,3
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	8,3	8,6
V.	Čisti odhodki za škode	2,9	3,5
VI.	Sprememba ostalih čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij	-5,1	-6,2
VIII.	Čisti obratovalni stroški	5,9	5,9
IX.	Odhodki naložb	0,3	1,2
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,2	2,1
XII.	Razporejeni donos naložb, prenesen v izkaz izida, iz rednega delovanja (-)	3,3	1,1
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + IV - V - VI - VIII - IX - XI - XII)	1,8	0,2
	C) IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	1,8	0,2
IV.	Razporejen donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	3,3	1,1
VII.	Drugi prihodki iz zavarovanj (1 + 2)	0,2	0,0
VIII.	Drugi odhodki iz zavarovanj (1 + 2)	1,6	0,0
IX.	Drugi prihodki (1 + 2)	0,0	0,0
X.	Drugi odhodki (1 + 2)	0,0	0,0
XI.	Poslovni izid poslovnega leta pred obdavčitvijo (I + II + III + IV - V - VI + VII - VIII + IX - X)	3,7	1,3
XII.	Davek iz dobička	0,0	0,0
XIV.	Čisti poslovni izid poslovnega leta (XI - XII + XIII)	3,7	1,3
	D) IZRAČUN VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA POKOJNINSKIH DRUŽB		
I.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	3,7	1,3
II.	Drugi vseobsegajoči donos po obdavčitvi	0,5	0,4
III.	Celotni vseobsegajoči donos (I + II)	4,2	1,7

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020

Pokojninske družbe so v letu 2020 dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid, ki je znašal 0,2 mio EUR in je bil za 1,6 mio EUR nižji od zavarovalno-tehničnega izida za leto 2019, kljub povišanju čistih prihodkov od zavarovalnih premij za 1,8 mio EUR ali 24 %. Nižji zavarovalno-tehnični izid je predvsem posledica višjih odhodkov za škode, nižjih prihodkov naložb in višjih odhodkov naložb.

Ena od treh pokojninskih družb je poslovno leto 2020 končala z negativnim čistim poslovnim izidom. Kot sektor so pokojninske družbe v letu 2020 ustvarile dobiček v višini 1,3 mio EUR, kar je za 2,4 mio EUR ali 65 odstotkov manj kot v letu 2019. Zaradi nižjega čistega dobička je nižji tudi celotni vseobsegajoči donos.

Preglednica 22:
Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020 (v mio EUR)

		Leto 2019	Leto 2020	Indeks 20/19
	SREDSTVA	**868,6**	**936,6**	**107,8**
A	Neopredmetena sredstva	0,3	0,3	127,8
B	Opredmetena osnovna sredstva	1,1	0,9	81,7
F	Finančne naložbe v družbah v skupini in v pridruženih družbah	0,5	0,5	85,6
G	Finančne naložbe	73,1	80,0	109,5
J	Sredstva iz finančnih pogodb	791,2	850,5	107,5
K	Terjatve	0,7	0,7	101,7
M	Denar in denarni ustrezniki	1,7	3,6	211,0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**868,6**	**936,6**	**107,8**
A	Kapital	46,0	47,7	103,6
C	Zavarovalno-tehnične rezervacije	26,5	32,7	123,2
E	Druge rezervacije	2,5	3,3	133,6
H	Obveznosti iz finančnih pogodb	791,0	850,3	107,5
J	Obveznosti iz poslovanja	0,0	0,0	-
K	Ostale obveznosti	2,5	2,6	101,8

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2019 in nerevidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31. 12. 2020

Skupna bilančna vsota pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2020 znaša 936,6 mio EUR, kar je za 68 mio EUR oziroma za 7,8 odstotka več kot na dan 31. 12. 2019.

Največjo postavko na strani sredstev, in sicer kar 90,8 odstotka, zavzemajo sredstva iz finančnih pogodb. Omenjena postavka je bila po stanju na dan 31. 12. 2020 izkazana v višini 850,5 mio EUR in se je glede na predhodno leto povečala za 7,5 odstotka.

V zvezi z zgoraj navedenim podatkom so največjo postavko med obveznostmi do virov sredstev pokojninskih družb predstavljale obveznosti iz finančnih pogodb, ki so na dan 31. 12. 2020 znašale 850,3 mio EUR, kar je 91,9 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev, v primerjavi s predhodnim obdobjem pa so se povečale za 7,5 odstotka. Skladno z Mednarodnim standardom računovodskega poročanja 4 (MSRP 4) se obveznosti iz pogodb prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj v obdobju varčevanja izkazujejo med obveznostmi iz finančnih pogodb, in ne med zavarovalno-tehničnimi rezervacijami. Prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja v obdobju varčevanja MSRP 4 torej obravnava kot finančne, in ne kot zavarovalne pogodbe.

Pokojninske družbe računajo matematične rezervacije med varčevanjem kot akumulirano vrednost vplačanih premij, zmanjšano za vstopne stroške. Oblikujejo jih skladno s pokojninskim načrtom. Za pogodbe, na podlagi katerih se izplačujejo dodatne pokojninske rente po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oblikujejo pokojninske družbe matematične rezervacije v višini zdajšnje vrednosti ocenjenih prihodnjih obveznosti.

Pokojninske družbe so iz varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja na dan 31. 12. 2020 izkazale obveznosti iz finančnih pogodb v višini 850,3 mio EUR in matematične rezervacije iz izplačevanja pokojninskih rent v višini 32,7 mio EUR. Obveznosti varčevalnega dela prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja so skladno z MSRP 4 v bilanci stanja izkazane kot obveznosti iz finančnih pogodb, vendar po vsebini ustrezajo matematičnim rezervacijam. V primerjavi s predhodnim letom so se obveznosti iz varčevalnega dela prostovoljnih dodatnih pokojninskih zavarovanj povečale za 59,2 mio EUR oziroma za 7,5 odstotka, medtem ko so se zavarovalno-tehnične rezervacije kot obveznosti iz izplačevanja pokojninskih rent povečale za 6,2 mio EUR oziroma 23,4 odstotka.

Kapital pokojninskih družb je na dan 31. 12. 2020 sestavljal 5,1 odstotka vseh obveznosti do virov sredstev in je znašal 47,7 mio EUR. V primerjavi s koncem leta 2019 se je kapital povečal za 1,7 mio EUR oziroma za 3,7 odstotka, pri tem pa je osnovni kapital ostal nespremenjen. Na povečanje kapitala je vplivalo povečanje rezerv iz dobička v višini 1,6 mio EUR, presežka iz prevrednotenja v višini 0,36 mio EUR in zadržanega čistega poslovnega izida v višini 2,2 mio EUR. Povečanje omenjenih postavk je bilo večje kot zmanjšanje zadržanega čistega poslovnega izida, ki je znašalo 2,4 mio EUR.

Pomembnejši kazalniki poslovanja so prikazani v preglednici 23.

Preglednica 23:
Izbrani kazalniki poslovanja pokojninskih družb za leti 2019 in 2020 (v %)

KAZALNIK	2019	2020
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	7,3	7,0
Koeficient nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami	100,1	100,2
Delež kapitala v financiranju	5,3	5,1
Čista donosnost kapitala	8,4	2,8
Delež čiste zavarovalne premije v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100,0	100,0

Vir: Revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2019 oziroma za leto 2019 in nerevidirane bilance stanja in nerevidirani izkazi poslovnega izida na dan 31. 12. 2020 oziroma za leto 2020, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020

Pokojninske družbe so za leto 2020 izkazale delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji v višini 7,0 odstotka, kar je za 0,2 odstotne točke manj kot v predhodnem letu. Navedeno gibanje sledi iz dejstva, da se je obračunana premija povišala, stroški pa znižali.

Količnik nalaganja oziroma pokritosti matematičnih rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med naložbami in obveznostmi iz prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v obdobju izplačevanja rent ter mora biti najmanj 100-odstoten. Količnik nalaganja oziroma pokritosti na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020 je zadovoljiv.

Delež kapitala v vseh obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Navedeni delež je na dan 31. 12. 2020 znašal 5,1 odstotka, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,2 odstotne točke manj. Vzrok za zmanjšanje tega deleža je v manjšem povečanju kapitala, kot je bilo povečanje vseh obveznosti do virov sredstev.

Čista donosnost kapitala je bila v letu 2020 nižja kot v letu 2019 in je znašala 2,8 odstotka, kar je posledica znižanja čistega poslovnega izida in višje vrednosti povprečnega kapitala.

Delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji se pri pokojninskih družbah v letu 2020 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 odstotkov, kar kaže, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

Preglednica 24:
Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020 (v mio EUR)

KAPITAL	2019	2020
Temeljni kapital	42,1	45,2
Zajamčeni kapital	11,1	11,1
Izpolnjevanje zahteve iz tretjega odstavka 106. člena ZZavar	31,0	33,1
Dodatni kapital	0,0	0,0
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	41,6	44,8
Zahtevani minimalni kapital	31,0	33,1
Razpoložljivi kapital / zahtevani minimalni kapital	134,0 %	135,3 %

Vir: Obrazci KUS

Vse tri pokojninske družbe so na dan 31. 12. 2019 in tudi na dan 31. 12. 2020 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim kapitalom.

Temeljni kapital pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2020 znaša 45,2 mio EUR, kar je za 3,1 mio EUR oziroma za 7,4 odstotka več kot leto prej. Povečanje temeljnega kapitala je posledica povečanja rezerv iz dobička za 1,5 mio EUR, prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let za 2,2 mio EUR in povečanja presežka iz prevrednotenja sredstev, ki niso financirana iz zavarovalno-tehničnih rezervacij, za 0,36 mio EUR, medtem ko je prenesena čista izguba znašala 0,95 mio EUR. Nobena od pokojninskih družb po stanju na dan 31. 12. 2020 ne izkazuje dodatnega kapitala. Povečanje temeljnega kapitala je vplivalo na povečanje razpoložljivega kapitala pokojninskih družb, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 3,2 mio EUR oziroma za 7,7 odstotka. Povečal se je tudi zahtevani minimalni kapital, ki je bil v primerjavi z 31. 12. 2019 višji za 2,1 mio EUR in je tako na dan 31. 12. 2020 znašal 33,1 mio EUR.

Ob večjem razpoložljivem kapitalu, ki se je povečal bolj kot zahtevani minimalni kapital, so pokojninske družbe po stanju na dan 31. 12. 2020 izkazale presežek razpoložljivega kapitala nad zahtevanim minimalnim v višini 11,7 mio EUR, kar je za 0,1 mio EUR več kot po stanju na dan 31. 12. 2019.

4.2 Splošni podatki pokojninskih skladov,[28] oblikovanih kot kritni skladi

Kritni sklad po 323. členu ZPIZ-2 je premoženje, namenjeno kritju obveznosti zavarovalnice ali pokojninske družbe iz dodatnega zavarovanja. Kritni sklad, ki je last zavarovalnice ali pokojninske družbe, se oblikuje in upravlja izključno v korist članov dodatnega zavarovanja, kritni sklad iz dodatnega zavarovanja pa je dovoljeno uporabiti samo za izplačilo obveznosti iz tega zavarovanja.

Zavarovalnica ali pokojninska družba lahko za izvajanje pokojninskega načrta oblikuje več kritnih skladov, ki se razlikujejo po naložbeni politiki in ciljni skupini vplačnikov, ki so ji prvenstveno namenjeni. Kadar pokojninska družba ali zavarovalnica dodatno zavarovanje izvaja na podlagi enega kritnega sklada, izvaja naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo. Kadar ga izvaja na podlagi skupine kritnih skladov, izvaja naložbeno politiko življenjskega cikla.

Preglednica 25:
Vplačila v dodatno zavarovanje in število zavarovancev v času varčevanja ter tržni deleži zavarovalnic[29] in pokojninskih družb v letih 2019 in 2020 (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba	Vplačila v dodatno zavarovanje 2019	%	Število zavarovancev 2019	%	Vplačila v dodatno zavarovanje 2020	%	Število zavarovancev 2020	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	12,0	10,0	33.724	12,4	12,6	9,8	34.141	12,2
2	Triglav, pokojninska družba, d. d.	33,1	27,6	59.786	21,9	32,8	25,6	61.066	21,8
3	Pokojninska družba A, d. d.	28,0	23,3	49.991	18,3	29,4	23,0	52.423	18,7
4	**POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 4 = (1 + 2 + 3)**	**73,1**	**60,9**	**143.501**	**52,6**	**74,8**	**58,4**	**147.630**	**52,7**
5	Generali, d. d.	5,5	4,6	7.663	2,8	9,5	7,4	7.979	2,8
6	Prva osebna zavarovalnica, d. d.	23,9	19,9	85.176	31,2	24,9	19,4	87.337	31,2
7	Zavarovalnica Triglav, d. d.	17,6	14,7	36.557	13,4	18,9	14,8	37.325	13,3
8	**ZAVAROVALNICE SKUPAJ 8 = (5 + 6 + 7)**	**47,0**	**39,1**	**129.396**	**47,4**	**53,3**	**41,6**	**132.641**	**47,3**
9	**POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 9 = (4 + 8)**	**120,1**	**100**	**272.897**	**100**	**128,1**	**100**	**280.271**	**100**

Vir: Letna statistična poročila

[28] Pokojninski sklad se po 216. členu ZPIZ-2 lahko oblikuje kot vzajemni pokojninski sklad, krovni pokojninski sklad ali kritni sklad. Pokojninski sklad lahko po 257. členu ZPIZ-2 oblikujejo in upravljajo pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, in banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov. Ne glede na navedeno lahko banka oblikuje pokojninski sklad samo kot vzajemni pokojninski sklad ali pa kot krovni pokojninski sklad.

[29] Med zavarovalnicami ni zajeta Modra zavarovalnica, d. d., ker je v času varčevanja upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov, ne pa kritnih skladov. S temi podatki Agencija za zavarovalni nadzor ne razpolaga in omenjene zavarovalnice v tem delu tudi ne nadzoruje.

Pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj so v letu 2020 iz zavarovanja med varčevanjem v okviru pokojninskih skladov, oblikovanih kot kritni skladi, zbrale vplačila v dodatno zavarovanje v skupni višini 128,1 mio EUR, kar je za 8 mio EUR oziroma 6,7 odstotka več kot v letu 2019. Od tega so pokojninske družbe skupaj obračunale 58,4 odstotka, zavarovalnice pa 41,6 odstotka. Največji tržni delež glede na vrednost vplačil v dodatno zavarovanje ima Triglav, pokojninska družba, d. d.,[30] s 25,6-odstotnim tržnim deležem. Za njo je Pokojninska družba A, d. d., s 23-odstotnim tržnim deležem, tretja pa je Prva osebna zavarovalnica, d. d., z 19,4-odstotnim tržnim deležem. Sledijo Zavarovalnica Triglav, d. d., s 14,8-odstotnim deležem, Sava, pokojninska družba, d. d., z 9,8-odstotnim tržnim deležem in Generali, d. d., s 7,4-odstotnim tržnim deležem. Največje število zavarovancev pa ima Prva osebna zavarovalnica.

Največ zavarovancev, in sicer 262.026, kar je 93,5 odstotka vseh, ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe; le 18.245 zavarovancev ima sklenjene individualne. Povprečno mesečno vplačilo v posamezni zavarovalnici oziroma pokojninski družbi, izračunano iz razmerja med vplačilom v dodatno zavarovanje in povprečnim številom zavarovancev, je v letu 2020 znašalo 39,15 EUR.

Preglednica 26:
Vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del, kosmate zavarovalno-tehnične rezervacije za rentni del ter tržni deleži v letih 2019 in 2020 po zavarovalnicah in pokojninskih družbah (v mio EUR in %)

Zap. št.	Pokojninska družba, zavarovalnica	Prenosi den. sredstev[31] V letu 2019	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2019	%	Prenosi den. sredstev V letu 2020	%	Kosmata vred. ZTR 31. 12. 2020	%
1	Sava, pokojninska družba, d. d.	3,1	4,0	10,5	4,6	4,3	4,8	13,7	4,7
2	Triglav, pokojninska družba, d. d.[32]	-	-	-	-				
3	Pokojninska družba A, d. d.	4,4	5,6	16,0	7,0	5,0	5,6	19,0	6,6
4	**POKOJNINSKE DRUŽBE SKUPAJ 4 = (1 + 2 + 3)**	**7,5**	**9,6**	**26,5**	**11,6**	**9,3**	**10,4**	**32,7åå**	**11,3**
5	Adriatic Slovenica, d. d.	0,3	0,4	0,9	0,4				
6	Generali zavarovalnica, d. d.	0,0	0,0	0,7	0,3	1,0	1,1	2,5	0,9
7	Modra zavarovalnica, d. d.	50,7	65,1	124,0	54,2	59,2	66,1	162,2	56,0
8	Prva osebna zavarovalnica, d. d.	6,8	8,7	20,6	9,0	6,9	7,7	25,8	8,9
9	Zavarovalnica Triglav, d. d.	12,6	16,2	56,2	24,6	13,0	14,6	66,6	23,0
10	**ZAVAROVALNICE SKUPAJ 10 = (5 + 6 + 7 – 8 - 9)**	**70,4**	**90,4**	**202,4**	**88,3**	**80,1**	**89,6**	**257,1**	**88,7**
11	**POKOJNINSKE DRUŽBE IN ZAVAROVALNICE SKUPAJ 11 = (4 + 10)**	**77,9**	**100**	**228,9**	**100**	**89,4**	**100**	**289,8**	**100**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Preglednica 26 prikazuje vrednosti prenosov denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del za leti 2019 in 2020. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve pokojninski družbi in vse zavarovalnice, ena pokojninska družba pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2019 so pokojninske družbe in zavarovalnice skupaj prenesle 77,9 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritne sklade, namenjene izplačilu rent, v letu 2020 pa je bil ta znesek 89,4 mio EUR. V navedenih sredstvih imajo sredstva zavarovalnic 89,6-odstotni delež, sredstva pokojninskih družb pa 10,4-odstotnega.

[30] Skupna pokojninska družba se je v skladu s sklepi skupščine, ki je bila 22. novembra 2019, preimenovala v Triglav, pokojninsko družbo, d. d.
[31] Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja.
[32] Triglav, pokojninska družba, d. d., ne izplačuje pokojninskih rent, njeni člani se v večini odločajo za pokojninsko rento pri Zavarovalnici Triglav.

V preglednici 27 je prikazana vrednost sredstev kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2020, hkrati pa vrednost sredstev po posameznih vrstah kritnih skladov življenjskega cikla. Za zavarovalnice in pokojninske družbe je leto 2020 peto leto varčevanja za dodatno pokojnino v tako imenovanih skladih življenjskega cikla,[33] v okviru katerih posameznik s staranjem potuje skozi celoten življenjski cikel sklada, tj. prvi, dinamični podsklad, ki ima najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad, ki sledi preudarnejši naložbeni politiki, in tretji podsklad z zajamčeno donosnostjo. Sredstva navedenih skladov skupaj so v tem letu znašala 1.460,7 mio EUR. Večina teh sredstev, in sicer 84,1 odstotka, so sredstva podskladov, ki izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti. Zelo majhen delež pa tvorijo sredstva preudarnih podskladov in dinamičnih podskladov. Delež sredstev prvih znaša 7,9 odstotka, delež drugih pa 8 odstotkov.

Preglednica 27:
Sredstva kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letu 2020 (v mio EUR oz. %)

	Obveznosti (čiste ZTR)	Vrednost sredstev	Presežek / primanjkljaj	Pokritost (v %)
KS DPZ – zagotavlja zajamčeno donosnost	1.227,1	1.230,2	3,1	100,2
KS DPZ – namenjen najmlajši starostni skupisni	115,6	115,9	0,3	100,3
KS DPZ – namenjen srednji starostni skupini	117,1	117,3	0,2	100,2

Vir: Nerevidirani izkazi bilance stanja zavarovalnic in pokojninskih družb za leto 2020

Slika 15 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2019 in 2020. Vidimo lahko, da se naložbena politika med tremi skladi močno razlikuje.

Tako v zajamčenem skladu večino naložb v letu 2020 predstavljajo podjetniške (38 odstotkov) in državne obveznice (37 odstotkov). Bistveno nižji odstotek imajo kolektivni naložbeni podjemi (12 odstotkov) ter denar in depoziti (6 odstotkov). Omembe vreden je s 4 odstotki tudi delež nepremičnin.

V zmernem skladu, ki je namenjen zmerni starostni skupini, večino, tj. 40 odstotkov, naložb predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov. Z 22 odstotki sledijo podjetniške obveznice, njim pa s 17 odstotki lastniški kapital in kmalu za tem državne obveznice s 14 odstotki. Vidimo, da se je struktura glede na leto 2019 spremenila predvsem v dobro sredstev kolektivnih naložbenih podjemov.

V drznem skladu, ki je namenjen najmlajši starostni skupini, največ sredstev, tj. 52 odstotkov, predstavljajo sredstva kolektivnih naložbenih podjemov. Z 32 odstotki jim sledijo vlaganja v lastniški kapital, nato pa podjetniške obveznice z 8 ter denar in depoziti s 4 odstotki.

[33] Pokojninske družbe, pa tudi drugi izvajalci pokojninskih zavarovanj so v letu 2016 zavarovancem začeli ponujati tudi možnost varčevanja v skladih, ki izvajajo t. i. naložbeno politiko življenjskega cikla. Skladno s 311. členom ZPIZ-2 je sklad življenjskega cikla sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja, imenovan krovni pokojninski sklad, ki je sestavljen iz treh podskladov. Podskladi krovnega pokojninskega sklada se med seboj razlikujejo po naložbeni politiki, ki je, upoštevajoč namen dodatnega zavarovanja in načela ZPIZ-2, ustrezno prilagojena ciljni starostni skupini članov, ki jim je posamezni podsklad namenjen. Pri tem pa mora upravljavec krovnega pokojninskega sklada (pokojninska družba, zavarovalnica, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj skladno z ZZavar-1, banka, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po ZBan-2) skladno s 312. členom ZPIZ-2 v okviru podsklada, ki je namenjen najstarejši starostni skupini članov, izvajati naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja. Glede na zakonske podlage so upravljavci pokojninskih skladov v Sloveniji naložbeno politiko sklada življenjskega cikla oblikovali tako, da ima prvi, dinamični podsklad najagresivnejšo naložbeno politiko, drugi, preudarni podsklad sledi preudarnejši naložbeni politiki, tretji podsklad pa upošteva zajamčeni donos. Naložbena politika, ki jo izvajajo skladi življenjskega cikla, je prilagojena starosti posameznika, pri čemer so upravljavci skladno z ZPIZ-2 v pravilih upravljanja določili tri starostne skupine. Najmlajšim je namenjen dinamični podsklad, članom druge starostne skupine je namenjen podsklad s preudarnejšo naložbeno politiko, v zadnjega, ki upošteva zajamčeni donos, pa je vključena najstarejša ciljna starostna skupina članov. Z možnostjo varčevanja v skladih, ki izvajajo naložbeno politiko življenjskega cikla, imajo člani naložbene možnosti, za katere se lahko kadar koli opredelijo ter izpolnijo in pošljejo upravljavcu sklada poseben zahtevek za spremembo sklada oziroma naložbene politike.s

Slika 15:
Struktura naložb kritnih skladov življenjskega cikla pokojninskih zavarovanj zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2019 ter 2020

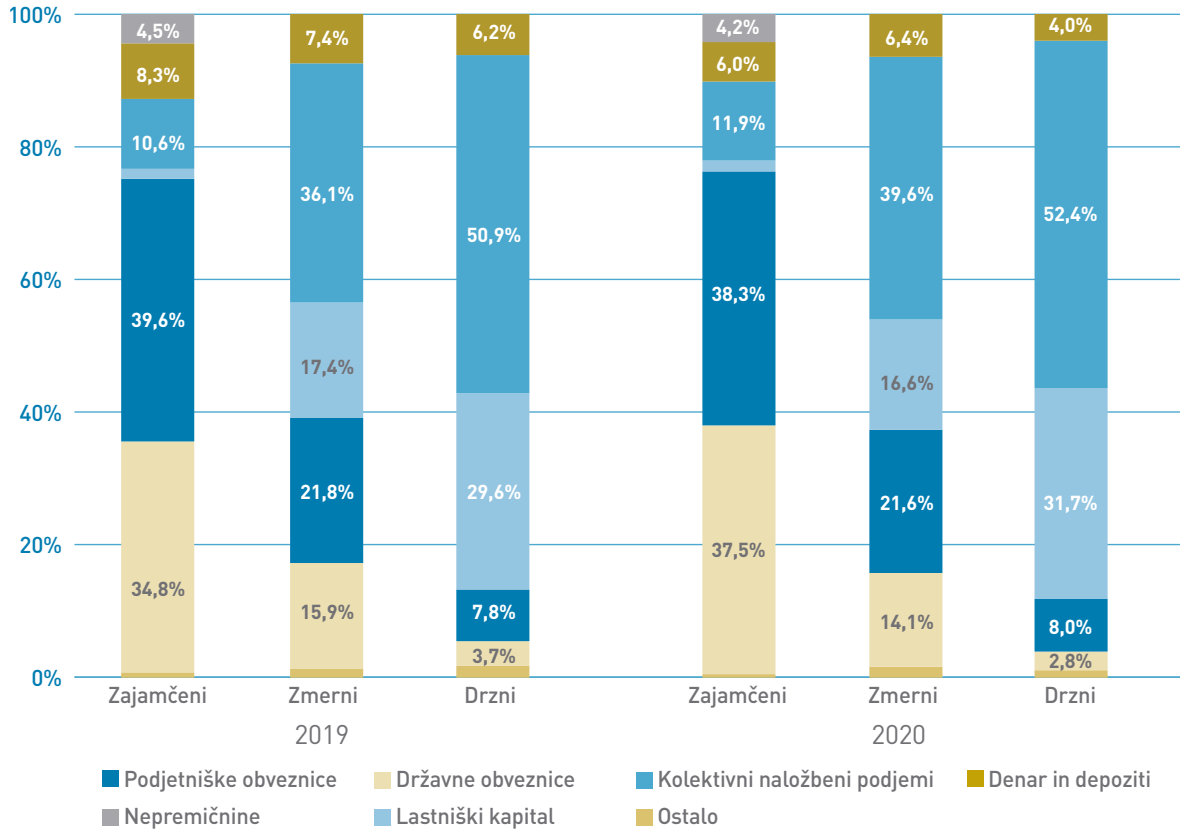

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

Slika 16 prikazuje strukturo naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2019 in 2020. Kot je pričakovati, je glede na starost zavarovancev oziroma prejemnikov rent struktura naložb kritnih skladov rentnega dela podobna strukturi naložb zajamčenega sklada življenjskega cikla, in sicer so v letih 2019 in 2020 večino naložb predstavljale državne in podjetniške obveznice, prve 53 (54.599 tisoč EUR), druge pa 43 % ali 44.676 tisoč EUR. Pri tem se je delež obojih v letu 2020 povečal na račun kolektivnih naložbenih podjemov in lastniškega kapitala.

V letu 2019 je zakonsko predpisana minimalna zajamčena donosnost, ki predstavlja 40 odstotkov povprečne letne obrestne mere na državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom, znašala 0,28 odstotka. Zavarovalnice in pokojninske družbe imajo v pokojninskih načrtih določeno višjo zajamčeno donosnost od minimalne, in sicer med 50 in 60 odstotkov povprečne letne obrestne mere na slovenske državne vrednostne papirje z dospelostjo nad enim letom. Dejanska donosnost sredstev v okviru podskladov, ki so namenjeni najstarejši starostni skupini članov in izvajajo naložbeno politiko zagotavljanja minimalne zajamčene donosnosti na čisto vplačilo dodatnega zavarovanja za leto 2020, izračunana iz vrednosti enote premoženja, je bila bistveno slabša kot leto prej, in se je gibala med –0,78 in 2,70 odstotka, medtem ko je leta 2019 znašala med 2,7 in 6,1 odstotka.

Tudi v prvem, dinamičnem podskladu z najagresivnejšo naložbeno politiko je bila pri vseh zavarovalnicah in pokojninskih družbah donosnost v letu 2020, izračunana iz vrednosti enote premoženja, precej nižja kot v letu 2019, ko je donosnost doživela pravi razcvet. Tako je v letu 2020 donosnost v tem podskladu znašala med –0,76 in 5,57 odstotka. Ko primerjamo omenjene vrednosti z donosnostjo dinamičnega sklada v letu 2019, ki so znašale med 17,5 in 27,8, vidimo, da je slika v letu 2020 sicer slabša, kot je bila v letu 2019, pa še vedno bistveno boljša kot v letu 2018, ko so bile donosnosti v tem podskladu precej negativne z –8,69 do –7 odstotki. V drugem skladu, tj. skladu s preudarnejšo naložbeno politiko, pa je donosnost v letu 2020, izračunana iz vrednosti enote premoženja, pri zavarovalnicah in pokojninskih družbah znašala med 0,88 in 3,82 odstotka, kar je tudi pri tem skladu nižje kot v letu 2019, ko je bila donosnost v tem podskladu med 10,5 in 15,5 odstotka, pa še vedno bistveno več kot v letu 2018, ko je znašala med –6,62 in –3,89 odstotka.

Slika 16:
Struktura naložb kritnih skladov rentnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja zavarovalnic in pokojninskih družb v letih 2019 in 2020

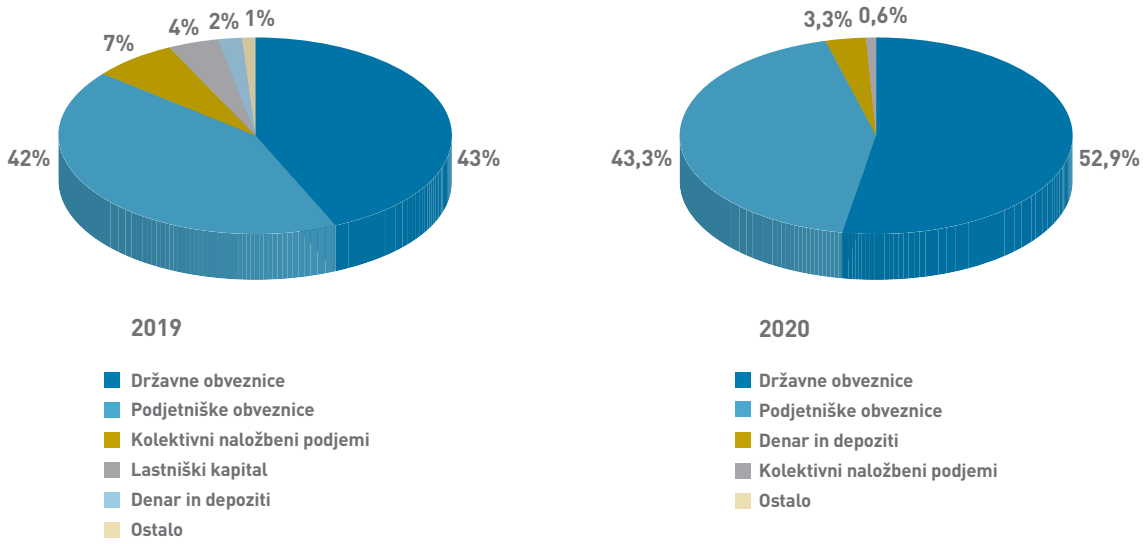

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

4.3. Pokojninski skladi pokojninskih družb, oblikovani kot kritni skladi

Pokojninska družba premoženje kritnega sklada upravlja ločeno od drugega premoženja in zanj pripravlja tudi poseben izkaz poslovnega izida. V skladu s Sklepom o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov pokojninska družba pripravlja poseben izkaz izida za obdobje varčevanja, na podlagi Sklepa o letnem poročilu zavarovalnic pa pokojninska družba sestavlja poseben izkaz izida za kritne sklade v času izplačevanja pokojninskih rent.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem pokojninskih družb prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo vse tri pokojninske družbe. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin ter spremembe rezervacij, saj naj ti ne bi predstavljali prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada. Iz navedenega izkaza je razvidno, da so se finančni prihodki v letu 2020 v primerjavi z letom 2019, ki je bilo zelo uspešno leto z vidika finančnih donosov, zmanjšali za 14,3 mio EUR oziroma za 32,9 odstotka. Zmanjšanje prihodkov izhaja iz močnega znižanja čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so leta 2019 znašali 26,1 mio EUR, leta 2020 pa samo 12,8 mio EUR. Omeniti pa velja povečanje prihodkov od naložbenih nepremičnin, ki so se v letu 2020 glede na leto 2019 povečali za 2,8 mio EUR ali 117 %. Po drugi strani so se močno povečali finančni odhodki, tj. za 9 mio EUR ali za 346,2 odstotka. Povečanje finančnih odhodkov izhaja predvsem na račun povečanja čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so v letu 2020 znašali 7,6 mio EUR, v letu 2019 pa samo 2,3 mio EUR, pa tudi povečanja drugih finančnih odhodkov, ki so v letu 2020 znašali 3,5 mio EUR, leta 2019 pa samo 0,1 mio EUR. Zaradi znižanja finančnih prihodkov se je ob hkratnem povišanju finančnih odhodkov močno zmanjšal tudi rezultat iz naložbenja, ki je v letu 2020 dosegel 22,3 mio EUR, medtem ko je v letu 2019 znašal zavidljivih 42,9 mio EUR.

Preglednica 28:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja pokojninskih družb za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2019	Leto 2020
I.	Finančni prihodki	43,5	29,2
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	2,4	5,3
III.	Finančni odhodki	2,6	11,6
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,3	0,6
V.	Rezultat iz naložbenja (I + II - III - IV)	42,9	22,3
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII.	Drugi prihodki	0,0	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	6,9	7,4
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid, namenjen zavarovancem (V + VI + VII - VIII - IX)	36,0	14,9

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020

Preglednica 29:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) pokojninskih družb za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2019	Leto 2020
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	7,5	9,3
II.	Prihodki od naložb	0,8	0,7
III.	Odhodki za škode	2,9	3,5
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-5,1	-6,2
V.	Stroški, vračunani po policah	0,2	0,3
V.a	Čisti obratovalni stroški	0,0	0,0
VI.	Odhodki naložb	0,1	0,1
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV - V - VI)	0,0	-0,1
VII.a	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV - V.a - VI)	0,2	0,2

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2020

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujeta dve pokojninski družbi, ena pa je izplačevanje dodatnih in predčasnih dodatnih pokojnin s pogodbo prenesla na eno od zavarovalnic. V letu 2020 sta pokojninski družbi skupaj prenesli 9,3 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2019 je bil ta znesek 7,5 mio EUR, 2018 je bil ta znesek 6,1 mio EUR, v letu 2017 je znašal 4,5 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 3,1 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi spodnja slika.

Slika 17:
Prenosi denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2020 (v mio EUR, 31. 12.)

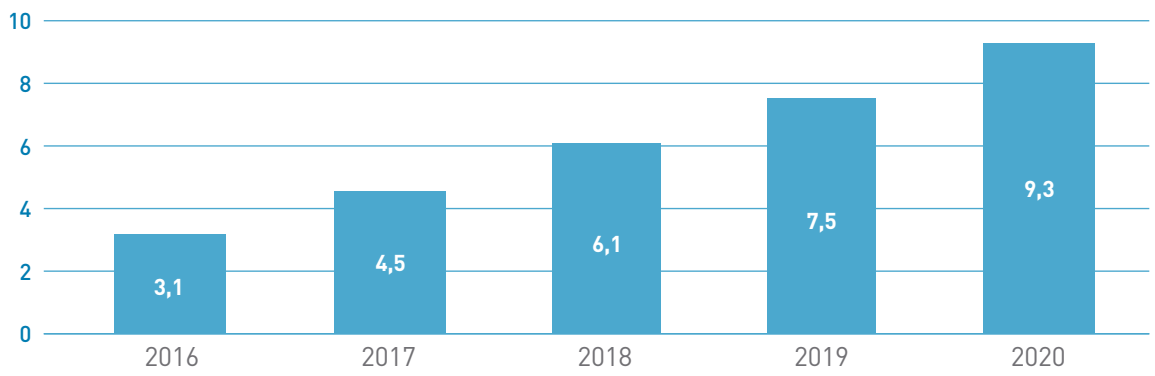

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leta od 2016 do 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2020

Pokojninske družbe so po stanju na dan 31. 12. 2020 izkazale skupno vrednost vseh naložb v višini 934,8 mio EUR (leta 2019 866,7 mio EUR, leta 2018 777,1 mio EUR, leta 2017 734,8 mio EUR, leta 2016 678,6 mio EUR, leta 2015 580,4 mio EUR, leta 2014 pa 550,6 mio EUR), pri čemer je vrednost naložb kritnih skladov znašala 885 mio EUR, vrednost naložb lastnih virov pa je bila 49,8 mio EUR.

V sestavi naložb kritnih skladov pokojninskih družb so po stanju na dan 31. 12. 2020, tako kot prejšnje leto, največji delež imele naložbe v druge (podjetniške) dolžniške vrednostne papirje, ki so spet precej porasle glede na preteklo leto, to je leto 2019, in znašajo 378,2 mio EUR ali 42,7 odstotka (v letu 2019 so znašale 321,5 mio EUR ali 40,8 odstotka). Drugo mesto so zasedale naložbe v državne vrednostne papirje in dolžniške vrednostne papirje, za katere jamči država, ki so znašale 257,7 mio EUR oziroma 29,1 odstotka vseh naložb kritnih skladov. Naslednja je vrednost lastniških vrednostnih papirjev, ki se je tudi nekoliko povečala glede na vrednost preteklega leta in je znašala 148,8 mio EUR ali 16,8 odstotka. Precej manjše pa so naložbe v bančne depozite, ki znašajo 55,4 mio EUR ali 6,3 odstotka, in ostale naložbe, ki znašajo 44,9 mio EUR ali 5,1 odstotka. Tako naložbe v bančne depozite kot tudi ostale naložbe so se glede na preteklo leto znižale. Če primerjamo sestavo naložb kritnih skladov v letu 2020 z letom 2019, ugotovimo, da so se vrednostno in odstotno najbolj povečale naložbe v druge (podjetniške) dolžniške vrednostne papirje (za 56,7 mio EUR ali za 1,9 odstotne točke).

Slika 18:
Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020 (v mio EUR)

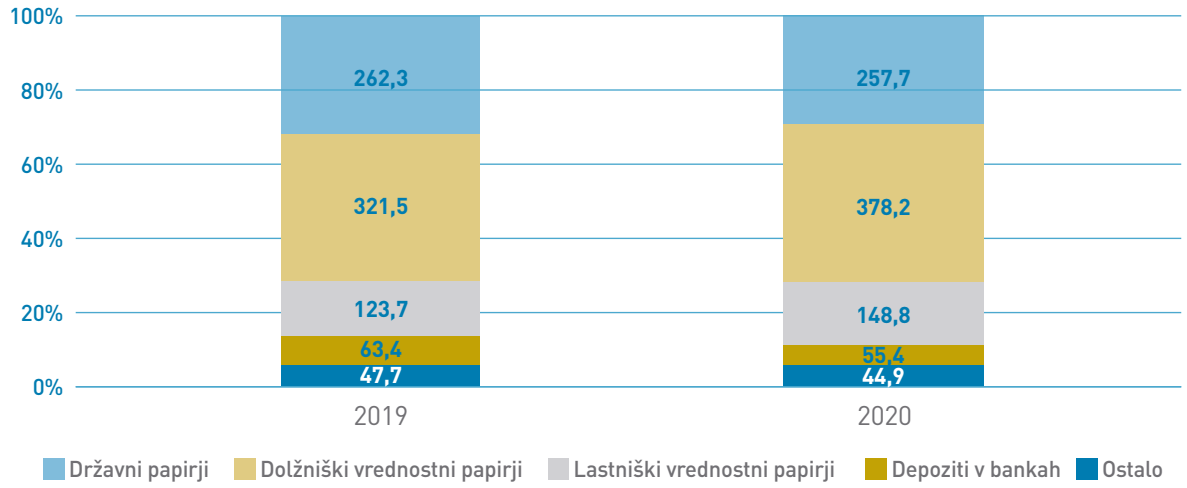

Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

4.4. Pokojninski skladi zavarovalnic, oblikovani kot kritni skladi

Kot je v poglavju 4.3, ki se nanaša na pokojninske sklade pokojninskih družb, zapisano za pokojninske družbe, tudi za zavarovalnice velja, da premoženje kritnih skladov upravljajo ločeno od drugega premoženja in zanje pripravljajo posebne izkaze poslovnega izida. Ravno tako, kot je za pokojninske sklade pokojninskih družb za obdobje varčevanja podlaga za te izkaze za čas varčevanja Sklep o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov, za izkaze za čas izplačevanja pokojninskih rent pa Sklep o letnem poročilu zavarovalnic.

Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem zavarovalnic prikazuje poslovanje vseh kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje med varčevanjem, ki jih upravljajo štiri zavarovalnice. Ena zavarovalnica je namreč upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov v obdobju varčevanja, ena pa poleg kritnih skladov tudi upravljavka vzajemnih pokojninskih skladov, katerih postavke niso prikazane v spodnjem zbirnem izkazu. Navedeni izkaz se je v letu 2018 s spremembo Sklepa o letnem poročilu in medletnih računovodskih izkazih pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad ter skupine kritnih skladov spremenil, tako da ne vsebuje več premij, odškodnin in spremembe rezervacij, saj naj te ne bi predstavljale prihodkov oziroma odhodkov pokojninskega sklada. Tako kot smo predhodno ugotovili pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi pokojninskih družb, tudi pri pokojninskih skladih, oblikovanih kot kritni skladi zavarovalnic, ugotavljamo, da so se finančni prihodki v letu 2020 v primerjavi

z letom 2019 močno zmanjšali, in sicer za 16,7 mio EUR oziroma za 39,9 odstotka. Zmanjšanje finančnih prihodkov izhaja iz močnega znižanja čistih prihodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so leta 2019 znašali 28,9 mio EUR, leta 2020 pa so padli na 14 mio EUR. Poleg tega so se za 2 mio EUR znižali tudi prihodki od obresti. Po drugi strani so se povečali tudi finančni odhodki, tj. za 5,2 mio EUR ali za 168 odstotkov, in sicer na račun čistih odhodkov iz naslova spremembe poštene vrednosti finančnih naložb, pripoznanih po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, ki so v letu 2019 znašali 2,5 mio EUR, v letu 2020 pa 4,1 mio EUR, ter izgube pri odtujitvi finančnih naložb, ki je v letu 2020 znašala 2, 5 mio EUR, v letu 2019 pa samo 0,5 mio EUR. Zaradi znižanja finančnih prihodkov se je ob hkratnem povišanju finančnih odhodkov močno znižal tudi rezultat iz naložbenja, ki je v letu 2020 padel s prejšnjih 40,1 mio EUR na 18,6 mio EUR.

Preglednica 30:
Zbirni izkaz izida kritnih skladov za dodatno pokojninsko zavarovanje v času varčevanja zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2019	Leto 2020
I.	Finančni prihodki	42,7	26,0
II.	Prihodki od naložbenih nepremičnin	1,1	1,2
III.	Finančni odhodki	3,1	8,3
IV.	Odhodki naložbenih nepremičnin	0,7	0,3
V.	Rezultat iz naložbenja (I + II - III - IV)	40,1	18,6
VI.	Prihodki iz vplačil upravljavca zaradi nedoseganja zajamčenega donosa	0,0	0,0
VII.	Drugi prihodki	0,1	0,0
VIII.	Odhodki v zvezi z upravljanjem in poslovanjem kritnega sklada	5,8	6,0
IX.	Drugi odhodki	0,0	0,0
X.	Čisti poslovni izid, namenjen zavarovancem (V + VI + VII - VIII - IX)	34,5	12,6

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

V letu 2011 so prvi zavarovanci pridobili pravico do dodatne starostne pokojnine. Dodatne starostne pokojnine in predčasne dodatne starostne pokojnine izplačujejo **štiri** zavarovalnice. V letu 2020 so zavarovalnice skupaj prenesle 80 mio EUR sredstev z varčevalnega dela na kritni sklad, namenjen izplačilu rent, v letu 2019 je bil ta znesek 70,4 mio EUR, v letu 2018 je bil ta znesek 53,8 mio EUR, v letu 2017 je znašal 38,4 mio EUR, v letu 2016 pa je bilo prenesenih 24,3 mio EUR denarnih sredstev. Navedene prenose prikazuje tudi slika 19.

Preglednica 31:
Zbirni izkaz izida kritnega sklada za dodatno pokojninsko zavarovanje med izplačevanjem rent (dodatna in predčasna dodatna starostna pokojnina) zavarovalnic za leti 2019 in 2020 (v mio EUR)

	IZKAZ IZIDA	Leto 2019	Leto 2020
I.	Prenos denarnih sredstev iz pokojninskega načrta dodatnega pokojninskega zavarovanja	70,4	80,0
II.	Prihodki od naložb	8,5	11,4
III.	Odhodki za škode	26,5	33,0
IV.	Sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij (+/-)	-49,1	-52,8
V.	Stroški, vračunani po policah	1,1	1,4
V.a	Čisti obratovalni stroški	0,5	0,7
VI.	Odhodki naložb	3,0	5,0
VII.	Izid kritnega sklada (I + II + III + IV - V - VI)	-0,6	-0,8
VII.a	Izid kritnega sklada (I + II – III + IV - V.a - VI)	0,0	-0,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2020

Slika 19:
Prenosi denarnih sredstev z varčevalnega dela dodatnega pokojninskega zavarovanja na rentni del v obdobju od leta 2016 do 2020 za zavarovalnice (v mio EUR, 31. 12.)

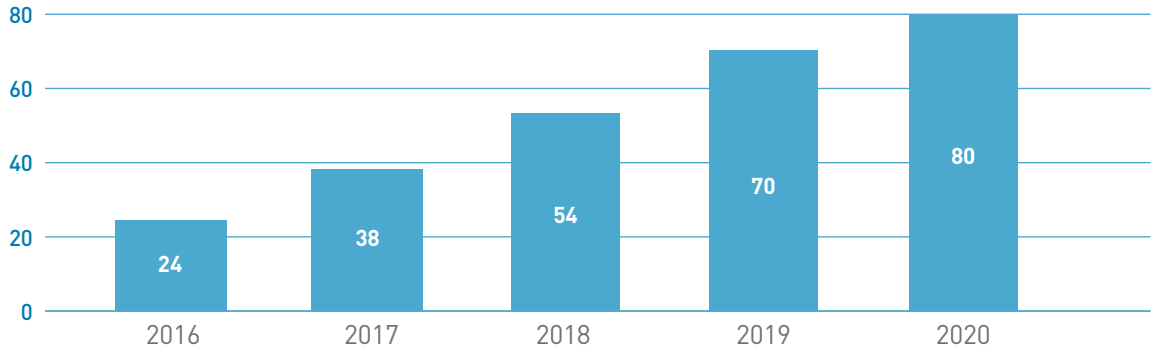

Vir: Resvidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leta od 2016 do 2019 in nerevidirani izkazi poslovnega izida za leto 2020

5. SKUPINE

Na slovenskem zavarovalnem trgu so v letu 2019 delovale tri skupine, katerih nadrejena družba je registrirana v Republiki Sloveniji, pri čemer je bila ena od njih v letu 2019 spoznana za finančni konglomerat. Prvi je nadrejena Zavarovalnica Triglav, d. d., drugi Pozavarovalnica Sava, d. d., na vrhu skupine, ki je finančni konglomerat, pa je A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o.

V ZZavar-1 je zakonski ureditvi skupin namenjeno posebno osmo poglavje z naslovom Nadzor, upravljanje tveganj in razkritja na ravni skupine. ZZavar-1 ureja nadzor tudi drugih, ne samo zavarovalniških skupin. Posebej velja omeniti podpoglavje, ki se nanaša na finančni položaj skupine in v okviru tega tudi na izračun solventnosti skupine, obseg in način konsolidacije, odpravo dvojne uporabe primernih lastnih virov sredstev ter ustvarjanja kapitala znotraj skupine, in podpoglavje o nadzoru tveganja koncentracije in transakcij znotraj skupine.

Poleg tega je posebej opredeljeno izvajanje nadzora skupine, ki je glede na posebnosti in dodatna tveganja, ki jih prinaša skupina, poseben oziroma drugačen od nadzora posamičnih (po)zavarovalnic. Ker skupine pogosto sestavlja pester nabor pravnih oseb, ki so lahko predmet nadzora drugih nadzornih organov poleg Agencije, sta za učinkovit nadzor nad skupinami posebej pomembna sodelovanje različnih nadzornikov in izmenjava informacij med njimi. V okviru Slovenije velja omeniti sodelovanje vseh treh finančnih nadzornikov, tj. Banke Slovenije, Agencije za trg vrednostnih papirjev in Agencije za zavarovalni nadzor, ki se sestajajo tudi v okviru Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov. Na ravni Evropske unije pa se je izoblikoval tako imenovani institut kolegijev. Kolegije sestavljajo predstavniki nadzornikov tistih pravnih subjektov, ki so del posamične skupine. Predstavniki nadzornikov držav članic Evropske unije imajo položaj članov, predstavniki tretjih držav, tj. držav, ki niso članice Evropske unije, pa imajo položaj udeležencev. Člani oziroma udeleženci kolegijev naj bi se srečevali navadno enkrat na leto.

Osnovna in najobsežnejša dejavnost Skupine Triglav z Zavarovalnico Triglav kot nadrejeno zavarovalnico je zavarovalništvo. Skupina Triglav izvaja premoženjska, življenjska, zdravstvena in prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja ter pozavarovalno dejavnost. Zavarovalniški del Skupine Triglav sestavljajo:

- v Sloveniji Zavarovalnica Triglav, d. d., Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d., Pozavarovalnica Triglav Re, d. d., in Triglav, pokojninska družba, d. d.;
- zunaj Slovenije osem zavarovalnic na Hrvaškem, v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Severni Makedoniji.

Skupino Triglav je 31. 12. 2020 sestavljalo 43 družb. Poleg matične družbe je obsegala še 28 odvisnih in 14 pridruženih družb.

Preglednica 32:
Družbe v Skupini Triglav, ki izvajajo strateške dejavnosti Skupine oziroma te dejavnosti podpirajo

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Zavarovalnica Triglav, d. d. – Pozavarovalnica Triglav Re, d. d. – Triglav, Zdravstvena zavarovalnica, d. d. – Triglav, pokojninska družba, d. d.	– Triglav Skladi, d. o. o. – Triglav, Upravljanje nepremičnin, d. o. o. – Trigal, d. o. o.	– Triglav INT, d. d. – Triglav Svetovanje, d. o. o. – Triglav Avtoservis, d. o. o. – Triglavko, d. o. o. – ZTSR, d. o. o. – Alifenet, d. o. o.
Hrvaška	– Triglav Osiguranje, d. d., Zagreb		– Triglav Savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Triglav Osiguranje, a. d. o., Beograd		– Triglav Savetovanje, d. o. o.
Črna gora	– Lovćen Osiguranje, a. d., Podgorica – Lovćen životna osiguranja, a. d., Podgorica		– Lovćen avto, d. o. o.
Bosna in Hercegovina	– Triglav Osiguranje, d. d., Sarajevo – Triglav Osiguranje, a. d., Banjaluka	– PROF-IN, d. o. o. – Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Banjaluka	– Triglav Savjetovanje, d. o. o. – Autocentar BH, d. o. o.
Severna Makedonija	– Triglav Osiguruvanje, a. d., Skopje – Triglav Osiguruvanje Život, a. d., Skopje	– Triglav penzisko društvo, a. d., Skopje	

Vir: Letno poročilo Skupine Triglav in Zavarovalnice Triglav

Tudi v letu 2020 je prišlo do precejšnjih sprememb v sestavi Skupine Triglav. Med njimi omenjamo tiste, ki po našem mnenju vsebinsko najbolj vplivajo na Skupino Triglav.

Družba ZTSR, d. o. o., v kateri imata Zavarovalnica Triglav, d. d., in Sava Re, d. d., vsaka 50-odstotni lastniški delež, je marca 2020 zaključila (leto prej začeti) postopek nakupa izvajalca zdravstvenih storitev Diagnostični center Bled, d. o. o. Zavarovalnica Triglav je dvakrat dokapitalizirala skupaj obvladovano družbo ZTSR, d. o. o., in s tem v njej obdržala 50,0-odstotni lastniški delež. Prvo dokapitalizacijo je izvedla marca 2020 z denarnim vložkom v višini 13,5 milijona evrov, drugo pa oktobra 2020 z vložkom v višini 1,4 milijona evrov. Družba Triglav INT, d. d., je z dokapitalizacijo, izvedeno junija 2020, prav tako obdržala svoj 100-odstotni lastniški delež v odvisni družbi Triglav Osiguranje, a. d., Banjaluka. Denarni vložek je obsegal 3.912.000 konvertibilnih mark oz. 2.000.174 evrov. Zavarovalnica Triglav je 29. 12. 2020 s pretvorbo posojila v višini 73.202 evrov v kapitalski delež pridobila 23,58–odstotni delež v družbi Alifenet, d. o. o.

Skupina Triglav je na vodilnem položaju med zavarovalnicami v regiji Adria, ki jo sestavljajo Slovenija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora in Severna Makedonija. Bruto obračunana zavarovalna premija Skupine Triglav je v letu 2020 znašala 1.233,8 mio EUR. Največji, 65,4-odstotni delež konsolidirane premije predstavlja premija premoženjskih zavarovanj; sledita mu življenjsko in pokojninsko zavarovanje z 18,7 odstotka in zdravstveno zavarovanje s 15,9 odstotka.

Drugi skupini je nadrejena Pozavarovalnica Sava (Sava Re). Skupina Sava ima drugi najmočnejši tržni položaj na slovenskem zavarovalnem trgu in pomemben položaj na trgih Jugovzhodne Evrope.

Sava Re, ki je v Zavarovalni skupini Sava obvladujoča družba, se ukvarja z dejavnostjo pozavarovanja. Zavarovalniški del skupine sestavlja še osem zavarovalnic s sedežem v Sloveniji in državah regije Adria.

Preglednica 33:
Skupina Sava

	ZAVAROVALNIŠTVO	UPRAVLJANJE PREMOŽENJA	DRUGO
Slovenija	– Pozavarovalnica Sava, d. d. – Zavarovalnica Sava, zavarovalna družba, d. d. – Življenjska zavarovalnica Vita, d. d., Ljubljana – Sava, pokojninska družba, d. d.	– Sava Infond, družba za upravljanje, d. o. o. – ZTSR, dejavnost holdingov, d. o. o.	– TBS Team 24 podjetje za storitvene dejavnosti in trgovino, d. o. o. – ZS Svetovanje, storitve zavarovalnega zastopanja, d. o. o. – Ornatus klicni center, podjetje za posredovanje telefonskih klicev, d. o. o. – Diagnostični center Bled, d. o. o.
Hrvaška	– Zavarovalnica Sava, zavarovalna družba, d. d. – Sava osiguranje, d. d. – Podružnica Hrvatska		– SO poslovno savjetovanje, d. o. o.
Srbija	– Sava neživotno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd – Sava životno osiguranje akcionarsko društvo za osiguranje Beograd		
Severna Makedonija	– Sava osiguruvanje, a. d., Skopje – Društvo za upravuvanjeso zadolžiteini in dobovolin penzisko fondovi Sava, penzisko društvo, a. d., Skopje		– Društvo za tehničko ispituvanje in analiza na motorni vozila Sava Stejšn Dooel Skopje
Republika Kosovo	– Kompania e Sigurimeve »Illyria«, SH.A. – Kompania per Sigurimin e Jetes »Illyria – Life« SH.A.		– S Estate L.L.C.
Črna gora	– Akcionarsko društvo Sava osiguranje, Podgorica		– Društvo sa ograničenom odgovornošću – Sava Car – Podgorica – Društvo za zastupanje u osiguranju »Sava Agent«, d. o. o. – Podgorica
Velika Britanija			– Got2Insure Ltd

Vir: Letno poročilo Skupine Sava in Pozavarovalnice Sava

V letu 2020 je Skupina Sava doživela pomembni spremembi, in sicer:

- marca 2020 je družba ZTSR, d. o. o., v kateri imata družbi Sava Re in Zavarovalnica Triglav, d. d., vsaka po 50-odstotni lastniški delež, zaključila postopek nakupa izvajalca zdravstvenih storitev Diagnostični center Bled, d. o. o.;
- Sava Re je maja 2020 po izpolnitvi vseh odložnih pogojev v skladu s kupoprodajno pogodbo z dne 27. decembra 2019 zaključila postopek nakupa 100-odstotnega deleža družbe NLB Vita, d. d. (družba, preimenovana v Vita).

V letu 2020 je Skupina Sava Re realizirala 676,5 mio EUR kosmate premije, kar je 13,5-odstotno povečanje glede na preteklo leto.

V tretjo skupino spada Prva osebna zavarovalnica, ki ji je končno nadrejena družba A-Z Finance, družba za poslovne storitve, d. o. o. Ta skupina je bila marca 2019 spoznana za finančni konglomerat. Skupina ima na vrhu vertikalno tri nadrejene osebe oziroma holdinge, to so A-Z Finance, Dej, d. o. o., Ljubljana in Skupina Prva, zavarovalniški holding, d. d., Ljubljana, ki se za namen Zakona o finančnih konglomeratih štejejo kot mešani finančni holdingi, nadrejeno osebo na vrhu pa predstavlja A-Z Finance.

Skupino sestavljajo finančne nadzorovane in finančne nenadzorovane osebe. Zavarovalniški sektor predstavljajo: Prva osebna zavarovalnica, d. d., Ljubljana, KB Prvo penzijsko društvo, a. d., Skopje, DDOR — Garant Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, a. d., Beograd in Fondi Slloveno Kosovar I Pensioneve Sh.a., Priština. Bančni sektor predstavlja DBS, d. d., Ljubljana in njena podrejena družba DBS Leasing, d. o. o., Ljubljana. Druge osebe iz finančnega sektorja so: A-Z Finance, d. o. o., Ljubljana, Dej, d. o. o., Ljubljana, Skupina Prva, d. d., Ljubljana, DBS Nepremičnine, d. o. o., Ljubljana in DBS Adria, d. o. o., Samobor.

Poleg skupin, ki jim je nadrejena zavarovalnica ali druga družba, ki je registrirana v Sloveniji, so nekatere zavarovalnice, ki imajo sedež v Sloveniji, del skupin, katerih nadrejena družba je družba s sedežem v državi članici Evropske unije. Takšna je Merkur zavarovalnica, katere matična družba je Merkur Versicherung, AG, Graz iz Avstrije, GRAWE zavarovalnica, ki je hčerinska družba avstrijske zavarovalnice GRAZER Wechselseitige Versicherung, AG, in GENERALI zavarovalnica, d. d., katere nadrejena družba je Generali CEE Holding B.V. Nizozemska.

6. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Agencija nadzira tudi Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ ter Škodni sklad in Odškodninski urad, ki sta organizirana v okviru Slovenskega zavarovalnega združenja.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ (Pool) je bil ustanovljen leta 1994 na podlagi dovoljenja Ministrstva za finance Republike Slovenije. Gre za gospodarsko interesno združenje, katerega temeljni cilj je uresničevati zavarovalne, sozavarovalne in pozavarovalne dejavnosti v povezavi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene v državi in tujini. Svojo dejavnost izvaja z obračunavanjem premij za zavarovanja iz države in pozavarovanja iz tujine ter tudi z izplačevanjem odškodnin oziroma zavarovalnin v povezavi s temi zavarovanji oziroma s pozavarovanji in hranjenjem ter z uporabo teh sredstev med poslovnim letom, da bi lahko poravnal svoje obveznosti na podlagi škod zavarovancem iz države in pozavarovancem iz tujine. V pravnem prometu Pool nastopa v svojem imenu in za račun svojih članic. Za obveznosti, ki jih prevzema, odgovarjajo njegove članice. V Pool so bile v letu 2020 včlanjene štiri zavarovalnice in obe pozavarovalnici. Obračunana kosmata premija je znašala 3,39 mio EUR; od tega 2,16 mio EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v državi in 1,23 mio EUR deležev pozavarovateljev v pozavarovalnih premijah v tujini. Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je v letu 2020 izkazal 704 EUR škod iz pozavarovalnih pogodb.

Škodni sklad je odgovoren za plačilo škod oziroma zavarovalnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov, in odškodnin oziroma zavarovalnin, ki jih utrpijo potniki nezavarovanega javnega prevoznega sredstva. Odškodninskih zahtevkov ne rešuje, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Od povzročitelja ali lastnika nezavarovanega motornega vozila prek pooblaščene zavarovalnice zahteva povrnitev izplačane odškodnine. Financira se na podlagi prispevkov, ki jih prispevajo zavarovalnice, ki sklepajo obvezna zavarovanja v prometu. Prispevek posamezne zavarovalnice je sorazmeren deležu v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj. V letu 2020 je bilo iz naslova nezavarovanih in neznanih motornih vozil obravnavanih 259 zahtevkov, pri čemer so 164 škod povzročili vozniki nezavarovanih motornih vozil, kar v primerjavi z letom 2019 pomeni štiri zahtevke manj ali zmanjšanje zadev za 2,38 odstotka, 60 škod pa vozniki neznanih motornih vozil, kar je kar 33 škod manj kot leta 2019 ali zmanjšanje za 35,48 odstotka.

Odškodninski urad je samostojna organizacijska enota Slovenskega zavarovalnega združenja, GIZ, katere delovanje se izvaja prek službe Biroja zelene karte in službe Škodnega urada. Namenjen je plačilu odškodnin oškodovancem s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, če je bila nesreča povzročena v drugi državi članici EU oziroma v tretji državi, katere nacionalni zavarovalni biro je član sistema zelene karte, pa tudi plačilu zahtevkov za povračilo odškodninskih uradov držav članic EU, če gre za obveznost iz zavarovalne pogodbe zavarovanja avtomobilske odgovornosti zavarovalnice članice združenja. Obveznosti Odškodninskega urada veljajo za vse obveznosti iz prometnih nesreč od 1. maja 2004. Odškodninski urad sam ne rešuje odškodninskih zahtevkov, ampak jih po evidentiranju odstopi v reševanje eni od zavarovalnic. Financira se s prispevki, ki jih plačujejo zavarovalnice na podlagi letnega načrta in so sorazmerni z deležem v prejšnjem letu sklenjenih obveznih zavarovanj avtomobilske odgovornosti. V letu 2020 je bilo obravnavanih skupno deset zadev, od tega iz naslova nezavarovanih vozil pet, tri iz naslova neznanih vozil in dve zadevi iz naslova sklenjenega zavarovanja avtomobilske odgovornosti pri tuji zavarovalnici za škodo v tujini.

II. LETNO POROČILO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2020

KAZALO

I. UVOD 81

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR 82

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE 82
1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije 82
1.2. Organa Agencije 82
1.2.1. Strokovni svet Agencije 82
1.2.2. Direktor Agencije 83
1.3. Naloge Agencije 83

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE 84
2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 84
2.2. Financiranje Agencije 88

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA 88

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI 91
4.1. Izvajanje nadzora v času epidemije COVID-19 91
4.2. Preverjanje poročil in obvestil 91
4.3. Pregledi poslovanja subjektov nadzora 91
4.4. Izrekanje nadzornih ukrepov 92

5. SODNI POSTOPKI 94
5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije 94
5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije 94

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU TRANSPOZICIJE EVROPSKE ZAKONODAJE 95
6.1. Delo na zakonodajnem področju 95
6.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih 96

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH 96
7.1. Delo na področju priprave zakonov 96
7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov 97

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI 98
8.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi 98
8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA 99
8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS 100

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH 101
9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam 101
9.2. Delo na področju informacijske tehnologije 101

9.3. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov 101
9.4. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih 102
9.5. Vključitev v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec« 102
9.6. Promocija zdravja na delovnem mestu 103

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE 104

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2020 (revidirani podatki) 105

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI 111

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM 111
2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom 111
2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom 111
2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke 111
2.2.2. Financiranje 112
2.3. Pojasnila računovodskih izkazov 112
2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 112
2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2020 116

Priloge:
Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov 119
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 120
- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 123
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 124
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 125
- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev 126
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložbin posojil 127

I. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) pripravlja in objavlja Letno poročilo Agencije za leto 2020, ki ga sestavljata Letno poročilo o delu, pripravljeno na podlagi 490. člena Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 93/15, 9/19, 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1), in Letni obračun, ki je pripravljen na podlagi 514. člena ZZavar-1. Agencija o svojem delu letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije.

Letno poročilo o delu Agencije v letu 2020, ki ga je skladno s 501. členom ZZavar-1 sprejel strokovni svet Agencije, obsega opis pravnega položaja, nalog in organov Agencije, poročilo o notranji organizaciji in financiranju Agencije, poročilo o izdanih dovoljenjih za opravljanje zavarovalnih poslov in o drugih dovoljenjih, ki jih izdaja Agencija, poročilo o izvajanju nadzora in izrečenih nadzornih ukrepih, poročilo o sodelovanju Agencije z domačimi in tujimi nadzornimi organi, poročilo o delu na zakonodajnem področju, poročilo o sodnih postopkih, poročilo o vključitvi v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec« ter poročilo o drugih dejavnostih Agencije, na katere je v letu 2020 močno vplivala tudi epidemija COVID-19. V skladu s hitro spreminjajočimi se razmerami, ki jim je botrovala omenjena epidemija, se je morala Agencija proaktivno odzivati, kar je storila s prilagoditvami poslovanja same Agencije, kot tudi s prilagoditvami dela njenih zaposlenih.

Letni obračun obsega računovodske izkaze Agencije za leto 2020, pojasnila k računovodskim izkazom in poročilo neodvisnega revizorja. Na podlagi 514. člena ZZavar-1 strokovni svet Agencije sprejme letni obračun za prejšnje leto do 31. marca vsakega leta. Letni obračun Agencije mora pregledati pooblaščeni revizor. Agencija z letnim obračunom seznani ministra, pristojnega za finance, in Državni zbor Republike Slovenije. Računovodski izkazi so sestavni del letnega poročila in se objavijo.

Podatki v tem poročilu se praviloma nanašajo na poslovno leto 2020, razen v posameznih primerih, ko se nanašajo na obdobje pred tem letom ali po njem, če je to smiselno zaradi popolnejšega poročanja o posameznih dejstvih oziroma zadevah, povezanih z delom Agencije.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR

1. PRAVNI POLOŽAJ, NALOGE IN ORGANI AGENCIJE

1.1. Ustanovitev in pravni položaj Agencije

Agencija je bila ustanovljena 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije na podlagi Zakona o zavarovalništvu imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Agencija je nadaljevala delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Glavni cilj nadzora, ki ga opravlja Agencija, je zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Agencija ta cilj dosega z opravljanjem nadzora nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora ter s tem preverja, ali zavarovalnice in drugi subjekti poslujejo zakonito ter skladno s pravili o obvladovanju tveganj. Nadzorne dejavnosti Agencije so usmerjene v prihodnost in k tveganjem zavarovalnic.

Temeljne naloge Agencije so: spodbujanje gospodarske varnosti in finančne trdnosti subjektov nadzora, prispevanje k primerni ravni zaščite zdajšnjih in prihodnjih zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb ter zagotavljanje, da bodo zavarovalnice z visoko verjetnostjo zmožne pravočasno izpolnjevati svoje obveznosti do zavarovancev in zavarovalcev.

Z namenom doseganja teh ciljev Agencija izdaja raznovrstna dovoljenja na področju zavarovalništva ter pripravlja in sprejema podzakonske predpise, ki so pravna podlaga za njeno delovanje in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvajanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru Republike Slovenije.

Sedež Agencije je na Trgu republike 3 v Ljubljani.

1.2. Organa Agencije

Organa Agencije sta strokovni svet Agencije in direktor Agencije.

1.2.1. Strokovni svet Agencije

Strokovni svet Agencije sestavljajo predsednik strokovnega sveta in štirje člani, ki jih na predlog Vlade Republike Slovenije imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Člani strokovnega sveta Agencije so imenovani za obdobje šestih let in so lahko po poteku mandata ponovno imenovani. Direktor Agencije je član strokovnega sveta Agencije in je lahko tudi njegov predsednik.

Strokovni svet Agencije odloča o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija; če ni v ZZavar-1 ali drugem zakonu določeno drugače, sprejema predpise, kadar to določa zakon, poslovnik Agencije, poročilo o stanju na področju zavarovalništva, letno poročilo o delu Agencije, letni načrt dela strokovnih služb Agencije, letni obračun Agencije in finančni načrt Agencije.

Strokovni svet Agencije je v letu 2020 deloval v naslednji sestavi:

- mag. Gorazd Čibej, predsednik,
- mag. Andrej Zupančič, član,
- Primož Damjanovič, član,
- Florjan Lorger, član.

Državni zbor Republike Slovenije v letu 2020 ni imenoval preostalega petega člana strokovnega sveta Agencije.

V letu 2020 se je strokovni svet Agencije sešel na 35 rednih sejah in opravil tri dopisne seje.

Za postopke odločanja Agencije se uporabljajo določbe Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175-20 – ZIUOPDVE), če ni v ZZavar-1 določeno drugače. Organa postopka sta senat in predsednik senata. Člani strokovnega sveta Agencije so obenem tudi člani senata. Senat odloča o posamičnih zadevah, razen če zakon za posamezno zadevo ne določa, da o njej odloča predsednik senata. Funkcijo predsednika senata je v letu 2020 opravljal mag. Andrej Zupančič, v njegovi odsotnosti pa posamezen član strokovnega sveta.

1.2.2. Direktor Agencije

Direktorja Agencije na predlog Vlade Republike Slovenije za obdobje šestih let imenuje Državni zbor Republike Slovenije. Direktor Agencije zastopa in predstavlja Agencijo, vodi njeno poslovanje, organizira njeno delo in delo njenih strokovnih služb ter izvaja druge naloge, če ni v ZZavar-1 določeno, da je za izvajanje teh nalog pristojen drug organ Agencije. Državni zbor je dne 27. novembra 2018 za obdobje šestih let na mesto direktorja Agencije imenoval mag. Gorazda Čibeja. Njegov mandat se je začel dne 1. januarja 2019.

1.3. Naloge Agencije

ZZavar-1 določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalnozastopniškimi in zavarovalnoposredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

Nadalje opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola in poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje Škodnega sklada in Odškodninskega urada.

Skladno z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPDT, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19 in 139/20; v nadaljevanju: ZPIZ-2) je Agencija pristojna za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam, za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem in poslovanjem zavarovalnic, ki izvajajo dodatno pokojninsko zavarovanje, ter za izdajo podzakonskih predpisov. Prav tako Agencija na podlagi 354. člena ZPIZ-2 opravlja nadzor nad izplačevalci poklicnih pokojnin.

Poleg tega Agencija na podlagi 23. člena Zakona o Prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (Uradni list RS, št. 26/05 – uradno prečiščeno besedilo, 85/09 in 32/16) nadzira še poslovanje Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije.

Na podlagi Zakona o finančnih konglomeratih (Uradni list RS, št. 43/06, 87/11 in 56/13) Agencija opravlja tudi dopolnilni nadzor nad nadzorovano osebo s sedežem v Republiki Sloveniji, ki je na vrhu finančnega konglomerata oziroma ji je nadrejen finančni holding.

Na podlagi določil Zakona o makrobonitetnem nadzoru finančnega sistema (Uradni list RS, št. 100/13; v nadaljevanju: ZMbNFS) Agencija sodeluje v Odboru za finančno stabilnost, v katerem so predstavniki vseh treh slovenskih nadzornih organov subjektov finančnega sektorja (Banka Slovenije in Agencija za trg vrednostnih papirjev). Poleg tega je Agencija pristojna, da na podlagi tega zakona izvaja makrobonitetni nadzor nad finančnimi družbami s spremljanjem, zbiranjem ter preverjanjem poročil in obvestil finančnih družb, z izvajanjem pregledov poslovanja finančnih družb, z izrekanjem ukrepov nadzora skladno s področnimi zakoni ter z izrekanjem makrobonitetnih nadzornih ukrepov in instrumentov skladno s tem zakonom.

Agencija na podlagi pristojnosti, ki ji jih daje zakonodaja, opravlja nadzor zlasti z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje, ter z opravljanjem pregledov poslovanja.

Osnovne naloge Agencije so:

1. izdaja dovoljenj za opravljanje zavarovalnih poslov;
2. izdaja dovoljenj za spremembo zavarovalne vrste;
3. izdaja dovoljenj za povečanje osnovnega kapitala s stvarnim vložkom;
4. izdaja dovoljenj za pridobitev kvalificiranega deleža;
5. izdaja dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave oziroma za izvršnega člana upravnega odbora;
6. izdaja dovoljenj za prevzem oziroma prenos zavarovalnih pogodb;
7. izdaja dovoljenj za združitev oziroma delitev;
8. izdaja dovoljenj za ustanovitev podružnice v tujini;
9. izdaja dovoljenj za preseganje omejitev dovoljenih naložb v pokojninski družbi;
10. izdaja dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
11. izdaja soglasij k metodi in spremembam metode porazdelitve prihodkov in odhodkov med zavarovalnima skupinama premoženjskih in življenjskih zavarovanj;
12. izdaja soglasij k statutu in pravilniku o volitvah v skupščino zastopnikov vzajemne zavarovalnice;
13. izdaja soglasij k zavarovalnim statističnim standardom;
14. nadzor zavarovalnic, pokojninskih družb, zavarovalnih zastopnikov, zavarovalnih posrednikov, zastopnikov dopolnilnih zavarovanj, Jedrskega poola, Škodnega sklada in Odškodninskega urada pri Slovenskem zavarovalnem združenju ter izrekanje nadzornih ukrepov za odpravo ugotovljenih kršitev in nepravilnosti;
15. priprava podzakonskih predpisov na podlagi zavarovalne in pokojninske zakonodaje;
16. vodenje obveznih registrov subjektov nadzora;
17. vodenje postopkov o prekrških za kršitve ZZavar-1;
18. sodelovanje z drugimi nadzornimi organi.

Od vključitve Slovenije v Evropsko unijo (EU) dne 1. maja 2004 lahko zavarovalnice in zavarovalni zastopniki ali posredniki iz Evropskega gospodarskega območja (angl. European Economic Area – EEA) neposredno opravljajo zavarovalne posle v Republiki Sloveniji. Prav tako lahko slovenske zavarovalnice, zavarovalni zastopniki in zavarovalni posredniki te storitve opravljajo na trgih držav članic. S tem dejstvom so se pristojnosti Agencije razširile čez meje ozemlja Republike Slovenije, saj Agencija v določenem delu nadzira poslovanje slovenskih zavarovalnic pri njihovem delovanju na tujih trgih in vodi evidenco vseh ponudnikov zavarovalnih storitev na trgu Republike Slovenije.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

Direktor Agencije je dne 27. 6. 2019 na podlagi spremembe Poslovnika Agencije z dne 10. 6. 2019, ki ga je sprejel strokovni svet Agencije, sprejel novi Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. V skladu z omenjenim pravilnikom je bila notranja organizacija Agencije v letu 2020 razdeljena v pet sektorjev: Sektor za analize in mednarodne zadeve, Sektor za nadzor, Sektor za dovoljenja, Sektor za pravne zadeve in regulativo ter Sektor za splošne zadeve. Glavni namen nove organizacijske strukture je bil predvsem učinkovit nadzor, ki temelji na tveganjih, optimalen in učinkovit pretok informacij, medsektorsko sodelovanje ter enakomerna obremenjenost vseh zaposlenih.

Slika 1:
Notranjeorganizacijska sestava Agencije v letu 2020

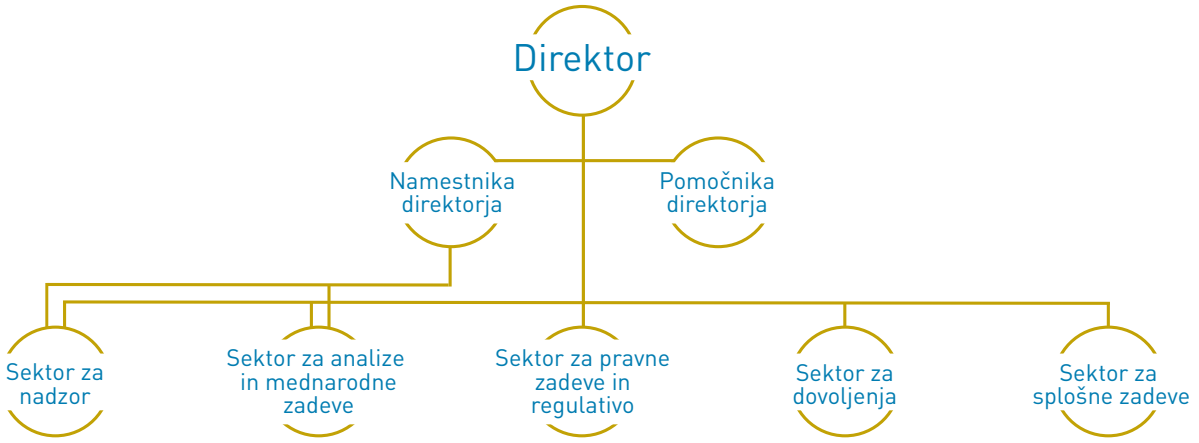

Vir: Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest z dne 27. 6. 2019

Pristojnosti sektorjev v letu 2020 in do priprave tega poročila so opisane v nadaljevanju.

Sektor za analize in mednarodne zadeve pripravlja tržne analize z identifikacijo sistemskih tveganj, izvaja funkcije makrobonitetnega nadzora na podlagi zakona, ki ureja makrobonitetni nadzor, pripravlja analize za potrebe poročila o stanju na področju zavarovalništva ter druga interna in eksterna poročila ter informacije o zavarovalniškem trgu, izdeluje interne analitike Agencije, analizira vsa kvantitativna poročila in obvestila, ki so jih na podlagi veljavne zakonodaje subjekti nadzora dolžni posredovati Agenciji, opravlja nadzor nad poročanjem in obveščanjem zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb ter predlaga ukrepe v zvezi s svojimi ugotovitvami, opravlja naloge v zvezi s Solventnostjo II, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov, sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev in drugimi domačimi nadzornimi organi, oblikuje politike nadzora, oblikuje in skrbi za vsebino spletne strani s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z evropskim organom EIOPA (angl. European Insurance and Occupational Pensions Authority), z mednarodnim združenjem IAIS (angl. International Association of Insurance Supervisors), z organi in institucijami EU in EEA ter drugimi mednarodnimi nadzornimi organi in njihovimi združenji in z drugimi mednarodnimi institucijami, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, opravlja druge naloge s področja dela sektorja ter opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Sektor za nadzor opravlja nadzor nad poslovanjem subjektov, ki ga Agencija po zakonu opravlja s spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po zakonu dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah, opravlja preglede poslovanja subjektov nadzora ter dela in naloge, povezane s tem, pri čemer sodeluje z drugimi sektorji in vključuje v preglede delavce iz drugih sektorjev, opravlja nadzor zavarovalniških skupin in finančnih konglomeratov, opravlja dela in naloge, povezane s koordinacijo in sodelovanjem z nadzornimi organi držav članic in tretjih držav ter z drugimi organi, pristojnimi za nadzor nad članicami zavarovalniških skupin oziroma finančnih konglomeratov, opravlja organizacijo in vodenje nadzornih kolegijev, sodeluje na nadzornih kolegijih, ki jih organizirajo drugi nadzorni organi, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi kršitev, ki so bile ugotovljene pri opravljanju pregledov poslovanja subjektov nadzora, vodi evidence s področja dela sektorja, med drugim tudi evidenco izdanih zapisnikov pregledov poslovanja subjektov nadzora, evidenco izrečenih ukrepov nadzora na podlagi opravljenih pregledov poslovanja subjektov nadzora in evidenco odpravljenih kršitev, vodi celotno dokumentacijo, prejeto pri pregledih poslovanja, izvaja pregled izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije članov nadzornega sveta zavarovalnic, pozavarovalnic in pokojninskih družb, za katere zakon predpisuje pogoje za opravljanje funkcije, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, opravlja dela in naloge, povezane z

nadzorom nad delom podružnic zavarovalnic v Republiki Sloveniji ter nad delom zavarovalnic, ki opravljajo svoje storitve v Republiki Sloveniji neposredno, ter sodeluje s pristojnimi nadzornimi organi držav članic in tretjih držav, opravlja analizo poslovanja subjektov nadzora s pripravo ocene tveganj posameznega subjekta nadzora, opravlja nadzor nad ravnanjem zavarovalnic pri ponujanju in trženju zavarovalnih produktov ne glede na prodajno pot oziroma na komunikacijski kanal ter nad obvladovanjem prodajnih poti, opravlja nadzor nad splošnimi zavarovalnimi pogoji in nad obveščanjem zavarovalcev, opravlja nadzor nad vzpostavitvijo in ustreznostjo internih postopkov za reševanje pritožb pri subjektih nadzora, opravlja nadzor nad zavarovalnimi zastopniki in posredniki, družbami, ki opravljajo storitve zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, identificira slabe prakse na zavarovalnem trgu, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja, opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Sektor za dovoljenja pripravlja predloge odločitev o zahtevah za izdajo dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim vložnikom izdaja Agencija, pripravlja predloge odločitev o prenehanju in odvzemu dovoljenj, ki jih na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov zavarovalnicam, pozavarovalnicam, pokojninskim družbam, subjektom, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, in drugim subjektom nadzora izdaja Agencija, vodi registre izdanih dovoljenj ter vse spremembe in izbrise iz registrov, ki jih določa ZZavar-1, in druge evidence izdanih dovoljenj, odvzetih dovoljenj, soglasij, mnenj in odobritev, opravlja naloge s področja čezmejnih poslov, ki obsegajo notificiranje nadzornikov drugih držav članic za subjekte nadzora rezidente Republike Slovenije in za rezidente drugih držav članic, ažurno objavlja ustrezne registre na spletni strani Agencije, opravlja nadzor nad poročanjem subjektov nadzora, ki opravljajo dejavnost oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, predlaga in pripravlja ukrepe zoper subjekte nadzora na podlagi ugotovljenih kršitev predpisov, pripravlja vsebinska stališča Agencije v sodnih in drugih postopkih, ki sledijo nadzornim ukrepom, ki so jih pripravili, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, predlaga uvedbo prekrškovnih postopkov s področja dela sektorja, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, izvaja nadzor nad izobraževanjem zavarovalnih zastopnikov in posrednikov, vodi evidence s področja dela sektorja, vodi spise in popise upravnih postopkov, ki jih vsebinsko vodi, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja in opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Sektor za pravne zadeve in regulativo vodi upravne postopke Agencije, pri čemer je zlasti odgovoren za pravilno uporabo materialnega prava in za pravilno procesno vodenje postopka, sektor, ki je predlagatelj postopka, pa skrbi za podajanje vsebine, ugotovitev dejstev in pripravo dokazov, pri čemer mu Sektor za pravne zadeve in regulativo zagotavlja potrebno pravno in vsebinsko podporo, odgovoren je za pripravo predlogov sprememb zakonov oziroma druge zakonodaje in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja pravni pregled predlogov internih predpisov Agencije, opravlja pravni pregled pri javnih razpisih/naročilih, opravlja pravni pregled pri ostalih postopkih Agencije, opravlja naloge v zvezi z javnimi objavami ukrepov nadzora na podlagi določil ZZavar-1, vodi prekrškovne postopke v okviru pristojnosti Agencije, obravnava prejete pritožbe zoper ravnanja subjektov nadzora, v okviru pristojnosti Agencije opravlja naloge na področju preprečevanja pranja denarja, izdeluje pravna mnenja in zagotavlja podporo pri razlagi predpisov, pripravlja vloge Agencije v sodnih in drugih postopkih, opravlja pravna dela in naloge v zvezi z izvajanjem nalog in pristojnosti Agencije ter v zvezi s poslovanjem Agencije kot pravne osebe, v okviru področja dela sektorja sodeluje z nadzornimi institucijami v okviru EIOPE in nadzornimi institucijami v drugih državah, predvsem v okviru mednarodnega združenja IAIS, z organi in institucijami EU in EEA ter z drugimi mednarodnimi institucijami, sodeluje pri pripravi predlogov sprememb zakonov in pripravlja predloge podzakonskih predpisov s področja dela Agencije, opravlja naloge ozaveščanja na po-

dročju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja, opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Sektor za splošne zadeve zagotavlja strokovno in administrativno podporo direktorju Agencije, opravlja naloge glavne pisarne in vložišča Agencije, pripravlja interne akte Agencije, opravlja naloge, ki se nanašajo na vzpostavitev, nadgradnjo in vzdrževanje celotnega informacijskega sistema ter informacijskega varnostnega sistema Agencije, skrbi za vzdrževanje in posodobitve spletne strani Agencije, opravlja druga dela in naloge, povezane z uporabo informacijske tehnologije, opravlja naloge s področja računovodskega in finančnega poslovanja Agencije, skrbi za nabavo osnovnih sredstev ter za nabavo in dodeljevanje pisarniškega materiala, opravlja naloge z delovnopravnega področja, opravlja naloge s področja javnega naročanja, koordinira udeležbo delavcev Agencije na izobraževanjih in v delovnih skupinah v Sloveniji in tujini, Sektorju za pravne zadeve in regulativo zagotavlja pomoč pri pripravi predlogov sprememb zakonov in predlogov podzakonskih predpisov s področja dela sektorja, opravlja naloge ozaveščanja na področju finančnega opismenjevanja in varstva potrošnikov s področja dela sektorja, vodi evidence s področja dela sektorja, skrbi za vsebino spletne strani Agencije s področja dela sektorja, opravlja druge naloge s področja dela sektorja, opravlja druge naloge, ki jih odredi direktor Agencije.

Na dan 31. 12. 2020 je bilo v Agenciji zaposlenih 46 delavcev, od tega 17 z magistrskim nazivom (13 s področja ekonomije, dva s področja prava, eden s področja ekonomske informatike ter eden s področja uprave), štirje z magistrskim nazivom stroke, 17 z univerzitetno izobrazbo, sedem z visokošolsko izobrazbo in eden s srednješolsko izobrazbo.

Preglednica 1:
Podatki o zaposlenih v Agenciji po stopnji strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2020 in 31. 12. 2020

Stopnja strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2020	31. 12. 2020
V. – srednja	1	1
VII. – visoka	7	7
VII. – univerzitetna	14	17
VII. – magisterij stroke	4	4
VIII. – magisterij znanosti	16	17
Skupaj	**42**	**46**

Vir: podatki Agencije

Preglednica 2:
Podatki o zaposlenih v Agenciji po nazivu strokovne izobrazbe na dan 1. 1. 2020 in 31. 12. 2020

Naziv strokovne izobrazbe	Št. zaposlenih	
	1. 1. 2020	31. 12. 2020
Ekonomski tehnik	1	1
Diplomirani germanist	1	1
Diplomirani upravni organizator	3	3
Diplomirani ekonomist	3	3
Univerzitetni diplomirani ekonomist	6	8
Univerzitetni diplomirani matematik	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir matematike	1	1
Univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	1	1
Univerzitetni diplomirani pravnik	4	4
Univerzitetni diplomirani sociolog	1	1
Univerzitetni diplomirani organizator dela – informatik	0	1
Magister stroke	4	4
Magister znanosti	16	17
Skupaj	**42**	**46**

Vir: podatki Agencije

2.2. Financiranje Agencije

Osnova za financiranje Agencije so takse in nadomestila, ki jih določa Tarifa o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 52/16 in 75/19; v nadaljevanju: Tarifa). Tarifo sprejme strokovni svet Agencije, veljati pa začne, ko Agencija pridobi soglasje Vlade Republike Slovenije in objavi Tarifo v Uradnem listu RS.

V letu 2019 je bila sprejeta Sprememba Tarife o taksah in nadomestilih (Uradni list RS, št. 75/19), ki je vplivala na višino prihodkov Agencije v letu 2020. Sprememba je posledica predvsem večjega obsega nalog, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja. V skladu s tarifno številko 54 Tarife bo torej v letu 2021 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2. Za Slovensko zavarovalno združenje bo letno nadomestilo znašalo 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno-tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Na podlagi Tarife je Agencija v letu 2020 zbrala 3.414.254 EUR sredstev od letnih nadomestil ter 189.852 EUR od taks in pavšalnih nadomestil. Navedeni prihodki obsegajo 100 % celotnih prihodkov Agencije, manjši znesek pa so finančni prihodki in drugi prihodki Agencije.

Nadzor nad zakonitostjo, namembnostjo ter gospodarno in učinkovito rabo sredstev Agencije opravlja Računsko sodišče Republike Slovenije.

3. POROČILO O IZDANIH DOVOLJENJIH ZA OPRAVLJANJE ZAVAROVALNIH POSLOV IN DRUGIH DOVOLJENJIH, KI JIH IZDAJA AGENCIJA

V letu 2020 je Agencija na podlagi določb ZZavar-1 in ZPIZ-2 odločala o raznovrstnih vprašanjih s področja delovanja subjektov nadzora.

Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letu 2020 so opisane v nadaljevanju, njihovo število v primerjavi z letom 2019 pa je prikazano v preglednici 3.

Oseba, ki namerava neposredno ali posredno pridobiti delnice zavarovalnice ali pokojninske družbe, na podlagi katerih bi dosegla ali presegla kvalificirani delež, mora pred pridobitvijo takega deleža na podlagi 31. člena ZZavar-1 oziroma 332. člena ZPIZ-2 pridobiti dovoljenje Agencije. Agencija je v letu 2020 izdala eno dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici, in sicer je bilo to dovoljenje izdano za pridobitev neposrednega deleža, na podlagi katerega je družba postala nadrejena družba zavarovalnici.

Prav tako je Agencija izdala dve ugotovitveni odločbi o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža po petem odstavku 39. člena ZZavar-1 in en sklep o zavrženju zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža po četrtem odstavku 479. člena ZZavar-1.

Na podlagi četrtega odstavka 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala štiri dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Skladno s šestim odstavkom 59. člena ZZavar-1 je Agencija izdala pet ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici.

Agencija je na podlagi prvega odstavka 125. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za združitev s pripojitvijo družbe.

Agencija je na podlagi 518. člena ZZavar-1 v letu 2020 izdala eno dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb.

Poleg tega je Agencija na podlagi 124. člena ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti življenjsko zavarovanje.

Agencija je na podlagi druge alineje prvega odstavka 28. člena ZZavar-1 izdala soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov.

Na podlagi četrtega odstavka 374. člena ZZavar-1 je Agencija izdala eno dovoljenje za pripravo skupnega ORSA dokumenta na ravni zavarovalne skupine.

Agencija je v skladu s 640. členom ZZavar-1 izdala eno dovoljenje za uporabo prehodnega odbitka pri zavarovalno-tehničnih rezervacijah.

Na podlagi tretjega odstavka 249. člena ZZavar-1 je Agencija izdala eno odobritev realnega sanacijskega načrta za vzpostavitev skladnosti primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala.

Agencija je izdala eno dovoljenje iz prvega odstavka 184. člena ZZavar-1 za uporabo prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene iz 179. člena ZZavar-1.

Agencija je v letu 2020 izdala skupno 524 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo 121 dovoljenj izdanih zavarovalnozastopniškim in zavarovalnoposredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja ter družbam, ki opravljajo posle sklepanja zavarovanj, ki so v neposredni povezavi z glavno dejavnostjo, ki jo opravljajo (zastopnikom dopolnilnih zavarovanj). 403 dovoljenja pa so bila izdana fizičnim osebam za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja na podlagi četrtega odstavka 570. člena ZZavar-1 preneha veljati, če zavarovalnozastopniška oziroma zavarovalnoposredniška družba ne začne poslovati v šestih mesecih od izdaje dovoljenja, če preneha opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja za več kot eno leto, z začetkom stečajnega postopka oziroma prisilne likvidacije, z izbrisom zavarovalnozastopniške ali zavarovalnoposredniške družbe iz sodnega ali drugega ustreznega registra ali s prejetjem izjave zavarovalnozastopniške ali zavarovalnoposredniške družbe, da je prenehala opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja ali posredovanja, in dokazila o vpisu spremembe dejavnosti v sodni ali drug ustrezen register ali o sprejetju sklepa pristojnega organa, kadar tak vpis ni predviden. Agencija v tem primeru izda ugotovitveno odločbo o prenehanju dovoljenja. V letu 2020 je Agencija na podlagi ugotovitev izdala 84 tovrstnih ugotovitvenih odločb.

S spremembo ZZavar-1B je bilo dodano določilo, ki ureja prenehanje veljavnosti dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja na podlagi izjave zavarovalnega zastopnika ali zavarovalnega posrednika. Po prejemu izjave o prenehanju opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja ali poslov zavarovalnega posredovanja Agencija izda odločbo, s katero ugotovi, da je dovoljenje prenehalo. Agencija je na tej podlagi izdala 11 ugotovitvenih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja.

Agencija je v letu 2020 zavrgla oziroma zavrnila pet zahtev za izdajo dovoljenja s področja opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, saj niso bile podane procesne predpostavke za odločanje o zahtevah ali zaradi neizpolnjevanja zakonskih pogojev.

Poleg navedenih upravnih postopkov Agencija skladno z zakonodajo obravnava tudi obvestila zavarovalnic o nameravanem začetku neposrednega opravljanja zavarovalnih poslov na območju druge oziroma drugih držav članic EU ter na podlagi zahtev, prejetih od nadzornih ustanov drugih držav članic EU, notificira opravljanje storitev zavarovalnicam in podružnicam teh zavarovalnic v drugih državah članicah EU, ki so za opravljanje zavarovalnih poslov registrirane v svojih državah in lahko na podlagi notifikacije neposredno opravljajo posle na območju Republike Slovenije. Agencija skladno s predpisi redno posodablja register oseb, ki opravljajo zavarovalno dejavnost na ozemlju Republike Slovenije. Register je javno dostopen na spletnih straneh Agencije.

Preglednica 3:
Izdana dovoljenja, soglasja in druge odločbe v letih 2019 in 2020

Vrsta dovoljenja	2019	2020
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	3	1
Sklep o zavrženju zahteve za izdajo dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	0	1
Ugotovitvena odločba o prenehanju veljavnosti dovoljenja za pridobitev kvalificiranega deleža	2	2
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici/pokojninski družbi	7	4
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave	4	5
Odločba o izdaji dovoljenja za združitev iz prvega odstavka 125. člena ZZavar-1	1	1
Dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb na podlagi 518. člena ZZavar-1	0	1
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov (ustanovitev)	1	0
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalni vrsti	1	1
Odločba o ugotovitvi obstoja finančnega konglomerata	1	0
Soglasje k pravilom upravljanja	2	0
Soglasje k metodi porazdelitve prihodkov in odhodkov	0	1
Dovoljenje za pripravo skupnega ORSA dokumenta na ravni zavarovalne skupine	0	1
Dovoljenje za uporabo prehodnega odbitka pri zavarovalno-tehničnih rezervacijah	0	1
Odločba o odobritvi realnega sanacijskega načrta za vzpostavitev skladnosti primernih lastnih virov sredstev in zahtevanega solventnostnega kapitala	0	1
Dovoljenje za uporabo prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere	0	1
Dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja/posredovanja (fizične osebe)	1657	403
Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja/posredovanja (pravne osebe)	135	121
Predhodno mnenje za izdajo dovoljenja za opravljanje posredovanja pri prodaji zavarovalnih polic	1	0
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	0	11
Ugotovitvena odločba o prenehanju dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	107	84
Zavrnitev oziroma zavrženje izdaje dovoljenja za opravljanje poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja	9	5
SKUPAJ	**1931**	**645**

Vir: podatki Agencije.

Iz preglednice 3 izhaja, da je Agencija v letu 2020 v primerjavi z letom 2019 izdala 1286 odločb manj. Razlog za manjše število odločb je predvsem povezan z dejstvom, da je bilo v letu 2019 večje število odločb sprejetih prav zaradi sprejetja ZZavar-1A, ki je v prehodnih in končnih določbah v 144. členu določil uskladitev bank, ki imajo dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja. Banke lahko od uveljavitve ZZavar-1A naprej opravljajo le dejavnost zavarovalnega zastopanja. Banke, ki so imele na podlagi prvega odstavka 144. člena dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja, so morale svoje poslovanje s spremenjenim 561. členom ZZavar-1 uskladiti v šestih mesecih od začetka veljavnosti zakona, tj. od dne 26. 2. 2019. Prav tako je ZZavar-1A določil, da so bančni uslužbenci, ki na dan uveljavitve ZZavar-1 pri banki opravljajo naloge zavarovalnega posrednika in imajo dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja, oproščeni plačila takse za odločanje o izdaji dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja pod pogoji, da so dovoljenje za zavarovalno posredovanje pridobili v času, ko so bili zaposleni pri tej ali drugi banki, da v šestih mesecih od začetka veljavnosti ZZavar-1 vložijo zahtevo za izdajo dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ter da so ob vložitvi zahteve zaposleni pri banki. Agencija je zato v letu 2019 v šestih mesecih od sprejetja ZZavar-1A izdala na tej podlagi 1095 dovoljenj za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, kar je občutno pripomoglo k celotnemu seštevku dovoljenj.

4. IZVAJANJE NADZORA IN IZREČENI NADZORNI UKREPI

Agencija opravlja nadzor zlasti s spremljanjem ter preverjanjem poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so ji dolžne poročati na podlagi ZZavar-1 in drugih zakonov, ter z opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora. Kadar Agencija pri opravljanju nadzora ugotovi kršitve ZZavar-1 oziroma drugih predpisov, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, subjektu nadzora z odredbo naloži, da kršitve oziroma nepravilnosti odpravi ali da odpravi ali opusti določena dejanja.

4.1. Izvajanje nadzora v času epidemije COVID-19

Agencija je med spomladanskim in jesenskim valom epidemije povečala frekvenco nadzornih aktivnosti, zlasti s povečanjem števila poročanj in komuniciranja s subjekti nadzora. Ob razglasitvi epidemije COVID-19 v sredini marca je Agencija za vse zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe uvedla tedenska poročanja, z njimi je želela spremljati kapitalsko ustreznost in likvidnost ter uspešnost prehoda zavarovalnic na brezstično poslovanje. V nadaljevanju je bilo nato v maju sprejeto, da se za tri mesece uvede redno mesečno poročanje. Ob drugem valu epidemije v novembru pa je Agencija ponovno preverjala potek poslovanja zavarovalnic.

V juniju je Agencija v sodelovanju z EIOPO začela podrobneje spremljati likvidnost zavarovalnic. Študija je potekala do oktobra in je pokrila obdobje od marca do septembra 2020.

EIOPA je v marcu zaradi razmer v povezavi z epidemijo COVID-19 izdala priporočila zavarovalnicam in pozavarovalnicam, da v času negotovih razmer skrbijo za ohranjanje finančne trdnosti in povečajo previdnost pri odločanju o izplačilu dividend oziroma pri izplačilu variabilnih prejemkov. Zaradi omenjenega je Agencija ob koncu marca in nato znova v avgustu pozvala vse zavarovalnice, pozavarovalnici in pokojninske družbe, da zaradi nepredvidljivih razmer in negotovosti v povezavi z epidemijo COVID-19 zadržijo izplačilo bilančnih dobičkov, kot tudi ne prevzemajo nepreklicnih zavez za izplačilo dividend ter se vzdržijo odkupov lastnih delnic, namenjenih nagrajevanju delničarjev. V avgustu je bilo mnenje Agencije, da se z omenjenimi ukrepi počaka vsaj do izdaje mnenj revizorjev k letnim poročilom. V tej fazi je Agencija menila, da so subjekti nadzora zaradi epidemije COVID-19 različno prizadeti, zato je bila dopuščena možnost izplačila dividend že v 2020, če bi subjekt nadzora najmanj en mesec pred nameravanim ukrepom Agenciji posredoval kvalitativno in kvantitativno utemeljitev odločitve, ki bi temeljila na predhodno izvedenih rezultatih testiranja izjemnih situacij.

4.2. Preverjanje poročil in obvestil

Agencija na podlagi zakona prejema redna in izredna poročila. Redna poročila se nanašajo na periodična poročanja o poslovanju subjektov nadzora. Subjekti nadzora v informacijski sistem Agencije predajajo različne vrste rednih poročil: poročila na osnovi evropske direktive Solventnost 2, kvalitativna poročila in druga poročila, predpisana z zakonodajo.

Izredna poročila se nanašajo na poročila, ki jih zahteva Agencija (kot izvajanje nadzornih ukrepov ali kot dodatno poročanje posameznega subjekta nadzora), in občasna poročila, ki so jih subjekti nadzora dolžni pošiljati Agenciji (na primer poročila o sklicu in sklepih skupščine ter o spremembah v organih upravljanja).

Pri poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. Če ugotovi kršitve in nepravilnosti pri poročanju, pozove subjekt nadzora, da naj jih odpravi, lahko pa take ugotovitve pripeljejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja.

4.3. Pregledi poslovanja subjektov nadzora

S pregledi poslovanja Agencija preverja, ali njeni nadzorovanci poslujejo tako, da je zagotovljena zaščita zavarovalcev, zavarovancev in drugih upravičencev iz zavarovalnih pogodb. Pregledi poslovanja so lahko

celoviti, usmerjeni na posamezna tvegana področja pri posameznem subjektu ali tematski. Poleg tega, da Agencija zagotavlja redne preglede poslovanja v okviru triletnega cikla, pri načrtovanju upošteva tudi informacije na podlagi spremljanja poročil in obvestil iz rednega poročanja, pobude drugih sektorjev v povezavi z izvajanjem nalog Agencije, informacije na podlagi ocen tveganj subjektov nadzora, pa tudi informacije iz javno razpoložljivih virov. Agencija pri izvajanju pregledov poslovanja po potrebi sodeluje z drugimi slovenskimi in tujimi nadzorniki. Pregledi poslovanja omogočajo predvsem preveritev poslovanja v praksi ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga na podlagi rednega poročanja.

Na podlagi ugotovitev strokovnih služb pri ugotovljenih nesmotrnostih, nedoslednostih in kršitvah pri poslovanju subjektov nadzora Agencija izdaja nadzorne ukrepe. Strokovne službe spremljajo odpravljanje nesmotrnosti, nedoslednosti in kršitev, kar obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev, pa tudi morebitne ponovne preglede poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev, ali so kršitve odpravljene.

V letu 2020 je Agencija načrtovala šest pregledov poslovanja v zavarovalnicah, pozavarovalnicah in pokojninskih družbah. Začetih je bilo šest načrtovanih pregledov. Na dan 31. 12. 2020 je imela Agencija pet odprtih pregledov poslovanja:

- dva pregleda poslovanja – Agencija je izdala zapisnika o pregledu poslovanja v januarju 2021,
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala opozorilo, subjekt nadzora mora kršitev odpraviti do 15. 3. 2021,
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala opozorilo, subjekt nadzora mora kršitev odpraviti do 18. 3. 2021,
- en pregled poslovanja – Agencija je izdala odredbo in opozorilo, subjekt nadzora mora kršitve odpraviti do 31. 12. 2021.

Na področju nadzora ravnanja tržnih udeležencev je Agencija v letu 2020 izvajala dejavnosti, vezane na vpeljavo učinkovitega nadzora tržnih udeležencev.

Agencija poleg tega opravljala tudi redne naloge nadzora ravnanja tržnih udeležencev, ki vključujejo analize trga in ravnanja tržnih udeležencev ter vodenje postopkov pri ugotovljenih kršitvah. V tem kontekstu je Agencija v letu 2020 izvajala preglede poslovanja zastopniških in posredniških družb, zastopnikov dopolnilnih zavarovanj, bank ter zavarovalnih zastopnikov in posrednikov na področjih, na katerih Agencija ugotavlja kršitve veljavne zakonodaje.

V letu 2020 je bilo z izdajo zahteve za pregled poslovanja začetih pet pregledov poslovanja zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb, en pregled poslovanja banke in en pregled druge pravne osebe, ki lahko opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja. V letu 2020 so bili z izdajo zapisnika o pregledu poslovanja zaključeni štirje pregledi poslovanja zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb ter en pregled druge pravne osebe, ki lahko opravlja dejavnost zavarovalnega zastopanja.

Po stanju na dan 31. 12. 2020 je imela Agencija iz naslova pregledovanja zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb, bank ali drugih pravnih oseb, ki lahko opravljajo dejavnost zavarovalnega zastopanja, odprte tri preglede poslovanja.

4.4. Izrekanje nadzornih ukrepov

Agencija je v letu 2020 izrekala nadzorne ukrepe na podlagi ugotovitev pregledov poslovanja, na podlagi izsledkov iz rednih in izrednih poročil ter na podlagi javno dostopnih informacij. Na podlagi 434. člena ZZavar-1 je Agencija izrekala nadzorne ukrepe po uradni dolžnosti.

Z ZZavar-1 sta bila na novo uvedena dva nadzorna ukrepa: priporočilo in opozorilo. Agencija izda priporočilo upravi zavarovalnice za izboljšanje poslovanja zavarovalnice, če pri pregledu poslovanja ugotovi nesmotrnosti ali nedoslednosti pri poslovanju zavarovalnice, ki nimajo značilnosti kršitve predpisov. Agencija namesto odredbe o odpravi kršitev izda opozorilo, v katerem zavarovalnico opozori, če pri pregledu poslovanja ugotovi kršitve predpisov, vendar te kršitve po svojih značilnostih in obsegu nimajo pomembnih učinkov. Agencija je v letu 2020 izdala skupno 16 opozoril in priporočil, devet priporočil, ki so se nanašala na izboljšanje poslovanja zavarovalnic na podlagi pregledov poslovanja, in sedem opozoril, ki so se nanašala predvsem na odpravo kršitev, ki jih je Agencija ugotovila na podlagi pregledov poslovanja.

Agencija je v letu 2020 prenehala izdajati obvestila pred izdajo odredbe o odpravi kršitev.

Agencija je subjektom nadzora v letu 2020 izdala šest odredb o odpravi kršitev. Kršitve so se nanašale na določila ZZavar-1 glede neustreznega sistema poročanja za izpolnjevanje zahtev glede predložitve podatkov, potrebnih za nadzor, na vodenje registra zavarovalnozastopniških družb, kršitve v povezavi z ustreznostjo pisnih obvestil zavarovalcem, manjkajoča pisna soglasja zavarovalcev glede prejema dokumentacije prek elektronske pošte ter kršitve glede objave informacij glede notranjih postopkov reševanja pritožb.

Agencija je izdala pet odločb ugovoru zoper odredbo. Dvema ugovoroma je Agencija delno ugodila, trem pa v celoti.

Agencija je v letu 2020 izdala pet ugotovitvenih odločb o odpravi kršitev.

Prav tako je izdala eno odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja zavarovalnozastopniški družbi zaradi utemeljenega suma podajanja neresničnih podatkov, informacij ali poročil, ki niso izkazovala dejanskega stanja, hujših kršitev 545. člena ZZavar-1 ter hujših kršitev dobrih poslovnih običajev. Agencija je na podlagi izjave subjekta nadzora v začetku tega leta izdala odločbo o odvzemu dovoljenja.

Agencija je izdala tudi eno odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja zaradi hujših kršitev dobrih poslovnih običajev pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja iz 9. točke osmega odstavka 561. člena ZZavar-1. Agencija je v letu 2020 dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja tudi odvzela.

Agencija je izdala tudi eno odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja zavarovalnoposredniški družbi zaradi ponavljajočih se kršitev prvega odstavka 561. člena ZZavar-1, s tem ko je posle zavarovalnega posredovanja opravljala fizična oseba, ki ni pridobila dovoljenja Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja je bilo v letu 2020 tudi pogojno odvzeto.

V letu 2020 je Agencija izdala tudi dve odločbi o začetku postopka za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja. Eno dovoljenje je Agencija v letu 2021 odvzela, en postopek odvzema pa ustavila s sklepom.

Na področju prekrškovnega prava je Agencija v letu 2020 izdala 29 obvestil kršilcem, da se izjavijo o dejstvih in okoliščinah. Agencija je na podlagi izjav kršilcev leta 2020 izdala 22 pisnih opozoril, štiri sklepe o ustavitvi postopka, ki so zajeti v preglednici 4, ter dve globi. Prekrškovni postopki so se nanašali predvsem na kršitve določil posredovanja kopij polic zavarovanja odgovornosti ter kršitve določil poročanja o strukturi in obsegu posredniških poslov.

Zbirni pregled stanja v primerjavi s predhodnim letom povzemamo v preglednici 4.

Preglednica 4:
Podatki o izrekih nadzornih ukrepov v letih 2019 in 2020

VRSTA UKREPA	2019	2020
Priporočilo, opozorilo	11	16
Obvestilo pred izdajo odredbe	6	0
Odredba o odpravi kršitev	2	6
Odredba o odsvojitvi delnic	2	0
Odredba o dopolnitvi poročila	3	0
Odločba o ugovoru proti odredbi	2	2
Odločba o začetku postopka za odvzem dovoljenja	3	4
Odločba o pogojnem odvzemu dovoljenja	0	1
Odločba o odvzemu dovoljenja	2	1
Odločba o ustavitvi postopka za odvzem dovoljenja	1	0
Ugotovitvena odločba o odpravi kršitev	4	5
Sklep o ustavitvi postopka	6	6
SKUPAJ	**42**	**41**

Vir: podatki Agencije.

Iz preglednice 4 izhaja, da je Agencija v letu 2020 izdala 41 nadzornih ukrepov. Agencija v letu 2020 ni več izdajala obvestil pred izdajo nadzornih ukrepov.

Preglednica 5:
Podatki o izrekih nadzornih obvestil v letih 2019 in 2020

VRSTA OBVESTILA	2019	2020
Obvestila	40	29
Pisno opozorilo	39	22
Pisni opomin	1	0
Globa	0	2
SKUPAJ	80	53

Vir: podatki Agencije.

Iz preglednice 5 izhaja, da je Agencija v letu 2020 izdala manj obvestil kršilcem kot tudi pisnih opozoril v primerjavi z letom 2019.

5. SODNI POSTOPKI

5.1. Sodni postopki pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije

Na dan 1. 1. 2020 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v enem postopku.

Avgusta 2019 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije v delu, da bo Agencija na svoji spletni strani objavila nadzorni ukrep. Sodni postopek še ni končan.

Julija 2020 je Agencija prejela tožbo pokojninske družbe zoper odločbo, s katero je Agencija zavrnila ugovor zoper odredbo o odpravi kršitev, ker je za sredstva, vplačana pred uskladitvijo po pokojninskem načrtu kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, spremenila faktorje za odmero pokojninske rente prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Sodni postopek je v obravnavi.

Oktobra 2020 je bila vložena tožba zoper odločbo Agencije, s katero je ta zavrnila izdajo dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, ker oseba ni izpolnjevala enega izmed šestih pogojev za izdajo dovoljenja, tj. izkušnje s področja zavarovalnih poslov. Odločitev sodišča še ni sprejeta.

Na dan 31. 12. 2020 je bila Agencija pri Upravnem sodišču Republike Slovenije stranka v treh postopkih.

5.2. Sodni postopki pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije

Marca in maja 2019 je Agencija prejela reviziji zoper sodbi Upravnega sodišča Republike Slovenije, s katerima je Upravno sodišče Republike Slovenije potrdilo odločbi Agencije, s katerima je Agencija zavrnila izdajo dovoljenja za kvalificirani delež v pozavarovalnici. Obe reviziji sta bili maja 2020 zavrnjeni.

Agencija je decembra 2019 od Vrhovnega sodišča Republike Slovenije prejela sklepa, da se dopustita reviziji zoper sodbi Upravnega sodišča Republike Slovenije v povezavi z izdajo ugotovitvene odločbe, da je bilo družbi izdano dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v pozavarovalnici. Ena revizija je bila oktobra 2019 zavrnjena in druga je bila maja 2020 tudi zavrnjena.

Tako Agencija na dan 31. 12. 2020 ni bila stranka v nobenem postopku pred Vrhovnim sodiščem Republike Slovenije.

6. DELO AGENCIJE NA PODROČJU TRANSPOZICIJE EVROPSKE ZAKONODAJE

6.1. Delo na zakonodajnem področju

Na zakonodajnem področju je bila Agencija že v letu 2020 močno vpeta v proces priprave Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 102/20; v nadaljevanju: ZZavar-1B), skupaj z Ministrstvom za finance in Slovenskim zavarovalnim združenjem.

Julija 2020 je bil v Državnem zboru Republike Slovenije sprejet ZZavar-1B, ki je implementiral določbe Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES, Direktive 2014/65/EU in Direktive (EU) 2015/849 (v nadaljevanju: Direktiva 2019/2177). Rok za prenos določb Direktive 2019/2177 je bil do dne 30. 6. 2020.

Z ZZavar-1B se je v pravni red Republike Slovenije prenesla Direktiva 2019/2177, ki je spremenila Direktivo 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (v nadaljevanju: direktiva Solventnost II) na področju obveščanja Evropskega organa za zavarovanja in poklicne pokojnine (v nadaljevanju: EIOPA) s strani nadzornih organov matične države članice o izdanem dovoljenju zavarovalnici za uporabo notranjega modela pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala in glede možnosti zagotavljanja tehnične pomoči s strani EIOPE pri odločanju o vlogi zavarovalnice za uporabo notranjega modela za izračun zahtevanega solventnostnega kapitala.

Direktiva 2019/2177 je spremenila direktivo Solventnost II tudi na področju izračuna zavarovalno-tehničnih rezervacij za namene izračuna kapitalskih zahtev z vidika upoštevanja državne komponente pri izračunu zavarovalno-tehničnih rezervacij.

Direktiva 2019/2177 je spremenila direktivo Solventnost II tudi v smislu okrepljene izmenjave informacij in sodelovanja med nadzornimi organi držav članic in EIOPO. Tako predpisuje zahteve glede medsebojnega uradnega obveščanja v primeru pomembnih čezmejnih dejavnosti ali v kriznih razmerah ter možnost in pogoje za vzpostavitev platform za sodelovanje nadzornih organov držav članic in EIOPE.

Z uveljavitvijo novele ZZavar-1B so se v ZZavar-1 črtale določbe, ki urejajo poslovanje in bonitetne zahteve za pokojninske družbe, ker s sprejetjem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2G) ta zakon ureja tudi poslovanje in bonitetne zahteve za pokojninske družbe, ki izvajajo prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

Poglavitne rešitve ZZavar-1B so:

- obveščanje EIOPE s strani nadzornih organov matične države članice o podelitvi dovoljenja zavarovalnici za uporabo notranjega modela pri izračunu zahtevanega solventnostnega kapitala;
- možnost zagotavljanja tehnične pomoči EIOPE nadzornemu organu matične države članice pri odločanju o dovoljenju zavarovalnici za uporabo notranjega modela;
- sprememba praga za razmik države s popravkom za tveganje s 100 na 85 baznih točk pri možnosti uporabe prilagoditve za nestanovitnost krivulje netvegane obrestne mere, ki se uporablja pri izračunu najboljše ocene, in sicer za državno komponento;
- krepitev usklajene uporabe prava EU, predvsem na zgodnji stopnji. V ta namen predpisuje okrepljeno izmenjavo informacij in sodelovanje med nadzornimi organi in EIOPO. Predpisuje zahteve glede uradnega obveščanja v primeru pomembnih čezmejnih dejavnosti zavarovanja ali kriznih razmer ter možnost in pogoje za vzpostavitev platform za sodelovanje, kadar je predvidena čezmejna dejavnost zavarovanja pomembna za trg države članice gostiteljice.

ZZavar-1B vsebuje tudi rešitev, ki je vsebovana v Dvostranskem sporazumu med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike o bonitetnih ukrepih v zvezi z zavarovanjem in pozavarovanjem, in sicer dvostranski sporazum določa bonitetne pogoje, ki se uporabljajo za odpravo zahtev glede lokalne prisotnosti in zavarovanja za pozavarovatelje, ki jih ureja in nadzoruje druga pogodbenica.

ZZavar-1B vsebuje tudi uskladitev določb z novelo ZPIZ-2G: zaradi ureditve pokojninskih družb v ZPIZ-2 se v ZZavar-1 črtajo 580. do 605., 609. člen ter peti in šesti odstavek 618. člena, 606. člen pa se spremeni.

6.2. Delo na področju nadzora, ki temelji na tveganjih

Agencija je že od sprejetja ZZavar-1 začela vpeljevati načela nadzora, ki temeljijo na tveganjih. To je oblika nadzora, ki je usmerjena k tveganjem in v prihodnost, Agencija je tovrstni nadzor nadaljevala tudi v letu 2020. Agencija je na podlagi poročanja zavarovalnic v letu 2020 izvajala sklope nadzornih dejavnosti, ki so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Agencija redno izvaja nadzorne postopke, s katerimi zagotavlja pregled kvantitativnih in kvalitativnih podatkov ter informacij, ki so jih zavarovalnice pripravile skladno z zahtevami Solventnosti II. Prejete podatke na podlagi poročanj v letu 2020 in prejetih informacij je Agencija pregledala z vidika pravilnosti in popolnosti glede na zahteve Solventnosti II. Zavarovalnice, pri katerih je ugotovila nepravilnosti, nejasnosti ali pomanjkljivosti, je Agencija o tem pisno obvestila, jih pozvala k njihovi odpravi in ponovnemu poročanju popravljenih podatkov oziroma informacij.

Poleg navedenih dejavnosti je Agencija na podlagi interno opredeljene metodologije za oceno tveganj subjektov nadzora v letu 2020 opravljala nadzor, ki temelji na tveganjih. Pri tem je identificirala najpomembnejša tveganja posameznih subjektov nadzora. Hkrati so ti postopki oblikovani na način, ki zagotavlja, da bo Agencija nadzorne postopke izvajala objektivno, sledljivo in transparentno, upoštevaje velikost, obseg in naravo poslov ter profil tveganj posameznega subjekta nadzora. Skupina strokovnjakov v okviru ocene tveganj analizira poslovni model in prouči poglavitne segmente poslovanja posameznega subjekta. Tako so v presojo vključena tudi vsa opredeljena področja pregleda iz drugega odstavka 36. člena direktive Solventnost II. Agencija je v okviru tega dela nadzora izdelala kompozitno oceno tveganj in trend tveganja, ki skupaj predstavljata v prihodnost usmerjeno regulativno oceno. Tako pridobljena regulativna ocena Agenciji omogoča prioritizacijo nadzorniških dejavnosti, obenem pa pomaga pri zgodnjem odkrivanju in odpravljanju potencialnih žarišč na ravni posameznega subjekta nadzora in na ravni zavarovalniškega sektorja.

Pridobljeni podatki so obenem osnova za identifikacijo tveganj za finančno stabilnost za potrebe dela Odbora za finančno stabilnost.

7. DELO AGENCIJE NA DRUGIH ZAKONODAJNIH PODROČJIH

7.1. Delo na področju priprave zakonov

Agencija je bila v letu 2020 na zaprosilo oziroma lastno pobudo vključena tudi v proces sprejemanja in spreminjanja drugih predpisov, ki se nanašajo na delo Agencije oziroma ki neposredno ali posredno vplivajo na delo Agencije ali na subjekte, ki jih Agencija nadzira. Pomembnejši izmed teh predpisov so:

1. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1B) in Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-1C);
2. Nacionalna ocena tveganja Slovenije za pranje denarja in financiranje terorizma;
3. Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Direktive 2009/103/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o zavarovanju civilne odgovornosti pri uporabi motornih vozil in o izvajanju obveznosti zavarovanja takšne odgovornosti – MID;
4. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnih taksah;
5. Novela Zakona o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij;
6. Odlok o začasni prepovedi prodaje blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji;
7. Predlog Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi javnopravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljive bolezni SARS-CoV-2 (COVID-19);
8. Uredba 2020/641 z dne 12. 5. 2020, ki jo je sprejela Evropska komisija. Uredba predpisuje tehnične

informacije za izračun ZTR in osnovnih lastnih sredstev za namen poročanja od dne 31. 3. 2020 do dne 29. 6. 2020 skladno z Direktivo 2009/138/ES;
9. Pravilnik o določitvi predpostavk o projekcijah pokojninskih prejemkov na podlagi zakonsko določene upokojitvene starosti ali upokojitvene starosti, ki jo določi član;
10. Predlog Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (ZVOPPKD);
11. Uredbe o prospektu, Direktive MiFID II, CRR uredbe in Uredbe o listinjenju in predlogu sprememb Uredbe o indeksih, ki se uporabljajo kot referenčne vrednosti;
12. Priprave Slovenije na proces izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije (brexit) – Zagotavljanje kontinuitete zavarovalnih pogodb, sklenjenih po angleškem pravu, po izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije;
13. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu;
14. Paketa za digitalne finance: predlog Uredbe za trge kripto sredstev, predlog Uredbe o pilotnem režimu za tržne infrastrukture na podlagi tehnologije porazdeljene knjige transakcij in predlog Uredbe za digitalno operativno odpornost finančnega sektorja (Uredba DORA);
15. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o reševanju in prisilnem prenehanju bank (ZRPPB-B);
16. Sodelovanje v postopku za sprejem dveh sistemskih zakonov Zakon o Javni agenciji Republike Slovenije za trg in potrošnike in Javni agenciji Republike Slovenije za finančne trge;
17. Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o pilotni ureditvi za tržne infrastrukture na podlagi tehnologije razpršene evidence;
18. Predlog Uredbe o spremembi Uredbe o omejevalnih ukrepih za boj proti terorizmu in izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 2580/2001;
19. Predlog Uredbe za trge kripto sredstev (MiCA);
20. Predlog DELEGIRANE UREDBE KOMISIJE (EU) .../... z dne 18. 12. 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni pokojninski produkt, s PRILOGO k DELEGIRANI UREDBI KOMISIJE (EU) .../... o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/1238 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za opredelitev zahtev glede dokumentov z informacijami, stroškov in provizij, vključenih v omejitev stroškov, ter tehnik za zmanjševanje tveganja za vseevropski osebni pokojninski produkt;
21. Predlog Uredbe o pilotni ureditvi za tržne infrastrukture na podlagi tehnologije razpršene evidence (predlog DLT uredbe);
22. Predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor in spremembi uredb (ES) št. 1060/2009, (EU) št. 648/2012, (EU) št. 600/2014 in (EU) št. 909/2014.

7.2. Delo na področju priprave podzakonskih predpisov

V letu 2020 je Agencija izdala en nov sklep na podlagi ZZavar-1 in en sklep o spremembi sklepa na podlagi ZZavar-1 ter štiri sklepe o spremembah oziroma spremembah in dopolnitvah na podlagi ZZavar-1 in ZPIZ-2, ki so navedeni v nadaljevanju:

1. SKLEP o spremembi in dopolnitvi Sklepa o kontnem okviru za zavarovalnice (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 1. točke prvega odstavka 254. člena ZZavar-1 ter druge alineje drugega odstavka 292. člena in prvega odstavka 338.b člena ZPIZ-2;
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 2. in 3. točke prvega odstavka 254. člena in četrtega odstavka 255. člena ZZavar-1 ter drugega odstavka 292. člena ZPIZ-2;
3. SKLEP o spremembi Sklepa o poročanju zavarovalno-statističnih podatkov (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 284. člena, četrtega odstavka 536. člena in petega odstavka 578. člena ZZavar-1 ter na podlagi 4. in 8. točke prvega odstavka 332.f člena v zvezi z drugim odstavkom 332.g člena ZPIZ-2;
4. SKLEP o spremembah Sklepa o poročanju zavarovalno-statističnih podatkov (Uradni list RS, št. 162/20), izdan na podlagi 284. člena, četrtega odstavka 536. člena in petega odstavka 578. člena ZZavar-1 ter na podlagi 4. in 8. točke prvega odstavka 332.f člena v zvezi z drugim odstavkom 332.g člena ZPIZ-2;
5. SKLEP o spremembi Sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov (Uradni list RS, št. 162/20), izdan na podlagi 2. točke tretjega odstavka 564. člena ZZavar-1;
6. SKLEP o ureditvi položaja zavarovalnic s sedežem v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske po zaključku prehodnega obdobja (Uradni list RS, št. 184/20), izdan na podlagi drugega odstavka 291. člena ZZavar-1 in ob upoštevanju Priporočil za zavarovalniški sektor v zvezi z izstopom Združe-

nega kraljestva iz Evropske unije, EIOPA-BoS-19/040, ki jih je dne 19. 2. 2019 izdal Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine.

Poleg tega je Agencija izdala osem sklepov na podlagi ZPIZ-2, od tega šest novih sklepov, en sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa in en sklep o spremembah sklepa, kot sledi:

1. SKLEP o podrobnejši vsebini pristopne izjave o vključitvi v individualno zavarovanje (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi šestega odstavka 240. člena ZPIZ-2;
2. SKLEP o spremembah in dopolnitvah Sklepa o izjavi o naložbeni politiki pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi osmega odstavka 285. člena ZPIZ-2;
3. SKLEP o spremembi Sklepa o poročanju upravljavca pokojninskega sklada, oblikovanega kot kritni sklad, o kapitalu, rezervacijah za nedoseganje zajamčene vrednosti sredstev in strukturi naložb iz naslova teh rezervacij (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi enajstega odstavka 313. člena ZPIZ-2;
4. SKLEP o podrobnejših pravilih za izračun minimalnega kapitala pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 4. točke 331.e člena in drugega odstavka 332.g člena v zvezi z 2. točko prvega odstavka 332.f člena ZPIZ-2;
5. SKLEP o poročilu nosilca aktuarske funkcije pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi drugega odstavka 333.d člena ZPIZ-2;
6. SKLEP o zavarovalno-tehničnih rezervacijah pokojninske družbe (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 5. točke 331.e člena, drugega odstavka 332.g člena ZPIZ-2;
7. SKLEP o premoženju kritnih skladov pokojninskih družb za dodatno invalidsko in dodatno družinsko pokojnino ter za izplačevanje pokojninskih rent in o poročanju o naložbah teh kritnih skladov ter naložbah pokojninskih družb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 6. točke prvega odstavka 331.e člena, 5. in 7. točke prvega odstavka 332.f člena ter drugega odstavka 332.g člena ZPIZ-2;
8. SKLEP o izračunu kapitala in kapitalski ustreznosti pokojninskih družb (Uradni list RS, št. 82/20), izdan na podlagi 1. do 3. točke 331.e člena in drugega odstavka 332.g člena ZPIZ-2.

8. POROČILO O SODELOVANJU AGENCIJE Z DOMAČIMI IN TUJIMI NADZORNIMI ORGANI

8.1. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi

Agencija pri svojem delu redno sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Slovenskim inštitutom za revizijo, Agencijo za javni nadzor nad revidiranjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Komisijo za preprečevanje korupcije.

Poleg sodelovanja z nadzornimi organi Agencija pri opravljanju svojega dela redno sodeluje tudi z ministrstvi, katerih delo pokriva tudi področje zavarovalništva, zlasti z Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter z Ministrstvom za zdravje.

Skladno s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju nadzornih organov (v nadaljevanju: Pravilnik) so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi viceguverner Banke Slovenije oziroma direktor Oddelka za bančni nadzor Banke Slovenije, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktor Agencije v letu 2020 pet srečanj. Skladno z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ. V letu 2020 je te naloge izvajala Agencija za trg vrednostnih papirjev, v letu 2021 pa jih bo prevzela Agencija za zavarovalni nadzor.

Skladno z določili ZMbNFS deluje Odbor za finančno stabilnost, ki je pristojen za oblikovanje makrobonitetne politike v Republiki Sloveniji. Cilj delovanja odbora je prispevati k zaščiti stabilnosti celotnega finančnega sistema, vključno z okrepitvijo njegove odpornosti in zmanjšanjem kopičenja sistemskih tveganj, s čimer se zagotavlja vzdržen prispevek finančnega sektorja h gospodarski rasti. Člani odbora so: guverner Banke Slovenije in viceguverner, pristojen za nadzor bančnega poslovanja, direktor Agencije za trg vrednostnih papirjev in njegov namestnik, direktor Agencije in njegov namestnik ter dva predstavnika Ministrstva za finance, ki pa nimata glasovalne pravice. Člani odbora so pri svojem odločanju neodvisni in niso zavezani k upoštevanju navodil svojih nadrejenih, državnih ali drugih organov. Za svoje delo je odbor odgovoren

izključno Državnemu zboru Republike Slovenije, ki mu poroča enkrat letno. Odbor po potrebi poroča tudi organom EU in Evropskemu odboru za sistemska tveganja. Guverner Banke Slovenije je predsednik odbora in predseduje sejam odbora. Odbor odloča na sejah, ki jih predsednik odbora navadno skliče štirikrat letno. Ob zaznanih potrebah se lahko skličejo dodatne seje odbora, tudi na pobudo drugih članov odbora. Odbor za finančno stabilnost se je v letu 2020 sestal na štirih sejah. Agencija na sejah odbora sodeluje s pripravo prikazov tveganj zavarovalniškega sektorja na krovni ravni, pa tudi z analizami posameznih tveganj. Odbor je v izogib posledicam, ki bi jih lahko imela epidemija COVID-19 na poslovanje finančnih družb, izdal Priporočilo OFS/2020/1, v katerem je nadzorne organe finančnih družb pozval k izdaji nadzornega ukrepa, usmerjenega v omejitev ali previdnost pri izplačilu dividend za leti 2019 in 2020, ter odkupu lastnih deležev v korist izplačila lastninskih pravic delničarjem oziroma jih je pozval k izdaji priporočila o omejitvi izplačila dobičkov, doseženih v letu 2019, nerazporejenih dobičkov in rezerv iz preteklih let. Odbor je prav tako priporočal nadzornim organom omejitev ali previdnost pri vseh drugih finančnih transakcijah v breme dobičkov nadzorovanih finančnih družb. Kakor že omenjeno v točki 4.2 o nadzornih ukrepih v času epidemije COVID-19, je Agencija v skladu s tem v letu 2020 izdala poziv in priporočilo vsem zavarovalnicam, pozavarovalnicama in pokojninskim družbam k začasnemu zadržanju izplačila dividend. V času negotovih razmer in nepredvidljive situacije glede širjenja epidemije COVID-19 so se določena tveganja še bolj povečala, nastala pa so tudi nova. Agencija je zato v izogib negativnemu vplivu, ki bi ga lahko imelo poslovanje zavarovalniškega sektorja na gospodarstvo, predlagala subjektom nadzora, da počakajo z izplačili dividend vsaj do izdelave revizij letnih poročil oziroma če bi se odločili za omenjeni korak, to storijo na način predhodnega poročanja z utemeljitvami svojih odločitev.

Agencija je bila v letu 2020 vključena v projekte Urada za preprečevanje pranja denarja, ki se nanašajo na zavarovalniški sektor. Poleg tega Agencija skladno s pooblastili, določenimi v ZPPDFT-1 in drugih zakonih, opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPPDFT in na njegovi podlagi sprejetih predpisov pri zavarovalnicah, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v skupini življenjskih zavarovanj, podružnicah zavarovalnic tretjih držav, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja, zavarovalnicah držav članic, ki ustanovijo podružnico v Republiki Sloveniji oziroma so pooblaščene za neposredno opravljanje poslov življenjskega zavarovanja v Republiki Sloveniji, pokojninskih družbah, upravljavcih vzajemnih pokojninskih skladov, upravljavcih premostitvenega sklada iz ZPZPŠ-1 ter pravnih in fizičnih osebah, ki opravljajo posle v povezavi z dejavnostjo zavarovalnega zastopanja pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju in zavarovalnega posredništva pri sklepanju pogodb o življenjskem zavarovanju.

Agencija sodeluje z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic Evropskega gospodarskega prostora in republik nekdanje Jugoslavije. V okviru medsebojnega sodelovanja Agencija svetuje nekaterim nadzornim organom glede uvajanja zavarovalniške zakonodaje.

Agencija je leta 2020 organizirala kolegij nadzornikov za eno skupino, ki ima sedež v Republiki Sloveniji.

Zaposleni v Agenciji so v letu 2020 dejavno sodelovali na kolegijih nadzornikov (angl. College Meeting) zavarovalnih skupin iz držav članic Evropske unije, ki imajo hčerinske družbe v Republiki Sloveniji, in sicer skupine Merkur zavarovalnice, Grawe zavarovalnice in Generali zavarovalnice.

8.2. Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine – EIOPA

Organ EIOPA je bil kot Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine ustanovljen 1. 1. 2011 z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. novembra 2010 (angl. Regulation of the European Parliament and of the Council establishing a European Supervisory Authority (ESA)) in je nadomestil do takrat delujoči organ CEIOPS (angl. Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors). Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine je bil ustanovljen hkrati z Evropskim bančnim organom (angl. European Banking Authority – EBA) ter Evropskim organom za vrednostne papirje in finančne trge (angl. European Securities and Markets Authority – ESMA) kot odziv na svetovno finančno krizo. Glavna naloga EIOPE je povezava med nacionalnimi nadzornimi organi, katere cilj je poenotenje nadzorne regulative oziroma zakonodaje in nadzorne prakse. Organi vodenja EIOPE so: predsednik (angl. Chairman), ki ga nadomešča podpredsednik (angl. Vice-Chairperson), izvršni direktor (angl. Executive Director), Odbor nadzornikov (angl. Board of Supervisors) in Upravni odbor (angl. Management Board).

Predsednik EIOPE je bil v letu 2020 predstavnik portugalske nadzorne ustanove, izvršni direktor pa predstavnik italijanske nadzorne ustanove. Upravni odbor EIOPE poleg predsednika sestavlja še šest izvoljenih predstavnikov nadzornih organov iz držav članic. Konec leta 2020 so Upravni odbor EIOPE sestavljali predstavniki iz Nizozemske, Češke, Španije, Švedske, Italije in Francije.

V letu 2020 je zaradi pandemije COVID–19 večina zasedanj Odbora nadzornikov, ki ga sestavljajo vsi predstojniki zavarovalnega nadzora držav članic, potekala na daljavo (telefonske in videokonference) ter z uporabo t. i. dopisnih sej (angl. written procedures). V letu 2020 je bilo izvedenih štirinajst zasedanj Odbora nadzornikov.

Glede na to, da je leto 2020 zaznamovala pandemija COVID–19, ki je posegla na vsa področja našega življenja in poslovanja, so zaposleni Agencije intenzivno spremljali tudi aktivnosti EIOPE na področju proučevanja potencialnega vpliva pandemije COVID-19 na zavarovalništvo ter sodelovali pri pripravi dokumentov, ki se nanašajo na ukrepe, povezane s pandemijo COVID-19. Smernice, pri pripravi katerih so sodelovali zaposleni v Agenciji, so namenjene tako nadzornikom kot tudi zavarovalnicam in potrošnikom.[34]

V letu 2020 so v okviru EIOPE delovali Odbor za usmerjanje nadzornih dejavnosti (angl. Supervisory Steering Committee), Odbor za usmerjanje politik (angl. Policy Steering Committee), Odbor za tveganje in finančno stabilnost (angl. Risks and Financial Stability Committee), Odbor za varstvo potrošnikov in finančne inovacije (angl. Committee on Consumer Protection and Financial Innovation), Skupina za IT in podatke (angl. IT and Data Committee) ter Skupina za insurtech (angl. InsurTech Task Force).

Na ravni nacionalnih nadzornih organov so v letu 2016 začele delovati tudi t. i. ekspertne skupine (angl. Expert Network), ki združujejo strokovnjake za kvantitativne zahteve, upravljanje tveganj, podatkov, notranjih modelov in finančne stabilnosti. Ti strokovnjaki, zaposleni pri nacionalnih nadzornih organih, sodelujejo pri izvajanju implementacijskih dejavnosti, izmenjavi informacij glede regulative in oblikovanju odgovorov na tehnična in vsebinska vprašanja, ki jih subjekti nadzora in drugi deležniki posredujejo nacionalnim nadzornim organom ali EIOPI.

Zaposleni Agencije so v letu 2020 aktivno sodelovali v Odboru za usmerjanje nadzornih dejavnosti, Skupini za podatke v okviru Odbora za IT, ekspertnih skupinah, pri projektu pregleda ustreznosti izračuna kapitalskih zahtev (angl. SCR review) in pri projektu izvedbe pregleda nadzorniških pristopov k Poročilu nadzorniku (angl. Peer review on RSR).

8.3. Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov – IAIS

Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, ustanovljeno leta 1993, združuje zavarovalne nadzornike in opazovalce iz več kot 200 držav. IAIS objavlja osnovna načela zavarovalništva (angl. Insurance Core Principles), standarde in usmeritve ter organizira izobraževanja in druge oblike podpore, potrebne za učinkovito delo zavarovalnih nadzornikov. IAIS sodeluje z drugimi telesi, ki objavljajo standarde nadzora, reguliranja in poslovanja v finančnem sektorju, ter mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za finančno stabilnost. Znotraj IAIS delujejo Izvršni odbor (angl. Executive Committee), Implementacijska komisija (angl. Implementation and Assessment Committee), Proračunska komisija (angl. Budget Committee), Revizijska komisija s Komisijo za tveganja (angl. Audit in Risk Committee), Komisija za makronadzor (angl. Macroprudential Committee) in Komisija za razvoj politik (angl. Policy Developmnet Committee). Znotraj IAIS deluje tudi veliko delovnih skupin. Zaposleni Agencije so v letu 2020 izvajali dejavnosti v okviru Delovne skupine za finančno vključitev (angl. Financial Inclusion Working Group), Implementacijske komisije (angl. Implementation and Assessment Committee), Delovne skupine za ravnanje udeležencev na trgu (angl. Market Conduct Working Group), Delovne skupine za podpisovanje (angl. Signatories Working Group) in Delovne supine za makroekonomsko politiko (angl. Macroprudential Committee). Zaradi pandemije COVID–19 so vse aktivnosti potekale na daljavo, med drugim tudi letna konferenca IAIS, ki se je je udeležilo več zaposlenih iz Agencije. Direktor Agencije je bil v letu 2019 imenovan v Izvršni odbor IAIS (angl. Executive Committee) kot koordinator in predstavnik regije CEET.

[34] https://www.eiopa.europa.eu/browse/covid-19-measures_en

9. POROČILO O DRUGIH DEJAVNOSTIH

9.1. Poročanje drugim nadzornim organom in ustanovam

Agencija skladno s predpisi in dogovori redno pripravlja poročila za domače in tuje nadzorne organe. Agencija redno poroča o stanju na zavarovalniškem trgu Banki Slovenije, in sicer v okviru četrtletnih standardiziranih poročil, štirikrat letno o stanju na trgu poroča tudi Statističnemu uradu Republike Slovenije, štirikrat letno pripravi poročilo o izvajanju pokojninskih zavarovanj za Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Poleg tega Agencija redno polletno pripravlja poročila o stanju na zavarovalniškem trgu in ločeno o stanju na trgu pokojninskih zavarovanj za EIOPO. Enkrat letno pripravlja tudi ločena poročila o poslovanju slovenskih zavarovalnic in pokojninskih družb za potrebe Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

9.2. Delo na področju informacijske tehnologije

Agencija se je v prvi polovici leta 2020 na področju informacijske tehnologije osredotočila predvsem na ukrepe, ki so omogočili zaposlenim delo od doma. Vsi zaposleni so bili opremljeni s prenosnimi računalniki, omogočeno jim je bilo delo na daljavo s pomočjo tehnologije VPN, prav tako jim je bila zagotovljena tehnična pomoč. Četrtini zaposlenih so bili zamenjani stacionarni računalniki v izogib težavam zaradi starejše verzije operacijskega sistema in same starosti strojne opreme. Prav tako so zaposleni dobili dostop do službene elektronske pošte tudi na svojih mobilnih napravah (telefoni, tablice). Sodelovanje med zaposlenimi v Agenciji, kot tudi med zaposlenimi in predstavniki zunanjih subjektov je bilo urejeno prek platforme MS Teams. Na splošno so zaposleni v Agenciji v letu 2020 pridobili dragocena znanja in izkušnje na področju medsebojnega sodelovanja prek vseh bolj znanih platform (MS Teams, Zoom, Webex, Skype, Google Meet). V letu 2020 sta bila celovito prenovljena tudi telefonska centrala ter brezžično omrežje s ciljem, da se zaposlenim pri delu na lokaciji Agencije omogoči zanesljivejša medsebojna komunikacija. Poleg tega je v preteklem letu Agencija v sodelovanju z zunanjim izvajalcem CRT pripravila v aplikativnem modulu CRT-analitika posodobljeno obliko podatkovnega skladišča, ki temelji na podatkovnem modelu tipa zvezda. Izvedena sprememba bo dolgoročno pozitivno vplivala na lažje prilagajanje podatkovnega modela vsebinskim spremembam na področju poročanja po Solventnosti II. Nova podatkovna struktura je tudi bolj skladna z že uveljavljenimi BI-orodji, kar bo dolgoročno olajšalo razvoj in vzdrževanje poročil.

9.3. Vodenje registrov in drugih javno dostopnih seznamov

Na podlagi prvega odstavka 562. člena ZZavar–1 je Agencija dolžna voditi naslednje registre:

1. register zavarovalnozastopniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja;
2. register zavarovalnoposredniških družb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti zavarovalnega posredovanja;
3. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja;
4. register oseb, ki so pridobile dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja;
5. register drugih oseb, če sklepajo zavarovanja, ki so v neposredni povezavi z glavno storitvijo, ki jo opravljajo (na primer špediterji in osebe, ki opravljajo tehnične preglede vozil);
6. register zavarovalnozastopniških oziroma zavarovalnoposredniških družb držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico, ustanovljeno na območju Republike Slovenije;
7. register zavarovalnozastopniških in zavarovalnoposredniških družb oziroma drugih oseb držav članic in zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov držav članic, ki so na območju Republike Slovenije upravičeni neposredno opravljati storitve oziroma posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja;
8. register zavarovalnozastopniških oziroma zavarovalnoposredniških družb tretjih držav, ki so na območju Republike Slovenije upravičene opravljati dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja s podružnico in so pridobile dovoljenje Agencije.

Skladno s četrtim odstavkom 562. člena ZZavar-1 so vsi našteti registri javni.

Agencija vodi tudi javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov (zavarovalnic, pokojninskih družb in drugih nadzorovanih ustanov) s sedežem v Republiki Sloveniji z navedbo zavarovalnih vrst, v katerih so posamezni subjekti pridobili dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti, ter javno dostopen seznam zavarovalnih subjektov s sedežem v tujini, ki so priglasili opravljanje dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, z navedbo zavarovalnih vrst, za katere velja priglasitev.

9.4. Strokovno izpopolnjevanje zaposlenih

Epidemija COVID-19 in z njo povezane spremembe so močno vplivale tudi na strokovna izpopolnjevanja zaposlenih v letu 2020, saj so se številni delovni sestanki in seminarji prenesli v virtualni svet. Zaposleni so se bili tako primorani soočiti z novim načinom dela in prenosom predavanj na spletne platforme, kot so Zoom, MS Teams in Webex.

Kar se tiče spletnih dogodkov v organizaciji tujih organov, so se zaposleni udeleževali seminarjev in konferenc v okviru EIOPE in IAIS-a, prav tako pa tudi številnih drugih specializiranih seminarjev in konferenc. Tovrstna usposabljanja so ključna pri spodbujanju skupne kulture na področju nadzora in izmenjavi dobrih praks z drugimi nadzornimi organi na območju Evropske unije in širše ter spoznavanju aktualnih tematik v povezavi z delom Agencije.

Poleg že omenjenih usposabljanj v tujini so se zaposleni udeleževali tudi številnih dogodkov v Sloveniji, ki so potekali v obliki strokovnih seminarjev in konferenc. Zaposleni so se tako v letu 2020 udeležili davčne konference, konference prava informacijske varnosti, konference revizorjev, konference korporativnega upravljanja, konference pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Dnevov civilnega in gospodarskega prava. V okviru predsedovanja Slovenije Svetu Evropske unije sta se dva člana delovne skupine udeležila tudi številnih usposabljanj v okviru Upravne akademije.

9.5. Vključitev v projekt »Družbeno odgovoren delodajalec«

V letu 2020 je Agencija pristopila k projektu pridobitve pristopnega certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, ki je bil na podlagi izvedenih aktivnosti zaključen ob koncu leta. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« je nastal pod okriljem Inštituta Ekvilib in ima podlago v načelih družbene odgovornosti, ki so opredeljena v standardu družbene odgovornosti ISO 26000. Po omenjenem standardu je dolžnost organizacije, da stoji za svojimi odločitvami in dejavnostmi na način preglednega in etičnega poslovanja. Glavni namen certifikata »Družbeno odgovoren delodajalec«, ki je osnovan na podlagi tega standarda, pa je izboljšati družbeno odgovorno upravljanje v odnosu do zaposlenih.[35]

V prvi fazi tega projekta, v fazi pridobitve pristopnega certifikata, je Agencija v svoje poslovanje vpeljala dvanajst temeljnih ukrepov, ki sta jim sledila postopek priprave poročila o implementaciji teh ukrepov in postopek priprave poročila o implementiranju nadaljnjih ukrepov, ki bodo podlaga za pridobitev naprednega certifikata. Certifikat »Družbeno odgovoren delodajalec« se osredotoča na štiri vsebinska področja, in sicer na področje organizacijskega upravljanja, medgeneracijskega sodelovanja, usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja ter na področje zdravja in varnosti na delovnem mestu. Prav v zvezi s slednjo velja omeniti, da je bila v preteklem letu oblikovana delovna skupina Promocija zdravja na delovnem mestu, ki jo opisujemo v naslednjem podpoglavju.

[35] https://certifikatdod.si/o-certifikatu/osnovne-informacije/

9.6. Promocija zdravja na delovnem mestu

Agencija se zaveda pomena zdravja in dobrega počutja svojih zaposlenih, zato je v ta namen izoblikovala delovno skupino, poimenovano Promocija zdravja na delovnem mestu, ki temelji na petih področjih (glejte organigram Promocija zdravja na delovnem mestu). Z izboljšanjem organizacije dela, delovnega okolja, spodbujanjem pripadnosti in motiviranosti zaposlenih želi Agencija izboljšati splošno počutje zaposlenih. Poseben poudarek je namenjen prav zdravju zaposlenih, ne samo v fizičnemu, temveč tudi v psihičnemu. Prav zaradi slednjega Agencija spodbuja zaposlene k zdravemu življenjskemu slogu, pitju vode, dnevnemu uživanju sadja, telesni aktivnosti, ozaveščanju zaposlenih o svetovnih dnevih v povezavi z zdravjem ter zaposlenim omogoča pridobivanje ustreznih znanj in kompetenc prek izobraževanj in usposabljanj v želji, da bi jim nudila psihično razbremenitev.

Slika 2:
Vsebinska področja delovne skupine Promocija zdravja na delovnem mestu

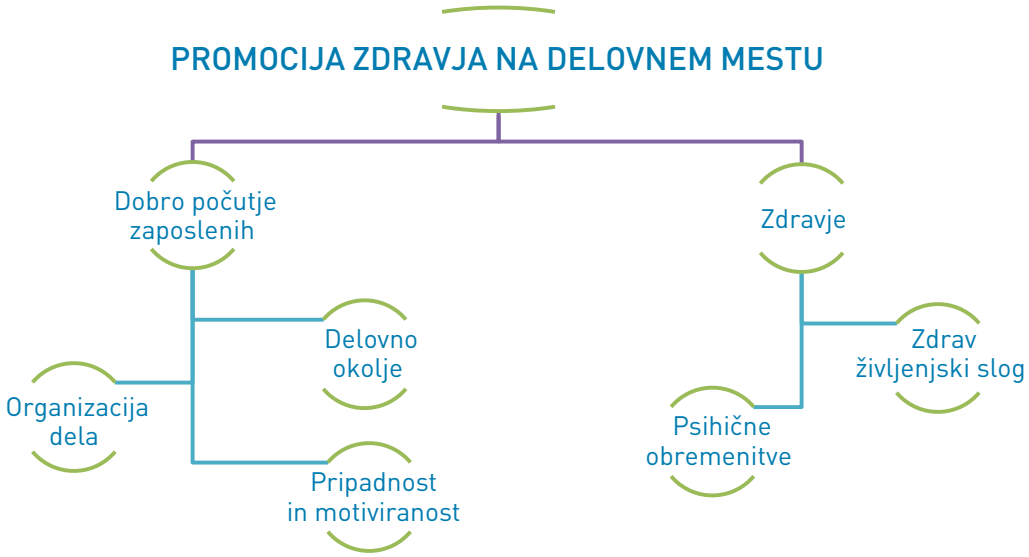

Vir: Poročilo o izvedbi Načrta Promocija zdravja na delovnem mestu v letu 2020

10. ZADOVOLJSTVO UPORABNIKOV Z DELOM AGENCIJE

Agencija je v letu 2021 izvedla anketo o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2020, ki jo je poslala 20 subjektom nadzora – vsem zavarovalnicam, pozavarovalnicama, pokojninskim družbam, Poolu za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti ter Slovenskemu zavarovalnemu združenju.

Na anketo se je odzvalo štirinajst zavarovalnic, dve pokojninski družbi in dva preostala subjekta. Preteklo leto se je odzvalo devet zavarovalnic, dve pokojninski družbi in en preostali subjekt.

Povprečna ocena odgovorov na 5-stopenjski lestvici (1 = zelo nezadovoljni, 5 = zelo zadovoljni) je znašala 4,2 (preteklo leto: 3,9).

Izsledki ankete kažejo, da je stopnja zadovoljstva pri vseh vprašanjih podobna lanski.

Izsledki ankete so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 6:
Izsledki ankete o zadovoljstvu uporabnikov z delom Agencije v letu 2020 (v %)

ZŠ	Vprašanje	Zelo nezadovoljni	Nezadovoljni	Niti zadovoljni niti nezadovoljni	Zadovoljni	Zelo zadovoljni	Nerelevantno vprašanje za subjekt
		1	2	3	4	5	6
1	Kako ste na splošno zadovoljni z Agencijo za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija)?	0,00	0,00	7,14	64,29	28,57	0,00
2	Kako ste bili zadovoljni z delom Agencije v letu 2020?	0,00	0,00	14,29	50,00	35,71	0,00
3	Kako ste zadovoljni s strokovnostjo odgovorov Agencije na vaša vprašanja, ki ste jih v preteklem letu zastavili Agenciji?	0,00	0,00	7,14	28,57	35,72	28,57
4	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratno informacijo na vaše uradno vprašanje?	0,00	0,00	7,14	42,86	21,43	28,57
5	Kako ste zadovoljni z odzivnim časom, v katerem ste od Agencije prejeli povratne informacije na vaša ostala vprašanja?	0,00	0,00	0,00	50,00	28,57	21,43
6	Kako ste zadovoljni z delom in strokovnostjo zaposlenih, ki opravljajo preglede pri subjektih nadzora?	0,00	0,00	7,14	28,57	28,57	35,72
7	Kako ste zadovoljni s časom trajanja nadzora na terenu (od časa prihoda do časa odhoda nadzornikov na terenu)?	0,00	0,00	7,14	35,71	14,29	42,86
8	Kako ste zadovoljni z načinom komunikacije nadzornikov na terenu?	0,00	0,00	0,00	14,28	42,86	42,86
9	Kako ste zadovoljni z uporabniško izkušnjo (navigacija, menuji, design...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?	0,00	0,00	7,14	71,43	7,14	14,29
10	Kako ste zadovoljni z vsebino (na voljo so vse informacije, ki jih potrebujete, vsebina je pregledna,...) spletne strani Agencije www.a-zn.si?	0,00	0,00	7,14	64,29	21,43	7,14
11	Kako ste zadovoljni s Agencijskim portalom za oddajanje poročil?	7,14	0,00	0,00	64,29	28,57	0,00
12	Kako ste zadovoljni z odzivnostjo Agencije v času epidemije Covid-19?	0,00	0,00	0,00	57,14	42,86	0,00
13	Kako ste zadovoljni z dodatnimi nadzornimi aktivnostmi Agencije v času epidemije Covid-19 (ustrezen nabor zahtevanih informacij, ustrezna količina in časovnica)?	0,00	0,00	0,00	85,71	14,29	0,00

Vir: podatki Agencije.

III. LETNI OBRAČUN ZA LETO 2020 (revidirani podatki)

AUDITING revizijske storitve

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Svetu
AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR
Trg republike 3
Ljubljana

Mnenje

Revidirali smo računovodske izkaze Agencije za zavarovalni nadzor, ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2020 ter in z njo povezan izkaz prihodkov in odhodkov za tedaj končano leto ter priloge k računovodskim izkazom in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju priloženi računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj Agencije za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) na dan 31. decembra 2020 ter razliko med prihodki in odhodki za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od agencije in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA..

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila (letnega obračuna) agencije AZN, vendar ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembno napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja agencije in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail. info@auditing.si

AUDITING revizijske storitve

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z Zakonom o računovodstvu in z njim povezanimi podzakonskimi predpisi in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov agencije odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenja, razen če namerava poslovodstvo agencijo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Svet agencije AZN je odgovoren za nadzor nad pripravo računovodskih izkazov in za potrditev revidiranega letnega poročila.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe, lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- opravimo postopke preverjanja in razumevanja notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenja o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail: info@auditing.si

AUDITING revizijske storitve

- poslovodstvo in pristojne za upravljanje med drugim obveščamo načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Ljubljana, 11. marec 2021

Božidar Jurglič
pooblaščeni revizor

Audit-i.n.g., revizijske storitve, d.o.o.
Ukmarjeva ulica 6
1000 Ljubljana

AUDITING
revizijske storitve

Audit-i.n.g, revizijske storitve, d.o.o., Ukmarjeva ulica 6, 1000 Ljubljana; Telefon: +386 (0)1 320 78 40; Fax: +386 (0)1 320 78 41; ID DDV: SI22373896; Matična številka: 6708536; osnovni kapital 7.500,00 EUR; družba je v sodni register vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani; TRR: SI56 6100 0000 8766 916; e-mail: info@auditing.si

Bilanca stanja na dan 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU (002 - 003 + 004 - 005 + 006 - 007 + 008 + 009 + 010 + 011)	**001**	**256.450**	**310.618**
00	NEOPREDMETENA SREDSTVA IN DOLGOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	002	598.562	634.559
01	POPRAVEK VREDNOSTI NEOPREDMETENIH SREDSTEV	003	512.982	496.506
02	NEPREMIČNINE	004	0	0
03	POPRAVEK VREDNOSTI NEPREMIČNIN	005	0	0
04	OPREMA IN DRUGA OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	006	636.631	581.621
05	POPRAVEK VREDNOSTI OPREME IN DRUGIH OPREDMETENIH OSNOVNIH SREDSTEV	007	465.761	409.056
06	DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	008	0	0
07	DOLGOROČNO DANA POSOJILA IN DEPOZITI	009	0	0
08	DOLGOROČNE TERJATVE IZ POSLOVANJA	010	0	0
09	TERJATVE ZA SREDSTVA, DANA V UPRAVLJANJE	011	0	0
	B) KRATKOROČNA SREDSTVA, RAZEN ZALOG, IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (013 + 014 + 015 + 016 + 017 + 018 + 019 + 020 + 021 + 022)	**012**	**3.605.498**	**3.325.463**
10	DENARNA SREDSTVA V BLAGAJNI IN TAKOJ UNOVČLJIVE VREDNOSTNICE	013	0	0
11	DOBROIMETJE PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH	014	272.764	265.519
12	KRATKOROČNE TERJATVE DO KUPCEV	015	583	2.267
13	DANI PREDUJMI IN VARŠČINE	016	5.233	45
14	KRATKOROČNE TERJATVE DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	017	3.300.000	3.000.000
15	KRATKOROČNE FINANČNE NALOŽBE	018	0	0
16	KRATKOROČNE TERJATVE IZ FINANCIRANJA	019	0	0
17	DRUGE KRATKOROČNE TERJATVE	020	7.619	15.559
18	NEPLAČANI ODHODKI	021	0	0
19	AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	022	19.299	42.073
	C) ZALOGE (024 + 025 + 026 + 027 + 028 + 029 + 030 + 031)	**023**	**0**	**0**
30	OBRAČUN NABAVE MATERIALA	024	0	0
31	ZALOGE MATERIALA	025	0	0
32	ZALOGE DROBNEGA INVENTARJA IN EMBALAŽE	026	0	0
33	NEDOKONČANA PROIZVODNJA IN STORITVE	027	0	0
34	PROIZVODI	028	0	0
35	OBRAČUN NABAVE BLAGA	029	0	0
36	ZALOGE BLAGA	030	0	0
37	DRUGE ZALOGE	031	0	0
	I. AKTIVA SKUPAJ (001 + 012 + 023)	**032**	**3.861.948**	**3.636.081**
99	AKTIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	033	0	0

Členitev skupine kontov	Naziv skupine kontov	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	D) ‹KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (035 + 036 + 037 + 038 + 039 + 040 + 041 + 042 + 043)	**034**	**416.514**	**302.630**
20	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI ZA PREJETE PREDUJME IN VARŠČINE	035	85.148	15.671
21	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO ZAPOSLENIH	036	171.735	139.705
22	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV	037	70.307	109.379
23	DRUGE KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ POSLOVANJA	038	89.098	37.561
24	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO UPORABNIKOV ENOTNEGA KONTNEGA NAČRTA	039	226	314
25	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI DO FINANCERJEV	040	0	0
26	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IZ FINANCIRANJA	041	0	0
28	NEPLAČANI PRIHODKI	042	0	0
29	PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	043	0	0
	E) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (045 + 046 + 047 + 048 + 049 + 050 + 051 + 052 - 053 + 054 + 055 + 056 + 057 + 058 - 059)	**044**	**3.445.434**	**3.333.451**
90	SPLOŠNI SKLAD	045	0	0
91	REZERVNI SKLAD	046	0	0
92	DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	047	0	0
93	DOLGOROČNE REZERVACIJE	048	0	0
940	SKLAD NAMENSKEGA PREMOŽENJA V JAVNIH SKLADIH	049	0	0
9410	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	050	0	0
9411	SKLAD PREMOŽENJA V DRUGIH PRAVNIH OSEBAH JAVNEGA PRAVA, KI JE V NJIHOVI LASTI, ZA FINANČNE NALOŽBE	051	0	0
9412	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	052	3.288.210	3.169.822
9413	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	053	0	0
96	DOLGOROČNE FINANČNE OBVEZNOSTI	054	0	0
97	DRUGE DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	055	0	0
980	OBVEZNOSTI ZA NEOPREDMETENA SREDSTVA IN OPREDMETENA OSNOVNA SREDSTVA	056	841	841
981	OBVEZNOSTI ZA DOLGOROČNE FINANČNE NALOŽBE	057	0	0
985	PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	058	156.383	162.788
986	PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	059	0	0
	I. PASIVA SKUPAJ (034 + 044)	**060**	**3.861.948**	**3.636.081**
99	PASIVNI KONTI IZVENBILANČNE EVIDENCE	061	0	0

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev skupine kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (861 + 862 - 863 + 864)	**860**	**3.604.105**	**3.393.627**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	861	3.604.105	3.393.627
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	862	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	863	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	864	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**865**	**358**	**150**
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**866**	**0**	**23**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (868 + 869)	**867**	**620**	**1.855**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	868	620	1.855
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	869	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (860 + 865 + 866 + 867)	**870**	**3.605.083**	**3.395.655**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (872 + 873 + 874)	**871**	**930.887**	**1.026.314**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	872	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	873	23.673	26.548
461	STROŠKI STORITEV	874	907.214	999.766
	F) STROŠKI DELA (876 + 877 + 878)	**875**	**2.208.776**	**2.099.754**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	876	1.792.898	1.695.808
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	877	302.413	289.708
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	878	113.465	114.238
462	**G) AMORTIZACIJA**	**879**	**120.867**	**91.408**
463	**H) REZERVACIJE**	**880**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**881**	**2.454**	**9.671**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**882**	**1.313**	**107**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**883**	**0**	**0**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (885 + 886)	**884**	**2.268**	**913**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	885	0	913
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	886	2.268	0
	N) CELOTNI ODHODKI (871 + 875 + 879 + 880 + 881 + 882 + 883 + 884)	**887**	**3.266.565**	**3.228.167**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (870 - 887)	**888**	**338.518**	**167.488**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (887 - 870)	**889**	**0**	**0**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	890	63.747	4.700
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (888 - 890)	891	274.771	162.788
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (889 + 890) oz. (890 - 888)	892	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	893	0	0
	Povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju (celo število)	894	39	36
	Število mesecev poslovanja	895	12	12

1. RAČUNOVODSKI IZKAZI

Skladno z drugim odstavkom 20. člena Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C, 114/06 – ZUE, v nadaljevanju: ZR) in s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o sestavljanju letnih poročil) sta oblika in vsebina računovodskih izkazov predpisani.

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil sta računovodska izkaza, ki ju mora sestaviti Agencija:

- bilanca stanja, sestavljena na obrazcu Bilanca stanja (Priloga 1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- izkaz prihodkov in odhodkov, sestavljen na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov (Priloga 3 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2. POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

Pojasnila k računovodskim izkazom so sestavljena iz vrednostnih pojasnil, opisnih pojasnil in iz pojasnil računovodskih izkazov.

2.1. Vrednostna pojasnila k računovodskim izkazom

Po Pravilniku o sestavljanju letnih poročil so vrednostna pojasnila k bilanci stanja ter izkazu prihodkov in odhodkov predpisana v obliki obveznih prilog ter evidenčnih izkazov.

Obvezni prilogi k bilanci stanja sta preglednici, ki sta sestavljeni na obrazcih:

- Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Priloga 1/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (Priloga 1/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Obvezna priloga k izkazu prihodkov in odhodkov je preglednica, ki je sestavljena na obrazcu Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti (Priloga 3/B k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

Evidenčni izkazi, ki jih določajo členi 21–25 Pravilnika o sestavljanju letnih poročil, so sestavljeni na obrazcih:

- Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (Priloga 3/A k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov (Priloga 3/A-1 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil);
- Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov (Priloga 3/A-2 k Pravilniku o sestavljanju letnih poročil).

2.2. Opisna pojasnila k računovodskim izkazom

2.2.1. Uporabljene temeljne računovodske predpostavke

Po ZZavar-1 je Agencija pravna oseba javnega prava. Skladno z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02, 110/02 in preostali – v nadaljevanju: ZJF) oziroma Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov je Agencija opredeljena kot posredni uporabnik državnega proračuna. Skladno z ZR oziroma Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju) ter ZJF oziroma Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil pa je opredeljena kot določeni uporabnik enotnega kontnega načrta.

Pri vodenju poslovnih knjig in sestavi, izdelavi ter predložitvi letnih poročil Agencija upošteva določbe ZR in druge predpise, tudi ZJF, ter skladno z 2. členom ZR tudi Slovenske računovodske standarde (SRS), ki jih izdaja Slovenski inštitut za revizijo.

Agencija na podlagi 31. člena ZR vrednoti postavke v računovodskih izkazih skladno z računovodskimi standardi, če ni z ZR in drugimi predpisi določeno drugače.

Pri uporabi SRS se upošteva tudi 16. člen Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju, ki določa, da določeni uporabniki enotnega kontnega načrta ugotavljajo in razčlenjujejo prihodke in odhodke ter vrednotijo sredstva in obveznosti do virov sredstev skladno z ZR in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi. Pri razčlenjevanju in izkazovanju prihodkov in odhodkov pa upoštevajo tudi določbe pravilnika, ki ureja enotni kontni načrt. Za drugo, kar ni urejeno z navedenimi predpisi, veljajo računovodski standardi.

Agencija ima organizirano lastno računovodstvo, pri čemer se vsa dokumentacija vodi in sestavlja v slovenskem jeziku in evrih. Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

2.2.2. Financiranje

Sredstva za delo Agencije se na podlagi ZZavar-1 zagotavljajo iz sredstev, pridobljenih z opravljanjem storitev javne službe, tj. taks in nadomestil, določenih s Tarifo, ki jo izda Agencija v soglasju z Vlado Republike Slovenije, ter iz drugih prihodkov, ki jih ustvari Agencija s svojim poslovanjem. Tarifa določa stopnje letnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora, ki ga plačujejo zavarovalnice, pozavarovalnice, pokojninske družbe in drugi nadzorovani subjekti. Tarifa določa tudi višino taks za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, ter višino pavšalnih nadomestil stroškov, ki so jih za opravljanje nadzora dolžne plačevati pravne osebe, nad katerimi Agencija opravlja nadzor po ZZavar-1. Na podlagi ZZavar-1 se iz presežka prihodkov nad odhodki, realiziranega v preteklem letu, del izloči v rezerve Agencije, in sicer v višini presežka prihodkov finančnega načrta Agencije za leto, v katerem je bil presežek realiziran, ostanek pa se usmeri v proračun Republike Slovenije. ZZavar-1 določa tudi, da se presežek odhodkov nad prihodki Agencije pokrije iz rezerv Agencije, če rezerve ne zadostujejo, pa se presežek odhodkov krije iz proračuna Republike Slovenije. Proračunska sredstva se lahko zagotovijo, le če bi bilo resno ogroženo opravljanje nalog Agencije.

Razen ob ustanovitvi junija 2000 Agencija v svojem delovanju nikdar ni prejela proračunskih sredstev.

2.3. Pojasnila računovodskih izkazov

2.3.1. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

A. PRIHODKI v višini 3.605.084 EUR

Prihodki obračunskega obdobja se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov se ugotavljajo in razčlenjujejo tudi po načelu denarnega toka, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Agencija pridobiva sredstva za izvajanje z zakonom predpisanih pooblastil in pristojnosti (upravnih pooblastil) iz taks in nadomestil ter drugih prihodkov, ki jih ustvari s svojim poslovanjem, ne ustvarja pa prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu oziroma iz pridobitnih dejavnosti.

Glavni vir prihodkov Agencije v letu 2020 so bila letna in pavšalna nadomestila ter takse, ki jih določa Tarifa, kar predstavlja 100 % vseh prihodkov.

S Tarifo je določena tudi višina taks, ki so jih zavezanci dolžni plačati za odločanje o posamičnih zadevah in za izdajo izpisov iz registrov, ki jih vodi Agencija, kot tudi višina pavšalnega nadomestila stroškov za opravljanje nadzora. Agencija je v letu 2019 zaradi večjega obsega nalog, ki ji jih nalaga veljavna zakonodaja, spremenila višino letnega nadomestila subjektom nadzora. V skladu s tarifno številko 54 Tarife je v letu 2020 znašalo letno nadomestilo za zavarovalnice 0,135 % od obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vpla-

čanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,145 % obračunane kosmate premije v preteklem letu, razen vplačil v dodatno zavarovanje iz IV. poglavja dvanajstega dela ZPIZ-2 in enkratnega zneska vplačanega čistega vplačila za zavarovanja po pokojninskem načrtu za izplačevanje pokojninskih rent iz 340. člena ZPIZ-2, za Slovensko zavarovalno združenje 0,135 % od prispevkov zavarovalnic v preteklem letu, ki jih vplačajo v škodni sklad za izplačilo škod, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih motornih vozil ter priklopnikov in nezavarovanih zrakoplovov, za upravljavce pokojninskih skladov, ki so oblikovani kot kritni sklad, in za upravljavce skupine kritnih skladov 0,0165 % vrednosti premoženja kritnega sklada na dan 31. 12. preteklega leta, ki ga po ZPIZ-2 upravlja upravljavec, razen za poseben kritni sklad za izplačevanje pokojninske rente po pokojninskem načrtu iz 349. člena ZPIZ-2. V primeru skupine kritnih skladov je osnova za izračun letnega nadomestila vrednost premoženja posameznega kritnega sklada iz skupine kritnih skladov, za upravljavce kritnega sklada Prvega pokojninskega sklada iz 2. točke prvega odstavka 21. člena ZPSPID je osnova 0,0165 % stanja zavarovalno-tehničnih rezervacij ter za zavarovalni oziroma pozavarovalni pool 0,135 % obračunane kosmate premije v preteklem letu.

Preglednica 1:
Prihodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

	EUR	%
1. Prihodki od poslovanja	3.604.106	100
a) Letna nadomestila stroškov za opravljanje nadzora	3.414.254	94,7
b) Takse in pavšalna nadomestila	189.852	5,3
2. Finančni prihodki	358	0
3. Drugi prihodki	0	0
4. Prevrednotovalni prihodki	620	0
Skupaj prihodki	**3.605.084**	**100**

Vir: podatki Agencije

Prihodki iz naslova letnih nadomestil so v letu 2020 znašali 3.414.254 EUR, s finančnim načrtom za leto 2020 je bil predviden znesek prihodkov v višini 3.672.025 EUR. Prihodki iz naslova taks in pavšalnih nadomestil so v letu 2020 znašali 189.852 EUR. S finančnim načrtom za leto 2020 je bilo predvidenih 145.000 EUR prihodkov od taks in pavšalnih nadomestil. Agencija je v letu 2020 zaradi racionalnega poslovanja ter prihrankov iz naslova nerealiziranih zaposlitev in epidemije COVID-19 vrnila zavezancem 1,5 dvanajstine letnega nadomestila za opravljanje nadzora, kar posledično pomeni nižje prihodke v letu 2020 v višini 487.751 EUR.

Finančni prihodki Agencije lahko predstavljajo obresti, ki nastajajo v povezavi s terjatvami na podlagi finančnih naložb v obliki depozitov pri Enotni zakladnici računa (EZR). Izkazujejo se tudi zaradi nepravočasno plačanih terjatev in tečajnih razlik, vendar gre v tem primeru za minimalne zneske. V letu 2020 so ti prihodki znašali 358 EUR.

Prevrednotovalni prihodki v višini 620 EUR predstavljajo prihodke od prodaje odpisane računalniške opreme, ki je imela knjigovodsko vrednost 0.

B. STROŠKI IN ODHODKI v višini 3.266.565 EUR

Odhodki obračunskega obdobja so tisti zneski stroškov, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, in drugih stroškov, ki skladno s sprejetimi računovodskimi pravili (predpisi, računovodskimi standardi, internimi akti) o vštevanju stroškov v odhodke obračunskega obdobja vplivajo na poslovni izid obračunskega obdobja. Ker Agencija opravlja naloge in pooblastila, ki jih določa zakonodaja, ne opravlja pa na primer proizvodne dejavnosti, so stroški, ki nastanejo v posameznem obračunskem obdobju, odhodki tega obračunskega obdobja, razen kadar se stroški skladno s sprejetimi računovodskimi pravili vštevajo v odhodke v času, ki sledi obračunskemu obdobju (razmejevanje stroškov, zlasti prek aktivnih časovnih razmejitev). Odhodki se pripoznajo po načelu nastanka poslovnega dogodka. Agencija jih mora evidentirati tudi po načelu denarnega toka zaradi spremljanja gibanja javnofinančnih prihodkov in odhodkov, kar je določeno s Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil.

Odhodki navadno vsebujejo tudi vrednost (vstopnega) davka na dodano vrednost, saj Agencija ni zavezanec za DDV.

Preglednica 2:
Stroški in odhodki Agencije v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

	EUR	%
Stroški materiala	23.673	1
Stroški storitev	907.214	28
Stroški dela	2.208.776	68
Amortizacija	120.867	4
Drugi stroški	2.454	0
Finančni odhodki	1.313	0
Drugi odhodki	0	0
Prevrednotovalni odhodki	2.268	0
Skupaj stroški in odhodki	**3.266.565**	**100**

Vir: podatki Agencije

Načrtovani stroški in odhodki Agencije so v finančnem načrtu za leto 2020 znašali 3.669.038 EUR.

Iz primerjave skupnih realiziranih stroškov in odhodkov s finančnim načrtom za leto 2020 izhaja, da so bili načrtovani stroški za 402.473 EUR nižji od realiziranih. Razlika je v največji meri nastala zaradi 206.000 EUR nižjih stroškov dela, saj je Agencija v finančnem načrtu za leto 2020 na dan 31. 12. 2020 načrtovala 48 zaposlitev, realizirala pa 46 zaposlitev; ena zaposlena pa je med letom odpovedala pogodbo o zaposlitvi. Prav tako so bile na postavko stroškov dela načrtovane odpravnine ob upokojitvi, ki niso bile realizirane. Velika razlika je tudi na postavki službene poti, kjer so stroški za 100.000 EUR nižji od načrtovanih. Na postavki druge storitve so realizirani stroški nižji za cca 50.000 EUR glede na finančni načrt. Nerealizirani stroški so, poleg manjšega števila zaposlenih od načrtovanih, predvsem posledica epidemije COVID-19. V Prilogi 1, ki je na koncu pisnih pojasnil, je prikazana primerjava med realiziranimi in načrtovanim stroški po posameznih vrstah.

STROŠKI MATERIALA obsegajo nakup strokovne literature, časopisov in revij, porabo pisarniškega materiala ter druge stroške materiala, tudi gorivo za službena vozila. Stroški materiala so v letu 2020 znašali 23.673 EUR. V finančnem načrtu za leto 2020 so bili predvideni stroški materiala v višini 31.138 EUR.

STROŠKI STORITEV obsegajo intelektualne storitve (izobraževalne, svetovalne, odvetniške, prevajalske storitve), stroške službenih potovanj, najemnine, PTT- in telekomunikacijske storitve, sejnine ter druge storitve.

Preglednica 3:
Stroški storitev v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

	EUR	%
Stroški intelektualnih storitev (izobr., svetov., odvetn., prevaj.)	98.155	3
Stroški službenih potovanj	10.315	0
Najemnine z obratov. stroški	278.819	9
PTT- in telekomunikacijske storitve	37.443	1
Sejnine	62.582	2
Avtorske in podjemne pogodbe	0	0
Druge storitve (objave URL, vzdrževanje članarine mednarod., reprezent.)	414.900	13
Skupaj storitve	**907.214**	**28**

Vir: podatki Agencije

Na kontu »intelektualne storitve« Agencija evidentira stroške izobraževanja zaposlenih, seminarjev, revizije računovodskih izkazov Agencije in notranje revizije, svetovalne, odvetniške in prevajalske storitve. Strošek omenjenih storitev je v letu 2020 znašal 98.155 EUR. S finančnim načrtom za leto 2020 je bilo za to postavko predvidenih 154.585 EUR.

Stroški službenih poti zaposlenih za leto 2020 znašajo 10.315 EUR. V finančnem načrtu za leto 2020 je bila ta postavka predvidena v višini 110.220 EUR. Stroške službenih poti Agencija obračunava zaposlenim skladno z Uredbo o povračilu stroškov za službena potovanja v tujino, Kolektivno pogodbo za

javni sektor in Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti ter na podlagi Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov (v nadaljevanju: ZPSDP). Stroški službenih potovanj so zaradi pandemije COVID-19, ki je vladala Sloveniji in celotni Evropi v letu 2020, zmanjšani skoraj na minimum. Agencija je opravljala delo v EU in nadzore ter sestanke v Sloveniji skoraj izključno na daljavo.

Stroški najemnin zajemajo najemnino poslovnih prostorov Agencije, obratovalne stroške najema poslovnih prostorov, najem parkirnih mest in najem dvoran za organizacijo posameznih dogodkov Agencije. V letu 2020 je Agencija za stroške najemnin namenila 278.819 EUR. S finančnim načrtom za leto 2020 so bila predvidena sredstva v ta namen 276.969 EUR.

Stroški PTT- in telekomunikacijskih storitev za leto 2020 znašajo 37.443 EUR. S finančnim načrtom za leto 2020 so bila za to postavko predvidena sredstva v višini 43.181 EUR.

Stroški sejnin v letu 2020 znašajo 62.582 EUR. S finančnim načrtom so predvidena sredstva za to postavko znašala 58.220 EUR. Tudi v letu 2020 je strokovni svet deloval s štirimi člani namesto s petimi, kot to predvideva ZZavar-1.

V postavki »**druge storitve«** je v Izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2020 združenih več vrst storitev, ki jih Agencija evidentira na različnih kontih.

S finančnim načrtom za leto 2020 je bilo za postavko »**druge storitve«** v Izkazu prihodkov in odhodkov predvidenih 467.128 EUR sredstev. Dejansko nastalih stroškov pa je bilo pri tej postavki 419.900 EUR. V postavki »druge storitve« so zajete storitve za opravljanje dejavnosti (objava v Uradnem listu Republike Slovenije, študentsko delo), storitve tekočega in investicijskega vzdrževanja, stroški reprezentance in stroški drugih storitev (članarine v mednarodnih organizacijah – EIOPA, IAIS, letne licence programske opreme ...). Agencija zaradi zdravstvene situacije ni izvedla javnih dogodkov in konferenc, ki so bili načrtovani za leto 2020.

STROŠKI DELA predstavljajo bruto plače in nadomestila plač zaposlenih, prispevke in davke na bruto plače, sredstva za povečan obseg dela, regres za letni dopust in povračila stroškov za prevoz in prehrano ter jubilejne nagrade in strošek za dodatno pokojninsko zavarovanje javnih uslužbencev.

Število zaposlenih je na dan 31. 12. 2020 znašalo 46 in na dan 31. 12. 2019 42, v finančnem načrtu za leto 2020 je Agencija do konca leta načrtovala 48 zaposlenih.

Preglednica 4:
Stroški dela v obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

	EUR	%
Bruto plače	1.792.898	55
Regres za letni dopust	42.012	1
Prispevki delodajalca na plače	284.630	9
Prostovoljno dodatno pokojnin. zavarovanje	17.784	1
Drugi stroški dela	71.452	2
Skupaj stroški dela	2.208.776	68

Vir: podatki Agencije

Stroški bruto plač skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom so za leto 2020 znašali 2.208.776 EUR. S finančnim načrtom za leto 2020 je bil predviden obseg sredstev za bruto plače skupaj z dajatvami izplačevalca in povračili stroškov v zvezi z delom 2.414.844 EUR. Agencija je pri načrtovanju stroškov dela upoštevala potencialne upokojitve (4) z odpravninami, ki pa v letu 2020 niso bile realizirane. Razlika realiziranih stroškov v primerjavi z načrtovanimi je nastala tudi zaradi manjšega števila zaposlenih, kot je bilo načrtovano s finančnim načrtom za leto 2020. Agencija je v finančnem načrtu za leto 2020 načrtovala 48 zaposlitev, realizirala pa 46 zaposlitev. V letu 2020 je ena zaposlena med letom odpovedalo pogodbo o zaposlitvi. Nerealizirane zaposlitve so predvsem posledica problematike iskanja ustreznega kadra za nadzor zavarovalniškega trga, saj Agencija na trgu delovne sile težko najde ustrezne kadre (revizor, aktuar) v okviru omejitev, ki jih določa sistem plač v javnem sektorju.

STROŠEK AMORTIZACIJE je obračunan skladno s Pravilnikom o stopnjah in načinih odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Omenjeni pravilnik določa metodo enakomernega časovnega amortiziranja.

Redni odpis oziroma obračun amortizacije je oblikovanje popravkov vrednosti osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev v poslovnih knjigah za znesek amortizacije, obračunan po letnem obračunu. Izredni odpis se opravi ob odtujitvi, trajni izločitvi iz uporabe ali zaradi prevrednotenja osnovnih sredstev zaradi oslabitve.

Znesek amortizacije za leto 2020 znaša 120.867 EUR. S finančnim načrtom je bil predviden znesek v višini 104.543 EUR. Predračun amortizacije za finančni načrt 2020 je bil pripravljen v januarju 2020, ko še niso bili znani vsi podatki za leto 2019.

Od načrtovanih investicij za leto 2020 v višini 144.000 EUR je Agencija realizirala investicije v višini 66.700 EUR. Sredstva so bila porabljena za nakup računalniške, strojne in programske opreme, službenih telefonov ter za pisarniško opremo.

C. DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Čeprav je Agencija javnopravna oseba, ustanovljena po posebnem zakonu za izvajanje z zakonom predpisanih regulativnih in nadzornih pooblastil ter za namen nepridobitnega značaja in tudi dejansko izvaja svoje dejavnosti skladno s posebnim zakonom, plačuje davek od dohodka pravnih oseb, in sicer od dohodkov iz opravljanja pridobitne dejavnosti.

Agencija je v letu 2020 po evidentiranju vseh prihodkov in vseh stroškov ter odhodkov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki. V postopku obračuna davka od dohoda pravnih oseb je ugotovila davčno osnovo za leto 2020 in obračunala obveznost davka od dohodka v višini 63.747,37 EUR.

D. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI v višini 274.771 EUR

V obdobju od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 je bilo realiziranih 3.605.083,65 EUR prihodkov in 3.266.565,47 EUR odhodkov; po obračunu davka od dohodkov pravnih oseb v višini 63.747,37 EUR Agencija izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v znesku 274.770,81 EUR. Finančni načrt za leto 2020 je predvideval presežek prihodkov nad odhodki v višini 118.388 EUR. Agencija je zaradi racionalnega poslovanja ter prihrankov iz naslova nerealiziranih zaposlitev in epidemije COVID-19 na podlagi določil Tarife Agencije v letu 2020 vrnila zavezancem 1,5 dvanajstine letnega nadomestila za opravljanje nadzora, kar posledično pomeni nižje prihodke v letu 2020.

Kadar ima Agencija presežek prihodkov, ga skladno z drugim odstavkom 512. člena ZZavar prenese v rezerve v okviru skupine 94, in sicer do višine, predvidene s potrjenim finančnim načrtom za tekoče leto, preostanek pa usmeri v proračun Republike Slovenije. Agencija bo skladno s tem predpisom presežek prihodkov nad odhodki v višini 118.388 EUR prenesla v rezerve v skupini 94; del presežka prihodkov nad odhodki v višini 156.382.81 EUR pa nakazala v proračun Republike Slovenije.

2.3.2. Bilanca stanja na dan 31. 12. 2020

A. DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

V razredu 0 Agencija izkazuje le neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva ter sredstva v upravljanju, ki predstavljajo opremo 1. 6. 2000, prevzeto od Ministrstva za finance ob ustanovitvi Agencije kot samostojne pravne osebe.

Preglednica 5:
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju Agencije na dan 31. 12. 2020 (v EUR)

	NABAVNA VREDNOST	ODPISANA VREDNOST	SEDANJA VREDNOST
Programska oprema	447.648	362.068	85.580
Programska oprema – tuje financ.	150.914	150.914	0
Oprema – računalniki	143.519	90.707	52.812
Druga računalniška oprema	239.157	212.530	26.627
Pisarniška oprema, pohištvo	109.160	74.282	34.878
Službena vozila	37.889	19.557	18.332
Drobni inventar	68.686	68.686	0
Oprema v upravljanju	841	0	841
Druga osnovna sredstva – slike	37.380	0	37.380
Skupaj	**1.235.194**	**978.744**	**256.450**

Vir: podatki Agencije

Delež dolgoročnih sredstev v aktivi bilance stanja Agencije znaša 6,6 %, medtem ko je v letu 2019 znašal 8,8 % in v letu 2018 7,7 %.

B. KRATKOROČNA SREDSTVA

Delež kratkoročnih sredstev v vseh sredstvih znaša 93,4 %. Omenjena sredstva zajemajo predvsem denarna sredstva na računu Agencije, ki predstavljajo 7,1 % vseh sredstev, in kratkoročne depozite, ki predstavljajo 85,5 % vseh sredstev, v manjši meri pa tudi kratkoročne terjatve iz poslovanja in dane predujme ter druge kratkoročne terjatve (0,3 %), pri čemer je najvišja postavka terjatev do ZZZS za bolniške odsotnosti nad 30 dni oz. od 1. dne naprej v posameznih primerih, in sicer za november in december. Aktivne časovne razmejitve se nanašajo na kratkoročno odložene stroške (naročnine nekaterih strokovnih publikacij in online dostopov za leto 2021, članarine za leto 2021), njihov delež v vseh sredstvih Agencije je 0,5 %.

Agencija je imela ob koncu leta vse depozite naložene pri Enotni zakladnici računa (EZR), in sicer v višini 3.300.000 EUR. Na podlagi Odredbe o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa je Agencija vključena v sistem EZR države. Odredba določa merila razvrščanja vključenih subjektov, opredelitev sistema, vrste podračunov itd. Skladno s Pravilnikom o nalaganju prostih denarnih sredstev posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter ožjih delov občin, ki so pravne osebe, mora Agencija prosta denarna sredstva od 50.000 EUR naprej ponuditi EZR. Povprečna obrestna mera EZR za vloge (vezava eno leto) je leta 2020 znašala 0 %, enako tudi za sredstva na TRR.

C. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

Kratkoročne obveznosti

Preglednica 6:
Kratkoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2020

	EUR	%
Prejeti predujmi, preplačila terjatev	85.148	2
Obveznosti do zaposlenih	171.735	5
Obveznosti do dobaviteljev	70.307	2
Obveznosti do uporabnikov EKN	226	0
Druge kratkoročne obveznosti	89.098	2
Skupaj	**416.514**	**11**

Vir: podatki Agencije

Delež kratkoročnih obveznosti v pasivi Agencije znaša 11 %. Obveznosti do zaposlenih predstavljajo decembrsko bruto plačo zaposlenih. Med obveznostmi do dobaviteljev ni zapadlih obveznosti, ampak le tiste, ki zapadejo v plačilo v letu 2021, navadno v januarju. Obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do Ministrstva za javno upravo in Uprave za javna plačila, saj moramo proračunski uporabniki medsebojne obveznosti in terjatve izkazovati ločeno.

Druge kratkoročne obveznosti v višini 89.098 EUR obsegajo prispevke na bruto plače zaposlenih, obveznosti iz naslova dodatnega pokojninskega zavarovanja, obveznost za izplačila bruto sejnin in obveznost za plačilo davka od dohodka pravnih oseb.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Preglednica 7:
Lastni viri in dolgoročne obveznosti Agencije na dan 31. 12. 2020

	EUR	%
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	0	0
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena OS v upravljanju	841	0
Presežek prihodkov nad odhodki l. 2020	274.771	7
Rezerve, oblikovane po ZZavar-1	3.169.822	82
Skupaj	**3.445.434**	**89**

Vir: podatki Agencije

Delež lastnih virov v pasivi bilance stanja Agencije znaša 89 %.

Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2020 znaša 274.770,81 EUR in ga bo Agencija v višini 118.388 EUR razporedila v rezerve skupine 94 skladno s 512. členom ZZavar. Preostanek presežka prihodkov nad odhodki v višini 156.382,81 EUR pa bo po pridobljenem soglasju k letnemu poročilu nakazala v proračun Republike Slovenije.

Letno poročilo Agencije je bilo sprejeto na 559. seji strokovnega sveta Agencije 17. 3. 2021.

mag. Gorazd Čibej
predsednik strokovnega sveta

Priloge:

- Priloga 1: Izkaz prihodkov in odhodkov v primerjavi s Finančnim načrtom 2020
- Druge priloge predstavljajo predpisani obrazci (obvezna oddaja Ajpesu)

Priloga 1:
IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV (v EUR)

		LETO 2020	FN2020	IND
		1	2	1/2
A)	**PRIHODKI**			
1.	Prihodki iz sredstev javnih financ	0	0	
2.	Prihodki od opravljanja dejavnosti (a + b)	3.604.106	3.817.025	94
	a) Letna nadomestila za opravljanje nadzora	3.414.254	3.672.025	93
	b) Takse in pavšalna nadomestila	189.852	145.000	131
I.	**SKUPAJ poslovni prihodki (1 + 2)**	**3.604.106**	**3.817.025**	**94**
II.	**Prihodki iz financiranja**	**358**	**0**	
III.	**Drugi prihodki**	**0**	**0**	
IV.	**Prevrednotovalni prihodki**	**620**	**0**	
	SKUPAJ PRIHODKI (I. + II. + III. + IV.)	**3.605.084**	**3.817.025**	**94**
B)	**ODHODKI**			
I.	Stroški blaga, materiala in storitev (1 + 2)	930.887	1.141.441	82
1.	Stroški materiala	23.673	31.138	76
2.	Stroški storitev (a + b + c + d + e + f + g)	907.214	1.110.303	82
	a) Intelektualne storitve (izobraževalne, svetov., odvetn., prevajalske ...)	98.155	154.585	63
	b) Stroški službenih potovanj	10.315	110.220	9
	c) Najemnine	278.819	276.969	101
	d) PTT- in telekomunikacijske storitve	37.443	43.181	87
	e) Sejnine	62.582	58.220	107
	f) Avtorske pogodbe, podjemne pogodbe	0	0	
	g) Druge storitve	419.900	467.128	90
II.	**Stroški dela (1 + 2 + 3 + 4)**	**2.208.776**	**2.414.844**	**91**
	1. Bruto plače zaposlenih	1.792.898	1.937.929	93
	2. Prispevki delodajalca na plače (vključno PDPZ)	302.414	328.633	92
	3. Regres za letni dopust	42.012	41.386	102
	4. Drugi stroški dela	71.452	106.896	67
III.	**Amortizacija**	**120.867**	**104.543**	**116**
IV.	**Drugi stroški**	**2.454**	**8.210**	
V.	**Finančni odhodki**	**1.313**	**0**	
VI.	**Drugi odhodki**		**0**	
VII.	**Prevrednotovalni odhodki**	**2.268**	**0**	
	SKUPAJ ODHODKI (I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.)	**3.266.565**	**3.669.039**	**89**
C)	**PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI**	**338.519**	**147.986**	**229**
D)	**Davek od dohodka pravnih oseb**	**63.747**	**29.597**	
E)	**REZULTAT OBDOBJA**	**274.771**	**118.388**	**232**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	I. SKUPAJ PRIHODKI (402 + 431)	**401**	**3.610.300**	**3.356.228**
	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (403 + 420)	**402**	**0**	**0**
	A) Prihodki iz sredstev javnih financ (404 + 407 + 410 + 413 + 418 + 419)	**403**	**0**	**0**
	a) Prejeta sredstva iz državnega proračuna (405 + 406)	404	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za tekočo porabo	405	0	0
del 7400	Prejeta sredstva iz državnega proračuna za investicije	406	0	0
	b) Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (408 + 409)	407	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za tekočo porabo	408	0	0
del 7401	Prejeta sredstva iz občinskih proračunov za investicije	409	0	0
	c) Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja (411 + 412)	410	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za tekočo porabo	411	0	0
del 7402	Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja za investicije	412	0	0
	d) Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij (414 + 415 + 416 + 417)	413	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za tekočo porabo	414	0	0
del 7403	Prejeta sredstva iz javnih skladov za investicije	415	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za tekočo porabo	416	0	0
del 7404	Prejeta sredstva iz javnih agencij za investicije	417	0	0
del 740	e) Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij	418	0	0
741	f) Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije	419	0	0
	B) Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe (422 + 423 + 487 + 424 + 425 + 426 + 427 + 428 + 488 + 489 + 490 + 429 + 430)	**420**	**0**	**0**
del 7102	Prejete obresti	422	0	0
7100	Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend ter presežkov prihodkov nad odhodki	423	0	0
7103	Prihodki od najemnin, zakupnin in drugi prihodki od premoženja	487	0	0
7141	Drugi tekoči prihodki iz naslova izvajanja javne službe	424	0	0
72	Kapitalski prihodki	425	0	0
730	Prejete donacije iz domačih virov	426	0	0
731	Prejete donacije iz tujine	427	0	0
732	Donacije za odpravo posledic naravnih nesreč	428	0	0
782	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz strukturnih skladov	488	0	0
783	Prejeta sredstva iz proračuna EU iz Kohezijskega sklada	489	0	0
784	Prejeta sredstva iz proračuna EU za izvajanje centraliziranih in drugih programov EU	490	0	0
786	Ostala prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije	429	0	0
787	Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij in iz drugih držav	430	0	0
	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (432 + 433)	**431**	**3.610.300**	**3.356.228**
7130	Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu	432	3.610.300	3.356.228
del 7102	Prejete obresti	433	0	0

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
	II. SKUPAJ ODHODKI (438 + 481)	**437**	**3.180.049**	**3.247.739**
	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (439 + 447 + 453 + 464 + 465 + 466 + 467 + 468 + 469 + 470)	438	3.180.049	3.247.739
	A) Plače in drugi izdatki zaposlenim (440 + 441 + 442 + 443 + 444 + 445 + 446)	**439**	**1.887.035**	**1.817.088**
del 4000	Plače in dodatki	440	1.773.350	1.702.938
del 4001	Regres za letni dopust	441	42.013	38.125
del 4002	Povračila in nadomestila	442	69.506	76.025
del 4003	Sredstva za delovno uspešnost	443	0	0
del 4004	Sredstva za nadurno delo	444	0	0
del 4005	Plače za delo nerezidentov po pogodbi	445	0	0
del 4009	Drugi izdatki zaposlenim	446	2.166	0
	B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost (448 + 449 + 450 + 451 + 452)	**447**	**298.778**	**290.781**
del 4010	Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	448	152.114	150.860
del 4011	Prispevek za zdravstveno zavarovanje	449	126.154	120.859
del 4012	Prispevek za zaposlovanje	450	1.128	1.038
del 4013	Prispevek za starševsko varstvo	451	1.779	1.705
del 4015	Premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, na podlagi ZKDPZJU	452	17.603	16.319
	C) Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe (454 + 455 + 456 + 457 + 458 + 459 + 460 + 461 + 462 + 463)	**453**	**911.166**	**1.015.379**
del 4020	Pisarniški in splošni material in storitve	454	193.181	253.507
del 4021	Posebni material in storitve	455	0	0
del 4022	Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	456	36.779	36.885
del 4023	Prevozni stroški in storitve	457	7.564	7.564
del 4024	Izdatki za službena potovanja	458	14.394	101.010
del 4025	Tekoče vzdrževanje	459	23.387	17.659
del 4026	Poslovne najemnine in zakupnine	460	278.615	267.707
del 4027	Kazni in odškodnine	461	0	0
del 4028	Davek na izplačane plače	462	0	0
del 4029	Drugi operativni odhodki	463	357.246	331.047
403	**D) Plačila domačih obresti**	**464**	**0**	**0**
404	**E) Plačila tujih obresti**	**465**	**0**	**0**
410	**F) Subvencije**	**466**	**0**	**0**
411	**G) Transferji posameznikom in gospodinjstvom**	**467**	**0**	**0**
412	**H) Transferji neprofitnim organizacijam in ustanovam**	**468**	**0**	**0**
413	**I) Drugi tekoči domači transferji**	**469**	**0**	**0**
	J) Investicijski odhodki (471 + 472 + 473 + 474 + 475 + 476 + 477 + 478 + 479 + 480)	**470**	**83.070**	**124.491**

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
4200	Nakup zgradb in prostorov	471	0	0
4201	Nakup prevoznih sredstev	472	0	0
4202	Nakup opreme	473	83.070	124.491
4203	Nakup drugih osnovnih sredstev	474	0	0
4204	Novogradnja, rekonstrukcija in adaptacije	475	0	0
4205	Investicijsko vzdrževanje in obnove	476	0	0
4206	Nakup zemljišč in naravnih bogastev	477	0	0
4207	Nakup nematerialnega premoženja	478	0	0
4208	Študije o izvedljivosti projektov, projektna dokumentacija, nadzor, investicijski inženiring	479	0	0
4209	Nakup blagovnih rezerv in intervencijskih zalog	480	0	0
	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU (482 + 483 + 484)	**481**	**0**	**0**
del 400	**A) Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**482**	**0**	**0**
del 401	**B) Prispevki delodajalcev za socialno varnost iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**483**	**0**	**0**
del 402	**C) Izdatki za blago in storitve iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**	**484**	**0**	**0**
	III/1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI (401 - 437)	**485**	**430.251**	**108.489**
	III/2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI (437 - 401)	**486**	**0**	**0**

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnost od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev podskupin kontov	Naziv podskupine konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			ZNESEK – prihodki in odhodki za izvajanje javne službe	ZNESEK – prihodki in odhodki od prodaje blaga in storitev na trgu
1	2	3	4	5
	A) PRIHODKI OD POSLOVANJA (661 + 662 - 663 + 664)	**660**	**3.604.105**	**0**
760	PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	661	3.604.105	0
	POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	662	0	0
	ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	663	0	0
761	PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN MATERIALA	664	0	0
762	**B) FINANČNI PRIHODKI**	**665**	**358**	**0**
763	**C) DRUGI PRIHODKI**	**666**	**0**	**0**
	Č) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI (668 + 669)	**667**	**620**	**0**
del 764	PRIHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	668	620	0
del 764	DRUGI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	669	0	0
	D) CELOTNI PRIHODKI (660 + 665 + 666 + 667)	**670**	**3.605.083**	**0**
	E) STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV (672 + 673 + 674)	**671**	**930.887**	**0**
del 466	NABAVNA VREDNOST PRODANEGA MATERIALA IN BLAGA	672	0	0
460	STROŠKI MATERIALA	673	23.673	0
461	STROŠKI STORITEV	674	907.214	0
	F) STROŠKI DELA (676 + 677 + 678)	**675**	**2.208.776**	**0**
del 464	PLAČE IN NADOMESTILA PLAČ	676	1.792.898	0
del 464	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DELODAJALCEV	677	302.413	0
del 464	DRUGI STROŠKI DELA	678	113.465	0
462	**G) AMORTIZACIJA**	**679**	**120.867**	**0**
463	**H) REZERVACIJE**	**680**	**0**	**0**
465	**J) DRUGI STROŠKI**	**681**	**2.454**	**0**
467	**K) FINANČNI ODHODKI**	**682**	**1.313**	**0**
468	**L) DRUGI ODHODKI**	**683**	**0**	**0**
	M) PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI (685 + 686)	**684**	**2.268**	**0**
del 469	ODHODKI OD PRODAJE OSNOVNIH SREDSTEV	685	0	0
del 469	OSTALI PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	686	2.268	0
	N) CELOTNI ODHODKI (671 + 675 + 679 + 680 + 681 + 682 + 683 + 684)	**687**	**3.266.565**	**0**
	O) PRESEŽEK PRIHODKOV (670 - 687)	**688**	**338.518**	**0**
	P) PRESEŽEK ODHODKOV (687 - 670)	**689**	**0**	**0**
del 80	Davek od dohodka pravnih oseb	690	63.747	0
del 80	Presežek prihodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (688 - 690)	691	274.771	0
del 80	Presežek odhodkov obračunskega obdobja z upoštevanjem davka od dohodka (689 + 690) oz. (690 - 688)	692	0	0
	Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja	693	0	0

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
750	**IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL (501 + 502 + 503 + 504 + 505 + 506 + 507 + 508 + 509 + 510 + 511)**	**500**	**0**	**0**
7500	Prejeta vračila danih posojil od posameznikov in zasebnikov	501	0	0
7501	Prejeta vračila danih posojil od javnih skladov	502	0	0
7502	Prejeta vračila danih posojil od javnih podjetij in družb, ki so v lasti države ali občin	503	0	0
7503	Prejeta vračila danih posojil od finančnih institucij	504	0	0
7504	Prejeta vračila danih posojil od zasebnih podjetij	505	0	0
7505	Prejeta vračila danih posojil od občin	506	0	0
7506	Prejeta vračila danih posojil iz tujine	507	0	0
7507	Prejeta vračila danih posojil državnemu proračunu	508	0	0
7508	Prejeta vračila danih posojil od javnih agencij	509	0	0
7509	Prejeta vračila plačanih poroštev	510	0	0
751	Prodaja kapitalskih deležev	511	0	0
440	**V. DANA POSOJILA (513 + 514 + 515 + 516 + 517 + 518 + 519 + 520 + 521 + 522 + 523)**	**512**	**0**	**0**
4400	Dana posojila posameznikom in zasebnikom	513	0	0
4401	Dana posojila javnim skladom	514	0	0
4402	Dana posojila javnim podjetjem in družbam, ki so v lasti države ali občin	515	0	0
4403	Dana posojila finančnim institucijam	516	0	0
4404	Dana posojila zasebnim podjetjem	517	0	0
4405	Dana posojila občinam	518	0	0
4406	Dana posojila v tujino	519	0	0
4407	Dana posojila državnemu proračunu	520	0	0
4408	Dana posojila javnim agencijam	521	0	0
4409	Plačila zapadlih poroštev	522	0	0
441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	523	0	0
	VI/1 PREJETA MINUS DANA POSOJILA (500 - 512)	**524**	**0**	**0**
	VI/2 DANA MINUS PREJETA POSOJILA (512 - 500)	**525**	**0**	**0**

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020 (v EUR)

Členitev kontov	Naziv konta	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
50	**VII. ZADOLŽEVANJE (551 + 559)**	**550**	**0**	**0**
500	Domače zadolževanje (552 + 553 + 554 + 555 + 556 + 557 + 558)	551	0	0
5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah	552	0	0
5002	Najeti krediti pri drugih finančnih institucijah	553	0	0
del 5003	Najeti krediti pri državnem proračunu	554	0	0
del 5003	Najeti krediti pri proračunih lokalnih skupnosti	555	0	0
del 5003	Najeti krediti pri skladih socialnega zavarovanja	556	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih javnih skladih	557	0	0
del 5003	Najeti krediti pri drugih domačih kreditodajalcih	558	0	0
501	Zadolževanje v tujini	559	0	0
55	**VIII. ODPLAČILA DOLGA (561 + 569)**	**560**	**0**	**0**
550	Odplačila domačega dolga (562 + 563 + 564 + 565 + 566 + 567 + 568)	561	0	0
5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam	562	0	0
5502	Odplačila kreditov drugim finančnim institucijam	563	0	0
del 5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu	564	0	0
del 5503	Odplačila kreditov proračunom lokalnih skupnosti	565	0	0
del 5503	Odplačila kreditov skladom socialnega zavarovanja	566	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim javnim skladom	567	0	0
del 5503	Odplačila kreditov drugim domačim kreditodajalcem	568	0	0
551	Odplačila dolga v tujino	569	0	0
	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE (550 - 560)	**570**	**0**	**0**
	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA (560 - 550)	**571**	**0**	**0**
	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (485 + 524 + 570) - (486 + 525 + 571)	**572**	**430.251**	**108.489**
	X/2 ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (486 + 525 + 571) - (485 + 524 + 570)	**573**	**0**	**0**

Stanje in gibanje neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Nabavna vrednost (1. 1.)	Popravek vrednost (1. 1.)	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje nabavne vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija	Neodpisana vrednost (31. 12.)	Prevrednotenje zaradi okrepitve	Prevrednotenje zaradi oslabitve
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (3 - 4 + 5 - 6 - 7 + 8 - 9)	11	12
I. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v upravljanju (701+702+703+704+705+706+707)	**700**	**841**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**841**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	701	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	702	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	703	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	704	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	705	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	706	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	707	841	0	0	0	0	0	0	841	0	0
II. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v lasti (709+710+711+712+713+714+715)	**708**	**1.215.338**	**905.562**	**66.700**	**0**	**47.686**	**47.686**	**120.867**	**255.609**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	709	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	710	634.559	496.506	0	0	35.997	35.997	52.473	85.580	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	711	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	713	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	714	543.749	409.056	66.350	0	11.689	11.689	68.394	132.649	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	715	37.030	0	350	0	0	0	0	37.380	0	0
III. Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v finančnem najemu (717+718+719+720+721+722+723)	**716**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno odloženi stroški	717	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročne premoženjske pravice	718	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Druga neopredmetena sredstva	719	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Zemljišča	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E. Zgradbe	721	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
F. Oprema	722	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G. Druga opredmetena osnovna sredstva	723	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Stanje in gibanje dolgoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)

Naziv	Oznaka za AOP	Znesek naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (1. 1.)	Znesek povečanja naložb in danih posojil	Znesek povečanj popravkov naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja naložb in danih posojil	Znesek zmanjšanja popravkov naložb in danih posojil	Znesek naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek popravkov naložb in danih posojil (31. 12.)	Knjigovodska vrednost naložb in danih posojil (31. 12.)	Znesek odpisanih naložb in danih posojil
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3+5-7)	10 (4+6-8)	11 (9-10)	12
I. Dolgoročne finančne naložbe (801+806+813+814)	**800**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Naložbe v delnice (802+803+804+805)	**801**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v delnice v javna podjetja	802	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v delnice v finančne institucije	803	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v delnice v privatna podjetja	804	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v delnice v tujini	805	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Naložbe v deleže (807+808+809+810+811+812)	**806**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Naložbe v deleže v javna podjetja	807	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Naložbe v deleže v finančne institucije	808	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Naložbe v deleže v privatna podjetja	809	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.d.	810	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Naložbe v deleže državnih družb, ki imajo obliko d.o.o.	811	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Naložbe v deleže v tujini	812	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Naložbe v plemenite kovine, drage kamne, umetniška dela in podobno	**813**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
D. Druge dolgoročne kapitalske naložbe (815+816+817+818)	**814**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Namensko premoženje, preneseno javnim skladom	815	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Premoženje, preneseno v last drugim pravnim osebam javnega prava, ki imajo premoženje v svoji lasti	816	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne kapitalske naložbe doma	817	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne kapitalske naložbe v tujini	818	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II. Dolgoročno dana posojila in depoziti (820+829+832+835)	**819**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
A. Dolgoročno dana posojila (821+822+823+824+825+826+827+828)	**820**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dana posojila posameznikom	821	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Dolgoročno dana posojila javnim skladom	822	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročno dana posojila javnim podjetjem	823	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Dolgoročno dana posojila finančnim institucijam	824	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Dolgoročno dana posojila privatnim podjetjem	825	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Dolgoročno dana posojila drugim ravnem države	826	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Dolgoročno dana posojila državnemu proračunu	827	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Druga dolgoročno dana posojila v tujino	828	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B. Dolgoročno dana posojila z odkupom vrednostnih papirjev (830+831)	**829**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Domačih vrednostnih papirjev	830	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Tujih vrednostnih papirjev	831	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C. Dolgoročno dani depoziti (833+834)	**832**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
1. Dolgoročno dani depoziti poslovnim bankam	833	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Drugi dolgoročno dani depoziti	834	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Druga dolgoročno dana posojila	**835**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
III. Skupaj (800+819)	**836**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency

Trg republike 3, 1000 Ljubljana, Slovenija

telefon: 01 2528 600
telefax: 01 2528 630
e-mail: agencija@a-zn.si

www.a-zn.si

AZN
Agencija za zavarovalni nadzor
Insurance Supervision Agency